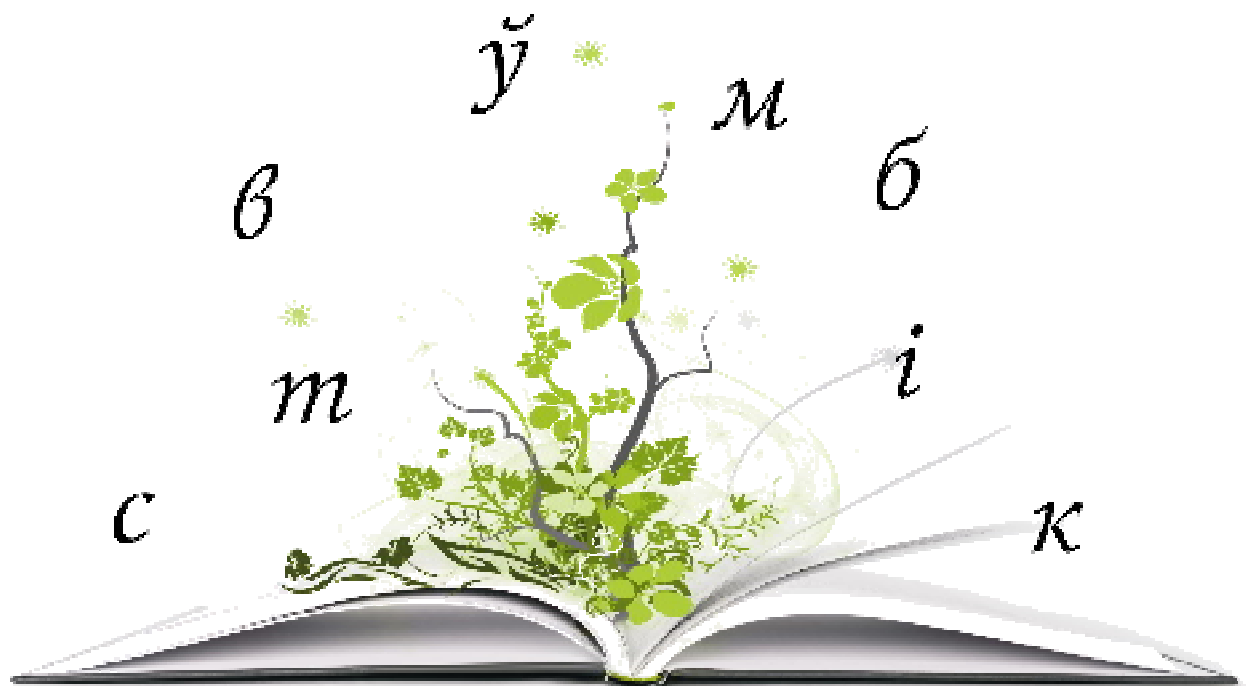

В.І. Варанец

**РУСКА-БЕЛАРУСКІ
ТЛУМАЧАЛЬНЫ СЛОЎНІК
МЕДЫЦЫНСКІХ ТЭРМІНАЎ**

В.І. Варанец

**РУСКА-БЕЛАРУСКІ
ТЛУМАЧАЛЬНЫ СЛОЎНІК
МЕДЫЦЫНСКІХ ТЭРМІНАЎ**

Гродна
ГДМУ
2011

B 18

© УА «ГДМУ», 2011

Ад аўтара

Руска-беларускі тлумачальны слоўнік медыцынскіх тэрмінаў – першае выданне падобнага тыпу ў беларускім мовазнаўстве. Ён змяшчае больш за тры тысячы медыцынскіх тэрмінаў і тлумачэнняў да іх. Прычым, каля 2000 уласнабеларускіх. Сфера ўжывання беларускай мовы з кожным годам пашыраецца не толькі ў грамадскім і культурным жыцці Беларусі, але і ў навуковым і прафесійным. У сваю чаргу медыцына – адна з найбольш запатрабаваных галін грамадскай зацікаўленасці. Дадзены слоўнік разлічаны ў першую чаргу на вялікую беларускамоўную плынь нашага насельніцтва, а таксама на работнікаў аховы здароўя, якім досыць часта прыходзіцца сутыкацца з носьбітамі беларускай мовы. Слоўнік будзе запатрабаваным пры выкладанні курса “Беларуская мова. Прафесійная лексіка” на лячэбным, педыятрычным, медыка-псіхалагічным, медыка-дыягнастычным факультэтах медыцынскіх ўніверсітэтаў. Зацікавіць кніга і спецыялістаў-мовазнаўцаў, а таксама ўсіх прыхільнікаў беларускага слова.

Рускі алфавіт

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъъ, Ыы, Ьь, Ээ, Юю, Яя.

Скарачэнні

м.р. – мужчынскі род

н.р. – ніякі род

ж.р. – жаночы род

мн.л. – множны лік

ЗВЕСТКІ ДЛЯ КАРЫСТАЛЬНІКАЎ СЛОЎНІКА

Слоўнікавыя артыкулы змяшчаюцца ў дапаможніку ў алфавітным парадку.

У беларускім варыянце пастаўлены значок націску (/) пасля націскавой літары ва ўсіх словах, за выключэннем аднаскладовых, і вызначаны род, за выключэннем слоў множнага ліку: **абсо/рбцыя (ж. р.), нядо/дых (м.р.), гіпапно/э (н.р.)**. У складаных словах ставіцца адзін націск, напр. **агранулацыто/з (м.р.) , спіраметры/я (ж.р.)**.

Назоўнікі падаюцца ў назоўным склоне адзіночнага ліку, пасля ўказваецца род назоўніка. У назоўным склоне множнага ліку падаюцца назоўнікі, якія або зусім не маюць адзіночнага ліку, або ўжываюцца пераважна ў множным ліку, напр. **гла/нды, ві/тавы ско/кі**.

Прыметнікі падаюцца ў назоўным склоне мужчынскага роду ў поўнай форме, напр. **зало/зісты, нерво/вы**. Калі мужчынскі род не ўжываецца ці ўжываецца рэдка, гэта адзначаецца ў адпаведных выпадках.

Дзеясловы падаюцца ў інфінітыве.

Калі патрэбна, паказваецца моцнае кіраванне дзеяслова і назоўніка, г.зн. якога склону яны патрабуюць, што і абазначаецца склонавымі пытаннямі: *каго-чаго* (родны склон), *каму-чаму* (давальны склон), *каго-што* (вінавальны склон), *кім-чым* (творны склон), *пры кім-чым* (месны склон) і пад. Калі слова кіруе толькі адушаўлёным назоўнікам, то ў склонавым пытанні даецца толькі займенні *хто* (*каго, кім* і г.д.), а ў вінавальным *каго* (*што*) для адрознення з родным. Калі слова кіруе толькі неадушаўлёным назоўнікам, то ў склонавым пытанні даецца толькі займеннік *што* (*чаго, чым* і г.д.).

Асноўным прынцыпам перакладу рускіх слоў у слоўніку з'яўляецца выяўленне найбольш дакладнага эквівалента для кожнага слова і яго значэння. Калі

рускае слова перакладаецца некалькімі адназначнымі беларускімі словамі, то на першае месца ставіцца ўласнабеларускае слова.

Для зручнасці карыстання ў канца дапаможніка прыводзіцца “Беларуска-рускі слоўнік”.

-А-

Абазія – абазі/я (ж. р.) – няздольнасць хадзіць, якая звязана з разладам раўнавагі цела або з рухавымі пашкоджаннямі ніжніх канцавін.

Абдоминальный – брухаві/нны, абдаміна/льны – які адносіцца да жывата.

Абиотрофия – абіятрафі/я (ж. р.) – схаваная анамалія органа ці сістэмы арганізма, якая характарызуецца рэзкім зніжэннем адаптацыйных магчымасцей і праяўляецца ў расслабленні функцый пры звычайным ладзе жыцця.

Абластिका – абла/стыка (ж. р.) – хірургічны прынцып прафілактыкі рэцыдыву і метастазіравання злаякасай пухліны, якая заключаецца ў яе знішчэнні адным блокам са шляхамі лімфаадтоку ў межах здаровых тканак.

Аблефария – аблефары/я (ж. р.) – анамалія развіцця: адсутнічаюць навекі і вочныя шчыліны.

Абляция – абля/цыя (ж. р.) – хірургічная аперацыя па выдаленні органа або якой-н. часткі цела.

Аборт – спаро/н (м.р.), або/рт (м. р.) – дачаснае адвольнае або штучнае спыненне цяжарнасці, спарон.

Абортцанг – абартца/нг (м. р.) – зацискач для захопу і выдалення з маціцы частак плоднага яйца пры аборце.

Абсанс – абса/нс (м. р.) – кароткачасовая страта свядомасці з наступным бяспамяццем.

Абсентизм – абсэнты/зм (м. р.) – форма храничнага алкагалізму, якая ўзнікае з прычыны злоўжывання абсэнтам.

Абсорбцыя – усмо/ктванне (н. р.), абсарба/цыя (ж. р.) – паглынанне рэчыва з раствору або газу ўсім аб'ёмам цвёрдага рэчыва ці вадкасці.

Абсолютный – безу/моўны – 1) безумоўны, неабмежаваны, які па-за ўсякім параўнаннем; 2) поўны, канчатковы.

Абсорбция – абсо/рбцыя (ж. р.) – паверхневае паглыбленне, усмоктванне.

Абстиненция – абстыне/нцыя (ж. р.) – стан, які ўзнікае ў выніку раптоўнага спынення прыёму рэчыва, які выклікае залежнасць, або пасля ўвядзення іх антаганістаў; характарызуецца псіхічнымі, вегетатывна-саматычнымі расстройствамі.

Абстракция – абстра/кцыя (ж. р.) – 1) тое, што і абстрагаванне; 2) адцягненае паняцце, тэарэтычнае абагульненне.

Абсцесс – абсцэ/с (м. р.) – гнойны нарыў; запаленне тканак якога-н. органа з нагнаеннем.

Авітаминоз – авітаміно/з (м. р.) – хвароба, якая развіваецца пры адсутнасці або недахопе вітамінаў у ежы.

Автоматизм – самачы/ннасць (ж. р.), аўтаматы/зм (м. р.) – механічнасць, несвядомасць, неадвольнасць (дзеянняў, рухаў).

Автономный – са/масны, аўтано/мны – які карыстаецца аўтаноміяй, мае аўтаномію.

Агглютинация – злі/панне (н.р.), аглюцына/цыя (ж.р.) – зліпанне і выпадзенне ў асадак узважаных часціц.

Аггравация – абцяжа/ранне (н.р.), аграва/цыя (ж.р.) – перавелічэнне хворым сімптомаў захворвання.

Агнозия – непазнава/нне (н.р.), агно/зія (ж.р.) – парушэнне працэсу пазнавання прадметаў і з'яў пры захаванні функцый органаў пачуццяў.

Агония – кана/нне (н.р.), аго/нія (ж.р.) – перадсмяротны стан арганізма.

Агорафобия – агорафабі/я (ж.р.) – дакучлівы страх: боязь адкрытых памяшканняў.

Агранулоцит – агранулацы/т (м.р.) – лейкацыт, цытаплазма якога не мае зярністасці.

Агранулоцитоз – агранулацыто/з (м.р.) – сіндром, які характарызуеца адсутнасцю гранулацытаў у перыферычнай крыві.

Аграфія – аграфі/я (ж.р.) – парушэнне здольнасці пісаць правільна па сэнсу і форме пры захаванні рухальнай функцыі рукі.

Аграмматизм – мовазру/х (м.р.), аграматы/зм (м.р.) – парушэнне здольнасці карыстацца граматычным ладам мовы

Агрегация – агрэга/цыя (ж.р.) – аб’яднанне аднародных ці разнастайных часцінак у адно цэлае пры дапамозе фізічных сіл сцяплення.

Агрессивный – зачэ/пны, агрэсі/ўны – захопніцкі, варожы, наступальны.

Агриппия – агрыпні/я (ж.р.) – расстройства сну, якое праяўляеца парушэннем засынання.

Адактилия – адактылі/я (ж.р.) – анамалія развіцця: адсутнасць пальцаў.

Адамантиома – адамантыно/ма (ж.р.) – дабраякасная эпітэліяльная пухліна.

Адамантома – адаманто/ма (ж.р.) – анамалія развіцця зуба: вузелковае ўшчыльненне яго шыйкі.

«Адамово яблоко» – ко/ўцік (м.р.),” ада/мавы я/блык” (м.р.) – выступ шчытападобнага храстка.

Адаптация – прыстасава/нне (н.р.), адапта/цыя (ж.р.) – прыстасаванне арганізма або органаў пачуццяў да навакольных умоў.

Адгезивность – прымацава/льнасць (ж.р.), адгезі/ўнасць (ж.р.) – зааваленае мысленне з ухілам да захрасання на адной тэме ці дэталі.

Адгезия – прымацава/нне (н.р.), адгезі/я (ж.р.) – злучэнне дзвюх розных паверхняў, напрыклад,

паверхняў суставаў, пры дапамозе валакністай злучальнай тканкі, якая ўтвараецца на месцы запалення ці траўмы.

Адекватны – адпаве/дны, адэква/тны – які цалкам адпавядае чаму-н.

Аденит – адэні/т (м.р.) – запаленне лімфатычных вузлоў.

Аденоакантома – адэнааканто/ма (ж.р.) – разнавіднасць раку.

Аденовирус – адэнаві/рус (м.р.) – узбуджальнік кан'юктывіту, запалення верхніх дыхальных шляхоў, пнеўманіі.

Аденогипофиз – адэнагіпо/фіз (м.р.) – пярэдняя доля гіпофізу.

Аденоид – адэно/ід (м.р.) – глоткавая мігдаліна – няпарнае скапленне лімфоіднай тканкі звода і задняй сценкі глоткі.

Аденоидит – адэнаіды/т (м.р.) – запаленне глоткавай мігдаліны.

Аденолипома – адэналіпо/ма (ж.р.) – ліпома, якая мае залозныя элементы.

Аденома – адэно/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна, якая мае падобную будову з тканкай залоз.

Аденоматоз – адэнамато/з (м.р.) – наяўнасць шматлікіх адэном.

Аденоэктомия – адэнаэктамія/ (ж.р.) – хірургічная аперацыя па выдаленні адэномы чалясніцы.

Аденомиоз – адэнаміё/з (м.р.) – від эндаметрыёзу, пры якім эндаметрыяльная тканка разрастаецца ў міяметрыі; няправільнае размяшчэнне тканак.

Аденомиома – адэнаміё/ма (ж.р.) – 1) тканкавы комплекс пухлінападобнага выгляду, які складаецца з эпітэліяльных (залозістых) і гладкацяглічных элементаў, як правіла без прыкмет росту.

Аденомит – адэнамі/т (м.р.) – запаленчы працэс у адэматозна змененай чалясніцы.

Аденотомия – адэнатамі/я (ж.р.) – хірургічная аперацыя па выдаленні адэноідаў.

Аденотрихия – адэнатрыхі/я (ж.р.) – агульная назва розных парушэнняў росту валасоў, абумоўленых паталагічнымі зменамі іх фалікулаў.

Аденофлегмона – адэнафлегмо/на (ж.р.) – гнойнае запаленне абалонкі, якая акружае лімфатычныя вузлы; звычайна ўскладненне вострага лімфадэніту.

Аденоцистома – адэнацысто/ма (ж.р.) – агульная назва дабраякасных эпітэліяльных пухлін яечніка, якія часта ўтвараюць кісты.

Аденоциты – адэнацы/ты – залозістыя каморкі прырэдняй долі гіпофіза.

Адентия – адэнты/я (ж.р.) – адсутнасць, страта зубоў з прычыны якіх-н. чыннікаў. Гэтымі чыннікамі могуць быць карыес і яго ўскладненні, траўма і інш.

Адермин – адэрмі/н (м.р.) – састарэлая назва вітаміна В₆, ці пірыдаксіну.

Адермия – адэрмі/я (ж.р.) – ананалія развіцця: дэфект ці адсутнасць скуры.

Адинамия – не/марач (ж.р.), адынамі/я (ж.р.) – празмерная слабасць, недахоп сіл, немагчымасць хадзіць, стаяць, сядзець, паніжэнне разумовай дзейнасці, хваравітая апатыя, нерухомае становішча ў пасцелі.

Аднексит – аднексі/т (м.р.) – запаленне, захворванне мацічных труб і яечнікаў, якія маюць падобны патогенэз і клініку.

Адаптивный – прыстасо/ўчы, адапты/ўны – арганізм або орган пачуццяў, які мае ўласцівасць прыстасоўвацца да навакольнага асяроддзя (умоў).

Адреналектомия – адрэналектамі/я (ж.р.) – выдаленне наднырачнікаў.

Адреналин – адрэналі/н (м.р.) – асноўны гармон мазгавога рэчыва наднырачнікаў, а таксама нейрамедыятар. Па клінічнай будове з'яўляецца катэхаламінам. Утрымліваецца ў розных органах і тканках, у значнай колькасці ўтвараецца ў храматафіннай тканцы, асабліва ў мазгавым рэчыве наднырачнікаў.

Адсорбция – паглына/нне (н.р.), адсо/рбцыя (ж.р.) – паглыннанне часцінак газу або асобных састаўных часцінак раствору паверхневым пластом другога рэчыва.

Ажитация – ажыта/цыя (ж.р.) – моцная эмацыйная ўзрушанасць, якая суправаджаецца пачуццём трывогі і страху.

Азигография – азігагра/фія (ж.р.) – рэнтгеналагічнае даследаванне судзін.

Азоаспермия – азоаспермі/я (ж.р.) – поўная адсутнасць народкаў у семянной вадкасці.

Азотемия – азатакро/віца (ж.р.), азатэмі/я (ж.р.) – наяўнасць у крыві залішняй колькасці мачавіны і іншых азотаскладальных злучэнняў, якія з'яўляюцца прадуктам жыццядзейнасці арганізма.

Акантоз – аканто/з (м.р.) – павелічэнне колькасці шыпаватых каморак эпідэрмісу ў яго растковым слаі, якое прыводзіць да патаўшчэння.

Акапния – няча/днасць (ж.р.), акапні/я (ж.р.) – гэта адсутнасць або значнае памяншэнне колькасці вуглекіслаты ў крыві.

Акариаз – акарыя/з (м.р.) – гэта захворванне, якое выклікаюць кляшчы, а таксама сімптомы гэтых захворванняў, узнікненне якіх найбольш верагодна ў выніку ўкусу кляшча.

Акарофобия – акарафо/бія (ж.р.) – дакучлівы страх, боязь захварэць на каросту.

Акаталазия – акаталазі/я (ж.р.) – гэта прыроджаная адсутнасць або нізкі ўзровень каталазы крыві, якая прыводзіць да інфекцыі і раскеліны дзясны і слізніцы падзі.

Акинезия – акінезі/я (ж.р.) – гэта парушэнне нармальнага тонусу цягліц або іх чуйнасці.

Акиноспермия – акінаспермі/я (ж.р.) – нерухомасць народкаў у сперме.

Аккомодация – дапасава/нне (н.р.), акамада/цыя (ж.р.) – прыстасаванне (арганізма). Акамадацыя вока

(здольнасць вока прыстасоўвацца да разгляду прадметаў на розных адлегласцях).

Акме – акмэ/ (н.р.) – 1) найвышэйшая кропка тэмпературнай крывой; 2) кульмінацыя хваробы.

Акортицизм – акартыцы/зм (м.р.) – клінічны сіndrome, які назіраецца ў навародкаў, адсутнасць функцыі надныркавай залозы.

Акроалгія – акраалгі/я (ж.р.) – гэта боль у канцавінах.

Акрогерія – акрагеры/я (ж.р.) – спадчынная хвароба, якая характарызуецца атрафіяй скуры.

Акродерматит – акрадэрматы/т (м.р.) – паражэнне аддзелаў канцавін.

Акромегалія – акрамегалі/я (ж.р.) – хвароба, якая характарызуецца вялікім ростам.

Акромион – надпле/чнік (м.р.), акраміё/н (м.р.) – даўгаваты атожылак у верхняй частцы лапаткі.

Акросклероз – акрасклеро/з (м.р.) – скурнае захворванне, якое лічыцца разнавіднасцю генералізаванай склерадэрміі.

Акротизм – акраты/зм (м.р.) – адсутнасць або недатыкальнасць тутна пры пальпацыі.

Акротрофоневроз – акратрофанеўро/з (м.р.) – парушэнне жыўлення пераважна дыстальных аддзелаў канцавін, якое суправаджаецца разладам перыферычнага кровазвароту.

Акрофобія – акрафабі/я (ж.р.) – дакучлівы страх: боязь вышыні ці высокіх месцаў, якая суправаджаецца заваротам галавы.

Акроцефалія – акрацэфалі/я (ж.р.) – анамальная формы чэрапа ў выглядзе вежы.

Акроціаноз – акрацыяно/з (м.р.) – сінюшнасць канцавін.

Акроэстезія – акраэстэзі/я (ж.р.) – павышаная адчувальнасць дыстальных аддзелаў цела.

Акселерацыя – акселерацы/я (ж.р.) – паскарэнне плоцевага даспявання, фарміравання, росту, развіцця.

Аксон – аксо/н (м.р.) – адростак нервовай каморкі (нейрона), які перадае нервовы штуршок за межы каморкі.

Аксонный холмик – грудок аксо/ну (м.р.) – выраст цела нейрона, які з'яўляецца месцам адыходу аксону.

Активирование – актывава/нне (н.р.) – прывядзенне ў дзеянне.

Активность – акты/ўнасць (ж.р.) – 1) (у біялогіі) уласцівасць жывых арганізмаў, якая выяўляецца ў іх здольнасці пераадолюваць або выкарыстоўваць вонкавыя ўздзеянні для рэалізацыі сваіх патрэб; 2) дзейнасць, энергічнасць; 3) хуткае развіццё.

Актиномицин – актынаміцы/н (м.р.) – група падобных па хімічнай будове і фізічных уласцівасцях антыбіётыкаў.

Актиномикоз – актынаміко/з (м.р.) – хранічная інфекцыйная хвароба чалавека і жывёлы, выкліканая актынаміцэтамі і якая характарызуецца гранулематознай паразай тканак і арганізмаў з развіццём шчільных інфільтраў, утварэннем абсцэсаў.

Актинотерапия – актынатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне розных захворванняў інфрачывоным ці ультрафіялетавым выпраменьваннем.

Актография – актаграфі/я (ж.р.) – рэгістрацыя рухальнай актыўнасці чалавека для адзнакі яе змен у часе.

Актомиозин – актаміязі/н (м.р.) – складаны бялок цяглічых валокнаў, які абумоўлівае іх скарачальную здольнасць і складаецца з актыну і міязіну.

Акушер – акушэ/р (м.р.) – урач, спецыяліст па акушэрству.

Акцептор – прыйма/ч (м.р.), акцэ/птар (м.р.) – рэчыва, якое палягчае працэс акіслення рэчыва з паніжанай канцэнтрацыяй шляхам прыняцця дадатковай колькасці іонаў вадароду.

Алалия – слыхане/масць (ж.р.), алалі/я (ж.р.) – паразаматорнай функцыі мозгу.

Алексия – алексі/я (ж. р.) – набытая няздольнасць чытаць, звязаная з захворваннем левага паўшар'я галаўнога мозгу ў людзей, якія пішуць правай рукой.

Алимфоплазия – алімфаплазі/я (ж.р.) – анамалія развіцця: адсутнасць вілачкавай залозы; можа спалучацца з гіпаплазіяй усёй лімфоіднай тканкі.

Алкалоз – алкало/з (м.р.) – форма парушэння кіслотна-лужнай раўнавагі ў арганізме, якая характарызуецца зрухам суадносін паміж аніёнамі і катыёнамі ў крыві ў бок павелічэння катыёнаў.

Алкоголеметрия – алкаголеметры/я (ж.р.) – сукупнасць метадаў вызначэння ўзроўню алкаголю ў крыві.

Алкоголизм – алкагалі/зм (м.р.) – сістэматычнае бязмернае ўжыванне спіртных напіткаў у мерках, якія выклікаюць алкагольнае ап'яненне, залежнасць ад алкаголю.

Алкоголь – алкаго/ль (м.р.) – 1) аднаатамны спірт; 2) наогул віно, спіртныя напіткі.

Алерген – іншачы/ннік (м.р.), алерге/н (м.р.) – 1) рэчывы антыгенаў, здольныя сенсібілізаваць арганізм і выклікаць іншачыннасць; 2) прэпарат для дыягностыкі і лячэння іншачынных захворванняў.

Алергия – іншачы/ннасць (ж.р.), алергі/я (ж.р.) – павышаная адчувальнасць арганізма да якога-н. рэчыва, што выклікае хваравіты стан.

Алерголог – алерго/лаг (м.р.) – спецыяліст (урач), які займаецца вывучэннем і лячэннем іншачыннасці.

Аллометрия – аламетры/я (ж.р.) – нераўнамерны рост частак цела.

Аллопат – алапа/т (м.р.) – урач-спецыяліст, які займаецца вывучэннем і лячэннем нераўнамернага росту частак цела.

Алопеция – алапецы/я (ж.р.) – трывалае або часовае, поўнае або частковае выпадзенне (адсутнасць) валасоў.

Алоэ – алья/с (м.р.) – шматгадовая травяністая трапічная расліна з тоўстым мясістым лісцем, якая выкарыстоўваецца ў медыцыне.

Альбінізм – альбіні/зм (м.р.) – прыроджаная адсутнасць пігменту скуры, валасоў, райковай і пігментнай абалонкі вока.

Альбумін – альбумі/н (м.р.) – асноўны бялок плазмы крыві.

Альвеола – пухі/рык (м.р.), альвэ/ля (ж.р.) – канцавая частка дыхальнага апарата ў лёгкім, якая мае форму пухірыка, які адкрыты ў прасвет дыхальнага ходу.

Альдостерон – альдастэро/н (м.р.) – асноўны мінерала кортыкастэроідны гармон кары наднырачніка ў чалавека.

Альтерацыя – няве/чанне (н.р.), альтэра/цыя (ж.р.) – змяненне структуры і функцыі каморак, тканак і органаў пад уздзеяннем шкодных агентаў.

Альфа-тэрапія – а/льфа-тэрапі/я (ж.р.) – від прамяньёвай тэрапіі з лячэбным выкарыстаннем альфа-часціц.

Амбіверт – амбіве/рт (м.р.) – індывід, які мае сярэднія паказчыкі на шкале экстраверсіі.

Амбліопія – амбліяпі/я (ж.р.) – паслабленне зроку функцыянальнага і другаснага характару, якое не паддаецца выпраўленню з дапамогаю акуляр ці кантактных лінзаў.

Амбулаторыя – амбулато/рыя (ж.р.) – медыцынская ўстанова, у якой аказваюць дапамогу хворым, якія прыходзяць або знаходзяцца дома, але ім не прадстаўляюць бальнічных месцаў.

Аменорея – аменарэ/я (ж.р.) – адсутнасць аплаваў.

Амёбіаз – амёбія/з (м.р.) – хранічнае захворванне: рэцыдывавальны гемарагічна-раскелінавы каліт, часам з абсцэсамі ў іншых органах.

Амигдала – амігда/ла (ж.р.) – (тое, што і мігдаліна) – анатамічны тэрмін, які пазначае субкартыльнае базальнае ядро.

Амилаза – аміла/за (ж.р.) – фермент, які расшчапляе крухмал да алігасахарыдаў.

Амилоидоз – амілаідо/з (м.р.) – бялкова-вугляродная дыстрафія, сістэмнае адкладанне ў тканках бялковага рэчыва – амілоіду.

Амимия – амімі/я (ж.р.) – адсутнасць ківамігаў.

Амиостения – аміястэні/я (ж.р.) – цяглічная слабасць. Назіраецца пры арганічных захворваннях цэнтральнай нервовай сістэмы і нейрозах.

Аммиак – амія/к (м.р.) – (нашатыр) – газ з рэзкім задушлівым пахам.

Амитоз – аміто/з (м.р.) – дзяленне каморкі без утварэння верацяна дзялення.

Амнезия – бяспа/мяцце (н.р.), амнезі/я (ж.р.) – адсутнасць успамінаў або няпоўныя ўспаміны аб падзеях вызначанага перыяду.

Аморфный – амо/рфны – 1) які не мае правільнай крышталічнай будовы; 2) бясформенны, расплывісты.

Ампелотерапия – ампелатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне вінаградам.

Ампула – ду/цік (м.р.), а/мпула (ж.р.) – герметычна запаяная шкляная пасудзіна.

Ампутация – адня/цце (н.р.), ампута/цыя (ж.р.) – (чаго) – усячэнне дыстальна размешчанай часткі органа.

Амузия – амузі/я (ж.р.) – страта здольнасці разумець музыку, пісаць і чытаць ноты, якая ўзнікае пры паразе скроневага аддзелаў шкарупы правай паўкулі за кошт парушэння музычнага слыху.

Анабиоз – анабіё/з (м.р.) – стан жывога арганізма, пры якім жыццёвыя працэсы (абмен рэчываў і інш.) настолькі запаволеныя, што адсутнічаюць усе бачныя праявы жыцця.

Анаболизм – анабалі/зм (м.р.) – сукупнасць хімічных працэсаў, якія складаюць адзін з бакоў абмену рэчываў у арганізме, накіраваных на шварэнне састайных частак каморак і тканак.

Анагенез – анагенэ/з (м.р.) – тып эвалюцыйнага працэсу, які характарызуецца ўскладненнем органаў, удасканаленнем іх дзейнасці і развіцця.

Анакрота – анакро/та (ж.р.) – узыходнае калена тутной крывой.

Аналгезія – бязбо/льнасць (ж.р.), аналгезі/я (ж.р.) – з’ява памяншэння адчувальнасці. Назіраецца пры некаторых захворваннях нервовай сістэмы.

Аналгезирующие средства – болепато/льныя (аналгезірава/льныя) сродкі (мн.л.) – лекавыя сродкі, якія памяншаюць або ліквідуюць боль (наркатычныя сродкі, антыбіётыкі).

Анализ – раскла/д (м.р.), ана/ліз (м.р.) – (чаго) – тэст ці проба, якая дазваляе вызначыць моц раствору, прапорцыі рэчываў у сумесі, уласцівасці лекавых сродкаў. У псіхалогіі разуменне складаных разумовых працэсаў.

Анализатор – расклада/льнік (м.р.), аналіза/тар (м.р.)

1) прыбор для вызначэння характару палярызацыі свету; 2) элемент анатама-фізіялагічнай сістэмы чалавека і жывёл, якія выконваюць функцыю ўспрымання раздражненняў, што паступаюць з вонкавага і ўнутранага асяроддзя, ператвараюць іх у вызначаныя адчуванні і фізіялагічнае тлумачэнне.

Анальгезія – анальгезі/я (ж.р.) – паніжаная або поўная нячуйнасць да болю, адсутнасць адчування болю.

Анальный – ана/льны – мае дачыненне да ануса.

Анамнез – ана/мнэз – сукупнасць звестак, якія ўрач атрымлівае ад пацыента ці ад яго знаёмых (умовы жыцця, перанесеныя хваробы і г.д.).

Анартрия – анартры/я (ж.р.) – запаволенасць мовы праз парушэнні артыкуляцыі, якія ўзнікаюць у выніку пашкоджанняў цягліц ці нерваў, што прымаюць удзел у маўленні.

Анасарка – анаса/рка (ж.р.) – рэзкі ацёк ног, тулава і плоцевых органаў у выніку затрымання вадкасці ў арганізме; часта ўзнікае пры хваробах сэрца ці нырак.

Анастамоз – злучэ/нне (н.р.), анастамо/з (м.р.) – злучэнне ў арганізме паміж дзвюма судзінамі.

Анатом – ана/там (м.р.) – вучоны, які вывучае і мае трывалыя веды па анатоміі.

Анатомія – анато/мія (ж.р.) – навука пра будову жывых арганізмаў; будова арганізма, органаў.

Анафілаксія – анафілаксі/я (ж.р.) – від іншачыннай рэакцыі.

Анаэроб – анаэро/б (м.р.) – арганізмы, здольныя да жыцця пры адсутнасці кіслароду.

Анаэробіоз – анаэрабіё/з (м.р.) – жыццё без дастатку кіслароду.

Ангедонія – жыццяспа/д (м.р.), ангедані/я (ж.р.) – псіхічнае парушэнне, якое звязана са стратай пачуцця радасці, задавальнення ад жыцця.

Ангіна – зава/лкі (м.л.), ангі/на (ж.р.) – запаленне слізистай абалонкі зеву, мігдалін.

Ангиограмма – ангіягра/ма (ж.р.) – метада рэнтгеналагічнага даследавання.

Ангиома – ангіё/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна, якая развіваецца з крывяносных (гемангіёма) або лімфатычных (лімфагіёма) судзін.

Ангиоспазм – ангіяспа/зма (ж.р.) – спазматычнае звужэнне прасвету дробных лутніц і капіляраў з рэзкім абмежаваннем або спыненнем крывятоку ў іх.

Андроген – андраге/н (м.р.) – гармоны мужчынскіх палавых залоз і кары наднырачнікаў, якія рэгулююць развіццё мужчынскіх другасных плоцевых адзнак.

Аневризма – пашырэ/нне (н.р.), анеўры/зма (ж.р.) – пашырэнне прасвету крывяноснай судзіны або паражніны сэрца праз паталагічныя змяненні іх сценак або анамаліі развіцця.

Анемія – недакро/віца (ж.р.), анемі/я (ж.р.) – стан, які характарызуецца зніжэннем утрымання гемаглабіну ў адзінцы аб'ёму крыві, часцей за ўсё пры адначасовым памяншэнні эрытрацытаў.

Анергія – анергі/я (ж.р.) – 1) поўная адсутнасць рэакцый арганізма на пэўныя раздражняльнікі; 2) у

псіхіятрыі – зніжэнне псіхічнай, рухальнай і маўленчай дзейнасці.

Анестезин – анестэзі/н (м.р.) – рэчыва для анестэзіі.

Анестезиолог – анестэзіё/лаг (м.р.) – урач-спецыяліст, які атрымаў спецыяльную падрыхтоўку па пытаннях абязбольвання і ўпраўлення жыццёва важнымі функцыямі арганізма пад час хірургічнага ўмяшання.

Анестезиология – анестэзіяло/гія (ж.р.) – раздзел клінічнай медыцыны, які вывучае пытанні абязбольвання і ўпраўлення жыццёва важнымі функцыямі арганізма пад час хірургічных умяшанняў.

Анестезия – анестэзі/я (ж.р.) – адсутнасць адчувальнасці.

Анизокория – анізакары/я (ж.р.) – няроўнасць дыяметраў зрэнак правага і левага вока.

Анимизм – анімі/зм (м.р.) – сістэма ўяўленняў пра існаванне ў чалавека, жывёлы, расліны, прадметаў духа, душы; адухаўленне сіл і з’яў прыроды.

Анион – аніо/н (м.р.) – адмоўна зараджаны іон.

Анкилоз – анкіло/з (м.р.) – адсутнасць рухомасці ў суставе з прычыны запалення, траўмы.

Аномалия – анама/лія (ж.р.) – адхіленне ад нормы.

Аномия – анамі/я (ж.р.) – анармальныя паводзіны (апатыя, расчараванне), працэс разбурэння базавых элементаў культуры ў аспекце этычных норм.

Анорексия – анарэксі/я (ж.р.) – поўная адсутнасць апетыту пры наяўнасці фізіялагічнай патрэбы ў харчаванні.

Аносимия – аню/хасць (ж.р.), анасімі/я (ж.р.) – адсутнасць функцыі нюху.

Анофтальм – анафта/льм (м.р.) – адсутнасць аднаго або абодвух вочных яблыкаў.

Антагонизм – супраці/ўнасць (ж.р.), антагані/зм (м.р.) – супрацьлеглае дзеянне, процідзеянне органаў, хімічных рэчываў, мікраарганізмаў.

Антиалкогольный – антыалкаго/льны – накіраваны супраць алкаголю.

Антибиотик – антыбіё/тык (м.р.) – рэчыва біялагічнага паходжання, здольнае падаўляць жыццядзейнасць хваробатворных мікраарганізмаў.

Антиген – антыге/н (м.р.) – любое рэчыва ў арганізме, якое імунная сістэма прызнае “чужародным”.

Антидот – адатру/та (ж.р.), антыдо/т (м.р.) – лекі або іншыя рэчывы, якія служаць для процідзеяння труці.

Антикоагулянт – антыкаагуля/нт (м.р.) – рэчыва, якое перашкаджае або супрацьдзейнічае каагуляцыі або згортванню крыві.

Антирабическая (вакцина) – антырабі/чная (вакцына) – выкарыстоўваецца для імунізацыі супраць шаленства.

Антисептика – антысе/птыка (ж.р.) – метады папярэджання заражэння ран і лячэнне інфікаваных ран уздзеяннем на патогенныя мікробы хімічнымі або біялагічнымі метадамі.

Антитела – антыце/лы (ж.р.) – складаныя бялкі – рэчывы, якія ўтвараюцца ў арганізме пры ўвядзенні ў яго чужародных рэчываў і нейтралізуюць іх шкоднае дзеянне.

Антропология – чалавекаве/данне (н.р.), антрапало/гія (ж.р.) – навука, якая вывучае біялагічную прыроду чалавека.

Антропометрия – антрапаме/трыя (ж.р.) – антрапалагічнае даследаванне, якое заключаецца ў вымярэнні чалавечага цела і яго частак.

Анурия – ануры/я (ж.р.) – недастатковае ўтварэнне мачы ныркамі.

Анус – а/нус (м.р.) – знешняя анальная атворына кутніцы, зачыненая кальцавой цягліцай.

Аорта – ту/тніца (ж.р.), ао/рта (ж.р.) – галоўная лутніца ў арганізме хрыбетнікавых і чалавека, якая выходзіць з левага жалудачка сэрца і жывіць лутнічай крывёю ўсе органы цела, акрамя лёгкіх.

Аортография – тутніцапі/с (м.р.), аортаграфі/я (ж.р.) – метады рэнтгеналагічнага даследавання тутніцы.

Аорталгия – тутніцалгі/я (ж.р.), аорталгі/я (ж.р.) – прыпадкі загрудзінных боляў, якія часам могуць пераходзіць у міжлапаткавую вобласць ці шыю, якія ўзнікаюць у сувязі з расцяжэннем паталагічна змененых сценак грудзіннай часткі тутніцы.

Апатія – апа/тыя (ж.р.) – стан душэўнай абыякавасці.

Апинальный – апіна/льны – верхавінны, накіраваны да верху.

Апитерапия – апітэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння пчаліным ядам.

Аплазия – аплазі/я (ж.р.) – прыроджаная адсутнасць якой-н. часткі цела або органа.

Апноэ – не/дых (м.р.), апно/э (н.р.) – спыненне дыхальных рухаў.

Апокринный – апакры/нны – які адносіцца да апакрынных залоз.

Апоневроз – сухажы/льнае распаста/нне (н.р.), апанеўро/з (м.р.) – шырокая сухажыльная пласцінка, сфарміраваная са шчыльных калагенавых і эластычных валокнаў.

Апоплексия – паляру/ш (м.р.), апапле/ксія (ж.р.) – удар; гэтым імем называецца хутка надыходзячая няздольнасць мозга да функцыянавання.

Апофермент – апаферме/нт (м.р.) – бялковая частка ферментаў, для праявы якіх неабходна прысутнасць і небялковага кампанента – кафермента.

Апофиз – апо/фіз (м.р.) – узнік з самастойнага ядра акасянення, адростак косці паблізу эпіфіза.

Аппарат – апара/т (м.р.) – 1) механізм, складанае прыстасаванне; 2) спецыяльная сістэма працэдур і функцый.

Аппендицит – кабыля/нец (м.р.), апендыцы/т (м.р.) – запаленне чэрвепадобнага адростка сляпой кішкі.

Аппендэктомия – кабылянцактамі/я (ж.р.), апендэктамі/я (ж.р.) – хірургічная аперацыя па выдаленні кабылянца.

Апперцепция – аперцэ/цыя (ж.р.) – успрыманне, пазнаванне на падставе ранейшых уяўленняў і запасу ведаў.

Аппетит – смач (м.р.), апеты/т(м.р.) – жаданне есці.

Апplikатор – апліка/тар (м.р.) – прылада, якая накладаеца на пэўны участак скуры або слізістай абалонкі.

Апроксия – апраксі/я (ж.р.) – парушэнне змены формаў адвольнага і мэтанакіраванага дзеяння пры захаванні яго элементарных рухаў сілы, дакладнасці і каардынацыі.

Аптека – аптэ/ка (ж.р.); фітоаптека – зе/льня (ж.р.) – установа, дзе рыхтуюцца, захоўваюцца і прадаюцца лекі і іншыя медыцынскія тавары.

Аритмия – арытмі/я (ж.р.) – парушэнне нармальнай дзейнасці сэрцавых скарачэнняў.

Артериосклероз – артэрыясклеро/з (м.р.) – ушчыльненне прасвету лутніцы.

Артерия – лу/тніца (ж.р.), артэ/рыя (ж.р.) – крывяносная судзіна, якая нясе кроў ад сэрца да органаў і тканак.

Артефакт – штучначы/н (м.р.), артэфа/кт (м.р.) – прадмет або аб’ект, які з’яўляецца прадуктам чалавечай працы і які адрозніваецца ад прыроднага аб’екта.

Артралгия – артралгі/я (ж.р.) – боль у суставах пры розных захворваннях.

Артрит – артры/т (м.р.) – збіральнае абазначэнне любых захворванняў суставаў, можа быць асноўным захворваннем (спандылаартрыт) ці праявай іншага захворвання (раматыс), вострым і хранічным, пашкоджанне аднаго ці некалькіх (паліартрыт) суставаў.

Артоз – арто/з (м.р.) – хранічнае захворванне суставаў. З’яўляецца пры парушэннях абмену рэчываў, прафесійных пашкоджаннях, хранічных траўмах.

Асептика – асе/птыка (ж.р.) – метад прафілактыкі пранікнення мікробаў у рану, тканку ці паражніну цела.

Асимметрия – асіметры/я (ж.р.) – адсутнасць парушэння сіметрыі.

Аскетизм – аскеты/зм (м.р.) – абмежаванне пачуццёвых пажаданняў, добраахвотнае перанясенне фізічнага болю, адзіноцтва.

Аспирация – аспіра/цыя (ж.р.) – 1) адсмоктванне спецыяльнымі інструментамі вадкасці ці наветра з якой-н. паражніны цела; 2) трапленне пры ўдыху ў дыхальныя шляхі рэшткаў ежы, крыві пры парушэннях глытання.

Ассимиляция – засвае/нне (н.р.), прыпадабне/нне (н.р.), асіміля/цыя (ж.р.) – засваенне пажыўных рэчываў жывымі каморкамі.

Ассоциативный – злуча/льны, асацыяты/ўны – які адлюстроўвае сувязь паміж уяўленнямі.

Астения – астэні/я (ж.р.) – нервова-псіхічная слабасць, павышаная стомляльнасць, парушэнне сну.

Астигматизм – астыгматы/зм (м.р.) – скажэнне малюнка (бачання) аптычнай сістэмай.

Астма – ды/хавіца (ж.р.), а/стма (ж.р.) – прыступы задышкі ў выніку хваробы сэрца або дыхнікаў.

Атаксия – атаксі/я (ж.р.) – парушэнне каардынацыі руху.

Атеросклероз – атэрасклеро/з (м.р.) – хранічнае сэрцава-судзіннае захворванне, якое характарызуецца ўтварэннем атэрасклератычных вузлікаў.

Атетоз – атэто/з (м.р.) – міжвольныя рухі з прычыны павольнага танічнага скарачэння цягліц.

Атлант – першахрыбе/тка (ж.р.), атла/нт (м.р.) – кольцападобная першая шыйная хрыбетка ў чалавека і вышэйшых хрыбетнікавых, якая злучаецца з чэрапам.

Атония – атані/я (ж.р.) – страта нармальнага тонуся цягліц шкілета і ўнутраных органаў пры нервовых і іншых захворваннях.

Атопія – атапі/я (ж.р.) – агульная назва алергічных захворванняў, у развіцці якіх значная роля прыналежыць спадчыннасці.

Атракцыя – атра/кцыя (ж.р.) – рух канцавіны, накіраваны да тулава.

Атриовентрикулярный – атрыявентрыкуля/рны – перадсэрцава-жалудачкавы.

Атропин – атрапі/н (м.р.) – трутнае лекавае рэчыва, якое атрымліваюць з беладоны.

Атрофія – атрафі/я (ж.р.) – змяншэнне памераў органа або тканкі з парушэннем (заканчэннем) іх функцыі.

Аттитюд – аттыцю/д (м.р.) – аптымальнае функцыянаванне.

Аудиология – аўдыяло/гія (ж.р.) – навука аб слыху.

Аудиометрия – слыхаме/ранне (н.р.), аўдыяметры/я (ж.р.) – замер вастрыні слыху шляхам устанаўлення найменш успрымальнай сілы гуку.

Аускультация – аўскульта/цыя (ж.р.) – адзін з асноўных метадаў даследавання ўнутраных органаў выслухоўваннем гукавых з'яў, якія ўзнікаюць у іх.

Аутизм – аўты/зм (м.р.) – цяжкая анамалія псіхічнага развіцця дзіцяці, якая характарызуецца галоўным чынам парушэннем кантакту з іншымі людзьмі, эмацыянальнай халоднасцю, перверсія інтарэсаў

Аутоаллерген – аўтаалерге/н (м.р.) – алерген, які ўтвараецца ў самім арганізме; аснова ўзнікнення аўтаалергічных хвароб.

Аутовакцина – аўтавакцы/на (ж.р.) – вакцына, зробленая з бактэрыі, якія выклікалі захворванне і былі ўзяты ад таго хворага, для лячэння якога вакцына і прызначаецца.

Аутогемотерапия – аўтагематэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння ўласнай крывёю хворага, складаецца з увядзення ў цягліцу крыві, узятай з жылы.

Аутогенный – аўтаге/нны – які ўзнікае ў самім арганізме.

Аутогіпноз – аўтагіпно/з (м.р.) – гіпноз, выкліканы самаўнушэннем – у супрацьлегласць гетэрагіпнозу, выкліканаму ўздзеяннем іншага чалавека.

Аутоімунны – аўтаіму/нны – абумоўлены рэакцыямі імунітэту, накіраванымі супраць уласных тканак і органаў.

Аутоінтоксикация – аўтаінтаксіка/цыя (ж.р.) – самаатручэнне, якое выклікана атрутнымі рэчывамі, што ўтварыліся ў самім арганізме.

Аутопсія – аўтапсі/я (ж.р.) – ускрыццё трупа з дыягнастычнай або навуковай мэтай.

Аутоскоп – аўтаско/п (м.р.) – прыбор для агляду парожніны дыхніцы, ніжніх дыхальных шляхоў.

Аутотрансплантация – аўтатранспланта/цыя (ж.р.) – перасадка ўласных тканак

Афазія – афазі/я (ж.р.) – парушэнне ўжо сфарміраванай мовы.

Афонія – нягу/чнасць (ж.р.), афані/я (ж.р.) – страта гучнасці голасу.

Аффект – афе/кт (м.р.) – стан моцнага ўзбуджэння і страта самакантролю..

Афферентация – цэнтраімкне/нне (н.р.), аферэнта/цыя (ж.р.) – пастаянны паток нервовых штуршкоў, якія паступаюць у цэнтральную нервовую сістэму ад органаў пачуццяў.

Афферентный – дацэ/нтравы, аферэ/нтны – перадае штуршок ад органа да нервовага цэнтра.

Ахилия – ахілі/я (ж.р.) – адсутнасць салянай кіслаты і пепсіну ў страўнікавым соку.

Ахромия – ахрамі/я (ж.р.) – адсутнасць колеру, тыповага для пэўнай каморкі.

Ацетилхолин – ацэтыльхалі/н (м.р.) – медыятар нервовых штуршкоў у сінapses парасімпацічных нервовых сістэмах.

Ацетонурія – ацэтануры/я (ж.р.) – павялічанае вывядзенне кетонавых цел з мачой.

Ацидоз – перакісле/нне (н.р.), ацыдо/з (м.р.) – форма парушэння кіслотна-лужнай раўнавагі ў арганізме.

Аэрация – аэра/цыя (ж.р.) – натуральнае паступленне або прымусовае ўвядзенне атмасфернага наветра ў розныя асяроддзі.

Аэрозоль – аэразо/ль (ж.р.) – безліч найдрабнейшых часцінак якога-н. рэчыва, распыленых у газах або газападобным асяроддзі.

Аэрозольтэрапія – аэразольтэрапі/я (ж.р.) – мета д фізіятэрапіі, які заключаецца ва ўвядзенні аэрозолей біялагічна актыўных рэчываў у дыхальныя шляхі.

Аэроіанотэрапія – аэраіанатэрапі/я (ж.р.) – мета д фізіятэрапіі, дзеючым фактарам якога з’яўляюцца пераважна аэраіоны.

Аэротэрапія – аэратэрапі/я (ж.р.) – мета д клімататэрапіі, заснаваны на ўздзеянні адкрытага наветра пры абароне ад прамога сонечнага выпраменьвання.

Аэрофобія – аэрафабі/я (ж.р.) – боязь скразнякоў.

- Б -

Багровый – барво/вы – насычанага чырвонага колеру.

Базальный – база/льны – у анатоміі – асноўны, размешчаны каля асновы, звернуты або які адносіцца да яго.

Базиллярны – базіля/рны – асноўны.

Базион – базіё/н (м.р.) – кроака; кропка на сярэдзіне пярэдняга боку вялікай адтуліны; самая ніжняя кропка пярэдняга боку вялікай патылічнай адтуліны на медыяльнай лініі.

Бактериemia – бактэрыямі/я (ж.р.) – наяўнасць бактэрыі у крыві.

Бактериология – бактэрыяло/гія (ж.р.) – галіна мікрабіялогіі, якая вывучае будову, фізіялогію, біяхімію, генетыку, сістэматыку бактэрыі, іх распаўсюджванне і ролю ў прыродзе.

Бактериостатический – бактэрыястаты/чны – здольны спыняць або запавольваць рост і размнажэнне бактэрыі.

Бактериофаг – бактэрыяфа/г (м.р.) – вірус, які жыве ў бактэрыях і інфіцыруе іх.

Бактериурия – бактэрыўры/я (ж.р.) – выдзяленне бактэрыі з мачой.

Бактерицидный – бактэрыцы/дны – які забівае бактэрыі або затрымлівае іх развіццё.

Бактерии – бактэ/рыі (мн.л.) – група пракарыётных мікраарганізмаў, часцей за ўсё аднакаморкавых.

Баланит – балані/т (м.р.) – запаленне жолуда.

Баллистокардиография – балістакардыяграфі/я (ж.р.) – метад даследавання механічных праяў сэрцавай дзейнасці, якая выяўляецца ў зруху цела чалавека.

Бальнеолог – бальнеё/лаг (м.р.) – спецыяліст па бальнеялогіі.

Бальнеология – бальнеяло/гія (ж.р.) – 1) вучэнне пра мінеральныя воды і водалячэнне, а таксама пра гразелячэнне, моралаячэнне, кліматалячэнне і г.д.; 2) раздзел медыцынскай навукі, якая вывучае з'яўленне і фізіка-хімічныя якасці мінеральных вод, метады іх выкарыстання з лячэбна-прафілактычнай мэтай.

Бальнеотерапия – бальнеятэрапі/я (ж.р.) – сродак для павышэння аднаўленчых сіл арганізма, дапамагае арганізму пераносіць змяненні знешняга асяроддзя.

Бандаж – банда/ж (м.р.) – спецыяльны пояс, напрыклад, для прэса, пры кілах і г.д.

Банка – ба/нька (ж.р.) – шклянны посуд, звычайна цыліндрычнай формы.

Барабанная перепонка – бубе/нная бало/нка (ж.р.) – фіброзная пласцінка, размешчаная ў адтуліне паміж слыхавым праходам і бубеннай паражнінай сярэдняга вуха.

Барокамера – барака/мера (ж.р.) – герметычна закрытае памяшканне, у якім штучна змяняецца ціск

наветра і даследуецца ўплыў вышыні і змененага газавага асяроддзя на арганізм чалавека.

Бароотит – бараа/тыт (м.р.) – запаленне сярэдняга вуха, якое ўзнікае ў выніку рэзкага калыхання атмасфернага ціску.

Баротерапія – баратэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння, пры якіх штучна змяняецца атмасферны ціск, каб павялічыць напайненне крывёй судзін якога-н. органа або часткі цела чалавека.

Баротравма – баратра/ўма (ж.р.) – пашкоджанне наветразмяшчальных органаў у выніку рэзкага змянення бараметрычнага ціску.

Барьер – бар'е/р (м.р.) – невялікая перагародка, якой аддзяляецца што-н. ад чаго-н.

Батмотропное (действие) – батматро/пнае (дзеянне) – уздзеянне экстракардыяльных фактараў, якія выклікаюць змену ва ўзбуджальнасці сэрцавай цягліцы.

Бахрома – махо/р (м.р.) – 1) няроўны край чаго-н.; 2) палёсткі ў махровых кветках; 3) тонкія адгалінаванні караня расліны.

Бдительность – пі/льнасць (ж.р.) – праніклівасць, уважлівасць, бачнасць.

Бедренная кость – сцягні/ца (ж.р.) – трубчатая косць ад лагва да калена.

Бедренный – сцегнавы/ – наказвае на прыналежнасць да сцягна.

Бедро – сцягно/ (н.р.) – частка нагі (у жывёл – задняй канцавіны) ад тазасцегнавога да каленнага сустава..

Безводный – бязво/дны – 1) пазбаўлены вады, вільгаці; 2) які не мае ў сваім складзе вады, вільгаці.

Безумие – шал (м.р.) – псіхічная хвароба, звязаная з раздражненнем, нястрыманацю.

Безусловный – безумо/ўны – неабмежаваны ніякімі ўмовамі, несумненны; бяспрэчны.

Безымянный (палец) – пярсце/нец (м.р.) – чацвёрты палец на руцэ паміж сярэднікам і мезенцам.

Бели – бе/лі (мн.л.) – вылучэнні з жаночых плоцевых органаў пры запаленчых захворваннях.

Белок – бяло/к (м.р.) – 1) высокамалекулярнае арганічнае злучэнне, якое забяспечвае жыццяздольнасць жывёл і раслін; 2) празрыстая частка яйка, якая бялее пры смажанні; 3) непразрыстая белая абалонка вока.

Белье – бялі/зна (ж.р.) – прадмет ніжняга адзення, тканіна або выраб з тканіны для хатніх патрэб.

Бельмо – бяльмо/ (н.р.) – белаватая пляма або патлушчэнне празарокі пасля розных яе захворванняў ці траўмы.

Беременеть – цяжа/рыць – станавіцца цяжарнай.

Беременность – цяжа/рнасць (ж.р.) – стан жанчыны (і жывародзячых наогул) у перыяд развіцця плода ў арганізме.

Берцовый – галё/начны – які адносіцца да галёнкаў.

Беспокойный – неспако/йны, турбо/тны – неспакойны, той, хто заўсёды імкнецца ажыццявіць што-н.

Беспокойство – неспако/й, турбо/та – клопат, руплівасць, неспакой, жаданне ажыццявіць што-н.

Бессознательный – непрыто/мны – 1) які страціў прытомнасць, знаходзіцца ў стане падучай хваробы; 2) які нічога не памятае, душэўна ўзрушаны; несвядо/мы – 1) які не ўсведамляе сваіх адносін да рэчаіснасці, сваіх абавязкаў; 2) які адбываецца без кантролю, свядомасці, інстынктыўна.

Бессонница – бе/ссань (ж.р.), бяссо/нніца (ж.р.) – расстройства сну, у якім праяўляецца парушэнне засынання, перарыўны, паверхневы сон або хуткае абуджэнне.

Бета-терапия – бэта-тэрапі/я (ж.р.) – від прамянёвай тэрапіі, заснаваны на ўздзеянні бэта-выпраменьваннем радыеактыўных ізатопаў на паталагічныя змяненні тканак.

Билиарный – жо/ўцевы, білія/рны – які адносіцца да жоўці.

Биливердин – біліверды/н (м.р.) – зялёны пігмент, які выяўляецца ў жоўці ў невялікіх колькасцях у сысую, прамежкавы прадукт распаду гемаглабіну ў печані, касы і ў касцявым мазгу хрыбетнічных жывёл.

Билирубин – білірубін/н (м.р.) – жоўта-чырвоны пігмент жоўці, які з'яўляецца дэрыватам гемаглабіну ў прадуктам аднаўлення білівердыну ў печані і інш. органах.

Билирубинемия – білірубінемі/я (ж.р.) – павышанае змесціва білірубіну ў крыві.

Биноккулярный – двухво/чны, бінакуляр/рны – адначасовае функцыянаванне абодвух вачэй.

Биолог – біё/лаг (м.р.) – спецыяліст па біялогіі.

Биология – біяло/гія (ж.р.) – комплекс навук аб жывой прыродзе, аб заканамернасцях арганічнага жыцця.

Биометрия – біяметры/я (ж.р.) – раздзел біялогіі, зместам якога з'яўляецца планаванне і апрацоўка вынікаў эксперыментаў і назіранняў метадамі матэматычнай статыстыкі.

Бионика – біё/ніка (ж.р.) – навука, якая вывучае магчымасці выкарыстання ў тэхніцы кібернетычных, канструкцыйных і энергетычных прынцыпаў, рэалізаваных у жывых арганізмах.

Биопсия – біяпсі/я (ж.р.) – прыжыццёвае ўзяцце невялікага аб'ёму тканкі для мікраскапічных даследаванняў з дыягнастычнай мэтай.

Биотип – біяты/п (м.р.) – сукупнасць нязменных марфалагічных, фізіялагічных і псіхічных індывідуальных уласцівасцей чалавека, якая вызначае яго развіццё як індывідуума.

Биохимический – біяхімі/чны – суадносіцца з назоўнікам біяхімія, звязаны з абменаў рэчываў жывых арганізмаў.

Биполярный – двухкра/йні, біпаляр/рны – 1) мае два палюсы; 2) (у анатоміі) выкарыстоўваецца для апісання нейрона (нервовай каморкі), які мае два адросткі, якія адыходзяць у розных напрамках ад цела каморкі.

Бицепс – бі/цэпс (м.р.) – двухглавая цягліца пляча.

Близнецы – блізня/ты (мн.л.) – дзеці адной маці, якія нарадзіліся адначасова.

Близорукость – блізару/касць (ж.р.) – 1) чалавек, які дрэнна бачыць на далёкую адлегласць; 2) недальнабачны, пазбаўлены пранікнёнасці.

Блокада – супы/н (м.р.), блака/да (ж.р.) – 1) акружэнне войск праціўніка, а таксама ізаляванне варажай дзяржавы; 2) адключэнне якога-н. органа ці тканкі ад цэнтральнай нервовай сістэмы.

Бок – бок (м.р.) – правая або левая частка цела.

Болевой – бо/левы – які адносіцца да болю.

Блезнетворный – хваробатво/рны – які выклікае хваробу.

Блезнь – хваро/ба (ж.р.) – 1) парушэнне нармальнай дзейнасці арганізма, недамаганне; 2) дрэнная схільнасць да чаго-н.

Болезь – хварэ/ць – 1) (на што, чым і без дап.) Быць хворым на якую-н. хваробу; 2) (за каго-што) Трывожыцца, непакоіцца аб кім-, чым-н.; 3) (на што і чым) Мець дрэнную схільнасць да чаго-н.; 4) (за каго-што) Хвалявацца за чые-н. поспехі (спартсмена, артыста і пад.).

Болеутоляющий – болесуцяша/льны – які суцяшае боль.

Болтающийся – віхля/сты – пра прадметы, якія дрэнна ляжаць ў якім-н. месцы, або пра вадкасць у посудзе; ходзіць з бока ў бок.

Боль – боль (м.р.) – адчуванне фізічнай або маральнай пакуты.

Больница – бальні/ца (ж.р.) – медыцынская ўстанова для стацыянарнага лячэння хворых.

Больно – балю/ча – калі з'яўляецца адчуванне болю.

Больной – хво/ры – 1) які хварэе на якую-н. хваробу; 2) пашкоджаны хваробай (пра цела і яго часткі); які сведчыць аб хваравітым стане, аб хваробе; 4) ненатуральны, празмерны, ненармальны.

Большеберцовый – вялікагалё/нкавы – які адносіцца да косці або цягліцы вялікай галёнки.

Большой (палец) – адзі/нец (м.р.), вялі/кі па/лец (м.р.) – самы вялікі з усіх пальцаў на руках і нагах.

Болячка – бо/лька (ж.р) – гнойная або запалёная ранка, струп.

Бор – бор (м.р.) – 1) стары сасновы лес; 2) хімічны элемент, які ўваходзіць у склад многіх мінералаў; 3) свердзел са стальной, алмазнай або карбарундавай галоўкай, які выкарыстоўваецца ў зубалечэбнай справе.

Бормашина – бормашы/на (ж.р.) – інструмент з высокай хуткасцю кручэння, які прымяняецца для выдалення часткі зубной паверхні (галоўным чынам пры лячэнні зубнога карыесу).

Борода – бара/да (ж.р.) – гэта валасяны покрыв на ніжняй частцы твару.

Бородавка – баро/даўка (ж.р.) – 1) гэта невялікае вузельчыкавае ўтварэнне скуры (звычайна ў выглядзе акруглага наросту); 2) круглы нарост на кары дрэва, пладах і г.д.

Ботулизм – батулi/зм (м.р.) – вострае інфекцыйнае захворванне, якое ўзнікае ў выніку атручэння прадуктамі (звычайна кансервамі, рыбай, мясам, грыбамі), якія заражаны анаэробнымі мікробамі, і характарызуецца цяжкім паражэннем нервовай сістэмы.

Боязнь – бо/язь (ж.р.) – неспакой, страх.

Боярышник – глог (м.р.) – калючае дрэва ці хмызняк сямейства ружовакветкавых, некаторыя віды якога выкарыстоўваюцца як зялёная загарадзь, дэкаратыўныя расліны, а плады ў фармакалогіі.

Брадикардия – брадыкарды/я (ж.р.) – змяншэнне частасці сэрцавых скарачэнняў ніжэй за 60 уд./хв.

Брегма – брэ/гма (ж.р.) – гэта антрапаметрычная кропка на чэрапе на месцы злучэння сагітальнага і вячэчнага швоў (у немаўляці тут пярэдняе цемечка).

Бред – тры/зненне (н.р) – гэта сімптом псіхічнага захворвання – разлад думкавай дзейнасці.

Бредить – тры/зніць – гаварыць без памяці.

Бровь – брыво/ (н.р.) – дугападобная палоска валасоў над вочнай ямінай.

Брожение – брузава/нне (н.р.), бражэ/нне (н.р.) – метабалічны працэс, пры якім рэгенеруецца АДФ.

Бронх (-і) – ды/хнік (-і) (м.р.), бро/нха (-і) (ж.р.) – разгалінаванні дыхальнага горла, якія праводзяць наветра ў лёгкія.

Бронхиолит – бронхіялі/т (м.р.) – запаленне бронхіёл.

Бронхиолы – ды/хнічкі, бронхіё/лы (мн.л.) – канцавыя галіны бронхіяльнага дрэва, не ўтрымліваюць храсткаў і пераходзяць у альвельныя хады лёгкіх.

Бронхит – бронхі/т (м.р.) – запаленне дыхнікаў.

Бронхоаденит – дыхнічкаадэні/т (м.р.), бронхаадэні/т (м.р.) – запаленне ў лімфатычных вузлах, якія дапасуюцца да крайніх дыхнічкаў.

Бронхогенный – дыхнічкаге/нны, бронхаге/нны – які ўтвараецца ў дыхнічках.

Бронхопневмония – дыхнічкапнеўмані/я (ж.р.), бронхапнеўмані/я (ж.р.) – запаленне лёгкай тканкі, інфекцыйнае, праходзіць з паражэннем альвэлі.

Бронхоскопия – дыхнічкаскапі/я (ж.р.), бронхаскапі/я (ж.р.) – даследаванне ніжніх дыхальных шляхоў, заснаванае на аглядзе ўнутранай паверхні дырхі і дыхнікаў.

Бронхоэктазы – дыхнічкаэкта/зы (мн.л.), бронхаэкта/зы (мн.л.) – пашырэньне абмежаваных участкаў дыхнікаў з прычыны запаленчых дыстрафічных змяненняў іх сценак або анатоміі развіцця дыхнікалавага дрэва.

Бруцеллёз – бруцэлё/з (м.р.) – інфекцыйная хвароба, якая перадаецца ад жывёлы чалавеку і паражэе нервовую, сэрцава-судзінную сістэмы і косцева-сустаўны апарат.

Брыжэйка – ато/чына (ж.р.) – складкі брухавіны, з дапамогай якіх унутрыбрухавінныя органы прымацоўваюцца да сценак брухавіннай паражніны.

Брызгаць – пы/рскаць – раскідваць пырскі.

Брызги – пы/рскі (мн.л.) – кроплі вады, якія імкліва разлятаюцца ад удару, усплеску.

Брюхо – ланту/х (м.р.), бру/ха (н.р.) – самая вялікая з трох паражнін цела чалавека і жывёлы, размешчаная паміж грудзьмі і лагвом.

Брюшина – брухаві/на (ж.р.) – серозная абалонка, якая пакрывае некаторыя органы брухавіннай паражніны і выцілае знутры яе сценкі.

Брюшнотифозный – брухавінатыфо/зны, брушнатыфо/зны – які адносіцца да брухавіннага тыфу, хворы на брухавінны тыф.

Бубон – бубо/н (м.р.) – павелічэнне лімфатычных вузлоў запаленчага характару.

Бугорок – вала/к (м.р.) – невялікая выпукласць на чым-н. (звычайна ў чалавека, жывёлы).

Бугорчатка – сухо/ты (мн.л.) – састарэлая назва сухотаў. Інфекцыйнае захворванне чалавека і жывёл, выкліканае некалькімі відамі мікрабактэрый.

Буж – буж (м.р.) – прылада для даследавання і пашырэння трубчастых органаў (мочаспускарны канал, стрававод).

Будимия – булімі/я (ж.р.) – гэта зааваоленасць рытму ежы, якое характарызуецца рэжкім узмацненнем апетыту ў выглядзе прыступу. Суправаджаецца пачуццём пакутлівага голаду, агульнай млявасцю, болямі ў падлыжачкавай вобласці. Прыводзіць да атлусцення.

Бульбарный – бульба/рны – які адносіцца да даўгаватага мозгу. Вызначае парушэнне функцый даўгаватага мозгу або асобных яго парушэнняў.

Буллёзный – булё/зны – пухырчаты, які складаецца з бурбалак, пакрыты бурбалкамі.

Бурав – свё/рдзел (м.р.) – прылада для свідравання адтулін.

Бурсит – бурсі/т (м.р.) – запалене сінавіяльнай кайстры сустава.

Бюллетень – бюлетэ/нь (м.р.) – бальнічны ліст аб часовай непрацаздольнасці.

– В –

Вагина – вагі/на (ж.р.) – тое, што і похва.

Вакуоль – пусто/тка (ж.р.), вакуо/ля (ж.р.) – абмежаваны мембранай арганоід, які ўтрымліваеца ў некаторых эўкарыятычных каморках і выконвае розныя функцыі (сакрэцыя, экскрэцыя, захоўванне запасных рэчываў, аўтоліз і інш.)

Вакуум – ва/куум (м.р.) – стан моцна разрэджанага газу пры нізкім ціску.

Вакцина – вакцы/на (ж.р.) – прэпарат з жывых (абясшкоджаных) ці забітых мікраарганізмаў і прадуктаў іх жыццядзейнасці. Ужываеца з лекавымі і прафілактычнымі мэтамі.

Вакцинация – вакцына/цыя (ж.р.) – увядзенне вакцыны ў арганізм чалавека ці жывёлы для стварэння актыўнага імунітэту супраць інфекцыйнай хваробы.

Вакциноterapia – вакцынатэрапі/я (ж.р.) – ужыванне вакцыны для лячэння інфекцыйных захворванняў.

Валериана лекарственная – аўрыя/н (м.р.) – расліна, карані якой ужываюцца для вырабу прэпаратаў, якія рэгулююць дзейнасць нервовай сістэмы.

Вариант – варыя/нт (м.р.) – 1) відазмяненне, разнавіднасць; 2) розначытанне ў тэксце.

Варикозный – варыко/зны – які характарызуеца пашырэннямі і патаўшчэннямі; каравы.

Васкулит – васкулі/т (м.р.) – запаленне сценкі дробных крывяносных судзін пры інфекцыйных і інфекцыйна-іншачынных захворваннях (раматус, сэпсіс і інш.).

Васкулярный – васкуля/рны – судзінны; які адносіцца да судзін.

Вата – баво/ўна (ж.р), ва/та (ж.р.) – валакністы матэрыял з бавоўны, шэрсці або сінтэтычны, прызначаны для медыцынскіх, бытавых і тэхнічных мэт.

Вдох – уды/х (м.р.) – кожны асобны ўпуск паветра ў лёгкія пры дыханні, які чаргуецца з выдыхам.

Вдохновение – натхне/нне (н.р.) – стан творчага ўздыху. Душэўны пад’ём, запал.

Вегетарианец – вегетарыя/нец (м.р.) – той, хто харчуецца толькі малочнай і расліннай ежай з адмаўленнем ад мясной.

Вегетативный – вегетаты/ўны – які служыць для жыўлення і росту жывёльных і раслінных арганізмаў.

Везикулярное – везікуля/рнае – пакрытае пухірыкамі, з пухірыкамі; пухірыстая.

Везикула – везі/кула (ж.р.) – балючае пухірнае ўздуццё на скуры.

Веко – паве/ка (н.р) – рухомая складка скуры, якой прыкрываецца вока.

Бекслера шкалы – Ве/кслера шка/лы (мн.л.) – шкала інтэлекту для дарослых і дзяцей.

Велоэргометрия – велаэргаметры/я (ж.р.) – нагрузачны тэст для дыягностыкі ішэміі ў кардыялогіі.

Вена – жы/ла (ж.р), ве/на (ж.р.) – крывяносная судзіна, па якой кроў рухаецца да сэрца.

Венепункцыя – венепу/нкцыя (ж.р.) – укол жылы.

Венерический – венеры/чны – той, хто адносіцца да захворванняў плоцевых органаў.

Венеролог – венеро/лаг (м.р.) – урач, які лечыць захворванні плоцевых органаў.

Венерология – венерало/гія (ж.р.) – навука аб захворваннях плоцевых органаў.

Венесекция – венесе/кцыя (ж.р.) – рассячэнне жылы скальпелем.

Венечный – вяне / чны, вяно / вы – які акружае, нібы карона.

Венозный – жы / лавы, вяно / зны – які мае дачыненне да вен.

Вентиляция – ветрава / нне (н.р.), вентыля / цыя (ж.р.) – 1) праветрыванне закрытага памяшкання; 2) сістэма ўстройстваў для праветрывання памяшкання.

Вентральный – брушны / , вентра / льны – тэрмін, які прымяняецца ў анатоміі чалавека ці жывёлы да органа ці яго часткі, размешчаным на брухавінным баку ці звернутым да брухавіннага бока.

Венула – жы / лка (ж.р.), ве / нула (ж.р.) – крывяносная судзіна невялікага дыяметра, якая нясе кроў да сэрца.

Веретено (мышечное) – пачы / нак (м.р.), верацяно / (н.р.) – уласны ўспрымальнік цягліц.

Вероятный – вераго / дны – які не выклікае сумнення, надзейны.

Версионные движения – вярча / льныя, версі / йныя ру / хі (мн.л.) – макрарухі вачэй, якія дапаўняюць вергент руху.

Вертел – круця / к (м.р.) – рухомы канец сцягніцы, які ўваходзіць ў чашку лагва.

Вертлужный – ку / бкавы, вятлу / жны – месца на лагвовай косці, дзе знаходзіцца рухомы канец сцягніцы.

Верхние конечности – ве / рхнія канцаві / ны (кане / чнасці) (мн.л.) – рукі, асобны рухальны орган, пярэднія канцавіны ў жывёл.

Вес – вага / (ж.р.) – цяжар прадмета, цела, вызначаныякой-н. мерай.

Весить – ва / жыць – мець тую ці іншую вагу.

Веснушки – баця / нькі (мн.л.), вясну / шкі (мн.л.) – пігментныя плямкі карычневага ці жоўтага колеру на скуры, якія з'яўляюцца ў некаторых людзей вясной.

Вестибулярный (апарат) – прысе / начны, вестыбуля / рны – апарат, які знаходзіцца ва ўнутраным вуху органаў пачуццяў і ўспрымае змяненне становішча галавы і цела ў прасторы.

Ветвь – галі/на (ж.р.) – 1) бакавы адростак у дрэва, сук ў веці; 2) асобная вобласць навукі, галіна ведаў, вытворчасці, пэўная група дзейнасці.

Ветряная оспа – вятру/ха (ж.р.), ветрана/я во/спа (ж.р.) – вострая, пераважна дзіцячая хвароба, якая суправаджаецца буйным сыпам.

Вещество – рэ/чыва (н.р.) – від матэрыі; тое, з чаго складаецца фізічнае цела, матэрыял.

Вживлять – ужыўля/ць – змяшчаць унутр жывога арганізма часова ці для прыжыўлення.

Взаимодействие – узаемадзе/янне (н.р.) – узаемная сувязь дзвюх з’яў; 2) узгодненасць дзеянняў, узаемная падтрымка.

Взгляд – по/зірк (м.р.) – накіраванасць зроку на каго-, што-н.

Вздох – узды/х (м.р.) – удых, а за ім і выдых.

Взрослый – даро/слы, ста/лы – 1) які выйшаў з дзіцячага ўзросту, узмужней, набыў сталасць; 2) які дасягнуў поўнай сталасці па гадах, паводзінах, дзеяннях.

Виварий – віва/рый (м.р.) – памяшканне для ўтрымання жывёл, пераважна лабараторных.

Вивисекция – вівісе/кцыя (ж.р.) – разрэз цела жывых арганізмаў з навуковай мэтай; жывое сячэнне.

Визус – зрок (м.р.), ві/зус (м.р.) – 1) адно з пяці знешніх пачуццяў, органа якога з’яўляюцца вочы; здольнасць бачыць; 2) погляд, позірк.

Виртуальная реальность – уя/ўная рэа/льнасць (ж.р.) – уяўная, няісная; якая існуе не ў сапраўднасці, а ва ўяўнасці.

Вирулентность – віруле/нтнасць (ж.р.) – сукупнасць хваробатворных уласцівасцей узбуджальнікаў заразных хвароб.

Вирус – ві/рус (м.р.) – найдрабнейшы арганізм (некаморкавы), узбуджальнік заразных хвароб.

Висмут – ві/смут (м.р.) – 1) хімічны элемент, крохкі серабрыста-чырвоны метал; 2) лекі з прэпаратаў гэтага металу.

Висок – скронь (ж.р.) – бакавая частка чэрапа ад вуха да лобнай косці, а таксама скура і валасы, якія растуць тут.

Височный – скро/невы – які суадносіцца па значэнні з назойнікам скронь, злучаны з ім. Размешчаны ў бакавой частцы галавы.

Висцеральный – нутравы/, вісцэра/льны – унутранасны, які адносіцца да ўнутраных органаў (напр. нутравы лісток плеўры).

Витальный – жыццё/вы, віта/льны – поўны жыцця, энергіі.

Витамин – вітамі/н (м.р.) – арганічныя рычывы, неабходныя ў невялікіх колькасцях у харчавым рацыёне як чалавека, так і большасці хрыбеткавых.

Витаминосодержащий – вітамінаўтрыма/льны – у склад якіх уваходзяць вітаміны.

Витамиотерапия – вітамінатэрапі/я (ж.р.) – увядзенне ў арганізм вітамінаў у пэўных дозах з мэтай пакрыцця іх недахопу, а таксама з іншымі лячэбнымі і прафілактычнымі мэтамі.

Виттова пляска – ві/тавы ско/кі (мн.л.) – нервовая хвароба, якая суправаджаецца міжвольнымі сутаргамі цягліц твара ці якой-н. часткі цела.

Вкус – смак (м.р.) – гэта адчуванне, якое ўзнікае пры дзеянні хімічных раздражняльнікаў (харчовых і нехарчовых рэчываў) на ўспрымальнікі языка і паражніны рота.

Вкусовой – сма/кавы – 1) смакавыя адчуванні; 2) (надаюць смак) смакавыя рэчывы.

Влага – ві/льгаць (ж.р.) – сырасць, вада, якая змяшчаецца ў чым-н.

Влажный – вільго/тны – насычаны вільгацю, сыры, мокры.

Влагалище – по/хва (ж.р.) – 1) канцавы аддзел плоцевых праводных шляхоў ў жанчыны; 2) ніжняя частка ліста, якая ў выглядзе трубкі ахоплівае сцябло ў некаторых раслін; 3) тое, што і ножны.

Влагопотеря – стра/та ві/льгаці (ж.р.) – *страта організмам вільгаці ў вялікіх колькасцях.*

Влечение – по/цяг (м.р.), схі/льнасць (ж.р.) – *моцная схільнасць да каго-, чаго-н.*

Вливание – уліва/нне (н.р.) – 1) *працэс дзеяння ад дзеяслова ўліваць*; 2) *увядзенне ў арганізм (пад скуру ці ў жылу) лекавага, пажыўнага раствору ці крыві.*

Вмешательство – умяша/нне (н.р.) – 1) *стаць удзельнікам чужой справы*; 2) *прыняць удзел у якой-н. справе з мэтай змены ходу яе.*

Внезапно – ра/птам – *вельмі хутка і нечакана.*

Внеклеточный – пазакамо/ркавы, пазакле/тачны – *змешчаны па-за каморкай, за яе абалонкай.*

Внешнесекреторный – вонкасакрацы/йны, знешнесакрато/рны – *сакрэцыя, накіраваная ў навакольнае асяроддзе.*

Внешний – во/нкавы – 1) *знешні, знадворны*; 2) *які праяўляецца толькі са знешняга боку, не закранаючы сутнасць чаго-н.*; 3) *паказны, паверхневы, пазбаўлены глыбіні*; *зне/шні* – 1) *які знаходзіцца па-за межамі чаго-н.*; 2) *які выяўляецца толькі вонкава, не адпаведны ўнутранаму стану*; 4) *які адносіцца да зносін з замежнымі дзяржавамі.*

Внимание – ува/га (ж.р.) – 1) *сканцэнтраванасць думак ці зроку, слыху на чым-н.*; 2) *клапатлівыя, чулыя адносіны да каго-, чаго-н.*

Внутренний – уну/траны – 1) *які знаходзіцца ўнутры*; 2) *які складае змест, раскрывае саму глыбіню, сутнасць чаго-, каго-н.*; 3) *які мае адносіны да жыцця ўнутры якой-н. арганізацыі, дзяржавы.*

Внутренность – уну/транасць (ж.р.) – (чаго) *Тое, што знаходзіцца ўнутры чаго-н.*

Внушение – унушэ/нне (н.р.) – 1) *унушаць*; 2) *уздзеянне на псіхіку хворага, гіпноз.*

Возбудимость – узбуджа/льнасць (ж.р.) – *стан узбуджэння.*

Воздействие – уздзе/янне (н.р.) – дзеянне, накіраванае на каго-, што-н. з мэтай дабіцца чаго-н., паўплываць на каго-, што-н.

Воздух – паве/тра (н.р) – сумесь газаў, якая складае атмасферу Зямлі.

Возраст – узро/ст (м.р) – 1) перыяд, ступень у развіцці, росце чалавека, жывёліны, расліны; 2) колькасць пражытага часу, гадоў.

Волдырь – вады/р (м.р) – пухір, які ўзнікае на скуры (апёк тэрмічны, хімічны).

Волнение – хвалява/нне (н.р) – нервовая ўзбуджанасць, выкліканая адчуваннем трывогі, радасці і пад.

Волокно – валакно/ (н.р.) – 1) выцягнутая ў даўжыню каморка расліннай або жывёльнай тканкі; 2) ніткападобная эластычная пасма расліннага або штучнага паходжання.

Волос – во/лас (м.р.) – 1) рагавое ніткападобнае ўтварэнне на скуры чалавека і жывёл; 2) расліннасць на цэле жывёлы.

Волчанка – ваўча/нка (ж.р.) – цяжкая форма сухот скуры, пры якой, звычайна на твары, узнікаюць грудкі з наступным утварэннем язваў і шнараваннем.

Вонь – смуро/д (м.р) – непрыемны пах, назва такога паху мае на ўвазе дадатковую, рэзка негатыўную эмацыянальную характарыстыку. Антонім – водар.

Воображение – уяўле/нне (н.р.) – здольнасць свядомасці ствараць выявы, уяўленні, ідэі і маніпуляваць імі; мае ключавую ролю ў наступных псіхічных працэсах: мадэляванне, планаванне, творчасць, чалавечая памяць.

Вопль – ля/мант (м.р) – гучны, пранізлівы крык, які выказвае страх, гнеў, боль ці нястрымную радасць.

Воронка – суле/йка (ж.р), варо/нка (ж.р.) – 1) прыстасаванне ў форме конуса з трубкай на вузкім канцы, якое служыць для пералівання вадкасці ў посуд з вузкім горлышкам; 2) вір на паверхні вады; 3) яма,

якая ўтварылася ў зямлі на месцы выбуху бомбы, снарада.

Ворсинка – по/ўсцінка (ж.р) , варсі/нка (ж.р.) – 1) тонкая і кароткая валасінка на паверхні раслінных і жывёльных арганізмаў; 2) валасінка, нітачка ворса; 3) мікраскапічны вырас т слізніцы тонкай кішкі, праз які адбываецца актыўнае ўсмоктванне ежы.

Воспаление – запале/нне (н.р) – хваробны працэс, які суправаджаецца павышэннем тэмпературы, прыпухласцю і пачырваненнем хворага часці цела.

Восприятие – успрыня/цце (н.р.) – здольнасць успрымаць, адрозніваць і засвойваць з’явы навакольнага свету; засваенне, усведамленне.

Восстановление – аднаўле/нне (н.р.) – 1) працэс дзеяння па значэнні дзеясловаў аднавіць – аднавіцца; 2) паніжэнне ступені акіслення атамаў (у хіміі).

Впадина – я/міна (ж.р.) – запалае месца на асобе, частцы цела.

Врач – ура/ч (м.р.) – асоба з вышэйшай медыцынскай адукацыяй, якая мае права займацца лячэбна-прафілактычнай або санітарна-эпідэміялагічнай дзейнасцю.

Врачебно-консультационный – урачэ/бна-кансультацы/йны (камісія) – камісія пры лячэбна-прафілактычнай установе, якая ажыццяўляе кантроль за правільнасцю дыягностыкі і лячэннем хворых, якія маюць лісток непрацаздольнасці, і вырашае пытанні аб падаўжэнні адпачынку па хваробе звыш тэрміну.

Врачебно-санитарный – урачэ/бна-саніта/рны (камісія) – якая ажыццяўляе дзяржаўны нагляд за выкананнем усіх правіл, загадаў ва ўстаноўленым парадку Галоўнага санітарнага ўрача (раёна, вобласці, рэспублікі).

Врачебно-трудовая, экспертная комиссия (ВТЭК) – урачэ/бна-працо/ўная экспе/ртная камі/сія (УПЭК) (ж.р.) – установа экспертызы працаздольнасці, якая высвятляе ступень яе страты, групу і чыннікі

інваліднасці і выдае працоўныя рэкамендацыі інвалідам, якія знаходзяцца ў адпачынку па стане здароўя.

Врачебный – урачэ/бны – 1) які адносіцца да дзейнасці ўрача; 2) уласцівы ўрачу, звязаны з ім.

Вращатели (мышцы) – кру/тніцы (мн.л.) – група мышцаў грудзей, шыі, паясніцы.

Вред – шко/да (ж.р.) – пашкоджанне, урон, страта.

Временной – ча/савы – той, які дзейнічае не ўвесь час.

Время – час (м.р.) – 1) бесперапынная і пастаянная змена мінут, гадзін, дзён і пад.; 2) прамежак пэўнай працягласці, у які адбываецца што-н., паслядоўная змена гадзін, дзён, гадоў і пад.; 3) нейкі пэўны момант, у які што-н. адбываецца; 4) перыяд, эпоха; 5) пара дня, года; 6) зручны момант для чаго-н.

Врожденный – прыро/джаны – уласцівы ад нараджэння.

Всасывание – усмо/ктванне (н.р.) – паступленне розных рэчываў праз клеткавыя элементы ў кроў і лімфу.

Вскрытие – ускрыццё/ (н.р.) – даследаванне ўнутраных органаў памерлага з мэтай высвятлення характару хваробы і вызначэння прычыны смерці.

Вспомогательный – дапамо/жны – 1) прызначаны для дапамогі каму-, чаму-н; 2) неасноўны, дадатковы.

Вспыльчивость – запа/льчывасць (ж.р.) – стан хуткага ўзбуджэння, раздражнення, гневу.

Втирание – націра/нне (н.р.) – намазванне, змазванне вадкасцю, маззю скуры да іх усмоктвання.

Вторичный – дру/гасны – вытворны, не зыходны; уяўляе з сябе другую, больш познюю прыступку ў развіцці чагосьці.

Вульва – ву/льва (ж.р.) – зборнае найменне жаночых вонкавых палавых органаў.

Вульвит – вульві/т (м.р.) – запаленне жаночых вонкавых палавых органаў.

Вульвовагинит – вульвавагані/т (м.р.) – запаленне вульвы і слізістай абалонкі похвы.

Вшивость – вашы/васць (ж.р.) – заражанасць скурнага покрыву вошамі.

Выборка – вы/барка (ж.р.) – шэраг выпадкаў, з дапамогай вызначанай працэдуры абраных з генеральнай сукупнасці для ўдзелу у даследаванні.

Вывих – вы/крут (м.р.) – зрушэнне косці ў суставе, а таксама месца, дзе адбылося такое зрушэнне.

Вывихнуть – вы/круціць – пашкодзіць які-н. член цела, выкруціўшы яго ў суставе.

Выворот – вы/варат (м.р.) – становішча, пры якім орган ці яго частка вывернуты ўнутраным бокам наверх.

Выделение – выдзяле/ненне (н.р.) – рэчывы, выдзеленыя арганізмам.

Выдох – вы/дых (м.р.) – разовае выштурхванне паветра з лёгкіх пры выдыханні.

Выздоровливать – ачу/ньваць – напраўляцца пасля хваробы.

Вызов – вы/клік (м.р.) – патрабаванне, запрашэнне з'явіцца куды-н.

Выйный – ка/ркавы – які адносіцца да задняй часткі шыі ў чалавека і жывёлы.

Выкидыш – вы/кідыш (м.р.) – 1) дачаснае спыненне цяжарнасці; 2) неданошаны і няздольны выжыць плод.

Выпот – вы/пат (м.р.) – збіранне вадкасці з крывяносных сасудаў у якой-н. поласці цела пры запаленні.

Выпрямление – выпро/ставанне (н.р.) – прыняцце прамога становішча.

Выпуклость – вы/пукліна (ж.р.) – сферычная вонкавая паверхня.

Выпячивание – выпіна/ненне (н.р.) – высоўванне наперад.

Выработка – выпрацо/ўка (ж.р.) – тое, што зрабілі, выпрацавалі.

Выравнивание – выраўно/ўванне (н.р.) – рабіць роўным.

Выскабливание – выскраба/нне (н.р.) – медыцынская аперацыя; ачыстка, выдаленне чаго-н. інструментам.

Вытяжка – вы/цяг (м.р.), вы/цяжка (ж.р.) – рэчыва, хімічна здабытае з арганічнай тканкі.

Вязкость – гру/зкасць (ж.р.), вя/зкасць (ж.р.) – цягучасць, клейкасць.

– Г –

Габитус – аблі/чча (н.р.) – знешні выгляд чалавека, яго пастава; знешні выгляд жывёлы, расліны.

Газы – га/зы (мн.л.) – рэчывы, у якіх кінетычная энергія цеплага руху яго часцінак значна перавышае патэнцыяльную энергію ўзаемадзеянняў паміж імі, у сувязі з гэтым часцінкі рухаюцца свабодна, запаўняючы раўнамерна ўвесь аб'ём.

Гайморит – гаймары/т (м.р.) – запаленне слізістай абалонкі, зрэдку і косных сценак гаймаравай сулоні.

Гайморова полость – гаймарава суло/нь (ж.р.) – дадатковая парная сулонь носа ў верхняй сківіцы.

Галлюцинация – амаро/ка (ж.р.), галюцына/цыя (ж.р.) – з'ява абману зроку, слыху, дотыку і пад. у выніку псіхічнага расстройства.

Галлюциноген – галюцынаге/н (м.р.) – сродак, які выклікае галюцынацыю.

Гальванотерапия – гальванатэрапі/я (ж.р.) – метады электрычнага лячэння, заснаваны на гальванізацыі.

Гамма - глобулин – гама-глабулі/н (м.р.) – фракцыя імунаглабулінаў плазмы крыві, у якой знаходзіцца мноства антыцел і якая валодае самай маленькай (у параўнанні з альфа- і бэта-глабулінамі) электрафарэтычнай рухавасцю.

Гамма - излучение – гама-выпрамяне/нне (н.р.) – фатоннае выпрамяненне, якое ўзнікае пры змяшэнні

електрычнага стану атамных ядзер або ядзерных пераўтварэннях.

Гамма - тэрапія – гама-тэрапі/я (ж.р.) – від выпрамяняльнай тэрапіі, заснаваны на выкарыстанні гама-выпрамянення.

Гангліі – ву/зел (м.р.), га/нгліі (м.р.) – частка лімфатычнай сістэмы.

Гангрена – агняві/ца (ж.р), гангрэ/на (ж.р.) – від некроза, пры якім змярцвелыя тканкі або высыхаюць, або паддаюцца гніласнаму распаду.

Гармон – гармо/н (м.р.) – біялагічна актыўнае рэчыва, якое выдзяляюць у кроў залозы ўнутранай сакрэцыі.

Гастрит – раза/чка (ж.р), гастры/т (м.р.) – запаленне слізістай абалонкі страўніка.

Гастраскоп – разачкаско/п (м.р.), гастраско/п (м.р.) – прыбор для агляду сулоні страўніка, які ўводзяць праз рот.

Гастраскопія – разачкаскапі/я (ж.р.), гастраскапі/я (ж.р.) – урачэбны метадабследавання, агляд сулоні жывата з дапамогай разачкаскопа.

Гастроэнтэроколіт – разачкаэнтэракалі/т (м.р.), гастраэнтэракалі/т (м.р.) – вострае або хранічнае запаленне ўсяго страўніка-кішачнага тракту ў чалавека.

Гастроэнтэролаг – разачкаэнтэро/лаг (м.р.), гастраэнтэро/лаг (м.р.) – вучоны, які вывучае будову і функцыі органаў стрававання, метады лячэння, прафілактыкі і распазнавання.

Гастроэнтэрыт – разачкаэнтэры/т (м.р.), гастраэнтэры/т (м.р.) – запаленчае захворванне страўніка і тонкага кішачніка.

Геліотэрапія – геліятэрапі/я (ж.р.) – лячэнне і прафілактычнае выкарыстанне прамога выпраменьвання сонца. Метад лячэння захворвання скуры і інш.

Гельмінтоз – гельмінто/з (м.р.) – хвароба, выкліканая паразітычнымі чарвякамі.

Гельминтолог – гельмінто/лаг (м.р.) – доктар, які займаецца вывучэннем глістоў.

Гемагглютинация – гемаглютына/цыя (ж.р.) – склейванне і выпаўзенне ў асадак эрытрацытаў.

Гемагглютинин – гемаглютыні/н (м.р.) – антыцела, здольнае выклікаць гемаглютынацыю.

Гематоген – гематаге/н (м.р.) – лекавы прэпарат, выраблены з крыві забітага быдла з даданнем сіропу, смакавых рэчываў і этылавага спірту.

Гематогенный – гематаге/нны – утвораны з крыві.

Гематолог – гемато/лаг (м.р.) – доктар, які спецыялізуецца на лячэнні хвароб крывяных каморах

Гематология – гематалогі/я (ж.р.) – навука аб складзе, уласцівасцях і хваробах крыві.

Гематома – гемато/ма (ж.р.) – скопішча крыві ў тканках пры іх пашкоджанні.

Гематопоз – гематапаэ/з (м.р.) – працэс стварэння (генерацыі) каморах крыві.

Гематурия – гематуры/я (ж.р.) – наяўнасць у мачы крыві ці эрытрацытаў.

Гемералопия – гемерало/пія (ж.р.), “куры/ная слапата/” (ж.р.) – рэзкае пагаршэнне зроку ва ўмовах паніжанага асвятлення, абумоўленае парушэннем функцыі палачкавага святлоадчувальнага апарата.

Гемианопсия – геміянапсі/я (ж.р.) – дэфект поля зроку, які лакалізуецца ў адной палове поля кожнага вока.

Гемиплегия – геміплегі/я (ж.р.) – паралюш цягліц адной паловы цела.

Гемоглобин – гемаглабі/н (м.р.) – дыхальны пігмент, які змяшчаецца ў эрытрацытах крыві.

Гемограмма – крывяры/с (м.р.), гемагра/ма (ж.р.) – сукупнасць якасных і колькасных вынікаў крыві.

Гемодермия – гемадэрмі/я (ж.р.) – агульная назва паражэнняў скуры, абумоўленых злаякаснай праліферацыяй каморах крывятворных органаў і ратыкулярнай тканкі.

Гемодіаліз – гемадыя/ліз (м.р.) – метад лячэння вострай і хранічнай ныркавай недастатковасці пры дапамозе апарата “штучная нырка”.

Гемодынаміка – крывяру/х (м.р.), гемадына/міка (ж.р.) – рух крыві па судзінах, які ўзнікае з прычыны рознасці гідрастатычнага ціску ў розных участках крывяноснай сістэмы.

Гемодынамічныя насосы – крывяру/хальныя по/мпы (мн.л.), гемадынамі/чныя по/мпы (мн.л.) – сэрцавая помпа (галоўная ў чалавека) і перыферычныя помпы (шматлікія, больш за шэсцьсот) – перыферычныя “сэрцы”, венозныя помпы, грудная, брухавінная ..помпы, а таксама скарачальная здольнасць судзінных сценак.

Гемолиз – кроваварашчыне/не (н.р.), гемо/ліз (м.р.) – разбурэнне эрытрацытаў, якое суправаджаецца афарбоўкай плазмы крыві ў чырвоны колер.

Гемолітычны – гемаліты/чны – выкліканы кроваварашчыненнем, або які суправаджаецца кроваварашчыненнем.

Гемопэз – гемапаэ/з (м.р.) нараджэнне, развіццё і даспяванне каморак крыві.

Гемоптоэ – гемапто/э (н.р.) – крывацёк з лёгачных або бронхіальных судзін, які суправаджаецца вылучэннем крыві з дыхальных шляхоў.

Геморрайдальны – лястыраіда/льны, гемараіда/льны – які мае адносіны да лястыру, уласцівы хвораму на лястыр.

Геморрой – лясты/р (м.р.), гемаро/й (м.р.) – хвароба, звязаная з застоём крыві ў ніжняй частцы кутніцы і пашырэннем жыл у выглядзе вузлоў, якія часта выклікаюць крывацёк.

Гемофілія – гемафілі/я (ж.р.) – спадчыннае захворванне, звязанае з парушэннем каагуляцыі, якое суправаджаецца ўзнікненнем кровазліцця.

Ген – ген (ж.р.) – матэрыяльны носбіт спадчыннасці, адзінка спадчыннага матэрыялу, які вызначае

фарміраванне элементарнай структуры жывога арганізма.

Генетик – гене / тык (м.р.) – спецыяліст у галіне генетыкі.

Генетика – гене / тыка (ж.р.) – навука аб законах спадчыннасці і зменлівасці арганізмаў.

Гениальность – генія / льнасць (ж.р.) – самая высокая ступень творчай адоранасці, таленавітасці чалавека ў якой-н. сферы дзейнасці.

Гениталия – геніта / лія (ж.р.) – вобласць палавых органаў.

Генный – ге / нны – які мае адносіны да гена.

Генотип – генаты / п (м.р.) – характарыстыка асаблівасцей чалавека, жывёлы і г.д.

Гепатит – гепаты / т (м.р.) – хвароба печані запаленчага або дыстрафічнага характару.

Гермафродит – абаму / д (м.р.), гермафрады / т (м.р.) – арганізм, часцей жывёльны, які мае адзнакі абодвух палой.

Герметический – герметы / чны – які наглуха закрываецца і зусім не прапускае вадкасць і газ.

Героин – гераі / н (м.р.) – моцнадзейны наркотык, які вырабляецца з апійнага маку.

Геронтолог – геранто / лаг (м.р.) – вучоны, які вывучае будовы жывых арганізмаў, у тым ліку і чалавека, у старасці.

Геронтология – герантало / гія (ж.р.) – навука аб старэнні жывых арганізмаў і прадаўжэнні жыцця.

Герпес – во / гнік (м.р.), ге / рпес (м.р.) – захворванне чалавека, якое выклікаецца вогніквірусамі.

Пашкоджваецца скура, слізистыя абалонкі глоткі, вачэй і г.д.

Гетерогенный – размаі / ты, гетераге / нны – які складаецца з неаднолькавых, разнародных частак.

Гештальт – гешта / лът (м.р.) – тэрапія, варыянт псіхатэрапіі.

Гигиена – гігіє/на (ж.р.) – вучэнне аб захаванні здароўя, а таксама мерапрыемствы, якія садзейнічаюць гэтаму.

Гидронефроз – гідранефро/з (м.р.) – хвароба ныркі, пры якой павялічваецца місачка і чашачка з атрафіяй ныркавай парэнхімы.

Гидроторакс – гідрато/ракс (м.р.) – скапленне трансудату ў плеўральнай роўніцы.

Гингивит – гінгіві/т (м.р.) – запаленне слізистой абалонкі дзясны.

Гинекология – гінекало/гія (ж.р.) – навука, якая вывучае фізіялогію жаночай палавой сістэмы.

Гинекомастия – гінекамасты/я (ж.р.) – павелічэнне малочнай залозы (у мужчын, дзяцей).

Гиперацидитас – гіперацы/дытас (м.р.) – павелічэнне колькасці гідрахларыду ў страўніку.

Гипервитаминоз – гіпервітаміно/з (м.р.) – інтаксікацыя арганізма пры празмерным паступленні вітамінаў.

Гипергликемия – гіперглікемі/я (ж.р.) – павялічанае знаходжанне глюкозы ў арганізме.

Гиперемия – гіперэмі/я (ж.р.) – павялічанае крывянапаўненне якога-н. участка перыферыйнай судзіннай сістэмы.

Гиперкапния – гіперкапні/я (ж.р.) – павялічанае ўтрыманне вуглякіслага газу ў крыві і (або) іншых тканках.

Гиперкинез – гіперкінэ/з (м.р.) – аўтаматычныя гвалтоўныя рухі з прычыны міжвольных скарачэнняў цягліц.

Гипермнезия – звышпа/мятлівасць (ж.р.), гіпермнезі/я (ж.р.) – рэзкае абвастрэнне памяці з наплывам шматлікіх успамінаў, часам з вобразнымі выявамі.

Гиперморфоз – гіпермарфо/з (м.р.) – разнавіднасць філембрыягенэзу, пры якой адбываецца змена канчатковых стадый зародкавага развіцця ў філагенэзе.

Гиперпатія – звышадчува/льнасць (ж.р.), гіперпаты/я (ж.р.) – скрыўленне адчувальнасці, якое характарызуеца павышэннем парога ўспрымання, адсутнасцю дакладнай лакалізацыі адчуванняў, якія маюць непрыемны характар, схільнасць да іррадыяцыі.

Гіпертензія – гіпертэ/нзія (ж.р.) – павялічаны гідрастатычны ціск у судзінах, полых органах або ў паражнінах арганізма.

Гіпертермія – гіпертэрмі/я (ж.р.) – стан арганізма, пры якім захоўваецца павялічаная тэмпература цела.

Гіпертонічны – гіпертані/чны – які мае адносіны да гіпертаніі.

Гіпертонія – гіпертані/я (ж.р.) – павышэнне крывянога ціску.

Гіпертрофія – гіпертрафі/я (ж.р.) – павелічэнне памераў якой-н. тканкі або органа.

Гіперэстэзія – звышчулл/івасць (ж.р.), гіперастэзі/я (ж.р.) – павялічаная чулівасць зубоў.

Гіпноз – гіпно/з (м.р.) – асаблівы стан частковага, няпоўнага сну, які выклікаецца ўнушэннем і суправаджаецца падпарадкаваннем таму, хто ўнушае, а таксама сам спосаб такога ўнушэння.

Гіпо – гі/па- – прыстаўка, якая паказвае на змяншэнне чаго-н. у параўнанні з нормай.

Гіпоалгізія – малабо/льнасць (ж.р.), гіпаалгізі/я (ж.р.) – зніжанае болевае рэакцыя – адказ на нармальны болевае стымул.

Гіпобулія – бязво/лле (н.р.), гіпабулі/я (ж.р.) – нязначныя праявы адсутнасці ў чалавека сілы волі.

Гіповентылія – недаветраванне (н.р.), гіпавентыля/цыя (ж.р.) – ананмальна павярхоўнае і запаволеннае дыханне, у выніку якога ў крыві адзначаецца рэзкае павелічэнне ўтрымання вуглекіслага газу.

Гіповітаміноз – гіпавітаміно/з (м.р.) – недастатковае паступленне ў арганізм аднаго або некалькіх вітамінаў.

Гипогликемия – гіпаглікемі/я (ж.р.) – *паніжанае ўтрыманне глюкозы ў крыві, можа прывесці да развіцця слабасці і збытанасці свядомасці.*

Гиподерматоз – гіпадэрмато/з (м.р.) – *хранічная хвароба, выкліканая лічынкамі надскурнага авадзенья роду *Nuroderma*.*

Гипокапния – гіпакапні/я (ж.р.) – *паніжаны парцыяльны ціск вуглякіслага газу ў лутнічнай крыві (і ў арганізме).*

Гипокинезия – гіпакінезі/я (ж.р.) – *асаблівы стан арганізма, абумоўлены недастатковасцю рухальнай актыўнасці.*

Гипоксемия – гіпаксেমі/я (ж.р.) – *паніжанае ўтрыманне кіслароду ў крыві ў выніку парушэння кровазвароту.*

Гипоксия – недатляне/нне (н.р.), гепаксі/я (ж.р.) – *кіслароднае галаданне, кіслародная недастатковасць, паніжанае ўтрыманне кіслароду ў тканках.*

Гипнотерапия – гіпнатэрапі/я (ж.р.) – *тэрапія з дапамогай гіпнозу.*

Гипопноэ – нядо/дых (м.р.), гіпапно/э (н.р.) – *рэспіраторныя падзеі, якія характарызуюцца часовым зніжэннем носа-ротавага наветранага патоку.*

Гипоталамус – падзро/чча (н.р.), гіпатала/мус (м.р.) – *аддзел галаўнога мозга, размешчаны ніжэй за зрочны грудок.*

Гипотеза – дапушчэ/нне (н.р.), гіпо/тэза (ж.р.) – *недасказанае сцвярджэнне або здагадка.*

Гипотензия – гіпатэ/нзія (ж.р.) – *хвароба, звязаная з парушэннем функцыі цэнтральнай нервовай сістэмы і ненеўрагарманальнай рэгуляцыяй тонусу судзін, якая суправаджаецца паніжэннем лутнічнага ціску.*

Гипотермия – ахало/джанне (н.р.), гіпатэрмі/я (ж.р.) – *астуджэнне, паніжэнне тэмпературы цела цеплакроўных жывёл і чалавека з прычыны перавагі цеплааддачы над цеплапрадукцыяй.*

Гипотонический – гіпатані/чны – *які адносіцца да гіпатаніі або што характарызуецца ёю.*

Гипотония – гіпатані/я (ж.р.) – паніжэнне крывянога ціску.

Гипофиз – мя/згавы прыве/сак (м.р.), гіпо/фіз (м.р.) – залоза ўнутранай сакрэцыі, якая непасрэдна ўплывае на дзейнасць і рэгулюе функцыі залежных ад яе перыферычных эндакрынных залоз.

Гипофункция – гіпафу/нкцыя (ж.р.) – недастатковая інтэнсіўнасць дзейнасці якога-н. органа, тканкі, сістэмы, што можа прывесці да парушэння жыццядзейнасці арганізма.

Гипоэстезия – малачулі/васць (ж.р.), гіпаэстэзі/я (ж.р.) – паніжаная адчувальнасць да раздражняльнікаў. Часта назіраецца пры расстройствах свядомасці, арганічных парушэннях цэнтральнай нервовай сістэмы, дэпрэсійных станах.

Гиппократ – Гіпакра/т (м.р.) – старажытнагрэцкі лекар. У працах Гіпакрата, якія сталі асновай наступнага развіцця медыцыны, адлюстраваны паданні аб цэласнасці арганізма, індывідуальным падыходзе да хворага і яго лячэнні; вучэнні аб этыялогіі, прагнозе, тэмпераментах і г.д.

Гирудиноз – гірудыно/з (м.р.) – хвароба, выкліканая ўздзеяннем п'явак, якія прысмакталіся да скуры або якія пракраліся ў дыхальныя шляхі, страўнікава-кішачны тракт і інш. парожніны арганізма, якія спалучаюцца з навакольным асяроддзем; выяўляецца крывацёкам, галаўнымі болямі, анеміяй і інш. сімптомамі, у залежнасці ад месцазнаходжання паразіта.

Гистоллиз – гісто/ліз (м.р.) – разбурэнне тканак пры дапамозе автолізу і фагацытозу.

Гистолог – гісто/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне гісталогіі.

Гистология – гістало/гія (ж.р.) – навука аб будове і развіцці тканак чалавека і жывёлы.

Глаз – во/ка (н.р.) – 1) орган зроку, а таксама сам зрок; 2) здольнасць бачыць, набытая ў працэсе жыццёвага вопыту.

Глазная впадина – во/чная я/міна (ж.р.) – парная паражніна ў чэрапе, якая ўтрымлівае вочныя яблыкі з яго дадаткамі.

Глазница – вачні/ца (ж.р.) – паглыбленне ў пярэдняй частцы чэрапа, у якім змяшчаецца вочныя яблыкі.

Глазной – во/чны – які мае адносіны да вока.

Гланды – гла/нды (мн.л.) – паднябенныя мігдаліны.

Глаукома – глаўко/ма (ж.р.) – вялікая група вочных захворванняў, характарызуецца сталым або перыядычным павышэннем унутрывочнага ціску з наступным развіццём тыповых гэн поля зроку.

Гликемия – глікемі/я (ж.р.) – колькасць цукру ў крыві.

Гликозурия – гліказуры/я (ж.р.) – выдзяленне цукру з мачой.

Гликоген – глікаге/н (м.р.) – поліцукрыд, утвораны рэшткамі глюкозы; асноўны запасны вуглявадарод чалавека і жывёл.

Глинолечение – гліналячэ/нне (н.р.) – лячэнне пры дапамозе гліны.

Глистогонный – глістаго/нны – які выганяе глістоў.

Глобин – глабі/н (м.р.) – бялковае рэчыва, якое з'яўляецца адным з прадуктаў самаадвольнага распаду гемаглабіну.

Глобулин – глабулі/н (м.р.) – распушчальны ў разбаўленых растворах соляў бялок, які ўваходзіць у склад раслінных і жывёльных тканак.

Глобулярный – глабуля/рны – па форме падобны да шара.

Гломерулонефрит – гламеруланефры/т (м.р.) – захворванне ныркі, выкліканае парушэннем дзейнасці нефрону.

Глоссит – гласі/т (м.р.) – запаленне языка.

Глотание – глыта/нне (н.р.) – дзеянне, накіраванае на праштурхоўванне чаго-н. у стрававод.

Глотка – гло/тка (ж.р.) – пачатковы аддзел стрававальнага і дыхальнага шляхоў.

Глотнуть – глытну/ць – пры дапамозе цягліц горла праштурхоўваць што-н. у стрававод і страўнік.

Глоток – глыто/к (м.р.) – аднаразовы рух глытальных цягліц пры глытанні.

Глоточный – глы/тачны – які адносіцца да глоткі.

Глохнуть – глу/хнуць – траціць здольнасць чуць, станавіцца глухім.

Глутамин – глутамі/н (м.р.) – галоўная незамяшчальная амінакіслата.

Глухой – глушэ/ц (м.р), глухі/ – часткова або поўнасю пазбаўлены слыху, няздольны чуць.

Глухота – глухата/ (ж.р.) – поўная адсутнасць або частковы недахоп слыху.

Глюкоза – глюко/за (ж.р.) – вінаградны цукар, які ўтрымліваецца ў пладах раслін і жывёльных арганізмах.

Гнить – гні/сці – 1) станавіцца гнілым пад уздзеяннем мікраарганізмаў; 2) цяжка жыць, гібець.

Гноение – гнае/нне (н.р.) – 1) дзеянне паводле дзеяслова гнісці.

Гноеотделение – гноевыдзяле/нне (н.р.) – жоўтыя ці зеленаватыя вадзяністыя вылучэнні, якія затым становяцца густымі.

Гноеродный – гноеро/дны – выкліканы, утвораны нагнаеннем.

Гной – гной (м.р.) – 1) жоўтая ці зеленаватая вадкасць, якая ўтвараецца ў тканках арганізма пры іх запаленні; 2) памёт, сумесь памёту і подсілу, якая ўжываецца для ўгнаення глебы.

Гнойничковый – гнайнічко/вы – гнайнік, месца, дзе збіраецца і выдзяляецца гной.

Гнозис – гно/зіс (м.р.) – збіральнае паняцце для працэсаў перцэптыўнай катэгарызацыі стымулаў рознай мадальнасці.

Гнусавый – гамза/ты, гнуса/вы – з непрыемнай насавой прыкметай у голасе.

Годовалый – аднагадо/вы – які пражыў адзін год ад нараджэння.

Голень – галё/нка (ж.р) – частка нагі ад каленкі да ступні.

Голова – галава/ (ж.р.) – частка цела чалавека або жывёліны, у якой знаходзяцца мозг, органы смаку, слыху, рот і органы зроку.

Головка – галоўка (ж.р.) – патоўшчаная частка чаго-н.

Головка члена – гало/ўка чэля/са (ж.р.) – стожкападобнае ўшчыльненне плоцевага чэляса.

Головной – гало/ўны – які адносіцца да галавы.

Головокружение – заваро/т галавы/ (м.р.) – стан, пры якім страчваецца пачуццё раўнавагі, і ўяўляецца, што ўсё навокал хістаецца.

Голод – го/лад (м.р.) – 1) вострае адчуванне патрэбы ў ежы; 2) адсутнасць ці недахоп прадуктаў харчавання ў выніку нейраджаю, засухі, вайны і пад.

Голодный – гало/дны – які адчувае голад, нясыты.

Гомадотропин – гомадатрапі/н (м.р.) – гармон, які апрацоўваецца варсінкамі харыёна і плацэнтай некаторых вышэйшых прыматаў і чалавека; складаны бялок (глікапратэід)

Гомеопат – гамеапа/т (м.р.) – урач, спецыяліст па гамеапатыі.

Гомеопатия – гамеапатыя (ж.р.) – метады лячэння хваробы малымі меркамі тых лекаў, якія ў вялікіх мерках выклікаюць у здоровага чалавека прыметы гэтай хваробы.

Гомеостаз – непару/шны стан (м.р.), гамеаста/з (м.р.) – знаходжанне ў нерухокасці ці дынамічнай стабільнасці складу і ўласцівасцяў унутранага асяроддзя.

Гомогенный – аднаі/сты, гамаге/нны – аднародны па свайму складу ці паходжанні.

Гомологичный – падо/бны, гамалагі/чны – суадносны, падобны.

Гомосексуализм – гомасексуалі/зм (м.р.) – плоцевая цяга да свайго ж полу.

Гонит – гані/т (м.р.) – запаленне каленнага сустава.

Гонорейный – ву/рзпельны – звязаны з вурзпелем, характэрны для яго.

Гонорея – ву/рзпель (м.р.) – венерычная хвароба, выкліканая ганакокам.

Горечь – гарко/та (ж.р.) – горкі смак, пах чаго-н.

Горло – го/рла (н.р.) – сярэдняя пярэдняя частка шыі ў чалавека і жывёл ад падгардзёлка да грудзей.

Гормон – узру/шнік (м.р.), гармо/н (м.р.) – біялагічна актыўнае рэчыва, якое выдзяляюць у кроў залозы ўнутранай сакрэцыі.

Гормонопоз – узрушнікаўтварэ/нне (н.р.), гармонапо/эз (м.р.) – працэс развіцця і фармавання органаў, якія выдзяляюць узрушнікі.

Горно-климатический – го/рна-кліматы/чны – характэрны для клімату гор.

Гортань – дыхні/ца (ж.р.), гарта/нь (ж.р.) – пачатковы аддзел дыхальных шляхоў, які размяшчаецца паміж глоткай і дыхніцай.

Горчичник – гарчы/чнік (м.р.) – пластыр з пластом гарчыцы (выкарыстоўваецца як лекавы сродак, што выклікае прыток крыві).

Госпитализировать – шпіталізава/ць – (каго) – змясціць у шпіталь для лячэння.

Госпиталь – шпіта/ль (м.р.) – бальніца, пераважна вайсковая.

Градиент – градые/нт (м.р.) – вектар, які паказвае кірунак найхутчэйшай змены некаторай велічыні, значэнне якой змяняецца ад адной кропкі прасторы да другой.

Градусник – ме/рнік (м.р.), гра/дуснік (м.р.) – тэрмометр для вымярэння тэмпературы цела, а таксама вады, паветра.

Гранулема – гранулё/ма (ж.р.) – запаленчае разрастанне тканкі, якое мае выгляд вузельчыка або грудка.

Гранулоциты – гранулацы/ты (мн.л.) – крупчатыя лейкоцыты, белыя крывяныя каморкі. У цытаплазме ўтрымліваюць спецыфічныя зярняты-гранулы, малыя фагацыты.

Грелка – грэ/лка (ж.р.) – прыбор для сагравання, абагрэву.

Грипп – грып (м.р.) – заразная хвароба, якая характарызуецца запаленнем дыхальных шляхоў і ліхаманкавым станам.

Гроб – труна/ (ж.р.) – спецыяльная скрыня, у якой хаваюць памерлага.

Груді – гру/дзі (мн.л.) – 1) пярэдняя частка тулава ад шыі да жывата, а таксама парожніна гэтай часткі тулава; 2) малочныя залозы ў жанчыны.

Грудніца – грудні/ца (ж.р.) – запаленне грудных залоз.

Грудобрюшная преграда – грудабру/шная перапо/на (ж.р.) – перапона, якая раздзяляе грудную і брухавінную паражніны.

Грудь – гру/дзі (мн.л.) – 1) пярэдняя частка тулава ад шыі да жывата; 2) малочныя залозы ў жанчын.

Грыжа – кіла/ (ж.р.) – хвароба, якая характарызуецца выхадам унутранага органа за межы паражніны, у якой ён знаходзіцца, праз натуральную ці ненатуральную адтуліну ў гэтай паражніне.

Грязевололечебница – грязеводалячэ/бніца (ж.р.) – медыцынская ўстанова, у якой адбываецца лячэнне хворых лячэбнымі грязямі і водамі з крыніц.

Грязелечебница – грязелячэ/бніца (ж.р.) – медыцынская ўстанова, у якой адбываецца лячэнне хворых пры дапамозе лячэбных грязей.

Грязи – гразі (мн.л.) – азёрны або ліманны іл як лекавы сродак, а таксама месца, дзе імі лечацца.

Губа – ву/сна (ж.р.) – скурна-мускульная рухомая складка, якая ўтварае край рота.

Гумма – гу/ма (ж.р.) – пухлінападобнае разрастанне тканак розных органаў, характэрнае для позніх перыядаў пранцаў.

Гуммозный – гумо/зны – які мае адносіны да гумы.

Гуморальный – ва/дкасны, гумара/льны – звязаны з вадкасцямі арганізма, кроўю, лімфай.

-Д-

Давление – ціск (м.р.) – 1) сіла, што дзейнічае на якую-н. паверхню ў разліку на адзінку плошчы паверхні; 2) сіла, што дзейнічае на сценкі крывяносных судзін чалавека і жывёл пад уплывам кровазвароту; 3) прымус, насілле над чыёй-н. воляй, перакананнямі.

Дактилоскопия – дактыласкапі/я (ж.р.) – вывучэнне будовы скурных ліній на ўнутраным баку пальцаў рук; метады ўстанаўлення асобы па адбітках пальцаў.

Дальнозоркий – далёказро/чны – які бачыць аддаленыя прадметы больш ясна, чым блізкія.

Дальнозоркость – далёказро/чнасць (ж.р.) – недахоп зроку, які перашкаджае бачыць на блізкай адлегласці.

Дальтонизм – дальтані/зм (м.р.) – недахоп зроку – няздольнасць адрозніваць некаторыя колеры, звычайна чырвоны і зялёны.

Данные – да/ныя – сукупнасць асобных характарыстык якога-н. параметру медыка-біялагічных сістэм.

Дантист – зубаса/д (м.р.), данты/ст (м.р.) – зубны ўрач; зубны тэхнік.

Дарсонвализация – дарсонваліза/цыя (ж.р.) – метады электратэрапіі; прымяненне штуршковага току высокай частасці, малой сілы і высокага напружання для лячэння нейрозаў, жыўлення тканак.

Датчик – чу/йнік (м.р.), да/тчык (м.р.) – прылада, якая непасрэдна прыймае, пераўтварае і перадае спецыяльнымі прыборамі даныя якіх-н. вымярэнняў.

Дауна болезнь – хваро/ба Даўна (ж.р.) – адна з найбольш распаўсюджаных храмасомных хвароб, абумоўлена наяўнасцю лішняй храмасомы.

Двенадцатиперстная – двана/стка (ж.р.), дванаццаціпе/рсная (ж.р.) – частка тонкай кішкі чалавека, якая пачынаецца ад страўніка.

Двигательный – ру/хальны – які мае адносіны да руху, прыводзіць у рух што-н., кіруе рухам чаго-н.

Движение – рух (м.р.) – 1) змяненне становішча прадмета ці яго частае перамяшчэнне; 2) перамяшчэнне ў прасторы; 3) змяненне становішча цела ці яго частак; 4) колькаснае ці якаснае змяненне, развіццё.

Двойной – двайны/ , падво/йны – 1) у два разы большы, падвоены; 2) які складаецца з двух аднародных ці падобных прадметаў, частак; 3) які праяўляецца ў двух відах.

Двойня – двайня/ты (мн.л.) – двое дзяцей, адначасова народжаных адной маці. Двойственные изображения – дваі/стыя адлюстраванні (мн.л.) – адлюстраванні, якія дапускаюць розныя суадносіны “фігуры” і “фону” ў залежнасці ад уяўленняў суб’екта.

Двоюродный – стрые/чны – які знаходзіцца ў сваяцтве па дзеду ці бабцы з дзецямі іх сыноў або дачок.

Двуперистые – двухпе/рыстыя (цягліцы) – цягліцы, якія маюць прымацаванні па абодва бакі ад шчапы.

Де – (дез -, дезо-) – дэ-, (дэз-, дэза-) – прыстаўка 1) аддзяленне, выдаленне, адмена, спыненне; 2) рух уніз, паніжэнне, спад.

Дебильность – дэбі/льнасць (ж.р.) – псіхічная непаўнаважнасць, разумовая адсталасць па прыродзе.

Девиантное поведение – дэвіа/нтныя паво/дзіны (мн.л.) – стварэнне ўчынкаў, якія супярэчаць нормам сацыяльных паводзін у тым ці іншым грамадстве.

Девственная плева – дзяво/цкая бало/на (ж.р.) – складка слізніцы, якая размешчана паміж прысенкам і паражнінай похвы, мае злучальнатканкавую аснову, якая мае валокны цыгліц, нервы, крывяносныя судзіны.

Девственница – дзе/вая (ж.р.) – асоба (жанчына), якая не мела плоцевых зносін.

Девственность – дзяво/цкасць (ж.р.) – адсутнасць у асобы плоцевых зносін; асноўнай прыкметай у жанчын з’яўляецца наяўнасць дзявоцкай балоны.

Девазация – дэгаза/цыя (ж.р.) – абяшкоджванне мясцовасці, рэк і інш., заражаных атрутнымі рэчывамі.

Дегельмінтизацыя – дэгельмінтыза/цыя (ж.р.) – комплекс лячэбна-прафілактычных мерапрыемстваў, накіраваных на вызваленне людзей ці жывёл ад гельмінтаў і на прадухіленне забруджвання пры гэтым навакольнага асяроддзя інвазійнымі элементамі (яйкамі ці лічынкамі гельмінтаў).

Дегенерацыя – дэгенера/цыя (ж.р.) – пагаршэнне біялагічных і псіхічных адзнак арганізма, выраджэнне.

Дегідрацыя – зняво/дненне (н.р.), дэгідрата/цыя (ж.р.) – памяншэнне ўтрымання вады ў арганізме.

Дегідроз – дэгідро/з (м.р.) – паніжанае патааддзяленне.

Дегустацыя – дэгуста/цыя (ж.р.) – кулінарны тэрмін, які азначае “ўважлівае ацэньванне смаку разнастайных прадуктаў” і засяроджванне ўвагі на смакавай сістэме адчуванняў высокага кулінарнага мастацтва.

Дезамініраванне – дэзамінава/ненне (н.р.) – хімічны працэс страты амінагрупы.

Дэзінфекцыя – дэзінфе/кцыя (ж.р.) – знішчэнне заразных мікробаў спецыяльнымі сродкамі.

Дэзодорацыя – дэзадара/цыя (ж.р.) – знішчэнне дрэннага паху з дапамогай хімічных рэчываў.

Дейтэранопія – дэйтэранапі/я (ж.р.) – прыроджаная частковая слепата, пры якой адсутнічае ўспрыманне зялёнага колеру.

Дэкаляж – дэкаля/ж (м.р.) – паўторнае з’яўленне пазнавальных структур у працэсе развіцця.

Деленне – дзяле/ненне (н.р.) – працэс бясплага размнажэння каморак у жывёл і раслін.

Дэлікт – дэлі/кт (м.р.) – парушэнне закона, невыкананне абавязкаў, як аснова для іску па стратах пры адсутнасці кантракта.

Дэлірый – дэлі/рый (м.р.) – від памрачэння свядомасці; узнікненне памылковай арыентацыі ў

прасторы, сцэнападобных, радзей слылавых амарок, яркіх трызневых уяўленняў, рухальных узбуджэнняў.

Дельтовидная – дэльтападо/бная – якая мае форму дэльты.

Деменция – дэме/нцыя (ж.р.) – набытая форма прыдуркаватасці, якая звязана з паслабленнем інтэлектуальных здольнасцей, цяжкасцямі выкарыстання мінулага вопыту.

Дендрит – дэндры/т (м.р.) – галінчаты адростак нервовай каморкі, які ўспрымае сігналы ад іншых нейронаў.

Дентин – дэнці/н (м.р.) – цвёрдая тканка зуба, якая складаецца з асноўнага матэрыялу, прапітанага сальмі кальцыю і калагенавымі валокнамі.

Деонтология – дэантало/гія (ж.р.) – вучэнне аб праблемах маралі і маральнасці; раздзел этыкі.

Деперсоналізацыя – дэперсаналіза/цыя (ж.р.) – стан, які суправаджаецца змяненнем або стратай адчування свайго “Я”.

Депрессия – патлуме/нне (н.р.), дэпрэ/сія (ж.р.) – прыгнечаны псіхічны стан чалавека.

Дератизация – дэратыза/цыя (ж.р.) – комплексныя меры па знішчэнні грызуноў.

Дерма – дэ/рма (ж.р.) – тканкавая частка скуры ў хрыбетных жывёл і чалавека.

Дерматит – дэрматы/т (м.р.) – асобая група запаленчых хвароб скуры.

Дерматоз – дэрмато/з (м.р.) – агульны тэрмін для абазначэння хвароб скуры і яе прыдаткаў (валасоў, пазногцяў).

Дерматолог – дэрмато/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне дэрматалогіі.

Дерматология – дэрматало/гія (ж.р.) – галіна медыцыны, якая вывучае хваробы скуры.

Дерматомикоз – дэрматаміко/з (м.р.) – група мікозаў, пры якіх у асноўным паражаяцца скура і яе прыдаткі.

Дерматомиозит – дэрматаміязі/т (м.р.) – хвароба з групы калагенозаў, якая характарызуецца сістэмным

паражэннем напярэчна-паласатай і гладкай мускулатуры з парушэннем рухальнай функцыі, а таксама паражэннем скуры ў выглядзе эрытэмы і ацёка, пераважна на адкрытых участках цела.

Десенсибілізатор – дэсенсібіліза/тар (м.р.) – лекавы сродак, які напярэджвае ці паслабляе алергічныя рэакцыі, выклікаючы дэсенсібілізацыю.

Десенсибілізацыя – дэсенсібіліза/цыя (ж.р.) – паніжэнне адчувальнасці арганізма да іншачынніка.

Десмологія – жылаве/данне (н.р), дэсмало/гія (ж.р.) – навука пра шчапу.

Десмургія – дэсмургі/я (ж.р.) – частка хірургіі, якая распрацоўвае метады накладання павязак.

Десна – дзясна/ (ж.р.) – слізістая абалонка паражніны рота, якая пакрывае зубныя адросткі сківіц.

Десневой (периодонт) – дзеснявы/ (перыядо/нт) – запаленне дзясны.

Детский – дзіця/чы – які мае адносіны да дзіцяці.

Детский церебральный паралич (ДЦП) – дзіця/чы цэрэбра/льны паляру/ш (ДЦП) (м.р.) – збіральны тэрмін, які аб'ядноўвае групу непрагрэсіруючых, яле якія часта змяняюцца сіндромаў маторных парушэнняў, другасных у адносінах да паражэння ці анамаліям галаўнога мозгу, якія ўзнікаюць на ранніх стадыях яго развіцця.

Детство – дзяці/нства (н.р.) – 1) дзіцячая пара; дзіцячыя гады; 2) па-дзіцячаму легкадумныя паводзіны, учынкi.

Дефекация – дэфека/цыя (ж.р.) – складанаадсветны акт вывядзення калавых мас з ануса.

Дефект – дэфе/кт (м.р.) – недахоп, загана.

Дефективный – дэфекты/ўны – які мае фізічныя або псіхічныя недахопы; ненармальны.

Дефицит – няста/ча (ж.р.), дэфіцы/т (м.р.) – 1) перавышэнне расходаў над даходамі; 2) недахоп чаго-н., няхватка ў чым-н.

Деформация – дэфарма/цыя (ж.р.) – (чаго) – змяненне формы, аб’ёму, памеру чаго-н. пад уздзеяннем знешняй сілы.

Деятельность – дзе/йнасць (ж.р.) – 1) праца, занятак у якой-н. галіне; 2) сукупнасць дзеянняў, мерапрыемстваў якога-н. прадыпрыемства, установы, арганізацыі.; 3) работа, функцыянаванне якіх-н. органаў, арганізма.

Диабет – дыябе/т (м.р.) – назва шэрагу хвароб, выкліканых парушэннем абмену рэчываў. Цукровы дыябет – хвароба, якая характарызуецца павелічэннем цукру ў крыві і ў мачы.

Диагноз – дыя/гназ (м.р.) – урачэбнае заключэнне аб хваробе на падставе абследавання хворага.

Диагностика – дыягно/стыка (ж.р.) – галіна медыцыны, якая вывучае метады і прынцыпы вызначэння дыягназу.

Диагональ – дыягана/ль (ж.р.) – 1) шчыльная баваўняная або шарсцяная тканіна з палямі рубчыкам; 2) прамая лінія, якая злучае два несумежныя вуглы многавугольніка або дзве вяршыні шматгранніка, якія не ляжаць у адной грані.

Диаграмма – вырысо/ўка (ж.р.), дыягра/ма (ж.р.) – графічны малюнак, які наглядна паказвае суадносіны якіх-н. велічынь.

Диализ – дыя/ліз (м.р.) – вызваленне калодных раствораў і раствораў высокамалекулярных рэчываў ад распушчаных у іх солей і іншых нізкамалекулярных рэчываў.

Диаметр – пярэ/чнік (м.р.), дыя/метр (м.р.) – адрэзак прамой, які злучае два пункты акружнасці і праходзіць праз яе цэнтр.

Диарея – ля/ксы (мн.л), дыярэ/я (ж.р.) – паталагічны стан, пры якім у хворага назіраецца пачашчаная дэфекацыя, пры гэтым стул становіцца вадзяністым.

Диастема – праме/жак (паміж зубамі), дыястэ/ма (ж.р.) – прастора паміж чым-н.

Диастола – дыя/стала (ж.р.) – адзін са станаў сэрцавай цягліцы пры сэрцабіцці, менавіта расслаблены стан паміж сісталамі.

Диатез – дыятэ/з (м.р.) – гэта стан чалавечага арганізма, які перадаецца ў спадчыну і характарызуецца схільнасцю да ўзнікнення пэўных хвароб.

Диатермия – дыятэрмі/я (ж.р.) – глыбокае праграванне тканак і органаў цела электрычным токам высокай частаты з лячэбнымі мэтамі.

Диафиз – дыя/фіз (м.р.) – сярэдняя частка трубчастай косці.

Диафрагма – запо/на (ж.р), дыяфра/гма (ж.р.) – цяглічная перагародка, якая аддзяляе грудную паражніну ад брухавіннай.

Дивертикул – вы/вараць (ж.р), дыве/ртыкул (м.р.) – выпукленне, утворанае ў слабых участках сценкі стрававальнага тракту.

Диета – дые/та (ж.р.) – спецыяльна распрацаваны рэжым харчавання ў адносінах да колькасці, хімічнага складу, фізічных уласцівасцей і інтэрвалу ў прыёме ежы.

Диетолог – дыето/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне дыеталогіі.

Диетотерапия – дыетатэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння, заснаваны на ўжыванні вызначанай дыеты.

Диетпитание – дыетхарчава/нне (н.р.) – гэта збалансаваная дыета, дыета з прапарцыянальным спалучэннем пажыўных элементаў (рэчываў).

Дизартрия – дызартры/я (ж.р.) – праблемнасць артыкуляцыі; праяўляецца ў невыразнасці вымаўлення, заповоленасці ці перарыўнасці маўлення.

Дизентерийный – крыва/ўкавы, дызентэры/йны – уласцівы для дызентэрыі.

Дизентерия – крыва/ўка (ж.р), дызентэры/я (ж.р.) – вострае інфекцыйнае захворванне, якое суправаджаецца пашкоджаннем кішачніка; крываваыя лясцы.

Дизурия – дызуры/я (ж.р.) – агульная назва цяжкасцей з мачаспускам.

Дилататор – пашыра/льнік (м.р.), дылата/тар (м.р.) – прылада для пашырэння звужаных прасветаў натуральных каналаў шляхам рассоўвання раўналежных планак або раздзіманні эластычнага балона.

Дилатация – дылата/цыя (ж.р.) – (чаго) – устойлівае дыфузнае пашырэнне якога-н. судзіннага органа.

Динамика – дына/міка (ж.р.) – 1) раздзел механікі, у якім вывучаецца рух цела пад уздзеяннем прыкладзеных сіл; 2) ход развіцця якіх-н. працэсаў; 3) рух, дзеянне, развіццё.

Динамометр – дынамо/метр (м.р.) – прылада для вымярэння цяглічнай сілы чалавека.

Динамометрия – дынамаме/трыя (ж.р.) – вымярэнне сілы некалькіх цяглічных груп чалавека пры дапамозе спецыяльных прылад – медыцынскіх дынамометраў.

Диоптрия – дыяптры/я (ж.р.) – адзінка вымярэння аптычнай сілы лінз.

Диплопия – дыплапі/я (ж.р.) – парушэнне зроку, выражанае ў дваенні бачных прадметаў.

Диплоэ – наздраві/ца пло/скай ко/сці (ж.р.), дыплоэ (н.р.) – губчатая частка, размешчаная паміж унутранымі і вонкавымі слаямі чэрапа.

Дипсомания – дыпсамані/я (ж.р.) – від запоя, з'яўленне якога звязваюць з дэпрэсіяй.

Дисбаланс – дысбала/нс (м.р.) – адхіленне ад аптымальных суадносін біялагічна важных пажыўных рэчываў у складзе рацыёну харчавання.

Дисграфия – дысграфі/я (ж.р.) – гэта няздольнасць валодаць пісьмом пры нармальным развіцці інтэлекту.

Дислексия – дыслексі/я (ж.р.) – парушэнне здольнасці да авалодання навыкамі чытання пры нармальным развіцці інтэлекту.

Дисменорея – дысменарэ/я (ж.р.) – паталагічны працэс, пры якім у дні менструальнага цыклу з'яўляюцца адчувальныя болі ў нізе жывата.

Диспансер – дыспансе/р (м.р.) – медыцынская ўстанова па лячэнні і папярэджванні хвароб.

Диспепсия – дыспепсі/я (ж.р.) – парушэнне нармальнай дзейнасці страўніка і кішачніка.

Диспептический – дыспепты/чны – які мае адносіны да дыспепсіі.

Диспноэ – разла/джанне ды/ху (н.р.), дыспно/э (н.р.) – цяжкае дыханне, разлад яго рытму і глыбіні.

Диссеминация – дысеміна/цыя (ж.р.) – распаўсюджванне ўзбуджальніка з інфекцыйнага і ізаляванага ачагу ці каморак пухліны з асноўнага вузла ў межах органа ці па ўсім арганізме праз крывяносную і лімфатычную сістэмы.

Диссимиляция – дысіміля/цыя (ж.р.) – распад складаных арганічных рэчываў на больш простыя ў працэсе жыццядзейнасці арганізма.

Диссоциация – дысацыя/цыя (ж.р.) – 1) распад малекул на састаўныя часткі; 2) парушэнне звязанасці псіхічных працэсаў.

Дистальный – дале/йшы, дыста/льны – які з'яўляецца працягам чаго-н. папярэдняга; наступны.

Дистиллированная вода – перагна/ная вада/ (ж.р.), дыстылірава/я вада/ (ж.р.) – ачышчаная перагонкай.

Дистрофический – дыстрафі/чны – які мае дачыненне да дыстрафіі.

Дистрофия – дыстрафі/я (ж.р.) – парушэнне абмену, жыўлення тканак, органаў або цэлага арганізма.

Диурез – дыўрэ/з (м.р.) – аб'ём мачы, якая ўтвараецца за пэўны прамежак часу.

Дифтерия – дыфцыяры/к (м.р.), дыфтэры/я (ж.р.) – заразная пераважная дзіцячая хвароба, якая суправаджаецца паражэннем зева, слізніц носа і дыхніцы.

Длинный – до/ўгі – 1) працяглы ў прасторы; 2) працяглы ў часе.

Длительность – праця/гласць (м.р.) – 1) адлегласць у прасторы, занятая чым-н.; 2) час, на працягу якога што-н. дзейнічае, адбываецца.

Добавочный – дадатко/вы – які з’яўляецца дадаткам, дабайкай да чаго-н. асноўнага.

Доброкачественный – дабрая/касны – 1) добры, прыдатны па якасці; 2) які не пашыраецца і паддаецца лячэнню.

Доверие – даве/р (м.р.) – перакананасць у чыёй-н. шчырасці, сумленнасці і заснаваныя на іх адносіны да каго-, чаго-н.

Доза – ме/рка (ж.р.), до/за (ж.р.) – дакладна адмераная колькасць чаго-н. (якога-н. рэчыва, лекаства, а таксама энергіі выпрамянення).

Дозиметрия – дазіме/трыя (ж.р.) – сукупнасць метадаў вымярэння дозы радыеактыўнага выпраменьвання, а таксама вывучэнне яго ўздзеяння на арганізм чалавека.

Дозревать – даспява/ць – станавіцца зусім спелым.

Доктор – до/ктар (м.р.) – 1) тое, што і ўрач, лекар; 2) вышэйшая вучоная ступень, а таксама асоба, якой прысуджана гэта ступень.

Долевые – до/левые – звязаныя з дзяленнем чаго-н. на долі, часткі.

Долька – до/лька (ж.р.) – частка плода цытрусавых раслін у выглядзе сегмента.

Доля – до/ля (ж.р.) – 1) частка чаго-н.; 2) лёс.

Доминанта – перава/жны чы/ннік (м.р.), даміна/нта (ж.р.) – асноўная пераважаючая ідэя; асноўная прыкмета або важнейшая састаўная частка чаго-н.

Донор – дона/р (м.р.) – чалавек, які дае сваю кроў для пералівання хворым; чалавек, у якога бярэцца які-н. орган для перасадкі другому.

Допинг – до/пінг (м.р.) – 1) узбуджальныя сродкі, якія пры ўвядзенні ў арганізм стымуюць фізічную і нервовую дзейнасць; 2) пра ўсё, што стымуе творчую актыўнасць, павышае працаздольнасць.

Допинговый – допі/нгавы – які адносіцца да допінгу.

Дородовой – даро/давы – перыяд, які працягваецца до родаў.

Дорсальный – дарса/льны – размешчаны з боку спіны; спінны;

Достоверный – пэ/ўны – 1) дакладна вызначаны, прызначаны; 2) ясны, несумненны.

Драже – дражэ/ (н.р.) – 1) сорт дробных цукерак акруглай формы; 2) дазіраваныя лекі, вітаміны ў форме такіх цукерак.

Дремота – дрымо/ты (мн.л.) – паўсонны стан; стан спакою, бяздзейнасці, нерухомасці.

Дренаж – сцёк (м.р.), дрэна/ж (м.р.) – 1) асушэнне глебы пры дапамозе сістэмы траншэй ці труб, а таксама сама сістэма такіх траншэй, труб; 2) вывадзенне з раны гною, вадкасці з дапамогай спецыяльнай трубкі або палосак нітніцы; 3) гумавае ці шкляная трубка з адтулінамі, якая ўводзіцца ў рану для адтоку гною, вадкасці.

Дренировать – дрэнава/ць – рабіць дрэнаж.

Дрожание – дрыжа/нне (н.р.) – дзеянне і стан паводле дзеяслова дрыжаць.

Дрожательный паралич – дрыжа/льны паляру/ш (м.р.), паралі/ч (м.р.) – паралюш, які суправаджаецца дрыжаннем, дрыжкамі.

Дрожать – дрыжа/ць – трэсціся, калаціцца.

Дрожь – дры/жыкі (мн.л.) – частае сутаргавае ўздрыгванне цела (ад холаду, хваравітага стану і пад.).

Дряхлеть – друзле/ць, драхле/ць – станавіцца друзлым.

Дряхлый – дру/злы, дра/хлы – 1) слабы, нядужы ад старасці; 2) які стаў трухлявым ад часу, ператварыўся ў пацяруху (аб прадметах).

Дуга – лука/ (ж.р.), дуга/ (ж.р.) – частка акружнасці або што-н. іншае, што мае форму крывой выгнутай лініі.

Душ – душ (м.р.) – прылада для аблівання цела тонкімі вадзянымі струменьчыкамі.

Душа – душа/ (ж.р.) – 1) унутраны псіхічны стан чалавека, яго свядомасць; 2) тая ці іншая ўласцівасць характару, а таксама чалавек з тымі ці іншымі ўласцівасцямі; 3) натхніцель, арганізатар чаго-н.; 4) пра чалавека; 5) сяброўскі фамільярны зварот да каго-н.; 6) самае галоўнае, сутнасць чаго-н.

Душевнобольной – псіхічнахво/ры (ж.р.) – стан чалавека, які знаходзіцца не ў стане псіхічнай раўнавагі.

Дым – дым (м.р.) – лятучыя прадукты гарэння з дробнымі часцінкамі вугалю, што ўзнікаюцца ў наветра ў выглядзе цёмных клубоў.

Дыхание – дыха/нне (н.р.) – працэс паглынання кіслароду і выдзялення вуглекіслаты жывымі арганізмамі.

Дыхательное горло – дыхні/ца (ж.р.) – орган, які ўдзельнічае ў дыханні.

Дыхательный – ды/хальны – які служыць для дыхання, удзельнічае ў дыханні.

Дышать – ды/хаць – 1) паглынаць спецыяльнымі органамі кісларод, неабходны для жыццядзейнасці арганізма; 2) вылучаць, распаўсюджваць што-н.; 3) бачыць у кім-, чым-н. мэту свайго існавання; поўнасю аддавацца каму-, чаму-н.

-Е-

Евгеника – еўге/ніка (ж.р.) – вучэнне аб спадчынным здароўі людзей і шляхах паляпшэння іх спадчынных уласцівасцей.

Евстахиева труба – еўста/хіева труба/ (ж.р.) – косцева-храстковы канал, які звязвае бубенную паражніну з носавай часткай глоткі.

Еда – е/жа (ж.р.) – тое, што ядуць і п'юць; прадукты харчавання.

Единица – адзі/нка (ж.р.) – 1) першы, найменшы цэлы лік, а таксама яго лічбавы знак “1”; 2) самая нізкая адзнака паспяховасці ў дзесяцібальнай сістэме, якая азначае “вельмі дрэнна”; 3) у спалучэнні з назоўнікамі або прыметнікамі азначае велічыню, якая прынята для вымярэння аднародных велічынь; 4) кожная асобная істота, прадмет, наасобнік; 5) самастойная частка нечага цэлага; 6) асобны чалавек, асоба, індывідуум.

Ежевика – ажы/на (ж.р.) – 1) кустовая калючая ягадная расліна сямейства ружакветных; 2) чорнашызыя ядомыя ягады гэтай расліны, падобныя на ягады малін.

Ежедневный – штодзё/нны – 1) які бывае кожны дзень; 2) звычайны, будзённы.

Естественные условия – натура/льныя ўмо/вы (мн.л.) – уласцівыя прыродзе, створаныя прыродай; не штучныя.

-Ж-

Жажда – сма/га (ж.р.) – 1) неабходнасць, жаданне піць; 2) моцнае жаданне чаго-н.

Жалоба – ска/рга (ж.р.) – 1) выражэнне незадавальнення, наракання; 2) афіцыйная заява аб чым-н. незаконным або няправільным.

Жане шприц – жанэ/шпрыц – медыцынскі інструмент, які выкарыстоўваецца для прамывання і які адрозніваецца значнай умяшчальнасцю (100 – 200 мл.).

Жар – гара/чка (ж.р.) – 1) хвароба, якая суправаджаецца высокай тэмпературай цела; 2) азарт, спешка ў працы, мітуслівая дзейнасць.

Жаропонижающее – гарачкапаніжа/льнае – лекі, якія зніжаюць тэмпературу цела.

Жгут – пы/лка (ж.р), жгут (м.р) – гумавае трубка, бінт ці іншы падобны прадмет, якім перавязваюць канцавіны, каб спыніць крывацёк.

Жевание – жава/нне (н.р.) – расціранне зубамі і рухамі языка чаго-н. у роце.

Желание – жада/нне (н.р.) – імкненне да здзяйснення чаго-н.; валодання чым-н.

Желвак – жаўла/к (м.р.) – цвёрдая, у выглядзе гуза, пухліна на целе чалавека, жывёлы.

Железа – залo/за (ж.р.) – орган у чалавека і жывёлы, які выпрацоўвае рэчывы, неабходныя для арганізма.

Железистый – залo/зісты – які адносіцца да залозы.

Желтуха – жаўта/чка (ж.р.), жаўту/ха (ж.р.) – 1) жоўтая афарбоўка скуры і слізніцы, што назіраецца пры захворванні печані, жоўцевых шляхоў, а таксама крыві; 2) тое, што і вірусны гепатыт.

Желудок – стра/ўнік (м.р.) – орган стрававання ў выглядзе цяглічнага меха.

Желудочек – шлу/начак (м.р.), жалу/дачак (м.р.) – частка сэрца, якая рэгулюе рух крыві па крывяноснай сістэме.

Желудочный – стра/ўнікавы – які адносіцца да страўніка.

Желчегонный – жаўцяго/нны – які ўзмацняе ўтварэнне жоўці або аблягчае яе выдзяленне ў прасвет кішачніка.

Желчеотделение – жоўцевыдзяле/нне (н.р.) – працэс утварэння жоўці гіпатацытамі.

Желчнокаменная (болезнь) – жоўцекамянё/вая хварo/ба (ж.р.) – звязана з утварэннем у жаўцяку і жоўцевых пратоках камянёў з халестэрыну.

Желчный – жо/ўцевы – які адносіцца да жоўці.

Желчный пузырь – жаўця/к (м.р.), жо/ўцевы пузырь (м.р.) – парожні орган у хрыбетнікавых жывёл і чалавека, у якім змешчана жоўць.

Желчь – жо/ўць (ж.р.) – 1) жоўта-зялёная горкая вадкасць, якую выдзяляе печань у кішачнік; 2) злосць, раздражненне.

Женский – жано/чы – які прыналежыць жанчыне.

Жест – жэст (м.р.) – рух рукі, галавы для пацвярджэння сказанага, падачы якіх-н. сігналаў; учынак, зроблены з якой-н. паказной мэтай.

Живот – жывот (м.р.) – частка цела, у якой размешчаны органы стрававання.

Жидкий – ва/дкі – які мае здольнасць цячы.

Жидкость – ва/дкасць (ж.р.) – рэчыва, якое мае ўласцівасць цячы і набываць форму таго посуду, дзе яно знаходзіцца.

Жизненная емкость легких – жыццё/вая ё/містасць лё/гкага – аб'ём наветра, неабходнага для падтрымкі жыццяздольнасці чалавека.

Жизненный – жыццё/вы – блізкі да жыцця, да сапраўднасці; рэальны.

Жир – тлу/шч (м.р.) – нераспушчальная ў вадзе алеістае рэчыва, якое ўтрымліваецца ў жывёльных і раслінных тканках.

Жировик – тлушча/к (м.р.) – тлушчавая падскурная пухліна.

Жирообразование – тлушчаўтварэ/нне (н.р.) – працэс утварэння тлушчу.

Жироотложение – тлушчаўклада/нне (н.р.) – выдзяленне і адкладанне тлушчу ў цэле жывёльных арганізмаў.

-3-

Заболевание – захво/рванне (н.р.) – узнікненне хваробы.

Заболеть – захварэ/ць – стаць хворым.

Забрюшинный – забрухаві/нны – частка брухавіннай паражніны, размешчаная паміж прысеначнай брухавінай і ўнутрыбрухавіннай фасцыяй, якая працягваецца ад запоны да малога лагва.

Забывание – забыва/нне (н.р.) – страта ўспамінаў аб кім-, чым-н.

Зависть – за/йздрасць (ж.р.) – пачуццё незадаволенасці і раздражнення, выкліканае перавагамі, поспехамі, дабрабытам іншых, жаданне мець тое, што маюць іншыя.

Заворот – заваро/т (м.р.) – рэзкая змена напрамку руху; месца, дзе змяняецца напрамак.

Завтрак – сне/данне (н.р.) – ранішня яда.

Заднепроходной – заднепраходны/ – задняя частка вобласці прамежжа, размешчаная паміж анусам і ампулай кутніцы.

Задний – за/дні – які знаходзіцца ззаду, накіраваны назад.

Задыхаться – душы/цца, задыха/цца – 1) пачаць цяжка і часта дыхаць (ад хвалявання, бегу і пад.); 2) паміраць ад недахопу паветра, ад дыму, удушлівых газаў.

Задышать – зады/хаць – пачаць дыхаць.

Заживание – заго/йванне (н.р.) – зацягванне, зашнарванне.

Заживить – загаі/ць – (што) – залячыць, зажывіць (пашкоджанне, рану на целе).

Зажим – заціска/чка (м.р.) – прыстасаванне для заціскання чаго-н.

Заземление – зазямле/нне (н.р.) – 1) дзеянне паводле значэння дзеясловаў зазямляць – зазямліць і стан паводле значэння дзеясловаў зазямляцца – зазямліцца; 2) прыстасаванне для электрычнага злучэння з зямлёй электрычных машын, радыёпрыёмнікаў і інш., каб палепшыць іх работу, засцерагчы ад электрычнага току.

Заикание – заіка/нне (н.р.) – недахоп у мове, які праяўляецца ў міжвольным паўтарэнні асобных гукаў, складоў або ў затрымцы іх вымаўлення.

Закаливание – загарто/ўванне (н.р.) – дзеянне паводле значэння дзеясловаў загартоўваць – загартаваць і

стан паводле дзеясловаў загартоўвацца – загартавацца.

Закупорить – захло/пнуць, закупо/рыць – (каго-што) – 1) заткнуць шчыльна (адтуліну ў чым-н.); 2) прымусіць сядзець у памяшканні.

Закупорка – захло/п (м.р), закупо/рка (ж.р.) – дзеянне паводле значэння дзеясловаў закупорваць – закупорыць і стан паводле значэння дзеясловаў закупорвацца – закупорыцца.

Замечание – заўва/га (ж.р) – 1) кароткае меркаванне, думка пра што-н.; 2) указанне на памылку, вымова.

Замкнуться – замкну/цца – 1) зачыніцца (пра замок) або зачыніцца на замок, ключ; 2) злучыцца канцамі; 3) адасобіцца, перастаць мець зносіны з іншымі.

Замыкание – замыка/нне (н.р.) – працэс дзеяння па значэнні дзеяслова замыкаць, замыкацца.

Занавес – засло/на (ж.р) – 1) перашкода; прылада, якая абараняе; 2) тое ж, што і прыкрыццё; 3) супрацьдзеянне.

Занемогать – заняду/жваць – стаць хворым, захварэць.

Заноза – стрэ/мка (ж.р.) – 1) тонкі, востры кавалачак дрэва, металу пад скурай; 2) той (тая), хто дакучае.

Занозить – застрамі/ць – усадзіць стрэмку ў што-н.

Западение – запада/нне (н.р.) – уцягненне сценкі грудной клеткі ў вобласць праекцыі сэрца.

Запас – прыпа/с (м.р.) – 1) тое, што прыгатавана, сабрана для чаго-н.; 2) загнуты за шво лішак тканіны, які пакідаюць на выпадак, калі спатрэбіцца павялічыць у шырыню або даўжыню якую-н. частку адзення; 3) катэгорыя грамадзян, якія прайшлі вайсковую службу і прызываюцца зноў у войска ў выпадку неабходнасці.

Запах – пах (м.р.) – уласцівасць рэчываў, якая ўспрымаецца органамі нюху.

Заплечье – запле/чча (н.р.) – частка спіны каля плячэй.

Запломбированный – запламбава/ны – які з пломбай.

Запоминание – запаміна/нне (н.р.) – актыўны працэс, пасродкам якога адбываецца адбор інфармацыі для наступнага аднаўлення.

Запор – за/цвердзь (ж.р.) – стан, пры якім адыходы стрававання застойваюцца ў кішачніку або адбываецца іх затрымка ў кутніцы.

Запрещенный – забаро/ненны – які падвергнуўся забароне.

Запрос – за/пыт (м.р.) – афіцыйны зварот з патрабаваннем, просьбай паведаміць пра якія-н. звесткі, даць тлумачэнні і г.д.

Запястный – прыдало/нны, запя/сцевы – 1) звязаны з прыдалоннем; 2) уласцівы прыдалонню.

Запястье – прыдало/нне (н.р.), запя/сце (н.р.) – частка верхняй (пярэдняй) пяціпальцавай канцавіны хрыбетнікаў, размешчаная паміж локвіцай і пясцю.

Заражаемость – заража/льнасць (ж.р.) – схільнасць падвяргацца заражэнню.

Заразный – зара/зны – 1) выкліканы заражай, інфекцыйны; 2) заражаны заразнай хваробай; 3) прызначаны для заразных хворых.

Зародыш – заро/дак (м.р.) – 1) арганізм на ранняй стадыі свайго развіцця; 2) зачаткавы стан чаго-н., здольнага развівацца ў далейшым.

Заряд – ладу/нак (м.р.), зара/д (м.р.) – 1) пэўная колькасць выбуховага рэчыва, шроту, карцечы, якая змяшчаецца ў снарадзе, патроне, стрэльбе; 2) колькасць электрычнасці ў якім-н. целе.

Заслонка – за/сланка (ж.р.) – 1) прыстасаванне, якім засланяюць топку печы; 2) прыстасаванне для закрывання якіх-н. адтулін.

Засорить – запарушыць – (што) – 1) забрудзіць, пашкодзіць чым-н., што трапіла ў сярэдзіну; 2) прысыпаць, зацэрушыць.

Заспиртовать – заспіртава/ць – (каго-што) – палажыць у спірт для засцярогі ад гніення.

Застой – засто/й (м.р.) – 1) адсутнасць руху, нерухомасць; 2) адсутнасць развіцця, удасканалвання.

Затылок – паты/ліца (ж.р.) – задняя частка галавы.

Затылочный – паты/лічны – які мае адносіны да патыліцы.

Заусеница – (на пальцы) жыві/ца, заву/сеніца – 1) задраная скурка каля пазногця; 2) востры выступ на паверхні металу.

Захватываць – захо/пліваць – (каго-што) – 1) узяць, схапіць якую-н. колькасць; 2) узяць, прыхапіць з сабой; 3) узяць, авалодаць сілай; 4) ахапіць сабой што-н., распаўсюдзіць што-н.; 5) вельмі зацікавіць, прымусіць поўнасю аддацца якой-н. справе.

Зачатие – зача/цце (н.р.) – зараджэнне плода, пачатак цяжарнасці.

Зашеек – ка/рак (м.р.) – задняя частка шыі.

Защита – абаро/на (ж.р.) – спосаб зменшыць уздзеянне шкодных фактараў на арганізм.

Звено – луча/к (м.р.), звяно/ (н.р.) – адно з кольцаў, якія складаюць ланцуг. Частка чаго-н. цэлага.

Зверобой – святая/ннік (м.р.) – лекавая расліна сямейства святаяннікавых з жоўтымі кветкамі.

Звук – гук (м.р.) – пругкія хвалі, якія распаўсюджваюцца ў газах, вадкасцях і цвёрдых рэчывах і ўспрымаюцца вухам чалавека і жывёл.

Здоровье – здаро/ўе (н.р.) – 1) правільная, нармальная дзейнасць арганізма; 2) той або іншы стан арганізма.

Здравница – здра/ўніца (ж.р.) – месца для лячэння і адпачынку.

Здравоохранение – ахо/ва здаро/ўя – сістэма сацыяльна-эканамічных і медыцынскіх мерапрыемстваў, якія накіраваны на павышэнне ўзроўню здароўя насельніцтва.

Зев – зеў (м.р.) – 1) адтуліна, якая злучае паражніны рота з глоткай. Слізніца; 2) тое, што і пашча.

Зевать – пазяха/ць – глыбока, з адкрытым ротам міжволі ўдыхаць і адразу выдыхаць паветра.

Зевота – пазяханне (н.р.) – міжвольныя глыбокія ўдохі і выдыхі пры пазяханні.

Земляника – суні/цы (мн.л.) – шматгадовая травяністая расліна сямейства ружакветных, якая дае салодкія ягады чырвонага колеру, а таксама яе ягады.

Зеркало – люстэ/рка (н.р.) – 1) прадмет са шкляной або металічнай адпаліраванай паверхняй, прызначаны для адлюстравання таго, што знаходзіцца перад ім; 2) спакойная паверхня вады; 3) плошча вод.

Зловонный – смярдзю/чы – які выдае смурод.

Злокачественный – злая/касны – вельмі небяспечны для жыцця.

Знак – знак (м.р.) – 1) адмеціна, выява, прадмет, які адзначае, пазначае што-н.; 2) знешняя выява, прыкмета чаго-н.; 3) жэст, рух, якім сігналізуюць, паведамляюць; 4) ордэны, медалі, нагрудныя знакі, якімі ўзнагароджваюцца вайскоўцы.

Знания – ве/ды (мн.л.) – 1) вынікі пазнання, навуковыя звесткі; 2) сукупнасць звестак у якой-н. галіне.

Значимость – зна/чнасць (ж.р.) – валоданне значэннем.

Зоб – валля/к (м.р.) – павелічэнне шчытападобнай залозы.

Золотуха – шкро/фул (м.р.), залату/ха (ж.р.) – дзіцячая хвароба, якая суправаджаецца агульным знясіленнем, высыпкай на цэле і пад.

Зонд – шчу/пень (м.р.), зонд (м.р.) – 1) назва розных інструментаў і прыбораў у выглядзе стрыжня, трубка, якія ўжываюцца для даследавання ўнутранай паражніны арганізма; 2) паветраны шар з самапісным прыборам для метэаралагічных назіранняў.

Зрачок – зрэ/нка (ж.р.) – адтуліна ў радужнай абалонцы, праз якую ў вока пранікае святло.

Зрение – зрок (м.р.) – адно з пяці знешніх пачуццяў, органам якога з'яўляюцца вочы; здольнасць бачыць.

Зрительное восприятие – зро/кавае ўспрыма/нне (н.р.) – гэта форма пачуццёвага адлюстравання рэчаіснасці ў свядомасці.

Зрячий – віду/шчы (м.р.) – той, хто мае зрок.

Зуд – сверб (м.р.) – адчуванне непрыемнага раздражнення скуры.

-И-

Игла – іго/лка (ж.р.) – швейная прыналежнасць, заостраны металічны стрыжань з вушкам для ніткі.

Иглодержатель – іголкатрыма/льнік (м.р.) – прыстасаванне для замацавання іголки.

Иглотерапия – іголкатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне ўколамі спецыяльных іголак у вызначаныя ўчасткі цела.

Иглоукалывание – іголкаўко/лванне (н.р.) – лячэнне ці абязбольванне ўколамі спецыяльных іголак у вызначаныя кропкі цела.

Игольчатый – іглі/сты – які складаецца з іголак.

Идентификация – ідэнтыфіка/цыя (ж.р.) – (каго-чаго) – устанавленне супадзення.

Идеография – ідэаграфі/я (ж.р.) – найстаражытны спосаб пісьма, які выкарыстоўваўся ў Егіпце.

Идиосинкразия – ідыясінкразі/я (ж.р.) – непераноснасць – хваравітая рэакцыя, якая ўзнікае ў некаторых людзей у адказ на вызначаныя неспецыфічныя раздражняльнікі.

Идиотия – ідыяты/я (ж.р.) – самая глыбокая ступень разумовай адсталасці, якая характарызуецца амаль поўнай адсутнасцю мовы і мыслення.

Избегать – пазбяга/ць – (каго-чаго) – пазбегнуць, уцарацца і ўхіляцца ад чаго-, каго-н.

Избыточный – залі/шні – які выходзіць за межы неабходнага.

Извилина – лукаві/на (ж.р), зві/ліна (ж.р.) – хвалістае скрыўленне, выгін.

Извращение – вычварэ/нне (н.р.), скажэ/нне (н.р.) – 1) ненатуральныя паводзіны, плоцевая ненармальнасць; 2) ілжывыя тлумачэнні, скажэнне праўды.

Изгиб – вы/гіб (м.р) – дугападобнае скрыўленне.

Изжога – пяко/тка (ж.р) – адчуванне пякучага болю ў страваводзе.

Излучение – выпрамяне/нне (н.р.) – распаўсюджванне адкуль-н. прамянёў.

Измерение – вымярэ/нне (н.р.) – працяжнасць вымяральной велічыні ў якім-н. кірунку.

Изнасилование – згвалтава/нне (н.р.) – сілавы прымус да плоцевай сувязі.

Изнасилованный – згвалтава/ны – якога прымусілі да плоцевай сувязі.

Изнасиловать – згва/лтаваць – (каго) – сілай прымусіць да плоцевай сувязі.

Изнурение – змо/ранасць (ж.р.) – стан зморанага чалавека, бяссілле, стома.

Изображение – выя/ва (ж.р.) – узнаўленне сродкамі мастацтва вонкавага, пачуццёва-канкрэтнага выгляду з'яў рэчаіснасці.

Изолятор – ізаля/тар (м.р.) – асобае, спецыяльна прыстасаванае памяшканне (у бальніцах, санаторыях і пад.) для хворых на нераспазнаныя ці заразныя хваробы.

Изотоп – ізато/п (м.р.) – атам хімічнага элемента, які адрозніваецца ад другога атама таго ж хімічнага элемента сваёй масай.

Изотопный – ізато/пны – які адносіцца да ізатопа.

Изoeлектрический – раўнаэлектры/чны, ізаэлектры/чны – велічыня вадароднага паказальніка асяроддзя.

Икота – і/каўка (ж.р.) – міжвольныя дыхальныя рухі, якія выклікаюцца сутаргавым скарачэннем запоны, а таксама адрывістыя гукі, якія ўтвараюцца горлам пры іканні.

Икра – лы/тка (ж.р.) – акруглая частка нагі ад каленкі да ступні.

Икроножный – лы/ткавы – які мае адносіны да лыткі.

Иллюзия – мі/краць (ж.р.), ілю/зія (ж.р.) – 1) скажонае ўяўленне, уражанне, заснаванае на падмане пачуццяў, прыняцце ўяўнага за сапраўднае; 2) уражанне, бачнасць чаго-н.; 3) памылковае ўяўленне аб чым-н., надзея на што-н.

Иммобилизация – імабіліза/цыя (ж.р.) – дзеянне паводле значэння дзеяслова імабілізаваць.

Иммобилизировать – імабілізава/ць – стварыць нерухомасць (спакой) пашкоджанай ці хвораі частцы цела, каб пазбегнуць пайторнага пашкоджання або з лячэбнай мэтай.

Иммунизационный – імунізацы/йны – які мае адносіны да імунізацыі.

Иммунизация – імуніза/цыя (ж.р.) – дзеянне паводле дзеяслова імунізаваць.

Иммунизировать – імунізава/ць – (каго) – зрабіць нейспрымальным да інфекцыйных захворванняў.

Иммунитет – іmunітэт (м.р.) – нейспрымальнасць арганізма да інфекцыйных хвароб.

Иммунолог – імунолаг (м.р.) – спецыяліст у галіне імуналогіі

Иммунология – імунало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны – навука аб нейспрымальнасці арганізма да інфекцыйных захворванняў, аб яго іншых засцерагальных рэакцыях.

Имплантировать – імплантава/ць – (што, каму, у што) – правесці хірургічную аперацыю ўжыўлення ў тканкі чужых арганізму матэрыялаў (біялагічна неактыўных металаў, пластмас і пад.) або перасадкі

органа, ткани, а таксама аперацыя ўкаранення зародка ў маціцу.

Имплантация – імпланта/цыя (ж.р.) – (чаго, у што, каму) – укараненне зародка чалавека і вышэйшых сысуноў жывёл у слізістую абалонку маціцы.

Импотент – імпатэ/нт (м.р.) – чалавек, які пакутуе на імпатэнцыю.

Импотентный – імпатэ/нтны – які пакутуе ад імпатэнцыі.

Импотенция – імпатэ/нцыя (ж.р.) – плоцевая немач.

Импульс – штуршо/к (м.р.), і/мпульс (м.р.) – кароткачасовая змена электрычнай напругі або сілы току; кароткачасовы сігнал.

Импульсивность – імпульсі/ўнасць (ж.р.) – рыса характару, якая выяўляецца ў схільнасці дзейнічаць без дастатковага свядомага кантролю, пад уплывам вонкавых акалічнасцей або эмацыянальных перажыванняў.

Инвазия – інва/зія (ж.р.) – заражэнне арганізма чалавека або жывёл глістамі, казуркамі і інш.

Инвалид – інвалі/д (м.р.) – той, хто часова або цалкам згубіў працаздольнасць з прычыны калецтва, хваробы.

Инвалидность – інвалі/днасць (ж.р.) – частковая або поўная страта працаздольнасці.

Инвалидный – інвалі/дны – які адносіцца да інваліднасці, да стану інваліда.

Инволюция – інвалю/цыя (ж.р.) – 1) рэдукцыя або страта ў эвалюцыі асобных органаў, спрашчэнне іх будовы і функцый; 2) “зваротнае развіццё” органаў, тканак, каморак; 3) атрафія органаў пры паталогіі і старэнні.

Ингалятор – інгаля/тар (ж.р.) – апарат, які распыляе лекавыя растворы.

Ингаляторий – інгалято/рый (м.р.) – памяшканне, абсталяванае апаратурай для правядзення інгаляцый.

Ингаляционный – інгаляцыі/йны – 1) які суадносіцца па значэнні з назойнікам інгаляцыя; звязаны з ім; 2) уласцівы інгаляцыі, характэрны для яе.

Ингаляция – інгаля/цыя (ж.р.) – лячэнне ўдыханнем распыленых лекавых рэчываў; пары, насычаныя лекавымі рэчывамі.

Ингибитор – патлумля/льнік (м.р.), інгібі/тар (м.р.) – рэчывы, якія замаруджваюць абмен рэчываў у жывых арганізмах.

Индивидуальный – асабі/сты, індывідуа/льны – асабісты, уласцівы дадзенаму індывідууму, які адрозніваецца характэрнымі адзнакамі ад іншых.

Индикатор – указа/льнік (м.р.), індыка/тар (м.р.) – 1) прыбор, які адлюстроўвае які-н. працэс, стан назіраемага аб'екта; 2) рэчывы, якія з'яўляюцца хімічным рэактывам.

Индифферентный – індыферэ/нтны – аб'якавы, безудзельны.

Индукцированный – індукава/ны – наводзячы, які выклікае хваляванні.

Инертный – няру/хавы, іне/ртны – бяздзейны, безыніцыятыўны.

Инжектор – інжэ/ктар (м.р.) – помпа для нагнятання вадкасці і сціскання газу.

Инкубационный – інкубацыі/йны – перыяд хваробы ад заражэння да з'яўлення першых яе адзнак.

Иннервация – інерва/цыя (ж.р.) – забеспячэнне органаў нервамі, якія, у сваю чаргу, забяспечваюць сувязь з цэнтральнай нервовай сістэмай.

Инспекция – інспе/кцыя (ж.р.) – установа, арганізацыя, якая інспектуе каго-н.

Инстинкт – інсты/нкт (м.р.) – 1) прыроджаная здольнасць рабіць бессвядомага мэтанакіраваныя дзеянні ў адказ на змены ўнутранага або знешняга асяроддзя; 2) падсвядомае прадчуванне чаго-н., унутранае чуццё.

Инстинктивный – інстынкты/ўны – абумоўлены інстынктам, адвольны.

Инструмент – інструме/нт (м.р.) – 1) прылада для выканання якой-н. работы; 2) сукупнасць такіх прылад; 3) тое, што і музычны інструмент; 4) сродак для дасягнення чаго-н.

Инструментальный – інструмента/льны – які мае адносіны да інструментаў.

Инсулин – інсулі/н (м.р.) – бялковы гармон, які выпрацоўвае падстраўнікавая залоза, а таксама прэпарат гэтага гармона, што выкарыстоўваецца як лекавы сродак.

Инсульт – інсу/льт (м.р.) – вострае парушэнне мазгавога кровазвароту, якое суправаджаецца раптоўнай стратай прытомнасці і паралюшам.

Интеграция – збіра/нне (н.р.), інтэгра/цыя (ж.р.) – аб'яднанне ў адно цэлае якіх-н. частак.

Интеллект – інтэле/кт (м.р.) – 1) розум, здольнасць чалавека думаць, разважаць; 2) узровень разумовага развіцця.

Интенция – імкне/нне (н.р.), інтэ/нцыя (ж.р.) – настойлівая цяга, парыв, рашучая мэтанакіраванасць да чаго-н.

Интеракционизм – узаемадзе/йнасць (ж.р.), інтэракцыяні/зм (м.р.) – 1) узаемная сувязь з'яў, прадметаў паміж сабой; 2) узгодненасць дзеянняў, узаемная падтрымка.

Интерцептивный – інтэрацэпты/ўны – які адносіцца да інтэрарэцэптарай, што ўспрымаюць раздражненне з унутранага асяроддзя арганізма.

Интерес – ціка/васць (ж.р.) – 1) уласцівасць цікавага; 2) павышаная пільная ўвага да каго-, чаго-н.

Интермиттирующий – інтэрміту/ючы – тып хваробы характарызуецца перыядычнымі пад'ёмамі і спадамі (інтэрмісіямі).

Интерн – інтэ/рн (м.р.) – выпускнік медыцынскага ўніверсітэта, які праходзіць інтэрнатуру.

Интернатура – інтэрнату/ра (ж.р.) – першасная паслядыпломная спецыялізацыя выпускнікоў медыцынскіх універсітэтаў па адной з урачэбных

прафесій, якая праводзіцца пасля здачы дзяржаўных экзаменаў на базе лячэбна-прафілактычных устаноў пад наглядам і кіраўніцтвам адпаведнай кафедры.

Интерорецептивный – інтэрарэцэпты/ўны – які адносіцца да інтэрарэцэптарай.

Интерорецептор – інтэрарэцэ/птар (м.р.) – рэцэптар, які ўспрымае раздражненні з унутранага асяроддзя арганізма.

Интерорецепция – інтэрарэцэ/пцыя (ж.р.) – узнікненне, правядзенне і ўспрыманне цэнтральнай нервовай сістэмай штуршкоў, якія з’яўляюцца з прычыны ўзбуджэння адчувальных канчаткаў, што рассяяны ва ўнутраных органах.

Интестинальный – інтэстына/льны – які адносіцца да кішачніка.

Интерференция – інтэрферэ/нцыя (ж.р.) – з’ява ўзаемадзеяння гукавых, светлавых або іншых хваль, якія выходзяць з розных крыніц пры накладанні адной на другую.

Интерферон – інтэрферо/н (м.р.) – ахоўны бялок, які выпрацоўваюць каморкі чалавека, сысуноў і птушак у адказ на заражэнне іх вірусамі.

Интотоксикационный – інтаксікацы/йны – выкліканы інтаксікацыяй.

Интотоксикация – інтаксіка/цыя (ж.р.) – атручванне арганізма атрутным рэчывам.

Интубация – інтуба/цыя (ж.р.) – увядзенне трубкаў у якую-н. частку цела з дыягнастычнай або лячэбнай мэтай.

Интуиция – інтуі/цыя (ж.р.) – 1) чуццё, тонкае разуменне, пранікненне ў самую сутнасць чаго-н.; 2) непасрэднае пазнанне ісціны без дапамогі вопыту і лагічных вывадаў.

Инулин – інулі/н (м.р.) – поліфруктазан, які можа быць атрыманы ў выглядзе аморфнага парашку ці крысталаў. Лёгка распушчаецца ў цёплай вадзе, але дрэнна ў халоднай.

Инулиновый – інулі/навы (тэст) – метада даследавання фільтрацыі шляхам увядзення ў арганізм інуліну і вызначэнне яго колькасці ў сыроватцы крыві.

Инфантилизм – інфанталі/зм (м.р.) – паталагічны стан часу, які характарызуецца затрыманнем фізічнага і псіхічнага развіцця з захаваннем рыс, уласцівых дзіцячаму ці падлеткаваму ўзросту.

Инфантильный – інфанта/льны – які валодае рысамі, уласцівымі дзіцячаму ўзросту.

Инфаркт – інфа/ркт (м.р.) – амярцвенне органа ці тканкі ў выніку недахопу кровазабеспячэння.

Инфекционный – інфекцы/йны (працэс) – 1) прызначаны для заразных хворых; 2) узнікае ў макраарганізме ў выніку ўкаранення і размнажэння ў ім патогенных мікраарганізмаў.

Инфекция – інфе/кцыя (ж.р.) – біялагічная з’ява, сутнасць якой заключаецца ва ўкараненні і размнажэнні мікраарганізмаў у макраарганізме з наступным развіццём розных форм іх узаемадзеяння да выражанай хваробы.

Инфильтрат – інфільтра/т (м.р.) – скапленне ў тканках арганізма клеткавых элементаў з прымессю крыві і лімфы.

Инфицирование – інфіцы/раванне (н.р.) – (каго-чаго, чым) – заражэнне інфекцыяй.

Инфузия – інфу/зія (ж.р.) – парэнтэральнае ўвядзенне ў арганізм вялікай колькасці вадкасці (крыві, кровазамяняльнікаў).

Инцизура – вы/скепка (ж.р.), інцызу/ра (ж.р.) – выразна; паглыбленне паверхні.

Инъекция – уліва/нне (н.р.), ін’е/кцыя (ж.р.) – увядзенне ў арганізм вадкасці з дапамогай шпрыца.

Ион – іо/н (м.р.) – электрычна зараджаная часцінка, якая ўтвараецца ў выніку страты ці набывання электронаў атамамі.

Иридоциклит – ірыдацыклі/т (м.р.) – запаленне радужнай абалонкі вока і вейкавага цела.

Ирит – іры/т (м.р.) – запаленне радужнай абалонкі вока.

Иррадиация – адбіва/нне (н.р.), ірадыя/цыя (ж.р.) – распаўсюджванне болю за межамі пашкоджанага месца.

Искажение – скажэ/нне (н.р.) – 1) змяненне, перайначванне, выстаўленне ў няправільным, памылковым святле; 2) моцнае змяненне, наданне ненармальнага, ненатуральнага выгляду (пра твар).

Искусственный – шту/чны – не прыродны, зроблены на манер сапраўднага.

Испражнение – спаражне/нне (н.р.) – змесціва кішачніка; працэс дзеяння паводле значэння дзеяслова спражняцца.

Испуг – зляка/нне (н.р.) – раптоўнае пачуццё страху; стан таго, хто спалохаўся.

Испытание – выпрабава/нне (н.р.) – 1) праверачны допыт ці іспыт; 2) цяжкае перажыванне, няшчасце.

Испытуемый – падыспы/тны – той, каго выпрабавваюць.

Исследователь – дасле/дчык (м.р.) – той, хто вывучае, даследуе што-н. з навуковымі мэтамі.

Исследовательский – дасле/дчы – тое, што адносіцца да навуковых даследаванняў.

Истерия – істэры/я (ж.р.) – 1) нервовае захворванне, якое выражаецца ў прыпадках, павышанай зласлівасці, сутаргавым смеху са слязьмі; 2) (перан.) нервозная ліхаманкавая дзейнасць.

Истинный – сапра/ўдны – 1) які сапраўды існуе; 2) які захоўвае сваю сілу, дзейнічае; 3 (перан.) несумненны, не фальшывы.

Источник – крыні/ца (ж.р.) – 1) водны струмень, які выходзіць на паверхню з-пад зямлі; 2) тое, што дае пачатак чаму-н., адкуль ідзе што-н.; 3) пісьмовы помнік, дакумент, на аснове якога робяць навуковае даследаванне.

Исходный – зыхо/дны – пачатковы, першасны, стартавы.

Исцеление – вылячэ/нне (н.р.) – ачуньванне, зыход хваробы, процілеглы смерці.

Исцелять – выле/чваць – лячыць, вызваляць ад хваробы, вяртаць здароўе.

Ихтиоз – іхтыё/з (м.р.) – спадчынная хвароба скуры: запаволенае адрываанне рэчавага пласту, утварэнне масіўных рагавых пласцінак, падобных да рыб'ей лускі, сухасць усяго скурнага покрыву.

Ихтиол – іхтыё/л (м.р.) – алеепадобныя лекі, якія з'яўляюцца прадуктам перагонкі смольных горных парод і якія ўтрымліваюць рэшткі выкапневых рыб. Для дэзынфекцыі і лячэння надскурнага покрыву.

Ихтиоловый – іхтыё/лавы – які ўтрымлівае іхтыёл, звязаны, характэрны для іхтыёлу.

Ишемия – ішэмі/я (ж.р.) – парушэнне кровазабеспячэння якой-н. часткі цела, выкліканае звужэннем ці непраходнасцю крывяносных судзін.

Ишиас – ішыя/с (м.р.) – захворванне сядалішчнага нерва, часцей пры астэахандрозе міжхрыбеткавых дыскаў, вызначаецца болям у галах, сцягне, галёнцы і інш.

-Й-

Йод – ёд (м.р.) – хімічны элемент, крышталічнае рэчыва цёмна-шэрага колеру, якое здабываецца галоўным чынам з марскіх водарасцей; 2) спіртавы раствор гэтага рэчыва, ужыв. у медыцыне.

Йодизм – ёды/зм (м.р.) – атручэнне ёдам.

Йодированный – ёдава/ны – які змяшчае ёд.

Йодистый – ё/дзісты – акіслены ёдам.

Йодобромистый – ёдабро/місты – рэчыва з высокім утрыманнем ёду і броду.

Йодобромный – ёдабро/мны – рэчыва, якое мае ў сваім складзе хімічныя элементы бром і ёд.

Йодоформ – ёдафо/рм (м.р.) – прэпарат ёду – крышталічны жоўты парашок, які выкарыстоўваецца ў медыцыне як антысептычны сродак.

-К-

Каверна – каве/рна (ж.р.) – паражніна, якая ўтвараецца ў органах цела ў выніку разбурэння арганічнай тканкі хваробай.

Кавернит – каверні/т (м.р.) – запаленне пячорыстых цел чэляса.

Кавернозны – каверно/зны – які мае каверну.

Кадык – ко/ўцік (м.р.) – выгнутая храстковая частка дыхніцы ў мужчын.

Казуальны – выпадко/вы, казуа/льны – выпадковы, які здараецца ў залежнасці ад выпадку.

Кал – лайно/ (н.р.), кал (м.р.) – змесціва кішачніка, якое выдзяляецца пры спражненні.

Колориметр – цепламе/р (м.р.), каларыме/тр (м.р.) – прыбор для вымярэння колькасці цеплыні (у калорыях), якая вылучаецца або паглынаецца целам.

Калькулезны – калькулё/зны – які адносіцца да канкрыментаў, які характарызуе камнеўтварэнне.

Кальций – ка/льцый (м.р.) – хімічны элемент, метал серабрыста-белага колеру, які ўваходзіць у склад вапнякоў, мармуру і інш.

Камень – ка/мень (м.р.) – усякая цвёрдая горная парода (за выключэннем металу) у выглядзе суцэльнай масы або асобных кавалкаў; 2) абломак такой пароды рознай велічыні і формы.

Камера – ка/мера (ж.р.) – 1) ізаляванае памяшканне спецыяльнага прызначэння ў некаторых установах; 2) ізаляваная, пустая ў сярэдзіне частка якога-н. прыбора, машыны, збудавання, якая прызначаецца

для пэўнай аперацыі; 3) унутраная гумавая абалонка шыны, мяча, якая напайняецца наветрам.

Камнеобразование – камнеўтварэ/нне (н.р.) – працэс утварэння канкрыментаў.

Камнесечение – камнесячэ/нне (н.р.) – аперацыя раздрабнення камянёў у мачавіку з мэтай іх выдалення.

Камфора – кампо/ра (ж.р.) – бясколернае пахучае крышталічнае рэчыва, якое ўваходзіць састаўной часткай у эфірныя алеі некаторых раслін або здабываецца сінтэтычна.

Канал – право/д (м.р.), ход (м.р.), кана/л (м.р.) – у арганізме чалавека і жывёлы – звільстая трубка, праз якую праходзяць тыя ці іншыя рэчывы.

Каналец – кана/лец (м.р.) – ход у пірамідзе скроневай косці, які звязвае перылімфатычную прастору смойжа з субарахнаідальнай прасторай.

Канатик (спинного мозга) – кно/цік (м.р.) – агульная назва пары ўчаснай беллага рэчыва млечы, абмежаваных яго шчылінамі і барознамі.

Кандидамикоз – кандыдаміко/з (м.р.) – сінонім кандыдозу.

Кандидоз – кандыдо/з (м.р.) – мікоз, выкліканы дрожджападобнымі грыбамі роду *Candida*.

Канцер – канцэ/р (м.р.) – адносіцца да злаякаснай пухліны, да раку.

Канцерогенез – канцэрагенэ/з (м.р.) – здольнасць дадзенага фактара выклікаць онкагенэз.

Канюля – каню/ля (ж.р.) – кароткая трубка з затупленым канцом, прызначаная для ўвядзення ў парожніны і каналы цела чалавека або жывёлы з дыягнастычнай, лячэбнай або даследчай мэтай.

Капельница – кро/пальніца (ж.р.) – 1) прыстасаванне для дазіравання хуткасці паступлення вадкасці ў арганізм пры кропельным уліванні; 2) прыстасаванне для адмервання лекавага сродку, рэактыву або іншай вадкасці па колькасці кропель, вырабляемага разам з флаконам або далучаны да яго.

Капилляр – капіля/р (м.р.) – самая тонкая крываяная судзіна.

Капиллярность – капіля/рнасць (ж.р.) – здольнасць вадкасцей паднімацца і апускацца па капілярах.

Капиллярный – капіля/рны – які мае адносіны да капіляра, з’яўляецца капілярам.

Капилляроскопия – капіляраскапі/я (ж.р.) – агляд унутраных сценак капіляра пры дапамозе спецыяльнай эндаскапічнай тэхнікі.

Капля – кро/пля (ж.р.) – невялікая акруглая часцінка якой-н. вадкасці.

Капсула – ка/псула (ж.р.) – тонкая абалонка або сумка, якая абвалаквае розныя органы, а таксама і паталагічныя ўтварэнні ў арганізме.

Карантин – каранці/н (м.р.) – часовая ізаляцыя заразна хворых і асоб, якія сутыкаліся з імі, з мэтай прадухіліць распаўсюджванне інфекцыі.

Карбункул – карбу/нкул (м.р.) – вострае гнойна-некротычнае запаленне некалькіх тлушчавых залоз і валасяных фалікулаў, распаўсюджванне на скуру і падскурную клятчатку.

Карбункулезный – карбу/нкулёзны – прысутнасць на скуры вялікай колькасці карбункулаў.

Кардиоваскулярный – кардыёваскуля/рны – сэрцава-крывяносны, які адносіцца да сэрца і крывяноснай судзіны.

Кардиограмма – кардыягра/ма (ж.р.) – крывая, якая паказвае якое-н. змяненне ў сэрцавым рытме.

Кардиограф – кардыё/граф (м.р.) – агульная назва прыбораў, якія рэгіструюць якую-н. функцыю сэрца.

Кардиография – кардыяграфі/я (ж.р.) – графічная рэгістрацыя змяненняў якога-н. паказальніка функцыі сэрца.

Кардиолог – кардыё/лаг (м.р.) – урач-спецыяліст, які атрымаў адукацыю па дыягностыцы, прафілактыцы і лячэнні хвароб сэрцава-судзіннай сістэмы.

Кардиологический – кардыялагі/чны – які мае адносіны да кардыялогіі.

Кардиология – кардыяло/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які займаецца хваробамі сэрцава-судзіннай сістэмы і іх лячэннем.

Кардиохирургический – кардыяхірургі/чны – які адносіцца да кардыяхірургіі.

Кардиохирургия – кардыяхірургі/я (ж.р.) – галіна кардыялогіі і хірургіі, якая ліквідуе паталогіі сэрцава-судзіннай сістэмы.

Кардит – карды/т (м.р.) – сэрцавая хвароба.

Кардия – карды/я (ж.р.) – дзірка ў кардыяльнай частцы страўніка, якая звязана са страваводам.

Карнес – ка/рыес (м.р.) – паталагічная з’ява, якая мае месца пасля прарэзвання зубоў, пры якой адбываецца дэмінералізацыя тканак і размякчэнне цвёрдых тканак з наступным стварэннем паражніны.

Кариозный – карыё/зны – пашкоджаны карыесам.

Кариология – карыяло/гія (ж.р.) – раздзел цыталогіі, які вывучае будову і функцыі клеткавага ядра ў цэлым і яго структуру

Картавить – карта/віць – не выгаворваць чыста гукі “л” і “р”.

Картавость – карта/васць (ж.р.) – няздольнасць выгаворваць чыста гукі “л” і “р”.

Кастрат – лягча/нец (м.р.), кастра/т (м.р.) – мужчына, які падвергнуты кастрацыі ва ўзросце, што папярэдняе плоцеваму даспяванню.

Кастрация – кастра/цыя (ж.р.) – аперацыя, якая заключаецца ў выдаленні плоцевых залоз у жывёл ці чалавека з мэтай прадухілення ад звычайнага апладнення.

Катар – ка/тар (м.р.) – запаленне слізніцы якога-н. органа.

Катаракта – катара/кта (ж.р.) – памутненне крышталіка вока.

Катетер – катэ/тар (м.р.) – медыцынскі інструмент у выглядзе трубкі, прызначанай для злучэння натуральных каналаў, паражнін цела, сасудаў з вонкавым асяроддзем з мэтай іх спаражнення,

увядзення ў іх вадкасці, прамывання або правядзення праз іх хірургічных інструментаў.

Катетеризация – катэтарыза/цыя (ж.р.) – увядзенне катэтара ў каналы і парожніны цела з лячэбнай мэтай.

Катетеризированный – катэтарызава/ны – які мае дачыненне да катэтарызацыі.

Катетеризировать – катэтарызава/ць – уводзіць катэтар.

Каудальный – хво/ставы, каўда/льны – які размяшчаецца каля хваста.

Каузальный – прычы/нны, каўза/льны – які мае генетычную сувязь паміж асобнымі відамі і формамі матэрыі ў працэсах яе руху і развіцця.

Кахексия – кахексі/я (ж.р.) – знясіленне арганізма, якое характарызуецца млявасцю, зніжэннем вагі, зменаў псіхічнага стану хворага.

Кашель – ка/шаль (м.р.) – раптоўныя сутаргавыя выдыхі, якія суправаджаюцца хропамі і шумаў.

Кератин – кераты/н (м.р.) – бялок, які валодае механічнай трываласцю, з'яўляецца асновай, напрыклад, пазногцяў.

Кесарево сечение – ке/сарава сячэ/нне (н.р.) – хірургічная аперацыя па вывядзенні плода паследу з паражніны маціцы праз разрэз у яе сценцы.

Кетгут – ке/тгут (м.р.) – ніці, якія атрымліваюць з кішак дробнай рагатай жывёлы (скарыстоўваюцца пры хірургічных аперацыях для ўнутраных швоў).

Кислород – тлен (м.р.), кісларо/д (м.р.) – хімічны элемент, празрысты бясколерны газ, які ўваходзіць у склад паветра і неабходны для дыхання, гарэння.

Кислородный – тле/навы, кісларо/дны – 1) які мае адносіны да тлену; 2) які прызначаны для вырабу тлену.

Кислотность – кісло/тнасць (ж.р.) – ступень утрымання кіслаты.

Киста – кіста/ (ж.р.) – полая пухліна, напоўненая вадкай масай.

Кисть (руки) – ручы/ца (ж.р.), кісць (ж.р.) – частка рукі, якая складаецца з прыдалоння, пясця, пальцаў.

Кифоз – кіфо/з (м.р.) – скрыўленаць хрыбетніка ў сагітальнай роўніцы з утварэннем выпукліны, якая накіравана назад.

Кишечник – кі/шачнік (м.р.) – частка стрававальнага апарата чалавека і жывёл, якая пачынаецца за страўнікам і заканчваецца кутніцай.

Кишечный – кі/шачны – які мае адносіны да кішак, кішачніка.

Кишка – кі/шка (ж.р.) – эластычная трубка – частка стрававальнай сістэмы чалавека і жывёл.

Клапан – за/тамка (ж.р.), кла/пан (м.р.) – частка палага органа, якая ўтворана складкай яго ўнутранай абалонкі і засланяе які-н. праход, адтуліну.

Клептоман – клептама/н (м.р.) – чалавек, які пакутуе на клептаманію.

Клептомания – клептама/нія (ж.р.) – неадольнае хваравітае імкненне да крадзяжу.

Клетка – камо/рка (ж.р.), кле/тка (ж.р.) – найпрасцейшая адзінка будовы жывога арганізма.

Клетчатка – абало/міна (ж.р.), клятча/тка (ж.р.) – галоўная састаўная частка абалонкі расліннай каморкі.

Клизма – клі/зма (ж.р.) – медыцынская працэдура – увядзенне вадкасці ў кішачнік праз задні праход у ляхэбных або дыягнастычных мэтах.

Климакс – запо/рышча (н.р.), клі/макс (м.р.) – перыяд угасання функцый плоцевай сістэмы з набліжэннем старасці.

Климактерий – клімактэ/рый (м.р.) – перыяд угасання функцый плоцевай сістэмы з набліжэннем старасці.

Климат – клі/мат (м.р.) – характар надвор'я, уласцівы для той ці іншай мясцовасці.

Клиника – клі/ніка (ж.р.) – стацыянарная лячэбная ўстанова, у якой лячэнне хворых спалучаецца з навукова-даследчай і вучэбнай работай.

Клитор – ласкаце/нь (м.р.), клі/тар (м.р.) – гэта жаночы орган, які мае форму лацінскай літары Y або «рагаткі», крыху сплюснуты з бакоў і складаецца з парных пачорыстых цел.

Клык – іко/л (м.р.) – зуб, які знаходзіцца непасрэдна за разцамі.

Клюква – жураві/ны (мн.л.) – ягадная вечназялёная расліна, што расце на мохавых балотах, а таксама ягады гэтай расліны.

Ключица – раме/нніца (ж.р.), ключы/ца (ж.р.) – першая трубчастая косць плечавага пояса чалавека і хрыбетных жывёл, якая злучае лапатку з грудной косцю.

Коагуляцыя –(о крови) – каагуля/цыя (ж.р.) – працэс згортвання, асядання часцінак рэчыва ў калоедным раствору.

Кожа – ску/ра (ж.р.) – верхняе покрыва цела чалавека і жывёлы.

Кожный – ску/рны – які мае адносіны да скуры.

Коитус – сукупле/нне (н.р.), ко/ітус (м.р.) – генітальны кантакт двух індывідаў з мэтай прадаўжэння роду і/або для атрымання плоцевага задавальнення.

Койка – ло/жак (м.р.) – прадмет мэблі, прызначаны для сну.

Коклюш – ко/хлік (м.р.), ко/клюш (м.р.) – інфекцыйная хвароба, пераважна ў дзяцей, якая выражаецца ў прыступах сутаргавага кашлю.

Кокаин – какаі/н (м.р.) – трутнае рэчыва, якое здабываецца з лісця какаінавага куста і выкарыстоўваецца як мясцовы абязбольваючы або наркатычны сродак.

Коксит – каксі/т (м.р.) – запаленне талагвосцегнавага сустава.

Колба – ко/лба (ж.р.) – шарападобны або канічны шклянны посуд з доўгім горлам для хімічных работ.

Колебание –хіста/нне (н.р.), вага/нне (н.р.) – які паўтараецца ў той або іншай ступені ў часе, працэс.

Колено – кале/нка (н.р.), кале/на (н.р.) – сустаў, які злучае сцегнавую і галёнкавую косці; месца згібу нагі.
Коленный – кале/нкавы, кале/нны – які адносіцца да каленкі.

Колика – ко/лька (ж.р.), ко/ліка (ж.р.) – рэзкі востры боль, рэзь у жываце або ў баку.

Колтун – каўту/н (м.р.) – хвароба скуры на галаве, пры якой валасы зблытваюцца і зліпаюцца.

Кольпит – кальпі/т (м.р.) – запаленне слізніцы похвы.

Кольпоспазм – кальпаспа/зма (м.р.) – сутаргавае скарачэнне цягліц похвы.

Кома – ко/ма (ж.р.) – стан, пры якім адсутнічаюць адказы на знешнія раздражненні; адсутнасць руху.

Комиссура – камісу/ра (ж.р.) – злучэнне, спайка.

Компенсация – кампенса/цыя (ж.р.) – пакрыццё страт, выдаткаў.

Комплекс – ко/мплекс (м.р.) – 1) сукупнасць, спалучэнне чаго-н., што складае адно цэлае; 2) група пабудой адзінага прызначэння.

Комплемент – камплеме/нт (м.р.) – бялковае рэчыва ў сыроватцы крыві чалавека і жывёл.

Компресс – кампрэ/с (м.р.) – лячэбная павязка з нітніцы, палатна, якая накладаецца пры перавязцы ран і іншых хваробах.

Компрессия – сціска/нне (н.р.), кампрэ/сія (ж.р.) – сцісканне газу пад уздзеяннем знешніх сіл для забеспячэння яго аб'ёму, павышэння ціску і тэмпературы.

Компульсивность – кампульсі/ўнасць (ж.р.) – навязлівы стан, які прымае форму якой-н. рухальнай актыўнасці, напрыклад, перыядычнага мыцця рук, заснаваная на страху заражэння якім-н. захворваннем.

Конвульсия – су/тарга (ж.р.) – рэзкае неадвольнае скарачэнне цягліц, якое звычайна суправаджаецца вострым болем.

Конгестия – за/хлань (ж.р.), кангесты/я (ж.р.) – прыліў крыві ці іншых жывых сокаў да адной часткі цела.

Конденсация – сашчыльне/нне (н.р.), кандэнса/цыя (ж.р.) – пераход рэчыва з газанадобнага стану ў вадкі або цвёрды. Сашчыльненне магчыма толькі пры тэмпературах, ніжэйшых за крытычную тэмпературу.

Кондилома – кандыло/ма (ж.р.) – бародаўкавае разрастанне, якое выступае над паверхняй скуры. Часцей за ўсё сустракаецца востраканцовая кандылома, якая ўзнікае на скуры жолуда чэляса або вакол анальнай адтуліны.

Кондиционер – кандыцыянер (м.р.) – апарат для апрацоўкі і перамяшчэння паветра ў сістэмах кандыцыянавання.

Конечность – канцаві/на (ж.р), кане/чнасць (ж.р.) – рука і нага ў чалавека, а таксама асобны орган руху ў жывёл.

Конечный – канча/тны, кане/чны – 1) які мае канец, мяжу (у прасторы і часе); 2) які знаходзіцца на канцы чаго-н., з'яўляецца канцом.

Консервант – кансерва/нт (м.р.) – хімічнае рэчыва, якое забяспечвае працяглае захоўванне (кансервацыю) харчовых прадуктаў і некаторых матэрыялаў.

Консервативный – кансерваты/ўны – варожы новаму, прагрэсіўнаму, прыхільны да старога, аджылага.

Консилиум – кансі/ліум (м.р.) – нарада некалькіх урачоў для абмеркавання стану хворага, удакладнення дыягназу і спосабаў лячэння.

Конский – ко/нскі – 1) які мае адносіны да каня, належыць яму; 2) разм. “Вялікі, моцны”; 3) як састаўная частка некаторых батанічных назваў (конскі боб, конская цыбуля).

Консолидация – кансаліда/цыя (ж.р.) – яднанне, згуртаванне.

Конституціональний – канстытуцыяна/льны – які мае адносіны да канстытуцыі, заснаваны на канстытуцыі.

Конституция – канстыту/цыя (ж.р.) – будова, структура арганізма.

Консультація – кансульта/цыя (ж.р.) – 1) парада спецыяліста па якім-н. пытанні; 2) установа, якая дае такія парады; 3) дадатковыя заняткі выкладчыка з навучэнцамі для дапамогі ім у засваенні матэрыялу.

Контрастный – кантра/сны – 1) рэзка процілеглы; 2) з рэзкай розніцай паміж светлымі і цёмнымі часткамі.

Контрацептывы – кантрацэпты/вы (мн.л.) – процізачаткавыя сродкі.

Контузія – канту/зія (ж.р.) – пашкоджанне тканак і органаў без парушэння цэласнасці скуры.

Конус – стажо/к (м.р.) – геаметрычнае цела, якое ўтвараецца вярчэннем прамавугольнага трохкутніка вакол аднаго з яго катэтаў.

Конфлікт – канфлі/кт (м.р.) – сутыкненне процілеглых бакоў, поглядаў, сіл; сур’ёзная спрэчка, нязгода.

Конфронтація – канфранта/цыя (ж.р.) – проціпастаўленне, сутыкненне.

Концевой – канцавы/ – які знаходзіцца на канцы чаго-н.; з’яўляецца канцом.

Концентрація – канцэнтра/цыя (ж.р.) – колькасць распаўсюджанага рэчыва, якое змяшчаецца ў пэўнай колькасці раствору.

Конъюгата – злу/чніца (ж.р.), кан’юга/та (ж.р.) – агульная назва некаторых лінейных памераў жаночага лагва, якія ўлічваюцца ў акушэрскай практыцы.

Конъюгация – злу/чнасць (ж.р.), кан’юга/цыя (ж.р.) – папарнае злучэнне храмасом.

Конъюнктива – злуча/льніца (ж.р.), кан’юнкты/ва (ж.р.) – вонкавая абалонка вока, якая складаецца з эпітэліяльнага пласта і злучальнатканкавай асновы.

Конъюнктивальные – злуча/льныя (мн.л.), кан'юктыва/льныя (мн.л.) – якія служаць для злучэння чаго-н., прызначаныя для злучэння.

Конъюнктивит – кан'юктыві/т (м.р.) – запаленне кан'юктывы.

Координация – сула/ддзе (н.р.), каардына/цыя (ж.р.) – мэтазгодная адпаведнасць, узгодненасць (дзеянняў, учынкаў).

Копуляция – капуля/цыя (ж.р.) – плоцевы працэс у самых ніжніх арганізмаў (грыбоў, водарасцяў).

Копчик – хвасце/ц (м.р.) – ніжняя частка хрыбетніцы чалавека.

Копчиковый – хвасцо/вы – які мае адносіны да хвастца.

Кора – кара/ (ж.р.) – 1) паверхневая частка ствала, галін і караня дрэвавых раслін; 2) верхні цвёрды слой на чым-н.

Коренные (зубы) – кутні/я – карэнныя (малыя і вялікія).

Корень – ко/рань (м.р.) – 1) падземная частка расліны, пры дапамозе якой яна замацоўваецца ў зямлі і атрымліва пажыўныя рэчывы; 2) унутраная частка зуба, ногця, воласа і пад., якая знаходзіцца ў целе; 3) пачатак, аснова чаго-н.; 4) у граматыцы: асноўная частка слова без суфікса і прыстаўкі; 5) у матэматыцы: лік, які пры ўвядзенні ў пэўную ступень дае дадзены лік.

Корешковый – карэ/ньчыкавы – які мае адносіны да слова **карэньчык**.

Корешок – карэ/ньчык (м.р.) – памяньшальнае ад слова **корань**.

Корковый – ко/ркавы – які мае адносіны да **корка**.

Корневище – карэ/нішча (н.р.) – падземнае сцябло многіх шматгадовых травяных раслін, якое адрозніваецца ад караня наяўнасцю недаразвітага лісця.

Коронар(о) – карана/р(а) – які адносіцца да вянецных лутніц сэрца.

Коронарный – карана/рны – які мае адносіны да вянецных лутніц сэрца.

Короткий – каро/ткі – 1) меншы па даўжыні, чым патрэбна; 2) невялікі ў даўжыню; 3) недаўгачасна, невялікі па часе; 4) блізкі, дружалюбны.

Корсет – гарсэ/т (м.р.) – цвёрды і шырокі артапедычны пояс, які прымяняюць пры хваробе хрыбетніцы.

Корь – адзё/р (м.р.) – заразная дзіцячая хвароба з высыпкай на целе.

Косметика – касме/тыка (ж.р.) – 1) вучэнне аб сродках і метадах паляпшэння знешняга выгляду чалавека; 2) сродкі і спосабы догляду скуры, якія выкарыстоўваюцца з мэтай падтрымання здаровага стану і прыемнага выгляду; 3) рэчывы, якія ўжываюцца для надання свежасці і прыгожасці твару і целу.

Косметический – касметы/чны – які паляпшае знешні выгляд, знешні бок.

Косноязычие – коснаязы/ковасць (ж.р.) – невыразнае, няправільнае вымаўленне, разлад мовы.

Косоглазие – касаво/касць (ж.р.), касаву/расць (ж.р.) – разлад каардынацый руху вачэй, неаднолькавае накіраванне зрэнак.

Косоглазый – касаво/кі, касаву/ры – які пакутуе на касавокасць.

Косолапость – касала/пасць (ж.р.) – які ступае пятамі ў розныя бакі, наскі ўнутр.

Косорукость – касару/касць (ж.р.) – нязграбны, з няспрытнымі рухамі рук.

Костномозговая полость – шпікаві/шча (н.р.), косцевамазгава/я по/ласць (ж.р.) – прастора ў дыяфізе трубчатой косці, запоўненая касцявым мозгам.

Костный – касцявы/ – утвораны з косці.

Костыль – мы/ліца (ж.р.) – палка з папярочынамі ў версе і ў сярэдзіне, на якую рукой апіраецца хворы на ногі.

Кость – косць (ж.р.) – 1) асобная састаўная частка шкілета хрыбетных жывёл і чалавека; 2) астанкі цела нябожчыка; 3) іклы, біўні некаторых жывёл, якія скарыстоўваюцца для дробных вырабаў; 4) кубікі або пласцінкі з рознага матэрыяла для гульні 5) пра сацыяльнае паходжанне.

Кофе – ка/ва (ж.р.) – 1) зярняты трапічнай расліны – кававага дрэва; 2) напітак, прыгатаваны з такіх молатых зярнят, а таксама заменнік такога напітку.

Крайняя плоть – скураві/нка (ж.р.), кра/йняя плоць (ж.р.) – гэта скура, якая збіраецца ў вобласці шыікі чэляса.

Крапива – крапіва/ (ж.р.) – карысная расліна (род Кветкавыя расліны, сямейства Крапіўныя), лісты якой пакрыты пякучымі валаскамі

Крапивница – крапі/ўніца (ж.р.) – захворванне, якое праяўляецца на скуры або на слізистых у выглядзе свярбячых вадыроў, падобных да тых, што ўзнікаюць пры кантакце з крапівой.

Краснуха – чырво/нка (ж.р.) – вострая вірусная інфекцыя, якая суправаджаецца плямістым сыпам, генералізаваным лімфагенна на целе, ліхаманкай і нязначным атручэннем, зрэдку – энцэфалітам.

Кремация – крэма/цыя (ж.р.) – спальванне трупаў у спецыяльных печах.

Кремний – крэ/мній (м.р.) – хімічны элемент, які ўваходзіць у склад большасці горных парод.

Крепитация – крэпіта/цыя (ж.р.) – адчуванне пахруствання або патрэсквання, якое ўзнікае пры пальпацыі або аўскультацыі.

Кресло-носилки – крэ/сла-насі/лкі (мн.л.) – прылада для транспартавання хворых у сядзячым становішчы па вузкіх месцах.

Крестец – крыж (м.р.) – месца спалучэння касцей лагва з хрыбетнікамі.

Крестцовый – кры/жавы – які мае адносіны да крыжа.

Кретинизм – крэціні/зм (м.р.) – прыродная разумовая адсталасць і фізічная недаразвітасць, абумоўленыя парушэннем функцыі шчытападобнай залозы і галаўнога мозгу.

Кривая – крыва/я – ускосная лінія; лінія, якая выяўляе рост ці падзенне чаго-н. у развіцці якога-н. працэсу.

Кривошея – крывашы/я (ж.р.) – дэфармацыя шыі, якая характарызуецца няправільным становішчам галавы (яе адхіленнем ад сярэдзіннай лініі цела).

Криз – крыз (м.р.) – востры прыступ хваробы, які настай раптоўна.

Кризис – кры/зіс (м.р.) -1) рэзкі пералом, пераходны стан, абвастранне становішча; 2) пераломны момант у ходзе хваробы, які вядзе да паляпшэння або пагаршэння стану хворага.

Криотерапия – крыятэрапі/я (ж.р.) – агульная назва метадаў лячэння, заснаваных на прымяненні нізкіх тэмператур для ахаладжэння тканак, органаў ці ўсяго арганізма.

Криохирургия – крыяхірургі/я (ж.р.) – сукупнасць хірургічных метадаў лячэння, заснаваных на лакальным замарожванні тканак.

Кровезаменитель – кровезамяня/льнік (м.р.) – сродкі, якія выкарыстоўваюцца з лячэбнай мэтай у якасці замяняльнікаў крыві ці для карэкцыі яе складу.

Кровеносный – крывяно/сны – які мае адносіны да кровазвароту.

Кроветворение – крывятво/р (м.р.) – працэс утварэння, развіцця і даспявання каморак.

Кровоизлияние – кровазліццё/ (н.р.) – зліццё крыві з пашкоджаных судзін у органы і тканкі.

Кровообращение – кровазваро/т (м.р.) – цыркуляцыя крыві па арганізме.

Кровоостанавливающий – кроваспыня/льны – уяўляе з сябе комплекс мер, накіраваных на спыненне страты крыві з крывяноснага рэчышча.

Кровопотеря – стра/та крыві/ (ж.р.) – паталагічны працэс, што развіваецца з прычыны крывацёку, які характарызуецца комплексам паталагічных і прыстасавальных рэакцый на паніжэнне аб’ёму цыркуляцыі.

Кровотечение – крывацё/к (м.р.) – страта крыві ў крывяноснай сістэме.

Круп – круп (м.р.) – ускладненае рэспіраторнае захворванне, найбольш распаўсюджанае сярод дзяцей дашкольнага ўзросту.

Культя – ку/кса (ж.р.) – частка канцавіны, якая застаецца пасля адняцця, траўмы або абумоўленая прыроджанай заганай развіцця.

Курорт – куро/рт (м.р.) – мясцовасць з прыроднымі лекавымі сродкамі (мінеральнымі крыніцамі, граязмі і пад.) і з санаторыямі для лячэння і адпачынку.

Кюри – кюры/ – адзінка вымярэння радыёактыўнасці.

-Λ-

Лабильность – лабі/льнасць (ж.р.) – 1) функцыянальная нерухомасць нервовай і цяглічнай тканак; 2) рухомасць, няўстойлівасць псіхікі, фізіялагічнага стану, тэмпературы цела і інш.

Ладонь – дало/нь (ж.р.) – унутраны бок ручыцы.

Лазарет –лазарэт (м.р.) – 1) лячэбная ўстанова пры вайскавай частцы для стацыянарнага лячэння хворых, якім патрэбна шпіталізацыя; 2) лякарня пры якім-н. інтэрнаце.

Лактация – лактацыя (ж.р.) – 1) працэс утварэння і выдзялення малака ў малочных залозах у жанчын і ў самак сысуноў; 2) перыяд часу, на працягу якога адбываецца такое выдзяленне малака.

Лапаротомия – лапаратамі/я (ж.р.) – ускрыццё брухавіны.

Ларингит – ларынгі/т (м.р.) – запаленне слізніцы дыхніцы.

Латентный – латэ/нтны – утоены, вонкава не праяўлены.

Латеральный – бакавы/, латэра/льны – размешчаны ўбакі ад сярэдняй падоўжанай роўніцы цела.

Лезвие – лязо/ (н.р.) – тонкая сталёвая пласцінка з вострымі краямі для бяспечнай брытвы.

Лейкемия – лейкемі/я (ж.р.) – тое, што і лейкоз.

Лейкоз – лейко/з (м.р.) – захворванне крыві, пры якім рэзка павялічваецца колькасць непаўнавартасных лейкоцытаў; белакроўе.

Лейкоцит – лейкоцы/т (м.р.) – белыя крывяныя целыцы – складніковая частка крыві.

Лейкоцитоз – лейкоцыто/з (м.р.) – павелічэнне колькасці лейкоцытаў у адзінцы аб’ёму крыві.

Лекарство – ле/кі (мн.л.), ляка/рства (н.р.) – медыцынскі сродак для лячэння ці папярэджвання хваробы.

Летальность – лята/льнасць (ж.р.) – смяротнасць, г.зн. паказчык медыцынскай статыстыкі. Ён разлічваецца: адносіны колькасці памерлых ад якога-н. захворвання, ранення і г.д. да колькасці перахварэўшых на гэтую ж хваробу за пэўны перыяд часу.

Летаргия – апо/мерць (ж.р.), летаргі/я (ж.р.) – хваравіты стан, падобны на сон.

Либи́до – лібі/да (н.р.) – плоцевая схільнасць, узровень якой звязаны са стадыяй плоцевага даспявання, працай дыэнцыфальнага аддзела мозгу і залоз унутранай сакрэцыі, са спадчынасцю і з індывідуальным вопытам.

Лигатура – лігату/ра (ж.р.) – нітка, якой перавязваюць крывяносныя судзіны пры аперацыі.

Лимфа – па/сака (ж.р.), лі/мфа (ж.р.) — разнавіднасць спалучальнай тканкі. Уяўляе сабой празрыстую, грузкую, бясколерную вадкасць, у якой няма

эрытрацытаў і трамбацытаў, але шмат лімфацытаў.

Лимфотичный – паса/кавы, лімфаты/чны – які мае адносіны да пасакі.

Липемия – ліпемі/я (ж.р.) – наяўнасць у крыві свабодных нейтральных тлушчаў і нейтральных тлушчаў, якія знаходзяцца ў комплексе з бялкамі, г.з. у складзе ліпапратэінаў.

Лихорадка – ліхама/нка (ж.р.) – 1) хваравіты стан, які суправаджаецца гарачкай і трасцай; 2) узбуджаны, трывожны стан, празмерна паспешлівая дзейнасць.

Лицо – твар (м.р.) – 1) пярэдняя частка галавы чалавека; 2) індывідуальнае аблічча, выгляд, характэрныя рысы каго-, чаго-н.

Личность – асо/ба (ж.р.) – 1) асобны чалавек як член грамадства; 2) чалавек як носбіт пэўных уласцівасцей, якасцей, рыс; 3) пра важнага або ганарлівага чалавека; 4) граматычная катэгорыя, якая паказвае на таго, хто гаворыць (першая асоба), з кім гавораць (другая асоба), пра каго гавораць (трэцяя асоба).

Лишай – кругі, пархі, шалуды – назва некаторых хвароб скуры.

л. сухой – кругі/ (мн.л.)

л. мокрый и гнойный – па/рхі (мн.л.)

л. зудящий – шалуды/ (мн.л.)

Логопедия – лагапеды/я (ж.р.) – навука аб недахопах вымаўлення і іх лячэнні.

Лодыжка – шчы/калатка (ж.р.) – сучляненне касцей галёнка з касцямі ступні, якое выдаецца па баках нагі.

Локализация – лакаліза/цыя (ж.р.) – абмежаванне дзеяння той ці іншай з’явы пэўнай прасторай.

Локальный – лака/льны – які не выходзіць за межы пэўнай тэрыторыі; мясцовы, абмежаваны.

Локомоция – лакамо/цыя (ж.р.) – змяненне месца знаходжання ў прасторы, абумоўленае актыўнымі рухамі асобных частак цела.

Локтевая кость – жбі/ца (ж.р.) – парная косць локвіцы.

Лордоз – лардо/з (м.р.) – выгіб хрыбетніцы, які звернуты выпуклінай наперад.

Лоханка – мі/сачка (ж.р.) – частка ныркі, якая служыць для збірання мачы і пераходзіць непасрэдна ў мачацечнік.

Лук – цыбу/ля (ж.р.) – 1) агароднінная расліна сямейства лілейных з цыбулінай у падземнай частцы і трубчастымі лістамі зверху; 2) ядомыя трубчастыя лісты або падземныя галоўкі гэтай расліны; 3) назва некаторых травяністых цыбульных раслін сямейства лілейных.

Луковица – цыбу/ліна (ж.р.) – 1) патоўшчаная частка (звычайна падземная) сцябла некаторых раслін; 2) галоўка цыбулі; 3) расшыраная частка некаторых органаў, частка арганізма.

Лучевая кость – прамянё/вая косць (ж.р.) – адна з дзвюх касцей прадплечча, ад локця да прыдалоння.

Люмб(о) – лю/мб(а) – частка складаных слоў, якая азначае, “што адносіцца да паяснічнай вобласці, да паяснічнага аддзела хрыбетніка або спіннага мозгу”.

Люмбаго – люмба/га (м.р.) – прыступ раптоўнага рэзкага болю і напружання цягліц у паяснічнай вобласці, які ўзнікае пры фізічным напружанні або няўдалым руху тулава.

Люэс – лю/эс (м.р.) – сур’ёзнае інфекцыйнае захворванне (пранцы).

-М-

Мазок – зма/зак (м.р.), мазо/к (м.р.) – слой вадкага выдзялення, нанесены на шкло для мікраскапічнага даследавання.

Мазохизм – мазахі/зм (м.р.) – атрыманне сексуальнага задавальнення ад адчутага болю.

Дадзены тэрмін ужываецца больш адвольна для назвы ўсіх форм наводзін, якія суправаджаюцца болей і зневажэннем.

Мазь – мазь (ж.р.) – мяккая лекавая форма для вонкавага ўжывання, мае клейкую кансістэнцыю, здольная ўтварыць на паверхні скуры і слізніцах суцэльную плёнку.

Макропсія – макрапі/я (ж.р.) – разлад зроку, пры якім прадметы здаюцца большымі, чым на самой справе.

Макроскопічны – макраскапі/чны – бачны простым вокам // які праводзіцца, робіцца без мікраскопа.

Макроскопія – макраскапі/я (ж.р.) – вывучэнне аб'екта простым вокам.

Малоберцовы – ма/лагалё/нкавы (блок) – невялікі адростак на патэральнай паверхні пяткавай косці, пад якім знаходзіцца баразна шчапы адной малагалёнкавай цягліцы.

Малокровіе – недакро/ўнасць (ж.р.) – хваравіты стан з прычыны памяншэння колькасці чырвоных крывяных каморак.

Малютка – малю/та (ж.р.) – маленькае дзіця.

Малярія – маляры/я (ж.р.) – інфекцыйнае захворванне, для якога характэрны прыступы ліхаманкі.

Манипуляцыя – маніпуля/цыя (ж.р.) – 1) складаны прыём, складанае дзеянне, якія патрабуюць спрыту, умення; 2) спрытнае махлярства, махінацыя.

Манія – ма/нія (ж.р.) – 1) псіхічны стан, пры якім свядомасць і пачуцці сканцэнтраваны на якой-н. адной ідэі; 2) незвычайная цяга, слабасць да чаго-н.

Манометр – ціскаме/р (м.р.), манометр (м.р.) – прылада для вымярэння ціску вадкасці або газу ў замкнёнай прасторы.

Маразм – мара/зм (м.р.) – стан поўнага ўпадку псіхічнай і фізічнай дзейнасці чалавека ў сувязі са старасцю або працяглай хваробай.

Марля – ні/тніца (ж.р.) – тонкая баваўняная тканіна з рэдка пераплеценых нітак.

Маслянистость – але/істасць – знаходжанне тлушчавых кропель (для вадкасці).

Масса – ма/са (ж.р.) – цела ва ўсім сваім аб’ёме; колькасць матэрыі, якая складае цела.

Массаж – прыціра/нне (н.р.), маса/ж (м.р.) – расціранне цела з мэтай паляпшэння кровазвароту, абмену рэчываў у тканках.

Мастит – масты/т (м.р.) – запаленне малочнай залозы.

Мастурбация – мастурба/цыя (ж.р.) — форма задавальнення індывідам плоцевай цягі шляхам раздражнення ўласных эрагенных зон ці эрагенных зон партнёра.

Материнство – мацяры/нства (ж.р.) – 1) стан жанчыны-маці ў нярыяд цяжарнасці, родаў і кармлення дзіцяці; 2) уласцівае маці пачуццё да дзяцей, усведамленне кроўнай сувязі яе з дзецьмі.

Матка – ма/ціца (ж.р.), ма/тка (ж.р.) – унутраны плоцевы орган жанчын і самак жывародзячых жывёл, у якім развіваецца зародак.

Маточный – ма/цічны, ма/тачны – які адносіцца да маціцы.

Маточная труба – ма/цічная труба/ (ж.р.) – парны трубчатый орган, адзін канец якога злучаецца з паражнінай маціцы, а другі, пашыраны ў выглядзе сулейкі, адкрываецца ў брухавінную паражніну каля паверхні яечніка.

Медиа́льный – медыя/льны – які знаходзіцца ў сярэдзіне чаго-н.

Медиа́тр – медыя/тр (м.р.) – рэчыва, якое перадае нервовы імпульс з нервовых каморак да рабочых органаў жывёльнага арганізма.

Медикаменты – медыкаме/нты (мн.л.) – лячэбныя сродкі, лекі

Медико – біялагічны – ме/дыка-біялагі/чны – той, які мае дачыненне да медыцыны і біялогіі.

Медико – санитарный – ме / дыка-саніта / рны – той, які мае дачыненне да медыцыны і санітарыі.

Мединститут – медінстыту / т (м.р.) – медыцынскі інстытут.

Медицина – медыцы / на (ж.р.) – сукупнасць навук аб хваробах і іх лячэнні.

Медицинская помощь – медыцы / нская дапамо / га (ж.р.) – дапамога, якую аказваюць медыцынскія работнікі.

Медицинская сестра – медыцы / нская сястра / (ж.р.) – асоба сярэдняга медыцынскага персаналу ў лячэбнай установе.

Медицинская служба гражданской обороны (МСГО) – медыцы / нская слу / жба грамадзя / нскай абаро / ны (МСГА) – служба, якая звязана з абаронаю грамадзян.

Медицинский – медыцы / нскі – звязаны з медыцынай; звязаны з дзейнасцю ўрача; які выкарыстоўваецца ў медыцыне.

Медленный – паво / льны – няспешны, марудны, спакойны, размераны.

Медосмотр – медагля / д (м.р.) – медыцынскі агляд.

Медработник – медработнік (м.р.) – медыцынскі работнік.

Медсестра – медсястра / (ж.р.) – медыцынская сястра.

Медуниверситет – медуніверсітэ / т (м.р.) – медыцынскі ўніверсітэт.

Межвенный – міжжы / льны, міжве / нны – які знаходзіцца між жыламі.

Межрёберный – міжрэ / бравы – які знаходзіцца паміж рэбрамі.

Межуточный – праме / жкавы – 1) які ўтварае сабой прамежак; 2) які займае сярэдняе становішча паміж чым-н.

Меланома – мелано / ма (ж.р.) – злаякасная пухліна, якая развіваецца з мелапацытаў – пігментных каморак, якія выпрацоўваюць меланін.

Меланхолик – хамо/рнік (м.р.), меланхо/лік (м.р.) – чалавек, хворы на меланхалію, схільны да суму, нуды.

Меланхолия – хамо/рлівасць (ж.р.), меланхо/лія (ж.р.) – хваравіта-прыгнечаны стан, туга, хандра.

Мелкий – дро/бны – 1) які складаецца з невялікіх па велічыні аднародных часцінак; 2) нязначны па велічыні, памеру, вартасці; 3) невялікі, маламоцны і малазначны ў эканамічных і грамадскіх адносінах; 4) неістотны, які не мае вялікага значэння; 5) мізэрны, нікчэмны, нізкі.

Менингит – менінгі/т (м.р.) – хвароба – запаленне абалонкі галаўнога мозгу.

Мениск – сярпо/к сустава/ўны (м.р.), мені/ск (м.р.) – 1) унутрысудзінныя звязкі ў каленым суставе; 2) скрыўленая вольная паверхня вадкасці ў месцы яе сутыкнення з паверхняй цвёрдага цела.

Менисковый – сярпко/вы, мені/скавы – 1) які суадносіцца па значэнні з назойнікам **мениск**, звязаны з ім; 2) уласцівы мениску, характэрны для яго.

Менопауза – менапа/ўза (ж.р.) – гэта поўнае спыненне аплаваў у жанчыны ў выніку спынення функцый яечнікаў.

Менструальный – апла/ўны, менструа/льны – 1) які суадносіцца па значэнні з назойнікам **менструацыя**, звязаны з ім; 2) уласцівы менструацыі, характэрны для яе.

Менструация – апла/вы (мн.л.), менструа/цыя (ж.р.) – штомесячны маічны крывацёк у жанчын.

Мертвец – мярцвя/к (м.р.) – мёртвы чалавек, нябожчык.

Мертворожденный – мертванаро/джаны – народжаны змярцвелым.

Мерцательный – мігатлі/вы – які мільгаціць: свеціць, блішчыць няроўным бляскам.

Метаболизм – пame/на рэ/чаў (ж.р.), метабалі/зм (м.р.) – памена рэчываў у арганізме.

Метаболит – метабалі/т (м.р.) – прадукт, які ўзнік у выніку памены рэчываў у арганізме.

Метаболический – метабалі/чны – які ўзнік у выніку памены рэчываў у арганізме.

Метаплазма – метапла/зма (ж.р.) – вадкая частка арганізма бесхрыбетных.

Метастаз – метаста/з (м.р.) – 1) перамяшчэнне ўзбуджальніка хваробы ў арганізме з аднаго месца на другое; 2) месца захворвання, якое ўзнікла ў выніку перамяшчэння такога ўзбуджальніка.

Метаталамус – зазро/чча (н.р.), метатала/мус (м.р.) – аддзел прамежнага мозга.

Метеоризм – метэары/зм (м.р.) – залішняя колькасць газаў у кішачніку.

Метод – ме/тад (м.р.) – сістэматызаваная сукупнасць крокаў, дзеянняў, якія неабходна распачаць, каб вырашыць вызначаную задачу або дасягнуць вызначанай мэты.

Механотерапія – механатэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння, якія заключаюцца ў выкананні фізічных практыкаванняў на апаратах, адмыслова канструяваных для развіцця рухаў у асобных суставах.

Мешочек – мяшэ/чак (валасяны/) (м.р.) – сукупнасць покрывнай і злучальнай тканак абалонак караня воласа.

Миазм – мія/зм (м.р.) – сукупнасць схільнасцей арганізма ў яго рэагаванні на фактары вонкавага асяроддзя, якія перадаюцца спадчынай выявай альбо набываюцца на працягу жыцця.

Миальгия – міяльгі/я (ж.р.) – цяжкія боль, які ўзнікае ў стане спакою або пры нарузцы цяжкіх.

Миалогия – міяло/гія (ж.р.) – вучэнне аб цяжкіх, галоўнай уласцівасцю якіх з'яўляецца іх здольнасць да скарачэння і расслаблення.

Миастения – міястэні/я (ж.р.) – нервова-цяжкіе захворванне, якое характарызуецца паталагічнай, хуткай стамляльнасцю напружна-паласатых цягліц.

Мигать – міга/ць – міжвольна паднімаць і апускаць павекі; 2) падаваць знак рухам павек; 3) свяціцца

слабым няроўным святлом; 4) хутка праносіцца перад вачыма, мільгаць.

Мигрень – мігрэ/нь (м.р.) – прыступ болю ў адной палавіне галавы.

Мидриаз – мідрыя/з (м.р.) – пашырэнне зрэнак.

Мизинец – мязя/нік (м.р.) – пяты (вонкавы) палец рукі або нагі чалавека ці жывёлы.

Микоз – міко/з (м.р.) – хвароба чалавека і жывёл, выкліканая паразітычнымі грыбамі.

Микроб – мікро/б (м.р.) – назва зборнай групы жывых арганізмаў, якія занадта малыя для таго, каб быць бачнымі няўзброеным вокам.

Микробиолог – мікрабіё/лаг (м.р.) – чалавек, які займаецца мікрабіялогіяй.

Микробиологический – мікрабіялагі/чны – аб'ект, які адносіцца да мікрабіялогіі.

Микробиология – мікрабіяло/гія (ж.р.) – раздзел навукі, які вывучае мікраарганізмы.

Микроинсульт – мікраінсу/льт (м.р.) – клінічны сіндром, які развіваецца лакальна, нясе за сабою частковае парушэнне функцый мозгу, што доўжыцца больш за 24 гадзіны, або прыводзіць да смерці.

Микроинфаркт – мікраінфа/ркт (м.р.) – інфаркт якога-н. органа з паразай малаістотных памераў.

Микрооперация – мікраапера/цыя (ж.р.) – аперацыя на аднакаморкавым арганізме ці на асобнай каморцы шматкаморкавага арганізма, якая ажыццяўляецца пад кантролем мікраскопа з дапамогай мікраманіпулятара.

Микроорганизм – мікрааргані/зм (м.р.) – любы арганізм, які мае занадта малыя памеры для таго, каб яго можна было адрозніць няўзброеным вокам.

Микропсия – мікрапсі/я (ж.р.) – стан, пры якім навакольныя прадметы здаюцца меншымі, чым яны ёсць у рэчаіснасці.

Микроскоп – мікраско/п (м.р.) – аптычны прыбор для разглядання прадметаў, якія нельга ўбачыць простым вокам.

Микроспорія – мікраспары/я (ж.р.) – *грыбковае захворванне чалавека і жывёл.*

Микрофлора – свет драбнаі/стаў, мікрафла/ра (ж.р.) – *сукупнасць мікраарганізмаў, якія жывуць у глебе, вадзе, паветры, харчовых прадуктах, у арганізме чалавека, жывёл і раслін.*

Микрохирургия – мікрахірургі/я (ж.р.) – *накірунак у хірургіі, у якім аперацыйныя ўмяшанні выконваюцца з дапамогай аперацыйных мікраскопаў з высокай ступенню дазволу і мініяцюрных хірургічных прылад.*

Микроцефалия – мікрацэфалі/я (ж.р.) – *вельмі малы памер галавы ў парайнанні з тулавам.*

Микроциркуляция – мікрацыркуля/цыя (ж.р.) – *транспарт біялагічных вадкасцей на тканкавым узроўні.*

Микроцит – мікрацы/т (м.р.) – *анамальна маленькі эрытрацыт.*

Микроэлемент – мікраэлеме/нт (м.р.) – *элемент, які неабходны арганізму ў мінімальнай канцэнтрацыі для яго звычайнага росту і развіцця.*

Микстура – міксту/ра (ж.р.) – *лекавае рэчыва ў сумесі з сіропам.*

Милосердие – літасці/васць (ж.р.), міласэ/рнаць (ж.р.) – *спачувальная любоў, сардэчны ўдзел у жыцці нямоглых (хворых, параненых, састарэлых і інш.).*

Мимика – ківамі/гі (мн.л.), мі/міка (ж.р.) – *рухі цягліц на твары, якія выражаюць пачуцці, настрой.*

Миндалина – мігда/ліна (ж.р.) – *сукупнасць лімфоіднай тканкі ў вобласці паднябення, караня языка і насаглоткі.*

Миоглобин – міяглабі/н (м.р.) – *кісларод-звязваючы бялок шкілетных цягліц і цягліц сэрца.*

Миограмма – цяглары/с (м.р.), міягра/ма (ж.р.) – *запіс, атрыманы ў выніку рэгістрацыі цяглічых скарачэнняў.*

Миограф – цяглапіса/льнік (м.р.), міё/граф (м.р.) – *прыбор для рэгістрацыі цяглічых скарачэнняў.*

Миоз – міё/з (м.р.) – працэс у эўкарыятычнай каморцы, які характарызуецца памяншэннем колькасці храмасом у два разы.

Миозин – міязі/н (м.р.) – гэта фібрылярны бялок, адзін з галоўных кампанентаў скарачальных валокнаў цягліц-міяфібрыл. Складае 40-60% агульнай колькасці цяглічых бялкоў.

Миозит – міязі/т (м.р.) – запаленне шкілетнай мускулатуры.

Миокард – міяка/рд (м.р.) – назва цяглічнага сярэдняга пласта сэрца, які складае асноўную частку яго масы.

Миокардиодистрофия – міякардыядыстрафі/я (ж.р.) – незапаalenчая паразы сэрцавай цягліцы ў выглядзе парушэнняў у яе метабалізме пад уплывам падсэрцавых фактараў.

Миокардит – міякарды/т (м.р.) – паразы сэрцавай цягліцы, міякардыя. Звычайна паразыносяць запалены характар.

Миома – міё/ма (ж.р.) – паталагічныя з'яўленні, якія ўзнікаюць з прычыны парушэння механізмаў кантролю дзялення, росту і дыферэнцыявання камораў.

Миопатия – міяпаты/я (ж.р.) – хранічныя прагрэсавальныя спадчыныя захворванні цягліц, злучаныя з парушэннем абмену рэчываў у цяглічнай тканцы. Характэрны цяглічная слабасць і атрафія цягліц.

Миотония – міятані/я (ж.р.) – рэдкае спадчыннае нервова-цяглічнае захворванне, якое характарызуецца працяглымі танічнымі спазмамі цягліц, што ўзнікаюць услед за пачатковымі адвольнымі рухамі.

Митоз – міто/з (м.р.) – дзяленне камораў з папярэднім павелічэннем колькасці храмасом у два разы.

Митральный – мітра/льны (клапан) – знаходзіцца паміж левым прысэркам і левым шлуначкам і з'яўляецца ўпускам, які забяспечвае паступленне крыві ў левы шлуначак.

Младенец – дзіця/ , дзіцё/ (н.р.) – 1) зусім маленькі хлопчык або дзяўчынка; 2) пра чалавека, які набывае яркія рысы свайго асяроддзя, часу.

Млекопитающее – сысу/н (м.р.), млекако/рмячае (н.р.) – вышэйшая хрыбетная жывёліна, якая корміць дзяцей сваім малаком.

Мнимый – уя/ўны – які існуе ва ўяўленні або мажлівы тэарэтычна.

Мнительность – падазро/насць (ж.р), недаве/рлівасць (ж.р.) – схільнасць падазраваць, неадваваць.

Мозг – мозг (м.р.) – 1) цэнтральны аддзел нервовай сістэмы чалавека і жывёл – нервовая тканка, якая запаўняе чэрап і канал хрыбетніка; 2) мяккая тканка, якая запаўняе паражніны касцей у чалавека і хрыбетных жывёл; 3) розум, разумовыя здольнасці; 4) ежа, прыгатаваная з мазгоў свойскіх жывёл.

Мозжечок – мо/зачак (м.р.), мазжачо/к (м.р.) – участак ствала галаўнога мозга, які знаходзіцца ў задняй частцы чэрапа.

Мозоль – муля/к (м.р.), мазо/ль (м.р.) – патаўшчэнне скуры ад працяглага трэння.

Мокрота – харко/ціна (ж.р.), макро/та (ж.р.) – слізістыя выдзяленні з лёгкіх або дыхальных шляхоў.

Молочная железа – грудзіна/ (ж.р), мало/чная залоза (ж.р.) – парны орган, які адносіцца да тыпу апакрынных залоз скуры.

Молочница – мало/чніца (ж.р.) – грыбковае захворванне слізіцы паражніны рота ў грудных дзяцей.

Мономания – монаманія/я (ж.р.) – у псіхіятрыі: дакучлівая ці празмерная захопленасць адной ідэяй ці суб'ектам.

Моноплегия – монаплегія/я (ж.р.) – паралюш адной канцавіны.

Монотония – монатанія/я (ж.р.) – функцыянальны стан арганізма, які развіваецца пры працоўнай нагрузцы.

Моноцитоз – монацыто/з (м.р.) – павялічанае ўтрыманне манацытаў у перыферычнай крыві.

Морг – морг (м.р.) – абсталяванае памяшканне бальніцы, судова-медыцынскай установы для захоўвання, апазнання і выдачы трупаў для пахавання.

Моргание – мірга/нне (н.р.) – адкрыванне і закрыванне вочных павекаў.

Морфинизм – марфіні/зм (м.р.) – прыхільнасць да ўжывання морфію.

Морфогенез – морфагене/з (м.р.) – дыферэнцыянаванне каморак і тканак.

Морщина – зму/рачка (ж.р), маршчы/на (ж.р.) – складка, згіб на скуры твару, а таксама на паверхні чаго-н.

Мотивация – матыва/цыя (ж.р.) – сістэма довадаў, аргументаў на карысць чаго-н., матывіроўка.

Моча – мача/ (ж.р.) – вадкасць, што выдзяляецца ныркамі як прадукт абмену рэчываў.

Мочевой пузырь – мачаві/к (м.р.) — парожні цяглічны орган выдзяляльнай сістэмы хрыбетных жывёл і чалавека, размешчаны ў малым лагве; служыць для накаплення мачы, што адцякае з нырак, і перыядычнага вывадзення яе праз мачаспуск.

Мочегонный – мачаго/нны – які ўзмацняе выдзяленне мачы.

Мочеизнурение – мочазнясі/ленне (н.р.) – хвароба парушэння абмену рэчываў, якая суправаджаецца вялікім выдзяленнем мачы, якое знясільвае хворага.

Мочеиспускание – мочаспуска/нне (н.р.) – працэс выдзялення мачы з арганізма.

Мочеточник – мачаце/чнік (м.р.) – парожні трубчатый орган, які спалучае нырку з мачавым пузыром.

Мочка – мо/чка (ж.р.) – ніжняя мясістая частка вуха.

Мошкара – за/едзь (ж.р), машкара/ (ж.р.) – мошкі.

Мошонка – машна/ (ж.р), машо/нка (ж.р.) – скурна-цяглічны мяшочак, у якім знаходзяцца мужчынскія плоцевыя залозы.

Мумификация – муміфіка/цыя (ж.р.) – працэс пераўтварэння ў мумію, падвяржэнне амярцвенню.

Мускул – му/скул (м.р.) – тканка жывога арганізма, здольная скарачацца і забяспечваць функцыю руху частак цела.

Мускулатура – мускулату/ра (ж.р.) – сукупнасць цягліц у арганізме.

Мутация – мута/цыя (ж.р.) – 1) скачкападобнае змяненне з’яў; 2) у біялогіі – рэзкае змяненне спадчыннай асновы ў жывёл або раслін; 3) змена, пералом голасу ў падлеткаў з наступленнем плоцевай сталасці.

Мутизм – муты/зм (м.р.) – часовае знікненне мовы пад уздзеяннем розных фактараў (часцей за ўсё неспрыяльных псіхічных уздзеянняў).

Муть – каламу/та (ж.р) – дробныя часцінкі, якія не распаўсюджаюцца ў вадкасці і робяць яе непразрыстай, мутнай.

Мучение – мучэ/нне (н.р.) – 1) фізічная або маральная пакута; 2) фізічны здзек, катаванне.

Мысль – ду/мка (ж.р.) – 1) тое, што з’явілася ў выніку разваг, меркавання, прадукт мыслення; 2) мысліцельны працэс; 3) думка, разважанне, роздум; 4) сістэма перакананняў, поглядаў, уяўленняў.

Мышечный – цяглі/чны, мы/шачны – які мае адносіны да цягліцы, цягліц.

Мышление – мы/сленне (н.р.) – здольнасць чалавека разважаць, якая ўяўляе сабой працэс адлюстравання аб’ектыўнай рэчаіснасці ва ўяўленнях, паняццях.

Мышца – цяглі/ца (ж.р), мы/шца (ж.р.) – орган цела чалавека, жывёлы, здольны скарачацца і забяспечваць функцыю руху частак цела.

Мышьяк – мыш’я/к (м.р.) – хімічны элемент, цвёрдае рэчыва, што ўваходзіць у склад некаторых мінералаў,

а таксама прэпараты з гэтага рэчыва, якія
выкарыстоўваюцца ў медыцыне і тэхніцы.

Мышьячный – мыш’яко/вы – які мае адносіны да
мыш’яку.

Мыщелок – узгу/з (м.р.) — патаўшчэнне ці выступ
касцявога эпіфізу, які служыць для прымацавання
цягліцы ці які ўваходзіць у склад спалучэння.

-Н-

Наблюдение – назіра/нне (н.р.) – тое, што
заўважана ў працэсе вывучэння, разгляду чаго-н.,
нагляданняў за кім-, чым-н.

Надглазничный – надво/чны – які знаходзіцца над
вокам, вачамі.

Надгортанник – надды/хніца (ж.р.), надгорта/ннік
(м.р.) – хросток над уваходам у дыхавіцу.

Надключичный – надраме/ннічны, надключы/чны –
які знаходзіцца над раменніцай, раменніцамі.

Надкожица – надску/рка (ж.р.) – верхні пласт скуры.

Надкостница – надко/сніца (ж.р.) – злучальная
тканка, якая пакрывае звонку паверхню касцей у
чалавека і хрыбетных жывёл.

Надлабковый – надлабко/вы – які знаходзіцца над
лабком.

Надлопаточный – надлапа/тачны – які знаходзіцца
над лапаткай, лапаткамі.

Надплечье – надпле/чча (н.р.) – які знаходзіцца над
плячом, плячыма.

Надпочечники – надны/рачнікі (мн.л.) – залоза
ўнутранай сакрэцыі ў чалавека і вышэйшых
хрыбетных жывёл, якія знаходзяцца на верхнім баку
нырака.

Надпяточный – надпя/тачны – які знаходзіцца над
пяткай.

Надреберный – надрэ/берны – які ляжыць над рэбрамі.

Надхрящница – надхрasto/чніца (ж.р.) – знешні пласт злучальнай тканкі хрстка ў хрыбетных жывёл і чалавека.

Надчелюстной – надскі/вічны – які размешчаны, знаходзіцца над сківіцай.

Надчерепной – надчарапны/ – які знаходзіцца над чэрапам.

Надчревный – надчэ/раўны – які знаходзіцца ў верхняй частцы або над верхняй часткай жывата.

Надъязычный – над'языко/вы – які знаходзіцца ў паражніне рота над языком.

Назначение – прызначэ/нне (н.р.) – 1) дзеянне паводле дзеяслова **прызначаць – прызначаць**; 2) рашэнне аб залічэнні на якую-н. пасаду, работу, а таксама дакумент з такім рашэннем; 3) роля, функцыя каго-, чаго-н.

Накал – напа/л (м.р.) – 1) дзеянне паводле значэння дзеяслова **напаліць**; 2) ступень свячэння напаленага цела; 3) стан вялікага ўзбуджэння, хвалявання, напружання.

Накапливаць – збіраць, набыва/ць, нако/пліваць – атрымліваць, засвойваць; 2) атрымліваць, здабываць што-н.

Напряжение – напру/жанне (н.р.) (псіхі/чнае) – стан у чаканні ўзнікнення негатыўных эмоцый.

Наркоз – нарко/з (м.р.) – штучна выкліканая страта адчувальнасці ў якога-н. органа (мясцовы наркоз) або ўсыпленне са стратай болевай адчувальнасці (агульны наркоз).

Наркоман – наркама/н (м.р.) – чалавек, які пакутуе наркаманіяй.

Наркомания – наркама/нія (ж.р.) – хвароба, звязаная з неадольнай цягай да наркотыкаў.

Наркотик – нарко/тык (м.р.) – моцнадзейнае рэчыва, звычайна расліннага паходжання, якое выклікае

ўзбуджэнне і паралізуе дзейнасць цэнтральнай нервовай сістэмы.

Наружный – во/нкавы – 1) знешні, знадворны; 2) які праяўляецца толькі са знешняга боку, не закранаючы сутнасці чаго-н.; 3) паказны, паверхневы, пазбаўлены глыбіні.

Нарушение – парушэ/нне (н.р.) – працэс дзеяння паводле значэння дзеяслова **парушаць-парушыць**.

Нарушить – пару/шыць – 1) (што.) Перашкодзіць нармальнаму стану, развіццю чаго-н., перарваць; 2) (што). Не захаваць чаго-н., пераступіць што-н.; 3) (каго-што) Скрануць, разварушыць.

Нарыв (гнойный) – валасе/нь (м.р.), нары/ў (м.р.) – абмежаванае гнойнае запаленне тканкі.

Насильственный – прымусо/вы, насі/льны, гвалто/ўны – які ажыццяўляецца шляхам гвалту, прыгнёту.

Наследственность – спа/дчыннасць (ж.р.) – уласцівасць арганізма паўтараць у шэрагу пакаленняў падобныя тыпы абмену рэчываў і індывідуальнага развіцця ў цэлым.

Насморк – ката/р (м.р.) , на/смарк (м.р.) – запаленне слізніцы носа ў выніку пераахаладжэння, інфекцыі, алергіі.

Настой – насто/й (м.р.) – вадкая лекавая форма, воднае выцягненне з расліннай сыравіны – для ўнутранага або вонкавага ўжывання.

Настроение – настро/й (м.р.) – цэласная форма жыццёадчування чалавека, агульны стан яго перажыванняў.

Натальный – ната/льны – прыроджаны.

Натошак – на/шча – не еўшы нічога.

Нашатырь – сальмя/к (м.р.), нашаты/р (м.р.) – хлорысты амоній.

Небо – паднябе/нне (н.р.) – верхняя сценка ротавай паражніны ў хрыбетных жывёл і чалавека.

Складаецца з касцявога паднябення і цяглічнага.

Невесомость – бязва/жкасць (ж.р.) – стан, калі сіла ўзаемадзеяння цела з апорай (вага цела), якая ўзнікае ў сувязі з гравітацыйным прыцягненнем, дзеяннем іншых сіл, у прыватнасці сілы інерцыі, што ўзнікае пры паскораным руху цела.

Невосприимчивость – неўспрыма/льнасць (ж.р.) – нясхільнасць да якога-н. захворвання, мае імунітэт да яго.

Невралгия – неўралгі/я (ж.р.) – нервовы лятучы боль, які выяўляецца ў перыядычных пакутлівых параксізмах.

Неврит – неўры/т (м.р.) – запаленне перыферычных нерваў з прычыны інфекцыйных захворванняў, траўм, парушэнні кровазвароту і інш.

Невроз – неўро/з (м.р.) – форма псіхічнага захворвання, выкліканая разладам дзейнасці цэнтральнай нервовай сістэмы.

Невролог – неўро/лаг (м.р.) – спецыяліст па неўралогіі.

Неврология – неўрало/гія (ж.р.) – медыка-біялагічная навука аб будове і функцыях нервовай сістэмы ў норме і паталогіі, заканамернасцях яе філагенезу і антагенезу.

Неврома – неўро/ма (ж.р.) – пухліна на нерве, якая суправаджаецца павышанай адчувальнасцю да болю.

Неврон – неўро/н (м.р.) – нервовая каморка з яе нервовым адросткам, разглядаецца як адзінка нервовага рэчыва.

Невропатия – неўрапаты/я (ж.р.) – агульная назва пашкоджанняў перыферычных нерваў з прычыны інтаксікацыі, вітаміннай недастатковасці, аўтаімунных працэсаў.

Невропатология – неўрапатало/гія (ж.р.) – парушэнне функцыі нервовай сістэмы.

Невростения – неўрастэні/я (ж.р.) – шэраг псіхалагічных і фізічных сімптомаў, у тым ліку павышаная стомляемасць, галаўны боль, заварот галавы.

Невротический – неўраты/чны – поўнасьцю звязаны з нервовай сістэмай, з парушэньнямі нервовай сістэмы.

Невротом – неўрато/м (м.р.) – структурная адзінка, з якой развіваецца нервовае сістэма.

Невус – не/вус (м.р.) – прыроджаная пляма; выразна вылучаецца на скуры, прысутнічае з нараджэньня.

Неделя – ты/дзень (м.р.) – шэраг дзён, якія яе складаюць; адзінка часу, якая прадстаўляе 7 дзён.

Недержание – нетрыма/нне (н.р.) – цяжкасць кантролю за выдзяленьнямі фізіялагічных прадуктаў распаду арганізма.

Недомогание – хі/ра (ж.р.), недамага/нне (н.р.) – хваравіты стан, нездароўе.

Недоношенность – недано/шанасць (ж.р.) – узровень развіцця плода, які нараджаецца раней за заканчэнне нармальнага перыяду ўнутрыўлоннага развіцця.

Недоношенный – недано/шаны – які нарадзіўся раней за заканчэнне нармальнага перыяду ўнутрыўлоннага развіцця.

Недостаточный – недастатко/вы – 1) невялікі па колькасці, які не адпавядае якія-н. патрэбам; слабы, малы; 2) няпоўны, недавальняючы//наз. недастатко/васць (ж.р.).

Незаменимые аминокислоты – незаме/нныя амінакісло/ты – кіслоты, якія не вырабляе арганізм і якія цяжка альбо нельга замяніць; выключна патрэбныя кіслоты.

Незаменимый – незаме/нны – такі, якога цяжка або нельга замяніць; вельмі патрэбны.

Нейровирус – нейраві/рус (м.р.) – агульная назва вірусаў, якія рэпрадуцуюць выключна ў ЦНС або паражваюць яе.

Нейрогормон – нейрагармо/н (м.р.) – біялагічна актыўнае рэчыва, што вырацоўваецца нейрасакраторнымі каморкамі.

Нейродермит – нейрадэрмі/т (м.р.) – захворванне скуры нервова-алергічнага характару.

Нейролептические (средства) – нейралепты/чныя (сродкі) – лекі, які аказваюць запаволены ўплыў на функцыі ЦНС, не парушаючы пры гэтым свядомасці.

Нейрон – нейро/н (м.р.) – каморка, здольная выпрацоўваць нервовыя штуршкі і перадаваць іх іншым каморкам.

Нейрон аферентный – нейро/н аферэ/нтавы – нейрон, які прымае і перадае ўзбуджэнне.

Нейрон биополярный – нейро/н двускра/йні – нейрон, які мае 1 аксон і 1 дэндрыт.

Нейрон вставочный – нейро/н злуча/льны – нейрон, які ажыццяўляе сувязь паміж нейронамі ў рэфлектарнай дузе.

Нейрон звездчатый – нейро/н зо/рчаты – нейрон, які мае доўгі разгалінаваны аксон (дэндрыт).

Нейронография – нейронаграфі/я (ж.р.) – метада даследаванняў функцый нервовай сістэмы, які заснаваны на рэгістрацыі палёў электрычных патэнцыялаў, якія ўзнікаюць у адказ на ўздзеянне на пэўныя групы нейронаў.

Нейрохимия – нейрахі/мія (ж.р.) – раздзел біялагічнай хіміі, што вывучае хімічныя працэсы ў органах і тканках нервовай сістэмы.

Нейрохирург – нейрахіру/рг (м.р.) – спецыяліст па нейрахірургіі.

Нейрохирургия – нейрахірургі/я (ж.р.) – раздзел медыцыны, які займаецца захворваннямі нервовай сістэмы і іх хірургічным лячэннем.

Нейроцит – нейрацы/т (м.р.) – нейрон-каморка, здольная ўспрымаць раздражненне, прыходзіць у стан узбуджэння, выпрацоўваць нервовыя штуршкі і перадаваць іх іншым каморкам; з'яўляецца структурнай і функцыянальнай адзінкай нервовай сістэмы.

Нейроэндокринология – нейраэндакрынало/гія (ж.р.) – раздзел эндакрыналогіі, які вывучае ўзаемадзеянне цэнтральнай нервовай сістэмы і эндакрыннай сістэмы ў рэгуляцыі працэсаў жыццядзейнасці.

Некробиоз – некрабіё/з (м.р.) – больш ці менш працяглы працэс незваротнага парушэння жыццядзейнасці тканкі, напярэднічае іх гібелі.

Некроз – некро/з (м.р.) – амярцвенне групы каморах, органа або яго часткі ў жывым арганізме.

Некромания – некрама/нія (ж.р.) – паталагічная цяга да апаганьвання трупаў.

Нематода – немато/да (ж.р.) – клас круглых чарвей, які аб'ядноўвае раздзельнаполыя арганізмы з акруглым у сячэнні целам, пакрытыя куцікулай; уключае шматлікія паразітычныя і вольнажывучыя віды, у тым ліку ўзбуджальнікаў нематодаў чалавека.

Неметь – няме/ць – 1) станавіцца нямым, траціць здольнасць гаварыць; 2) траціць адчувальнасць (ад холаду, стомы).

Немой – нямяко/ (м.р.), нямы/ - 1) пазбаўдены здольнасці гаварыць; 2) маўклівы, ціхі; 3) скрыты, затоены.

Немота – немата/ (ж.р.) – 1) адсутнасць дару мовы; 2) нямая цішыня; 3) бяспраўе.

Ненормальность – ненарма/льнасць (ж.р.) – ненармальная з'ява.

Необратимость – незваро/тнасць (ж.р.) – немагчымасць вярнуцца, паўтарыцца.

Неонатолог – неанато/лаг (м.р.) – урач, які аказвае дапамогу нованароджаным дзецям.

Неонатология – неанатало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які вывучае нованароджаных, іх рост і развіццё, іх захворванні і паталагічныя станы.

Непереносимость – непрыма/нне (н.р.) – няздольнасць хворага пераносіць какое-н. лекавае рэчыва, якое выяўляецца ў яго праявай розных алергічных рэакцый.

Неподвижный – нерухо/мы – 1) які не рухаецца, застаецца ўвесь час на адным месцы; 2) які не змяняе свайго выразу.

Непроизвольный – неадво/льны –які ўзнікае, адбываецца бескантрольна, незалежна ад волі і свядомасці.

Непрямой – няпро/сты, уско/сны – які ўзнікае не прама, а цераз шэраг іншых дзеянняў.

Нетрудоспособность – непрацаздо/льнасць (ж.р.) – часовая або сталая страта працаздольнасці з прычыны хваробы, няшчаснага выпадку або іншых чыннікаў.

Неравновесие – нераўнава/га (ж.р.) – становішча, калі нейкі прадмет або з’ява пазбаўлены раўнавагі.

Нерв – нерв (м.р.) – тонкае валакно, якое ў выглядзе адростка адыходзіць ад галаўнога і спіннага мозга і з’яўляецца састаўной часткай разгалінаванай сістэмы, здольнай служыць сродкам кіравання дзейнасці арганізма.

Нерв блоковый – нерв кружа/льны (м.р.) – чацвёртая пара чэрапных нерваў, якая пачынаецца ад ядра кружальнага нерва, інервуе верхнюю касую цягліцу вочнага яблыка.

Нерв блуждающий – нерв блукальны (м.р.) – дзясятая пара чэрапных нерваў у хрыбетных жывёл і чалавека. Інервуе органы галавы, шыі, грудны і брухавінны аддзелы. Удзельнічае ў рэгуляцыі рэфлекторных актаў, крывянога ціску.

Нерв вестибулярный – нерв прысе/начны (м.р.) – пара нерваў, якая інервуе орган пачуцця – вестыбулярны апарат, з дапамогай якога чалавек і жывёлы ўспрымаюць змены становішча галавы і цела ў прасторы, а таксама кірунак руху.

Нерв добавочный – нерв дадатко/вы (м.р.) – адзінаццатая пара чэрапных нерваў, якая пачынаецца ад ядра адводнага нерва, інервуе латэральную касую цягліцу вочнага яблыка.

Нерв зрительный – нерв зро/кавы (м.р.) – другая пара чэрапна-мазгавых нерваў, па якіх зрокавыя раздражненні, успрынятыя адчувальнымі каморкамі, перадаюцца ў галаўны мозг.

Нерв лицевой –нерв тва/равы (м.р.) – сёмы з дванаццаці чэрапна-мазгавых нерваў.

Нерв обонятельный – нерв ню/хальны (м.р.) – першая пара чэрапна-мазгавых нерваў. Нерв нюхальны ў чалавека пачынаецца на ніжнім баку галаўнога мозгу на ўнутраным канцы вялікай ямкі.

Нерв отводящий – нерв адво/дны (м.р.) – шостая пара чэрапна-мазгавых нерваў. Прыводзіць да абмежавання рухавасці, анамаліі ў вобласці вочнага яблыка.

Нерв седалищный – нерв сяды/льны (м.р.) – найбольш буйны нерв ніжняй канцавіны. Ён спускаецца па задняй паверхні сцягна паблізу падкаленнай ямкі.

Нервизм – аднерво/васць (ж.р.), нерві/зм (м.р.) – ідэя аб пераважным значэнні нервовай сістэмы ў рэгуляванні фізіялагічных функцый і працэсаў, якія здзяйсняюцца ў арганізме чалавека і жывёл.

Нервная система – нерво/вая сістэ/ма (ж.р.) – складаная сетка структур, якая пранізвае ўвесь арганізм і забяспечвае самарэгуляцыю яго жыццядзейнасці, дзякуючы здольнасці рэагаваць на вонкавыя і ўнутраныя ўздзеянні.

Нервная ткань – нерво/вая тка/нка (ж.р.) – эктадэर्मальнага паходжання, уяўляе з сябе сістэму спецыялізаваных структур, якія ўтвараюць аснову нервовай сістэмы і якія ствараюць умовы для рэалізацыі яе функцый.

Нервный –нерво/вы – 1) той, хто мае адносіны да нерва; 2) неспакойны, лёгка ўзбуджальны чалавек.

Несварение – нястра/ўнасць (ж.р.) – хвароба страўніка, пры якой ускладняецца ператраўленне і засваенне ежы.

Несовершеннолетие – непаўнале/цце (н.р.) – узрост чалавека, які не дасягнуў паўналецця.

Несовместимость – несумяшча/льнасць (ж.р.) – які не можа існаваць, спалучацца з чым-н.

Неспецифический – шыракася/жны, неспецыфі/чны – неадметная ўласцівасць; тое, што не ўласціва пэўнаму прадмету ці з’яве.

Нефрит – нефры/т (м.р.) – запаленчае захворванне, якое характарызуецца паражэннем судзін нуркавых клубочкаў.

Нефроз – нефро/з (м.р.) – агульная назва паражэння нырак з паталагічнымі змяненнямі пераважна нуркавых каналаў, якія праяўляюцца нефратычным сіndromeм.

Нефролитиаз – нефралітыя/з (м.р.) – (ныркавакаменная хвароба) працэс фарміравання камянёў.

Нефролог – нефро/лаг (м.р.) – урач – спецыяліст, які падрыхтаваны на пытаннях дыягностыкі, лячэння і прафілактыкі хвароб нырак.

Нефрон – ны/ркавае це/лка (н.р.), нефро/н (м.р.) – пачатковая частка нефрона, якая знаходзіцца ў коркавым рэчыве ныркі і складаецца з клубочка крывяносных капіляраў і капсулы, дзе ўтвараецца першасная мача.

Нефропатия – нефрапаты/я (ж.р.) – агульная назва некаторых відаў паражэння нырак.

Нефроптоз – нефрапто/з (м.р.) – паталагічны стан, які характарызуецца празмернай рухавасцю ныркі з парушэннем гемадынамікі і з’яўляецца вынікам слабасці звязачнага апарата ныркі.

Нижнечелюстная (ямка) – ніжняскі/вічная (ямка) – ямка на скроневай касці, у якую ўваходзіць галоўка ніжняй сківіцы, утвараючы ніжнясківічны сустай.

Никотин – нікаці/н (м.р.) – рэчыва з тытуня, якое валодае слабым узбуджальным уздзеяннем на цэнтральную і перыферычную нервовую сістэму, павышае крывяносны ціск, пачашчае дыханне.

Нимфомания – німфама/нія (ж.р.) – паталагічнае павышэнне плоцевай цягі ў жанчын.

Нистагма – ніста/гма (ж.р.) – міжвольны рытмічны двухфазны рух вочных яблыкаў.

Новокаин – навакаі/н (м.р.) – *прэпарат, які ўжываецца для мясцовага абязбольвання і для лячэння некаторых захворванняў.*

Новорожденный – наваро/дны, наро/дзінец (м.р.) – *дзіця з моманту нараджэння да 28 дзён.*

Нога – нага/ (ж.р.) – *адна з дзвюх ніжніх канцавін чалавека, а таксама адна з канцавін жывёл.*

Ноготь – но/гаць (м.р.), пазно/гаць (м.р.) – *прыдатак скуры пальца нагі і рукі, асноўная частка якога – рагавая пласцінка.*

Ногтевой – но/гцевы, пазно/гцевы – *які адносіцца да пазногця.*

Ножницы – нажні/цы (мн.л.) – *прылада для рэзання, якая складаецца з двух лязо з кольцападобнымі канцамі, злучаных шрубкай.*

Ноздра – наздра/ (ж.р.) – *адна з парных вонкавых адтулін носа.*

Норма – но/рма (ж.р.) – *1) устаноўленая мера, сярэдняя велічыня чаго-н.; 2) агульнапрынятыя, узаконеныя ў пэўным асяроддзі правілы паводзін людзей у грамадстве, агульнапрынятае правіла ў мове, літаратуры; 3) заглавак кнігі, звычайна скарачаны, які даецца дробным шрыфтам на першай старонцы кожнага друкаванага аркуша ўнізе з левага боку.*

Нос – нос (м.р.) – *1) орган нюху, які знаходзіцца на твары чалавека або мордзе жывёл; 2) дзюба ў птушкі; 3) пярэдняя частка судна, лодкі, самалёта і пад.; 4) аб выступаючай пярэдняй частцы якога-н. прадмета; 5) тое, што і насок.*

Носилки – насі/лкі (мн.л.) – *прыстасаванне для пераноскі цяжараў або людзей (хворых, параненых), якое складаецца з поцілкі і 2-х паралельных палак.*

Носоглотка – насагло/тка (ж.р.) – *адзін з дыхальных шляхоў, верхняя частка глоткі.*

Ностальгия – настальгі/я (ж.р.) – *туга па Радзіме.*

Нуклеиновый – нуклеі/навы – у жывых арганізмах: высокамалекулярныя арганічныя злучэнні, якія захоўваюць і перадаюць генетычную інфармацыю.

Нуклеотид – нуклеаты/д (м.р.) – структурная адзінка ДНК.

-О-

Обессоливание – абяссо/льванне (н.р.) – вывадзенне солі з чаго-н.

Обитаемость – засе/ленасць (ж.р.) – 1) населенасць людзьмі на якой-н. тэрыторыі; 2) пэўная колькасць насельніцтва на пэўнай тэрыторыі.

Облегчение – палё/гка (ж.р.), аблягчэ/нне (н.р.) – стан лёгкасці, вызваленне ад чаго-н.

Облигатный – абавязко/вы, абліга/тны – 1) які безумойна трэба выконваць; 2) які заўсёды павінен быць, які заўсёды прысутнічае.

Облитерация – аблітэра/цыя (ж.р.) – наступовае зрастанне чэрапных швоў.

Облучение – апраме/ньванне (н.р.) – успрыманне арганізмам хімікатаў або апрамяняльных промяў.

Обмен – абме/н (м.р.) – 1) абмяняць; 2) аддаць адно што-н. і атрымаць замест яго другое.

Обморок – амле/ласць (ж.р.), непрыто/мнасць (ж.р.) – 1) страта прытомнасці, выкліканая хваравітым станам або душэўным узрушэннем; 2) крайняя ступень душэўнага ўзрушэння, пры якой траціцца здольнасць валодаць сабой.

Обморочный – непрыто/мны – 1) які страціў прытомнасць, знаходзіцца ў стане падучай хваробы; 2) які нічога не памятае, душэўна ўзрушаны.

Обоняние – нюх (м.р.) – успрыманне арганізмам паху пры дапамозе органа нюху.

Оборонительный – абаро/нчы – падрыхтаваны для абароны.

Оборудование – абсталява/нне (н.р.) – сукупнасць прылад, механізмаў, машын і пад., неабходных для чаго-н.

Обострить – абвастры/ць – 1) зрабіць больш вострым, успрымальным; 2) зрабіць больш моцным, цяжкім; 3) зрабіць больш напружаным.

Обработка – апрацо/ўка (ж.р.) – аددзелка, аналіз, выдзелка чаго-н.

Образование – утварэ/нне (н.р.) – тое, што ўтварылася з чаго-н.

Образовываться – утвара/цца – атрымацца, узнікнуць (узнікаць).

Обратимый – абарача/льны – здольны вяртацца ў свой першапачатковы, зыходны стан.

Обратный – зваро/тны – скіраваны ў бок, процілеглы якому-н. руху; які вядзе назад.

Обсервация – абсерва/цыя (ж.р.) – медыцынскае назіранне за тварамі часова ізаляваных хворых у сувязі з каранціннымі інфекцыйнымі хваробамі.

Обследование – абсле/даванне (н.р.) – дзеянне паводле дзеяслова **абследаваць**.

Обследовать – абсле/даваць – праводзіць агляд, праверку чаго-н.

Обтурация – абтура/цыя (ж.р.) – закрыццё прасвету парожняга органа ў выніку аперацыйнага ўмяшальніцтва ці пры паталогіі.

Обусловливание – абумо/ўліванне (н.р.) – абмяжоўванне якімі-н. умовамі.

Обучение – навуча/нне (н.р.) – 1) перадача каму-н. уменняў, навыкаў і г.д.; 2) настаўленне каму-н., пабуджэнне; 3) выказванні думак; 4) засваенне, запамінанне.

Общеукрепляющие средства – агульнаўмацава/льныя сродкі (мн.л.) – лекавыя сродкі, якія дзейнічаюць на некалькі сістэм чалавечага арганізма.

Общеукрепляющий – агульнаўмацава/льны – той, які ўмацоўвае па некалькіх крытэрыях.

Общий – агу/льны – 1) які належыць, датычыцца ўсіх; 2) які выкарыстоўваецца ўсеагульна; 3) характэрны каму-н. адначасова; 4) цэлы, увесь; 5) які датычыцца асноў чаго-н.; 6) які датычыцца самага важнага.

Объект – аб’е/кт (м.р.) – 1) прадмет, на які накіравана якая-н. дзейнасць; 2) прадпрыемства, месца якой-н. дзейнасці.

Объём – аб’ё/м (м.р.) – 1) памер чаго-н. у даўжыню, шырыню і вышыню, што вымяраецца ў кубічных адзінках; 2) увозуле памер, колькасць.

Объем циркулирующей крови (ОЦК) – аб’ё/м цыркуляцыі/йнай крыві/ (АЦК)

Объяснение – тлумачэ/нне (н.р.) – тое, што тлумачыць што-н., дапамагае зразумець прычыну чаго-н.

Овуляция – авуля/цыя (ж.р.) – з’ява, якая ўяўляе сабой выхад яйцаклеткі з яечніка ў паражніну цела ў выніку разрыву сталага фалікула.

Одышка – уду/шша (н.р.) – стан, пры якім спіраецца дыханне ў грудзях, не хапае паветра для дыхання.

Ожирение – атлусце/нне (н.р.) – стан тлустасці.

Ожог – апё/к (м.р.) – пашкоджанне тканак арганізма, выкліканае дзеяннем высокай тэмпературы ці дзеяннем некаторых хімічных рэчываў (кіслот, солей цяжкіх металаў і інш.).

Озноб – дры/жыкі (мн.л.) – частае сутаргавае ўздрыгванне цела (ад холаду, хваравітага стану і пад.).

Озонатор – азана/тар (м.р.) – прылада для атрымання азону, для азанавання паветра.

Окисление – акісле/нне (н.р.) – рэакцыя, пры якой адбываецца злучэнне якога-н. рэчыва з кіслародам.

Окись – во/кіс (м.р.) – сярэдняя ступень акіслення рэчыва (у адрозненне ад закісу – ніжэйшай і перакісу – вышэйшай).

Окклюзия – закаркава/нне (н.р.), аклюзі/я (ж.р.) – 1) закупорка якога-н. аргана або яго часткі; 2) у

стаматалогіі – узаемаадносіны пры кантакце прыкусных паверхняў зубоў верхняй і ніжняй сківіц.

Окологлоточный – калягло/ткавы – які знаходзіцца каля глоткі.

Околоплодный – каляпло/дны – які акружае плод.

Околосердечный – калясэ/рцавы – які акружае ці знаходзіцца каля сэрца.

Околошейный – каляшы/йны – які знаходзіцца каля шыі.

Околощитовидный – каляшчытападо/бны – які знаходзіцца каля шчытападобнай залозы.

Окостенение – акасцяне/нне (н.р.) – фізіялагічны працэс зацвярдзення міжкаморкавага рэчыва храстковай тканкі мінеральнымі салямі.

Окраска – афарбо/ўка (ж.р.) – колер, спектральныя і інш. колеры, узоры колераў.

Окружающая среда – навако/льная асяро/ддзе (н.р.) – комплекс прыродных цел і з’яў, з якімі арганізм знаходзіцца ў пэўных узаемаадносінах.

Оксигемометрия – аксігемаметры/я (ж.р.) – вымярэнне насычанаці крыві кіслародам па яе аптычнай шчыльнаці.

Окулист – акулі/ст (м.р.) – урач, які займаецца выяўленнем і лячэннем хвароб органа зроку.

Окуляр – акуля/р (м.р.) – набор лінзаў у верхняй частцы мікраскопа, з дапамогай якога факусіруецца выява мікрааб’екта.

Окуривание – аку/рванне (н.р.) – уздзеянне дымам.

Олива – алі/ва (ж.р.) – вечназялёнае дрэва, масліна, а таксама яго плод.

Олиг(о) – алі/г (а) – частка складаных слоў, якая азначае “малы”, “недастатковы”.

Олигемия – алігемі/я (ж.р.) – зменшаная колькасць крыві.

Олигодактилия – алігадактылі/я (ж.р.) – анамалія развіцця: няпоўная колькасць пальцаў ручыцы і ступні.

Олигодентия – алігадэнт/я (ж.р.) – наяўнасць недастатковай колькасці зубоў.

Олигофрения – алігафрэні/я (ж.р.) – прыроджанае або набытае недаразвіццё псіхічнай дзейнасці.

Олигурия – алігуры/я (ж.р.) – зменшанае выдзяленне мачы.

Оментит – аменты/т (м.р.) – запаленне сальніка.

Омертветь – змярцве/ць – апынуцца на некаторы час у стане мёртвага.

Омфалит – амфалі/т (м.р.) – запаленне скур, скурнай клятчаткі каля пупка.

Онанизм – збруд (м.р), анані/зм (м.р.) – ненармальнае (без плоцевага акта) задавальненне плоцевага пачуцця шляхам раздражнення плоцевых органаў.

Онихия – аніхі/я (ж.р.) – агульная назва захворванняў пазногцяў.

Онихомикоз – аніхаміко/з (м.р.) – грыбковае захворванне пазногцяў.

Онихорексис – аніхарэ/ксіс (м.р.) – ломкасць пазногцяў.

Онихофагия – аніхафагі/я (ж.р.) – псіхічны разлад, які выяўляецца ў абкусванні пазногцяў.

Онкогенез – онкагене/з (м.р.) – працэс пераўтварэння нармальных камораў у ракавыя.

Онкогенный – анкаге/нны – гэты тэрмін прымяняецца для апісання рэчываў, арганізмаў ці вонкавага асяроддзя, якія могуць з'явіцца прычынай узнікнення пухліны.

Онкограмма – анкагра/ма (ж.р.) – крывая, якая паказвае змену аб'ёма органа ці тканкі.

Онколог – анко/лаг (м.р.) – урач, які займаецца ранняй дыягностыкай і лячэннем анкалагічных захворванняў.

Онкология – анкало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які вывучае пухліны, іх этыялогію і патагенез, механізмы і заканамернасці ўзнікнення.

Онтогенез – антагене/з (м.р.) – індывідуальнае развіццё арганізмаў ад апладнення да смерці.

Оогамия – аагамі/я (ж.р.) – від плоцевага працэсу, пры якім зліваюцца плоцевыя каморкі, што адрозніваюцца адна ад адной.

Оофорит – аафары/т (м.р.) – запаленне яйца.

Опасность – небяспе/ка (ж.р.) – магчымасць узнікнення акалічнасцей, пры якіх матэрыя, поле, інфармацыя або іх сукупнасць такім чынам можа паўплываць на сістэму, што гэта прывядзе да пагаршэння або немагчымасці яе функцыянавання і развіцця.

Оперативный – аператы/ўны – вельмі хуткі.

Операционная – аперацы/йнае – памяшканне, у якім праводзяць аперацыі.

Операция – апера/цыя (ж.р.) – комплекс уздзеяння на тканкі або органы чалавека, праводзімыя ўрачом з мэтай лячэння, дыягностыкі функцый арганізма, выкананы з дапамогай розных метадаў раз'яднання і злучэння тканак.

Оперирование – аперы/раванне (н.р.) – дзеянні, праводзімыя пад час аперацыі.

Описторхоз – апістархо/з (м.р.) – гельмінтоз, які паражэе жоўцевую пратокі, жоўцевы пузыр і пратокі падстраўніцы.

Опистотонус – апістато/нус (м.р.) – сутаргавы стан, пры якім спіна выгінаецца ўперад, галава закідваецца назад, рукі і ногі выцягваюцца.

Оплодотворение – запладне/нне (н.р.) – зліццё мужчынскіх і жаночых плоцевых каморак.

Опорожнение – апаражне/нне (н.р.) – вызваленне ад чаго-н.

Оппонент – апане/нт (м.р.) – той, хто апаніруе каму-н.

Определение – выяўле/нне (н.р.) – устанаўленне з дакладнасцю.

Опрелость – прэ/ласць (ж.р.) – запаленчая з'ява на скурных складках, якая ўзнікае пры трэнні адной паверхні аб другую.

Опрос – апыта/нне (н.р.) – збор адказаў на пытанні.

Опрыскивание – апы/рсканне (н.р.) – абдаванне з усіх бакоў кроплямі чаго-н.

Опсонин – апсані/н (м.р.) – рэчывы, якія спрыяюць прыліпанню бактэрыі да фагацытаў.

Оптика – о/птыка (ж.р.) – 1) раздзел фізікі; 2) прыборы, праца якіх заснавана на законах аптычнай фізікі.

Оптимальный – аптыма/льны – найбольш спрыяльны, зручны, найлепшы.

Опухолевый – пухлі/нны – які мае адносіны да пухліны.

Опухоль – пухлі/на (ж.р.) – хваравітае ўздуццё тканак арганізма.

Опухший – апу/хлы – які апух, ацёк.

Опыт – до/след – 1) вывучэнне з'яў аб'ектыўнага свету ва ўмовах, набліжаных да натуральных; эксперымент; 2) дзеянне паводле дзеяслова

даследаваць (рабіць навуковы разгляд з мэтай пазнання, высвятлення чаго-н.).

Опьянение – ап'яне/нне (н.р.) – стан паводле значэння дзеяслова **п'янець** (стаць п'яным, упіцца).

Оральный – ро/тавы, ара/льны – які мае адносіны да ротавай паражніны.

Орган – о/рган (м.р.) – 1) частка арганізма, якая выконвае пэўную функцыю; 2) установа, якая выконвае пэўныя задачы ў якой-н. галіне грамадскага жыцця; 3) газета або часопіс, якія выдаюцца якой-н. арганізацыяй.

Организм – аргані/зм (м.р.) – 1) усялякая жывая істота, расліна; 2) сукупнасць фізічных і душэўных якасцей якога-н. чалавека; 3) тое, што нагадвае сабой складанае арганізаванае адзінства.

Органоид – аргано/ід (м.р.) – пастаянная частка жывёльнай або расліннай каморкі, якая выконвае пэўныя функцыі ў яе жыццядзейнасці.

Органометрия – арганаметры/я (ж.р.) – сукупнасць метадаў колькаснай ацэнкі памераў, масы, колеру і іншых параметраў органаў.

Органопластика – арганапла/стыка (ж.р.) – штучнае стварэнне хірургічнымі метадамі органаў пры іх прыроджанай адсутнасці, пашкоджанні і страце.

Органотерапія – арганатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне лекамі, прыгатаванымі з органаў і тканак.

Ординатор – ардына/тар (м.р.) – доктар бальніцы, клінікі, які лечыць пад кіраўніцтвам загадчыка аддзялення.

Ориентировочный – арыенціро/вачны – 1) які служыць для арыенціроўкі; 2) прыблізны, напярэдні.

Орнитин – арніці/н (м.р.) – 1) аліфатычная амінакіслата, прысутнічае ў арганізмах, уваходзіць у склад некаторых антыбіётыкаў. Удзельнічае ў біясінтэзе мачавіны; 2) амінакіслата, якая выпрацоўваецца ў печані і з'яўляецца пабочным прадуктам у ходзе пераўтварэння аміяку ў мачавіну.

Ортовая кислота – аро/тавая кіслата/ (ж.р.) – вітамін В13, В2, В4 дыоксіпірымідзін. Прысутнічае ў тканках жывёл, раслін і мікраарганізмаў.

Ортогения – артаге/нія (ж.р.) – прыкус, пры якім верхнія і ніжнія пярэднія зубы знаходзяцца ў адной франтальнай роўніцы.

Ортодентин – артадэнты/н (м.р.) – пранізаны каналцамі дэнтын, які не ўтрымлівае каморак і крывяносных судзін, характэрны для зубоў чалавека і большасці жывёл.

Ортодиаграфия – артадыяграфі/я (ж.р.) – метады вызначэння палажэнняў і памераў унутраных органаў (гал. чынам сэрца і тугніцы) шляхам замалёўкі іх контураў пры рэнтгенаўскім прасвятленні з дапамогай спецыяльных прыстасаванняў.

Ортодонтия – артаданты/я (ж.р.) – раздзел стаматалогіі, што вывучае дыягностыку, прафілактыку і лячэнне анатоміі развіцця і дэфармацыі зубоў, зубных радоў і сківіц.

Ортопедия – артапеды/я (ж.р.) – галіна клінічнай медыцыны, якая вывучае хваробы і дэфармацыі

апорна-рухальнага апарата і распрацоўвае метады іх дыягностыкі, лячэння і прафілактыкі.

Ортоптика – арто/птыка (ж.р.) – сукупнасць кансерватыўных метадаў аднаўлення бінакулярнага зроку пры касавурацыі.

Ортоскопия – артаскапі/я (ж.р.) – метада даследавання дыхніцы, які заключаецца ў яе аглядзе з дапамогай спецыяльных інструментаў.

Ортофория – артафары/я (ж.р.) – праблемны стан рухальнага апарата вачэй, які характарызуецца тым, што пры выключэнні ўмоў для бінакулярнага зроку не адбываецца адхілення вочных яблык ад правільнага (сіметрычнага) становішча.

Орхит – архі/т (м.р.) – запаленне яйца.

Осанка – паста/ва (ж.р.) – звычайнае становішча цела пры стаянні, хадзе і сядзенні.

Освещённость – асве/тленасць (ж.р.) – уласцівасць асветленага.

Осевой – во/севы – які мае дачыненні да восі. Які з’яўляецца воссю.

Осиплый – сіпа/ты – які страціў чысціню і гучнасць (пра голас, гукі), які гаворыць прыглушана-хрыплым голасам.

Оскал – вы/скал (м.р.) – прыадкрыты рот з вышчаранымі зубамі.

Осколок – аске/пак (м.р.) – адколаты ад чаго-н. кавалак.

Оскомина – аско/ма (ж.р.) – непрыемнае вяжучае адчуванне ў роце; абвостранае адчуванне на зубах ад чаго-н. кіслага.

Осложнение – ускладне/нне (н.р.) – з’ява, падзея, якая ўскладняе ход справы.

Осмотр – агля/д (м.р.) – дзеянне паводле дзеяслова **агледзець**.

Основной – асно/ўны – найбольш важны, істотны, галоўны.

Основываться – грунтава/цца – сцвярджаць, умацоўваць, усталёўваць, ладзіць трывала, класі

аснову; тое, на чым павінна стаяць, трымацца будова.

Особенности – асаблі/васці, адме/тнасці – характэрныя, вельмі адметныя рысы чаго-н. або каго-н.

Оспа – во/спа (ж.р.) – 1) востразаразная вірусная хвароба, якая суправаджаецца гнойным сыпам на скуры і слізніцы; 2) блізны і ямкі, якія застаюцца на скуры пасля гэтай хваробы або на месцы яе прышчэплення.

Остаточный – рэ/штавы – звязаны з рэштай, належыць ёй.

Остеоартрит – астэартры/т (м.р.) – дэфарміруючы артрыт, запаленне сустава з паразай суставаўных касцей.

Остеобласт – астэбла/ст (м.р.) – маладыя каморкі косцевай тканкі, якія сінтэзуюць кампаненты міжкаморкавага рэчыва і вылучаюць іх праз усю паверхню, што прыводзіць да з'яўлення лакун.

Остеография – астэаграфі/я (ж.р.) – апісанне касцей шкілета.

Остеодистрофия – астэадыстрафі/я (ж.р.) – агульнае захворванне касцей, звязанае з парушэннем абмену рэчываў у арганізме.

Остеолог – астэо/лаг (м.р.) – анатам, які вывучае касцявы шкілет.

Остеома – астэо/ма (ж.р.) – дабраякасная касцявая пухліна.

Остеомаляция – астэамаля/цыя (ж.р.) – размякчэнне касцей і іх дэфармацыя праз недахоп у арганізме солей кальцыя і фосфарнай кіслаты.

Остеомиелит – астэаміялі/т (м.р.) – запаленне касцявога мозга, звычайна з распаўсюджваннем на ўсе пласты косці.

Остеомикоз – астэаміко/з (м.р.) – мікоз косці; характарызуецца спалучэннем дэструктыўных і праліфератывных працэсаў.

Остеон – астэо/н (м.р.) – структурная адзінка кампактнага рэчыва касцей у хрыбетных жывёл і чалавека. Астэон складаецца з касцявых пласцінак, размешчаных канцэнтрычна вакол гаверсавых каналаў, што надае косці пэўную трываласць.

Остеонекроз – астэанекро/з (м.р.) – змярцвенне ўчастка косці.

Остеопатія – астэапаты/я (ж.р.) – адзін з метадаў бязлекавай медыцыны, які заключаецца ў ручным уздзеянні на анатамічныя структуры цела з мэтай іх вызвалення ад функцыянальных блокаў і аднаўленні цыркуляцыі вадкасці для стварэння аптымальнага рухальнага стану чалавека.

Остеопороз – астэапаро/з (м.р.) – захворванне, звязанае з пашкоджаннем (станчэннем) касцявой тканкі, якое вядзе да пераломкаў і дэфармацыі касцей.

Остеосаркома – астэасарко/ма (ж.р.) – гэта пухліна касці, якая складаецца са злаякасных каморак, якія прадуцыруюць няспелую касцявую тканку.

Остеосинтез – астэасі/нтэз (м.р.) – хірургічны метадаў злучэння касцявых абломкаў і ліквідацыя іх рухомасці з дапамогай умацавальных прыбораў.

Остеотомія – астэатамі/я (ж.р.) – аперацыя рассячэння косці з мэтай выпраўлення яе або падаўжэння.

Остеофиты – астэафі/ты (мл.н.) – паталагічнае касцявое нарастанне на паверхні косці.

Остит – асты/т (м.р.) – запаленне косці.

Острота – вастрыня/ (ж.р.) – 1) уласцівасць вострага; 2) надзённасць, актуальнасць.

Острый – во/стры – 1) добра навостраны або з завострым канцом ці краем; 2) які звужаецца пад канец; 3) праніклівы, які добра ўспрымае; 4) які вызначаецца дасціпнасцю; 5) які выразна і моцна праяўляецца, адчуваецца; 6) які моцна дзейнічае на смак ці нюх; 7) моцна, ясна выражаны; напружаны.

Ость – асцю/к (м.р.) – тонкі, доўгі вусік на каласах жыта, ячменю, пшаніцы.

Осциллограф – хвалярысо/ўнік (м.р.), асцыло/граф (м.р.) – прыбор, які ўжываецца ў тэхніцы, медыцыне для назірання і запісу электрычных працэсаў.

Осязание – до/тык (м.р.) – 1) дзеянне паводле дзеяслова датыкацца – даткнуцца; 2) адно з пяці знешніх пачуццяў – успрыманне, адчуванне, якія ўзнікаюць пры дакрананні да чаго-н.

Отвердение – зацвярдзе/ненне (н.р.) – 1) цвярдзец; 2) хваравітае ўшчыльненне цяглічнай тканкі.

Отверстие – адтуліна (ж.р.) – дзірка, шчыліна, праход у чым-н.

Ответ – адка/з (м.р.) – 1) выкліканыя пытаннем або зваротам словы, выказаныя вусна або пісьмова; 2) расказванне вучнем урока; 3) выклад матэрыялу на пастаўленае пытанне.

Отвлечь – адварта/ць, адця/гваць – 1) перастаць займацца чым-н.; 2) адкласці на пазнейшы час.

Отвращение – агі/да (ж.р.) – вельмі непрыемнае пачуццё, якое выклікаецца кім- або чым-н.

Отграничить – абмежава/ць – аддзяліць, адасобіць адну з’яву ад другой.

Отдаленный – адда/лены – 1) які знаходзіцца на вялікай адлегласці ад чаго-н., далёка; 2) аддзелены вялікім прамежкам часу.

Отдел – аддзе/л (м.р.) – 1) падраздзяленне ў структуры якой-н. установы або прадпрыемства; 2) састаўная частка чаго-н.; 3) адна з частак, на якія падзяляецца што-н.

Отделение – аддзяле/ненне (н.р.) – 1) аддзяліцца; 2) тое, што і аддзел (у 1 знач.); 3) самастойная частка канцэрта, тэатральнага паказу; 4) ніжэйшае вайсковае падраздзяленне; 5) асобная, адасобленая частка памяшкання, партфеля і пад.

Отдельный – асо/бны – 1) які вылучаны з шэрагу іншых, існуе асобна, побач з іншымі; 2) які з’яўляецца самастойнай тактычнай адзінкай, што не ўваходзіць у склад буйнога вайсковага падраздзялення.

Отдых – адпачы/нак (м.р.) – правядзенне некаторага часу без звычайных заняткаў, працы для аднаўлення сіл.

Отек – ацё/к (м.р.) – пухліна, якая ўзнікае па прычыне лішняй вадкасці ў тканках.

Отец – ба/цька (м.р.) – мужчына ў адносінах да сваіх дзяцей, тата.

Отит – аты/т (м.р.) – запаленне вуха.

Отклонение – адхіле/нне (н.р.) – несупадзенне з чым-н., адход ад тыповага.

Отличие – адро/зненне (н.р.) – непадобнасць, розніца паміж кім-, чым-н.

Отложение – адкла/ды (мн.л.) 1) асадак арганічных і неарганічных рэчываў у выніку іх паступовага намнажэння; 2) намнажэнні якіх-н. рэчываў.

Отодвинутый – адсу/нуты – перасунуты на нейкую адлегласць што-н. ад каго-, чаго-н.

Оториноларингология – отарыналарынгало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, што займаецца захворваннямі вуха, горла, носа і іх лячэннем.

Оториноларинголог – отарыналарыngo/лаг (м.р.) – урач – спецыяліст па отарыналарынгало/гіі.

Ошибка – памы/лка (ж.р.) – 1) няправільнасць у дзеяннях, учынках, выказваннях, думках і г.д.; 2) няправільнае напісанне слова.

Ощущение – адчува/нне (н.р.) – 1) псіхічны працэс успрымання асобных уласцівасцей прадметаў і з'яў аб'ектыўнага свету пры іх непасрэдным уздзеянні на органы пачуццяў; 2) перажыванне, уражанне, прадчуванне; 3) самаадчуванне, стан.

-П-

Падение – падзе/нне (н.р.) – 1) страта добрага імя жанчынай, страта дзявоцтва; 2) нахіленасць у

адносінах да гарызантальнай паверхні (пра зямлю, горныя пароды).

Пазуха – суло/нь (ж.р.), па/зуха (ж.р.) – паражніна ў асобных органах цела.

Палата – пала/та (ж.р.) – асобны пакой у лячэбных установах,
дзе ляжаць хворыя.

Палатка – пала/тка (ж.р.) – часовае, звычайна летняе памяшканне з непрамакальнай тканіны або скуры.

Палеоантропалогія – палеаантрапала/гія (ж.р.) – раздзел антрапалогіі, які вывучае фізічны тып і эвалюцыю выкапнёвага чалавека.

Палец – па/лец (м.р.) – 1) адна з пяці канцавых рухавых частак ручыцы або ступні ў чалавека; 2) канечны член на лапах жывёл і птушак; 3) валік або стрыжань у машынах, які служыць звычайна для захвату іншых частак механізма.

Паліятыв – паліятыв/ў (м.р.) – 1) лекі або іншыя сродкі, які даюць часовую палёгку хвораму, але не вылечваюць хваробу; 2) сродкі, які ўжываюць з сябе частковае вырашэнне задачы, які даюць часовы выхад з цяжкага становішча.

Паліятывны – паліятыв/ўны – які ўжываюць паліятывам.

Палочка – па/лачка (ж.р.) – 1) бактэрыя, падобная па форме на прадаўгаватую выску; бацыла; 2) светлачуллівыя каморкі сеткавіцы вока хрыбетнікавых жывёл і чалавека, падобныя па форме на прадаўгаватую рыску.

Пальпация – пальпа/цыя (ж.р.) – абмацванне якой-н. часткі цела ў час медыцынскага агляду.

Памея – па/мея (ж.р.) – 1) здольнасць захоўваць і аднаўляць у свядомасці ранейшыя ўражанні, а таксама запіс гэтых уражанняў; 2) успамін аб кім-, чым-н.; 3) здольнасць успрымаць навакольнае, свядомасць.

Панарый – панары/ый (м.р.) – гнойнае запаленне тканак пальца.

Пандемия – пандэмі/я (ж.р.) – *навальная эпідэмія, што ахоплівае вялікія рэгіёны, цэлыя краіны.*

Панкреатит – панкреаты/т (м.р.) – *вострае або хранічнае запаленне падстраўнікавай залозы.*

Панкреатический – панкреаты/чны (сок) – *стрававальны сок, вырацоўваемы падстраўнікавай залозай.*

Персеверация – персевера/цыя (ж.р.) – *стэрэатыпны пайтор якой-н. псіхічнай выявы, дзеяння, выказвання.*

Питание – харчава/нне (н.р.) – *паступленне ў арганізм раслін, жывёл і чалавека і засваенне імі рэчываў, неабходных для папаўнення энергетычных выдаткаў, пабудовы і аднаўлення тканак.*

Питательная (среда) – пажы/ўнае (асяроддзе) – *вадка іабо цвёрдая сумесі рэчываў, на якіх выгадоўваюцца мікраарганізмы ў лабараторных або прамысловых умовах.*

Питьевой – пі/тны – *прыгодны для піцця, які мае адносіны да піцця.*

Пиурия – піўры/я (ж.р.) – *выдзяленне гною з мачой пры запаленчых захворваннях нырак, мачавых шляхоў або чалясніцы.*

Пища – е/жа (ж.р.) – *сукупнасць неарганічных і арганічных рэчываў, якія атрымлівае арганізм з навакольнага асяроддзя і выкарыстоўвае іх для сілкавання.*

Пищеварение – стравава/нне (н.р.) – *перапрацоўка, пераварванне і засваенне ежы арганізмам.*

Пищевод – страваво/д (м.р.) – *частка кішачніка ў выглядзе трубка, якая злучае паражніну рота са страўнікам.*

Пиявка – п'я/ўка (ж.р.) – *чарвяк, паразіт, які жыве ў прэснай вадзе, прысмоктваецца да цела жывёл і сілкуецца іх крывёю. Медыцынскія п'яўкі – для адсмоктвання крыві пры яе прылівах да галавы, кровазліцці.*

Плазма – пла/зма (ж.р.) – 1) вадкая частка крыві; 2) іанізаваны газ з роўнай канцэнтрацыяй дадатных і адмоўных зарадаў.

Плазмоген – плазмаге/н (м.р.) – носьбіт цытаплазматычнай спадчыны.

Плазмозаменитель – плазмазаменік (м.р.) – раствор, які з’яўляецца замяняльнікам плазмы, нармалізуе гемадынаміку.

Плазмоліз – плазмо/ліз (м.р.) – аддзяленне пратапласта ад абалонкі ў той час, калі дзейнічаюць на каморку гіпертанічным растворам.

Плазматэрапія – плазматэрапі/я (ж.р.) – лячэнне хвароб з дапамогай нутравенных увядзенняў прэпаратаў плазмы крыві.

Плазмоцитогенез – плазмацытагене/з (м.р.) – з’яўленне ў імунаграме значнай колькасці плазматычных каморак.

Плазмоцитоз – плазмацыто/з (м.р.) – з’яўленне ў імунагенезе значнай колькасці плазматычных каморак.

Пластырь – пла/стыр (м.р.) – наклееная на тканіну ліпкая лекавая маса, якая прыкладваецца да ран, нарываў і пад.

Плева – бало/на (ж.р.), плява/ (ж.р.) – тонкая скурка, перапонка ў жывёльным або раслінным свеце.

Плевра – пле/ўра (ж.р.) – абалонка, якая пакрывае лёгкія і сценкі грудной паражніны ў вышэйшых хрыбетных жывёл і чалавека

Плеврит – плеўры/т (м.р.) – запаленне плеўры.

Плесень – цвіль (ж.р.) – плесневы налёт на чым-н., які ўзнікае ад сырасці, гніення і пад.

Плессиметр – плесі/метр (м.р.) – прыстасаванне для перкусіі ў выглядзе прыкладаемай да скуры даследуемага пласцінкі, на якой робіцца пастукванне.

Плетизмограф – плецізмо/граф (м.р.) – прыбор для рэгістрацыі змены аб’ёму ўсяго цела чалавека, часткі цела або органа, галоўным чынам тутнавых калыханняў аб’ёму канцавін.

Плетора – плето/ра (ж.р.) – наяўнасць у судзінным рэчышчы павялічанага аб'ёму крыві.

Плечевая кость – раме/нак (м.р.) – доўгая трубчастая косць, шкiлетная аснова пляча.

Плечевой – плечавы/ – які адносіцца да пляча.

Плечо – плячо/ (н.р.) – праксімальная частка верхняй канцавіны, абмежаваная зверху лініяй, якая злучае ніжнія краі вялікай грудзіннай цягліцы і самай шырокай цягліцы спіны, а знізу – лініяй, якая праходзіць на 2 папярочныя пальцы вышэй надузгуза раменька.

Плешивость – лы/сасць (ж.р.) – трывалае або часовае, поўнае ці частковае выпадзенне (або адсутнасць) валасоў.

Плешь – лы/сіна (ж.р.) – месца на скуры галавы, на якім адсутнічаюць валасы.

Плод – плод (м.р.) – чалавечы зародак з 9 тыдня ўнутрыўлоннага развіцця да моманту нараджэння.

Плодогонный – пладаго/нны – які служыць для выгнання плода, зародка.

Плодоизгнание – пладавыгна/нне (н.р.) – выгнанне плода, знішчэнне плода, зародка.

Пломба – пло/мба (ж.р.) – пластычны, здольны цвярдзець матэрыял (амальгама, цэмент, пластмаса і інш.), якім запайваюць паражніну ў зубе для ўзнаўлення яго анатамічнай формы і фізіялагічнай функцыі.

Плоскостопие – плоскаступнё/васць (ж.р.) – фізічны недахоп нагі – плоская, без выгіну форма ступні.

Плоскость – ро/ўніца (ж.р.), пло/скасць (ж.р.) – 1) у геаметрыі: паверхня, якая мае два вымярэнні; 2) роўная, гладкая паверхня.

Плотность – шчы/льнасць (ж.р.) – маса цела, заключаная ў адзінцы яго аб'ёму.

Плутоний – плуто/ній (м.р.) – штучны радыёактыўны хімічны элемент III групы перыядычнай сістэмы, атамны нумар 94, атамная маса 244,0642.

Пневмография – дыхаліса/нне (н.р.), пнеўмаграфі/я (ж.р.) – запіс дыхальных рухаў грудной клеткі адмысловым прыборам пнеўмографам.

Пневмококк – пнеўмако/к (м.р.) – бактэрыі крупянога запалення лёгкіх.

Пневмокониоз – пнеўмаканіё/з (м.р.) – група хранічных прафесійных захворванняў лёгкіх, абумоўленых доўгім удыханнем вытворчага пылу: кварцавага – сілікоз, вугальнага – антракоз, аксідну жалеза – сідэроз.

Подагра – пада/гра (ж.р.) – хвароба суставаў і тканак, якая выклікаецца парушэннем абмену рэчываў у арганізме.

Подбородок – падгардзё/лак (м.р.), падбаро/дак (м.р.) – круглявасць, якая закрывае на твары пярэднюю частку ніжняй сківіцы.

Подвижный – руха/вы – жвавы, хуткі ў рухах; напоўнены рухамі.

Поджелудочная железа – падстра/ўніца (ж.р.), падстра/ўнікавая залоза/за (ж.р.) – залоза, якая выдзяляе стрававальны (падстаўнікавы) сок і гармоны.

Подкожный – падску/рны – які знаходзіцца пад скурай.

Подкорка – падко/рка (ж.р.) – скапленне нервовых камораў пад карой паўшар'яў галаўнога мозга.

Подкрепление – падмацава/нне (н.р.) – тое, што падмацоўвае, надае сілы, бадзёрыць.

Подлёгочный – падлё/гкавы – які знаходзіцца пад лёгкімі.

Подложечковая часть груди – падузду/хі (мн.л.), падлы/жачкавая частка грудзей/й (мн.л.) – частка грудзей пад лыжачкай.

Подложечный – падлы/жачны – які знаходзіцца пад ніжнім канцом грудной клеткі, пад лыжачкай.

Подмышечный – падпа/хавы – які мае адносіны да пахі.

Подмышка – падпа/ха (ж.р.) – унутраная частка плечаваго згіню.

Подногтевой – падпазно/гцевы – які знаходзіцца пад пазногцем.

Подометрия – падаметры/я (ж.р.) – вымярэнне памера ступні; выкарыстоўваецца пры дыягностыцы плоскаступнёвасці.

Подошва – падэ/шва (ж.р.) – 1) ступня; 2) ніжняя частка абутку пад ступнёй; 3) ніжняя частка, аснова чаго-н.

Подпочечный – падны/ркавы – які знаходзіцца пад ныркай.

Подражание – перайма/нне (н.р.) – калькаванне чужых рухаў, учынкаў, дзеянняў.

Подреберье – падрабры/нне (н.р.) – участак цела, які знаходзіцца пад рэбрамі.

Подросток – падле/так (м.р.) – хлопчык ці дзяўчынка ва ўзросце ад 12 да 16-17 гадоў.

Подслизистый – падслі/зісты – які знаходзіцца пад слізніцай.

Подсознательный – падсвядо/мы – які кантралюе ўнутраны духоўны стан чалавека, з’яўляецца галоўнай часткай унутранага стану.

Подсолнечник – слане/чнік (м.р.) – высокая расліна з буйным жоўтым суквеццем на высокім сцябле, якая вырошчваецца ў асноўным дзеля атрымання алею з насення, а таксама насення гэтай расліны.

Подчелюстной – падскі/вічны – які знаходзіцца пад сківіцай.

Позвонок – хрыбе/тка (ж.р.), пазвано/к (м.р.) – асобная косць (або храсток) хрыбетніка.

Позвоночник – хрыбе/тнік (м.р.), пазвано/чнік (м.р.) – у чалавека і хрыбетных жывёл: спінны хрыбет, які складаецца з шэрагу касцей (або храсткаў), што ідуць уздоўж спіны і ўтрымліваюць у сабе спінны мозг.

Показание – паказа/нне (н.р.) – велічыня чаго-н., якая паказваецца вымяральным прыборам.

Покой – спако/й (м.р.) – 1) стан цішыні, адсутнасць трывогі, хваляванняў, шуму; 2) ураўнаважанасць, фізічнае і духоўнае заспакаенне.

Покров – по/крыва (н.р.) – 1) верхні пласт, які накрывае што-н.; 2) тое, што накрывае, ахутвае сабой што-н.

Пол – плоць (ж.р.), пол (м.р.) – кожны з двух генетычна і фізіялагічна супрацьпастаўленых разрадаў жывых істот (мужчын і жанчын, самоў і самак).

Поліартрит – поліартры/т (м.р.) – адначасовае ці паслядоўнае запаленне некалькіх суставаў.

Полідипсія – хвараві/тая сма/га (ж.р.), полідыпсі/я (ж.р.) – моцная смага, у выніку якой чалавек выпівае вялікую колькасць вады; з'яўляецца тыповым сімптомам дыябету.

Поліестезія – поліэстэзі/я (ж.р.) – парушэнне паверхневай чулівасці, пры якой раздражненне адной кропкі ўспрымаецца як раздражненне шматлікіх кропак.

Поликистоз – полікісто/з (м.р.) – захворванне, пры якім адбываецца ўтварэнне шматлікіх кіст унутры і звонку арганізма.

Поликлиника – паліклі/ніка (ж.р.) – лячэбная ўстанова з урачамі розных спецыяльнасцей для хворых, якія лечацца на даму.

Полимастия – полімасты/я (ж.р.) – наяўнасць дадатковых малочных залоз ці мужкоў.

Полиморфизм – шматста/йнасць (ж.р.), полімарфі/зм (м.р.) – стан, пры якім храмасома ці якая-н. генетычная прыкмета існуе ў арганізме ў некалькіх формах, што прыводзіць да існавання больш за адзін марфалагічны тып.

Полиморфный – шматста/йны, палімо/рфны – які валодае прыкметамі шматстайнасці.

Полиневрит – полінеўры/т (м.р.) – захворванне, пры якім пашкоджваюцца перыферычныя нервы.

Полиома – паліё/ма (ж.р.) – эксперыментальная пухліна, выкліканая вірусам, здольным выклікаць

развіццё шматлікіх пухлін разнастайнай гісталагічнай будовы.

Полиомиелит – поліеміелі/т (м.р.) – вірусная хвароба нервовай сістэмы, якая часта суправаджаецца паралюшам.

Полиоэнцефалит – поліяэнцэфалі/т (м.р.) – запаленне шэрага рэчыва галаўнога мозгу .

Полип – склі/зень (м.р.), палі/п (м.р.) – паталагічнае ўтварэнне, якое выступае над паверхняй органа і звязана з ім ніткай або сваёй асновай.

Полিপептид – поліпепты/д (м.р.) – ланцужок амінакіслотных рэшткаў, злучаных пептыднай сувяззю.

Полисахарид – поліцукры/д (м.р.) – назва вугляродаў, якія змяшчаюць больш за 10 монацукрыдных рэшткаў.

Полнурия – поліўры/я (ж.р.) – павышанае выдзяленне мачы.

Полифагия – поліфагі/я (ж.р.) – празмернае спажыванне ежы.

Полифекалия – поліфекалі/я (ж.р.) – выдзяленне значна павялічанай колькасці лайна.

Полихромазия – поліхрамазі/я (ж.р.) – здольнасць каморкі афарбоўвацца як асноўнымі, так і кіслымі фарбамі.

Поліэмбрыонія – поліэмбрыяні/я (ж.р.) – развіццё некалькіх зародкаў з адной зіготы.

Поллакинурия – палакіўры/я (ж.р.) – пачашчанае мочаспусканне.

Поллиноз – паліно/з (м.р.) – захворванне, якое ўзнікае ў асоб са схільнасцю да іншачыннасці.

Поллюция – палю/цыя (ж.р.) – неадвольнае сямявывяржэнне ў мужчын.

Полнокровие – паўнакро/ўе (н.р.) – павялічаная супраць нормы колькасць крыві.

Полноценный – паўнава/ртасны – які захоўвае свае каштоўнасці або які валодае патрэбнымі якасцямі.

Половой – пло/цевы, палавы/ – тэрмін, які адносіцца да плоцевай сістэмы.

Положение – стано/вішча (н.р.) – стан, у якім знаходзіцца хто-н.

Положительный – стано/ўчы – які выражае адабрэнне.

Полоний – пало/ній (м.р.) – хімічны элемент з атамным нумарам 84 у перыядычнай сістэме.

Полоса – паласа/ (ж.р.) – мяжа чаго-н.

Полоскание – паласка/нне (н.р.) – 1) дзеянне паводле дзеяслова **паласкаць**; 2) лекавы раствор, настой або адвар для дэзынфекцыі рота або горла.

Полость – паражні/на (ж.р.), по/ласць (ж.р.) – у жывёльным арганізме: прастора, парожня або запоўненая чым-н., абмежаваная ўнутранымі паверхнямі сценак цела.

Полость рта – падзь (ж.р.), по/ласць ро/та (ж.р.) – адтуліна ў цэле жывёлы ці чалавека, праз якую прымаецца ежа, а ў таго, хто дышае лёгкімі, выдаецца гук.

Полость таза – ло/гвішча (н.р.), по/ласць та/за (ж.р.) – анатамічная прастора, абмежаваная касцямі таза. Змяшчае рэпрадуктыўныя і інш. органы.

Полотенце – ручні/к (м.р.) – вузкі прадаўгаваты кавалак кужэльнай ці баваўнянай тканіны, прызначаны для выцірання цела, посуду.

Полукоронка – паўкаро/нка (ж.р.) – 1) апорныя элементы мастападобнага пратэза, якія не пакрываюць вестыбулярныя паверхні апорнага зуба; 2) самастойныя пратэзы з кампамера або керамікі для абліцоўкі пашкоджаных нярэдных зубоў.

Полулунный – паўме/сяцавы – паўмесяцавыя засланкі затамкі.

Полушарие – паўша/р'е (н.р.) – палова шара, а таксама прадмет такой формы.

Полый – паро/жні – пусты ўнутры.

Помеха – перашко/да (ж.р.) – 1) тое, што затрымлівае якія-н. дзеянні або развіццё чаго-н, стаіць

на шляху ажыццяўлення чаго-н.; 2) тое, што перагароджвае шлях, затрымлівае перамяшчэнне.

Помощь – дапамо/га (ж.р.) – садзейнічанне, падтрымка ў чым-н.

Понизить – зні/зіць, пані/зіць – зменшыць вышыню чаго-н., апусціць уніз.

Понос – ля/кса (ж.р.), пано/с (м.р.) – расстройства дзейнасці кішачніка з частымі вадкімі экскрэментамі.

Понятие – азначэ/нне (н.р.), разуме/нне (н.р.) – 1) здольнасць разумець, спасцігаць розумам змест, сэнс, значэнне чаго-н.; 2) пэўны пункт погляду на што-н., пэўнае вытлумачэнне чаго-н.; 3) уяўленне аб чым-н., погляд на што-н.

Поперечный – папярэ/чны – які праходзіць, размяшчаецца ўпоперак чаго-н.

Популяция – папуля/цыя (ж.р.) – сукупнасць асобін аднаго віду, якая доўга існуе дзе-н.

Пора – кі/пра (ж.р.), по/ра (ж.р.) – 1) вельмі дробная адтуліна потавай залозы на скуры; 2) вельмі дробная шчыліна, прамежак паміж часцінкамі рэчыва.

Поражение – пашко/джанне (н.р.) – пашкоджанае месца, паломка.

Порок – паро/к (сэрца) (м.р.) – устойлівыя няправільнасці ў будове сэрца, якія парушаюць яго функцыянаванне.

Послед – пасле/д (м.р.) – орган, які ўтвараецца ў цяжарнай жанчыны і самкі сысуноў для абмену рэчываў і кармлення зародка ў час выношвання плода і які выходзіць услед за плодам.

Последствие – паслядзе/янне (н.р.) – з’ява, якая заключаецца ў тым, што ўздзеянне чаго-н. выяўляецца не толькі ў момант прымянення, але і ў наступных стадыях.

Последовательный – паслядо/ўны – 1) які бесперапынна наступае, ідзе адзін за адным; 2) які заканамерна вынікае з чаго-н., лагічна абгрунтаваны.

Послезародышевый – паслязаро/дкавы – перыяд развіцця плода цяжарнай жанчыны ці самкі сысуноў, які ідзе пасля стадыі зародка на мяжы 9-ці тыдняў.

Послеоперационный – пасляаперацы/йны – які бывае, адбываецца пасля аперацыі; прызначаны для хворых пасля аперацыі.

Послеродовый – пасляро/давы – які бывае, адбываецца пасля родаў.

Посмертный – пасмяро/тны – які мае адносіны да перыяду пасля смерці каго-н., які ўзнікае пасля смерці каго-н.

Постадаптация – постадапта/цыя (ж.р.) – перыяд, які бывае, адбываецца пасля адаптацыі чаго-н. (каго-н.) да новых абставін.

Постинфарктный – постінфа/рктны – які бывае, адбываецца пасля інфарктага стану.

Постоянная – нязме/нная – 1) такі, які не змяняецца, не можа быць зменены; пастаянны; 2) заўсёды, звычайны для каго-, чаго-н., заўсёды аднолькавы; 3) у граматыцы – часціны мовы, якія не маюць форм скланення і спражэння.

Поступление – паступле/нне (н.р.) – 1) пранікненне чаго-н. у арганізм; 2) уваход куды-н.

Постэмбриональный – постэмбрыяна/льны – развіццё арганізма пасля нараджэння.

Пот – пот (м.р.) – вадкасць, вылучаемая скурнымі залозамі.

Потенциальный – магчы/мы, патэнцыя/льны – 1) такі, які можа адбыцца; здзяйсняльны, дапушчальны; 2) выяўляе няўпэўненае пацвярджэнне.

Потёртость – пацё/ртасць (ж.р.) – раздражнёнае месца на скуры, слізніцы.

Потеря – стра/та (ж.р.) – тое, што страчана, згублена.

Потеть – патне/ць – 1) накрывацца потам; 2) пад уздзеяннем вонкавага холаду накрывацца вільготным налётам.

Потливість – патлі/васць (ж.р.) – моцна і часта патнеючы.

Потница – патні/ца (ж.р.) – хвароба скуры, якая праяўляецца ў з'яўленні дробных пухірыкаў пры ўзмацненым вылучэнні поту.

Почка – ны/рка (ж.р.) – парны орган мочавыдзяляльнай сістэмы хрыбетных жывёл і чалавека.

Поясница – паясні/ца (ж.р.) – ніжняя частка спіны да пояса.

Поясничны – паясні/чны – прыналежаць да паясніцы.

Правый – пра/вы – процілеглы левай.

Праксис – пра/ксіс (м.р.) – здольнасць да выканання мэтанакіраваных рухальных актаў, якая можа парушацца пры паражэнні галаўнога мозга.

Превентивны – прэвенты/ўны – які прадухіляе, засцерагае.

Превосходит – перавыша/ць – перасягаць каго-н. у чым-н.

Прегнантность – прагна/нтнасць (ж.р.) – праніклінасць, лаканічнасць. У псіхалогіі прагнантнай называюць такую структуру, дзякуючы якой сутнасць пэўнага дадзенага ўвасоблена ў найбольш чыстай і неабходнай форме.

Предболезнь – перадхваро/ба (ж.р.) – стан арганізма на мяжы здароўя і хваробы, які можа перайсці ў выяўленую форму хваробы ці становіцца нармальнай функцыяй арганізма.

Преддверие – прысе/нак (м.р.) – паражніна, размешчаная каля ўвахода ў нейкую частку лага органа.

Предельный – ме/жавы – крайні, які даходзіць да мяжы.

Предлежание – перадляжа/нне (н.р.) – становішча плода ў родах, класіфікаванае па частцы цела, якое знаходзіцца бліжэй да верхняй апертуры малога лагва і першым апускаецца ў малое лагво.

Предоперационный – перадаперацы/йны – перыяд знаходжання хворага ў стацыянары ад моманту шпіталізацыі для хірургічнай аперацыі да яе пачатку, які выкарыстоўваецца для дыягнастычных даследаванняў і падрыхтоўкі хворага да аперацыйнага ўмешвання.

Предплечевой – ло/квічны, перадплечавы/ – які знаходзіцца перад локвіцай.

Предплечье – ло/квіца (ж.р.), перадпле/чча (н.р.) – частка рукі, якая ўтворана жбіцай і прамянёвай косцю.

Предплюсна – перадплю/сна (ж.р.) – частка цела, якая ўтворана сямю кароткімі губчатымі касцамі, якія ляжаць у два рады.

Предпозвоночный – перадхрыбе/тнічны – той, які знаходзіцца перад хрыбетніцай.

Предрак – перадкарбу/нка (ж.р.), перадра/к (м.р.) – агульная назва прыроджаных або набытых дыспластычных змен, на аснове якіх узнікаюць пухліны.

Предрасположенность – схі/льнасць – наяўнасць індывідуальных прыроджаных або набытых асаблівасцей будовы і функцый арганізма, якія садзейнічаюць захворванню.

Предродовый – перадро/давы – перыяд перад родамі.

Предсердие – прысэ/рцак (м.р.) – кожная з дзвюх сэрцавых паражнін, у адну з якіх уліваецца зваротная кроў з усяго цела, а ў другую – з лёгкіх.

Предсердечный – перадсэ/рцавы – які знаходзіцца спераду ад сэрца.

Предсмертный – перадсмяро/тны – які бывае перад смерцю, папярэднічае смерці; напісаны, сказаны перад смерцю.

Предстарческий – перадстарэ/чы – які папярэднічае старасці.

Предстательная железа – чаля/сніца (ж.р.) – эндакрынная трубчаста-альвелярная залоза мужчын, якая знаходзіцца ніжэй за мачавік.

Предупредить – папярэ/дзіць – загадзя наведаміць каму-н. пра што-н.

Предупреждение – папярэ/джванне (н.р.) – дзеянне паводле значэння дзеяслова **папярэджваць-папярэдзіць**.

Предынфарктный – перадынфа/рктны – які папярэднічае інфаркту міякарда і характарызуецца з’яўленнем ці пачашчэннем прыступаў стэнакардыі.

Презерватив – прэзерваты/ў (м.р.) – 1) засцерагальны сродак ад чаго-н.; 2) прыстасаванне, якое прымяняецца для засцеражэння ад цяжарнасці і венерычных хвароб.

Преимущество – перава/га (ж.р.) – асаблівасць, якая выгадна адрознівае каго-, што-н. ад каго-, чаго-н.

Препарат – прэпара/т (м.р.) – 1) частка жывёльнага або расліннага арганізма, прыгатаваная для лабараторнага даследавання або дэманстрацыі; 2) хімічны або фармацэўтычны прадукт.

Препаратор – прэпара/тар (м.р.) – спецыяліст, які вырабляе прэпараты.

Преципитация – прэцыпіта/цыя (ж.р.) – імуналагічная рэакцыя з раствору нераспушчальнага комплексу антыген-антыцела, утворанага ў выніку злучэння распушчальнага антыгена са спецыфічнымі цэламі.

Прививка – прышчэ/пка (ж.р.) – увядзенне ў арганізм вакцыны для папярэджвання або лячэння якой-н. хваробы; працэс прышчэпкі.

Привратник – прываро/тнік (м.р.) – выхад са страўніка ў кішачнік.

Привыкание – прызвычае/нне (н.р.) – стан псіхалагічнай залежнасці ад лекавага рэчыва, які ўзнікае ў выніку яго паўторнасці.

Привычка – звы/чка (ж.р.) – здольнасць жывых істот захоўваць і аднаўляць раней прыдбаныя змяненні.

Пригодность – прыда/тнасць (ж.р.) – здатнасць да чаго-н.

Придаток – прыве/сак (м.р.) – 1) дадатак да чаго-н., што не існуе самастойна; 2) дадатковая частка пры чым-н.; 3) назва некаторых утварэнняў у жывым арганізме.

Прыём – прыё/м (м.р.) – 1) асобнае дзеянне, рух; 2) спосаб ажыццяўлення чаго-н.

Прыёмны – прыё/мны – 1) усынаўлены або той, хто ўсынавіў каго-н; 2) пакой для наведвальнікаў; які служыць для прыёму.

Прыжигание – прыпяка/нне (н.р.) – разбурэнне тканкі шляхам аказання на яе непасрэдна цеплага ўплыву.

Прызнак – прыме/та (ж.р.) – адметная рыса, па якой пазнаецца прадмет.

Прыкус – прыку/с (м.р.) – становішча зубоў пры сціснутых сківіцах.

Примочка – прымо/чка (ж.р.) – вадкія лекі, якія змочваюць вату, нітніцу для прыкладання да хворага месца.

Приобрести – набы/ць – стаць уладальнікам чаго-н.

Приобретённый – набы/ты – які адносіцца да дзеяслова **набыць**.

Припадок – прыпа/дак (м.р.), абмо/р (м.р.) – раптоўная ці звычайна паўтаральная, вострая праява якой-н. хваробы (страта прытомнасці).

Припарка – прыпа/рка (ж.р.) – лячэбная працэдура – праграванне хворага месца сыпкім або размякчэлым рэчывам; сам лячэбны сродак.

Природно-очаговый – прыро/дна-ачаго/вы – месца ўтварэння ачагоў пры інфекцыйных хваробах.

Приступ – пры/ступ (м.р.) – вострая і раптоўная праява прыкмет хваробы.

Присыпка – прысы/пка (ж.р.) – лекавы парашок, якім насыпаюць хворае месца.

Причина – прычы/на (ж.р.) 1) з’ява, якая выклікае, абумоўлівае ўзнікненне другой з’явы; 2) падстава, зачэпка для якіх-н. дзеянняў.

Проба – про/ба (ж.р.) – 1) выпрабаванне, праверка; 2) частка матэрыялу, ежы, узятая для праверкі, вызначэння якасці.

Прободение – праніка/нне (н.р.), прабадзе/нне (н.р.) – утварэнне на вылётнай адтуліны ў сценцы парожняга органа.

Прогрессировать – прагрэсі/раваць – паступова ўзмацняцца, павялічвацца.

Продольный – уздо/ўжны – размешчаны па даўжыні, уздоўж чаго-н.

Продромальный – прадрама/льны – адносіцца да перыяду, які папярэднічае з'яўленню сімптомаў якога-н. інфекцыйнага захворвання.

Продувание – прадзіма/нне (н.р.) – прапусканне наветра пад ціскам праз што-н.

Прожилка – про/жылак (м.р.) – тое самае, што жылка (маленькая крывяносная судзіна).

Проказа – стру/пля (ж.р.), прака/за (ж.р.) – хранічная і інфекцыйная хвароба, якая ўздзейнічае на скуру, вочы, нервовую сістэму і некаторыя ўнутраныя органы.

Проксимальный – праксіма/льны – размешчаны каля месца далучэння канцавіны да тулава.

Проктит – практы/т (м.р.) – запаленне слізніцы кутніцы.

Проктология – практало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які вывучае захворванні кутніцы.

Пролактин – пралакты/н (м.р.) – гармон пярэдняй долі гіпофіза (па хімічнай будове з'яўляецца пептыдным гармонам).

Пролапс – прала/пс (м.р.) – выпадзенне наверх якога-н. унутранага органа.

Пролежень – про/лежань (м.р.) – амяривенне скурных тканак цела ў выніку доўгага і нерухомага ляжання.

Пролепсис – прале/псіс (м.р.) – згадванне будучых падзей або ўласцівасцей як загадзя чакаемых.

Пролин – пралі/н (м.р.) – гетэрацыклічная кіслата.

Пролиферация – праліфера/цыя (ж.р.) – разрастанне тканак цела шляхам наватвораў і размнажэння каморак.

Промежностный – праме/жжавы – які адносіцца да прамежка.

Промежность – праме/жжа (н.р.) – частка цела паміж заднепраходнай адтулінай і знешнімі плоцевымі органамі (у чалавека і хрыбетных жывёл).

Промежуточный – прамежкавы – 1) які ўтварае з сябе прамежак, прастору паміж чым-н.; 2) які займае сярэдняе становішча паміж процілеглымі з’явамі.

Промиферация – праміфера/цыя (ж.р.) – цыталагічнае даследаванне.

Промывание – прамыва/нне (н.р.) – дзеянне наводле дзеяслова **прамываць – прамыць**.

Промыть – прамы/ць – чыста абмыць вадой ці якой-н. вадкасцю.

Проницаемость – праніка/льнасць (ж.р.) – уласцівасць пранікальнага.

Пропедевтика – прапедэ/ўтыка – напярэдняе кола ведаў пра што-н.

Прорезание – прараза/нне (н.р.) – які адносіцца да дзеяслова **праразаць**.

Прорезать – прараза/ць – зрабіць (чым-н. рэжучым) адтуліну ў чым-н.

Просвет – прасве/т (м.р.) – адтуліна, шчыліна ў чым-н.

Простата – праста/та (ж.р.) – экзакрынная трубчатая-альвэлевая залоза мужчынскага арганізма, няпарны андрагеназалежны орган, размешчаны ніжэй за мачавік.

Простатин – прастаты/н (м.р.) – гомеапатычны сродак, які ўжываецца пры захворваннях чалясніцы.

Простатит – прастаты/т (м.р.) – запаленне чалясніцы, звычайна інфекцыйнай прыроды, з пачашчаным хваравітым мачаспускам, затрымкай мачы.

Простой – про/сты – аднастайны на складзе, нескладаны.

Пространство – прасто/ра (ж.р.) – 1) адна з форм матэрыі, якая характарызуецца працягласцю і аб'ёмам; 2) свабодны прамежак паміж чым-н.

Простуда – празя/ба (ж.р.), прасту/да (ж.р.) – 1) ахаладжэнне, рэзкая змена тэмпературы, якой быў падвергнуты арганізм; 2) хвароба, выкліканая ахаладжэннем арганізма, рэзкай змены тэмпературы.

Протез – пратэ/з (м.р.) – штучная частка цела, зробленая ўзамен страчанай прыроджанай.

Протеин – пратэі/н (м.р.) – 1) хімічнае рэчыва, адкрытае ў жывёльных целах; 2) просты бялок, які складаецца з амінакіслотных рэшткаў.

Протеолитический – пратэаліты/чны – які расшчапляе бялкі; адносіцца да працэсу расшчаплення бялкоў.

Противогнилостный – процігні/льны – служыць для барацьбы з гнільнымі бактэрыямі.

Противоположный – проціле/глы – 1) размешчаны насупраць; 2) які супярэчыць чаму-н., карэнным чынам адрозніваецца ад чаго-н.

Проток – прато/ка (ж.р.) – вузкая злучальная паражніна, канал.

Профилактика – прафіла/ктыка (ж.р.) – сукупнасць папярэджальных мерапрыемстваў (у медыцыне, тэхніцы і інш. галінах).

Профиль – по/верць (ж.р.), про/філь (м.р.) – 1) выгляд твару або рэчы з бакоў; 2) вертыкальны разрэз, сячэнне якога-н. участка, паверхні, рэчы; 3) сукупнасць асноўных тыповых рыс, якія характарызуюць гаспадарку, прафесію, спецыяльнасць.

Профузный – прафу/зны – моцны (аб крывацёку).

Проподимость – прахо/днасць – 1) даступнасць чаго-н. для праходу, праезду, пераправы; 2) здольнасць прапускаць што-н. (пра органы чалавека ці жывёлы); 3) здольнасць транспартных сродкаў пераадолюваць дарожныя перашкоды.

Процедура – працэду/ра (ж.р.) – афіцыйны парадак дзеянняў пры ажыццяўленні ці выкананні чаго-н; 2) лячэбнае мерапрыемства, прапісанае ўрачом (ванна, масаж і пад.).

Процесс – працэ/с (м.р.) – 1) паслядоўная змена якіх-н. з'яў, ход развіцця чаго-н.; 2) актыўнае развіццё хваробы; 3) парадак разбору судовых спраў.

Прыщ – бо/лька (ж.р.) – невялікі запалены бугарок на скуры.

Прямая кишка – ку/тніца (ж.р.), прама/я кішка/ (ж.р.) – апошняя частка кішачнага тракта ў выглядзе кароткай прамой трубкі.

Псевдо- – псе/ўда- – першая састайная частка складаных слоў, якая мае значэнне: несапраўдны, надуманы, ілжывы.

Психиатр – псіхія/тр (м.р.) – урач, спецыяліст па псіхічных захворваннях.

Психиатрия – псіхіятры/я (ж.р.) – навука аб псіхічных захворваннях і іх лячэнні.

Психика – псі/хіка (ж.р.) – гэта функцыя мозга, якая заключаецца ў адлюстраванні аб'ектыўнай рэальнасці, вобразах, на аснове якіх рэгулюецца жыццядзейнасць арганізма.

Психоанализ – псіхаана/ліз (м.р.) – метады вывучэння нейсвядомленых псіхічных працэсаў шляхам аналізу.

Психоаналитик – псіхааналі/тык (м.р.) – чалавек, які займаецца псіхічна хворымі.

Психогигиена – псіхагігіе/на (ж.р.) – галіна гігіены і псіхіятрыі, якая вывучае фактары і ўмовы навакольнага асяроддзя, якія ўплываюць на псіхічнае развіццё і псіхічны стан чалавека.

Психодиагностика – псіхадыягно/стыка (ж.р.) – ацэнка псіхічнага стану хворага з дапамогай эксперыментальна-псіхалагічнага тэста.

Психоз – псіхо/з (м.р.) – расстройства псіхікі, якое праяўляецца поўнасю або пераважна неадэкватным адлюстраваннем рэальнага свету з парушэннем паводзін.

Психолог – псіхо/лаг (м.р.) – гэта чалавек, які атрымаў прафесійную адукацыю, пацверджаную дыпломам. Ён працуе з людзьмі, праблемы якіхносяць часовы характар.

Психология – псіхало/гія (ж.р.) – 1) навука, якая вывучае працэсы і заканамернасці псіхалагічнай дзейнасці; 2) сукупнасць псіхалагічных працэсаў, што абумоўліваюць пэўны род дзейнасці; 3) душэўны склад, псіхіка.

Психомоторный – псіхамато/рны – які адносіцца да цяглічнай і псіхічнай актыўнасці.

Психоневроз – псіханеўро/з (м.р.) – зваротнае псіхічнае расстройтва з перавагай афектыўнай лабільнасці, страху, трывогі і з’яў назоілівасці.

Психоневролог – псіханеўро/лаг (м.р.) – урач-спецыяліст па псіханеўралогіі.

Психопат – псіхапа/т (м.р.) – чалавек з хвораі псіхікай.

Психопатология – псіхапатало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які вывучае агульныя заканамернасці праяўлення расстройстваў псіхічнай дзейнасці.

Психопатия – псіхапа/тыя (ж.р.) – псіхічная ненармальнасць, звычайна спадчыннага паходжання.

Психостения – псіхастэні/я (ж.р.) – нервовае захворванне, якое праяўляецца ў павышанай уражлівасці, няўпэўненасці ў сабе, пастаянных сумненнях, назоілівых думках і пад.

Психотерапия – псіхатэрапі/я (ж.р.) – метады лячэння хворага сродкамі псіхічнага ўздзеяння.

Псориаз – псарыя/з (м.р.) – хранічнае неінфекцыйнае захворванне, дэратоз, які параждае ў асноўным скуру.

Пудендальный – сарама/тны, пудэнда/льны – гэта прастора паміж двума лісткамі палёўніцы нутраной збіральнай цягліцы.

Пузырь – (волдырь) пухі/р (м.р.) – балючае ўздутае месца на скуры.

Пульмонолог – пульmano/лаг (м.р.) – урач, які дыягнастуе хваробы лёгкіх, дыхнікаў і плеўры.

Пульмонологія – пульmanало/гія (ж.р.) – раздзел клінічнай медыцыны, які вывучае хваробы лёгкіх, дыхнікаў і плеўры і які распрацоўвае метады іх дыягностыкі, лячэння і прафілактыкі.

Пульпа – пу/льпа (ж.р.) – рыхлая злучальная тканка, якая запаўняе паражніну зуба.

Пульс – тутно/ (н.р.), пульс (м.р.) – хвалепадобны рытмічны рух сценак крывяносных судзін, які выклікаецца выштурхваннем крыві з сэрца.

Пульсация – ту/тнасць (ж.р.), пульса/цыя (ж.р.) – рытмічнае біенне, наяўнасць тутна.

Пункт – пункт (м.р.) – тэмпературная мяжа, пры якой рэчыва змяняе свой аграгатны стан.

Пункция – пу/нкцыя (ж.р.) – пракол (тканкі, паражніны) з лячэбнымі або дыягностычнымі мэтамі.

Пуповина – пупаві/на (ж.р.) – трубкападобны орган, які злучае зародак жывёл або чалавека з целам маці і служыць каналам для жыўлення зародка.

Пуп – пуп (м.р.) – 1) упадзіна з сярэдзіне жывата пасля адпадзення пупавіны; 2) страўнік у птушак.

Пупочный – пу/павы – які мае адносіны да пупа.

– Р –

Работа – пра/ца (ж.р.) – 1) чалавечая дзейнасць, накіраваная на стварэнне пры дапамозе прылад вытворчасці матэрыяльных і духоўных каштоўнасцей, неабходных для жыцця людзей; 2) кола заняткаў, абавязкаў; 3) вынік разумовай дзейнасці, твор; 4) тое, што і работа.

Работоспособность – працаздо/льнасць (ж.р.) – 1) фізічная здольнасць да працы, дзейнасці; 2) здольнасць многа і прадуктыўна працаваць.

Равновесие – раўнава/га (ж.р.) – стан нерухомасці, спакою, у якім знаходзіцца цела.

Радиационный – радыяцы/йны – які звязаны з радыяцыяй і мае адносіны да яе.

Радиация – радыя/цыя (ж.р.) – 1) выпраменьванне, якое ідзе ад якога-н. цела; 2) праменнепадобнае распаўсюджванне чаго-н. ад цэнтра да акружнасці.

Радиевый – ра/дыевы – 1) суадносны па значэнні з назойнікам **радый**, звязаны з ім; 2) уласцівы радыю, характэрны для яго; 3) у якім ёсць радый.

Радикальный – радыка/льны – рашучы, карэнны, які прытрымліваецца крайніх поглядаў.

Радикулит – радыкулі/т (м.р.) – захворванне карэньчыкаў спіннамазгавых нерваў.

Радиоактивационный – радыеактывацы/йны (аналіз) – метад вызначэння якаснага і колькаснага складу рэчыва, заснаваны на актывацыі атамных ядраў і вымярэнні іх радыеактыўнага выпраменьвання.

Радиоактивность – радыеакты/ўнасць (ж.р.) – радыеактыўны распад, працэс, шляхам якога нестабільныя ядры некаторых атамаў распадаюцца з выпраменьваннем альфа-, бэта- ці гама-промяняў або спантанна дзеляцца.

Радиобиолог – радыебіё/лаг (м.р.) – чалавек, які звязаны і працуе ў галіне радыёбіялогіі.

Радиобиология – радыебіяло/гія (ж.р.) – навука аб уздзеянні ўсіх відаў іанізацыйных выпраменьванняў на жывыя арганізмы, іх згуртаванні і біясферу ў цэлым.

Радиоизотопная – радыеізато/пная (дзягностыка) – раздзел радыялогіі, прадмет вывучэння якога – выкарыстанне радыеактыўных ізатопаў і мечаных імі спалучэнняў для распазнавання захворванняў.

Радиолечение – радыёлячэ/нне (н.р.) – лячэнне захворванняў з дапамогай радыеактыўнага выпраменьвання.

Радиолиз – радыё/ліз (м.р.) – раскладанне хімічных спалучэнняў пад уздзеяннем іанізацыйных

выпраменьванняў з утварэннем свабодных
радыкалаў.

Радиолог – радыё/лаг (м.р.) – урач, які займаецца
дыягностыкай захворванняў метадамі
рэнтгенаграфіі.

Радиология – радыяло/гія (ж.р.) – навука, прадметам
вывучэння якой з’яўляецца тэорыя і практыка
выкарыстання крыніц іанізуючых выпраменьванняў
для дыягностыкі і лячэння захворванняў.

Радон – радо/н (м.р.) – прыродны радыёактыўны
хімічны элемент, газ, прадукт распаду радую.

Радужка – раё/к (м.р.) – радужная абалонка вока.

Разветвление – разгалінава/нне (н.р.) – месца, дзе
што-н. разгаліноўваецца ў розныя бакі.

Развитие – развіццё/ (н.р.) – працэс пераходу з аднаго
стану ў другі, болей дасканалы.

Разгибатель – разгіна/льнік (м.р.) – службыць для
разгінання суставаў.

Раздвоение – двая/містасць (ж.р.), раздвае/нне (н.р.)
– які праяўляецца ў двух розных відах, формах.

Раздражение – раздражне/нне (н.р.) – рэакцыя
арганізма або асобнага органа на ўздзеянне
раздражняльніка.

Раздражимость – раздражня/льнасць (ж.р.) –
уласцівасць раздражняльнага.

Разлитие – разліццё/ (н.р.) – выліванне часткова або
поўнасю, выплюхванне.

Различие – адро/зненне (н.р.) – непадобнасць паміж
чымсьці.

Размер – пame/р (м.р.) – велічыня чагосьці, у якімсьці
вымярэнні.

Размножение – размнажэ/нне (н.р.) – павелічэнне ў
колькасці (асобін).

Разнородный – разнаста/йны – якія адрозніваюцца па
сваіх прыкметах і якасцях.

Разрез – разрэ/з (м.р.) – разрэзанае месца, прарэзаная
адтуліна.

Разрезать – разреза/ць – *раздзяляць на часткі чым-н. вострым.*

Разрыв – разры/ў (м.р.) – *месца, дзе штосьці разарвана; прамежак, утвораны паміж чымсьці.*

Разряд (электрический) – распрыжа/нне (н.р.), разра/д (м.р.) – *страта электрычнасці якім-н. целам.*

Рак – рак (м.р.) – *род злаякаснай пухліны.*

Распад – распа/д (м.р.) – *дзеянне і стан паводле значэння дзеяслова **распадацца**.*

Распознавание – распазнава/нне (н.р.) – *дзеянне паводле дзеяслова **распазнаваць**.*

Расположение – размяшчэ/нне (н.р.) – *1) дзеянне паводле значэння дзеяслова **размяшчаць**; 2) парадак, сістэма месцазнаходжання каго-н., чаго-н.*

Распределение – размеркава/нне (н.р.) – *1) дзеянне паводле значэння дзеяслова **размеркаваць**; 2) працэс размяшчэння, раздзялення гатовага прадукта ў грамадстве, які вызначаецца вытворчымі адносінамі.*

Распределить – размеркава/ць – *1) раздзяліць, падзяліць паміж кім-, чым-н., прадставіўшы кожнаму пэўную частку; 2) вызначыць паслядоўнасць, размясціць у якой-н. паслядоўнасці; 3) мяркуючы, падлічыць, вырашыць.*

Распространение – распаўсю/джванне (н.р.) – *дзеянне паводле значэння дзеяслова **распаўсюджаць**.*

Распространять – распаўсю/джваць – *1) пашыраць сферу дзейнасці на каго-, што-н.; 2) раздаць, прадаць многім.*

Расстройство – расстро/йства (н.р.) – *1) захворванне, выкліканае парушэннем дзейнасці якіх-н. органаў; 2) дрэнны настрой, страта душэўнай раўнавагі.*

Раствор – раство/р (м.р.) – *1) вадкасць, атрыманая распаўсюшчэннем якога-н. рэчыва ў вадзе або іншай вадкасці; 2) у будаўнічай справе: вязкая цестападобная сумесь цэменту, пяску і вады.*

Растворение – распаўсчч/нне (н.р.) – *працэс, пры якім прымушаюць распаўсчч/цца ў якой-н. вадкасці.*

Растворимый – распушча/льны – які паддаецца распушчэнню.

Растиание – расціра/нне (н.р.) – шараваннем зрабіць дробным, ператварыць у парашок.

Растормаживание – разгальмо/ўванне (н.р.) – часовае знішчэнне тармазнога стану ў некаторых участках ЦНС за кошт распаўсюджвання ўзбуджэння.

Растяжение – расця/г (м.р.) – надаўжэнне злучальнай тканкі з прычыны моцнага напружання, штуршка.

Растяжимость – расця/гласць (ж.р.) – уласцівасць расцягвацца.

Расход – выда/так (м.р.) – затраты на што-н., расходная сума.

Расходование – выдаткава/нне (н.р.) – працэс затрачвання на што-н.

Расходовать – выдаткава/ць – затрачваць на што-н.

Рахит – анге/лька (ж.р.), рахі/т (м.р.) – дзіцячая хвароба – парушэнне развіцця касцей у выніку недахопу ў арганізме неабходных вітамінаў.

Рахитизм – анге/лькасць (ж.р.), рахіты/зм (м.р.) – сукупнасць прымет рахіту.

Рацион – рацыё/н (м.р.) – норма харчовага забеспячэння для людзей і корму для жывёл на пэўны тэрмін.

Рвота – вані/ты (мн.л.), ірво/та (ж.р.) – адвольнае вываржэнне змесціва страўніка цераз рот, а таксама тое, што вывергнута такім чынам.

Рвотное – вані/тнае, ірво/тнае – лекі, якія выклікаюць ваніты.

Реабилитация – рэабіліта/цыя (ж.р.) – усуненне вынікаў якой-н. цяжкай хваробы або траўмы.

Реабсорбация – зноўусмо/ктванне (н.р.), рэабсарба/цыя (ж.р.) – працэс зваротнага ўсмоктвання.

Реагировать – рэагава/ць – 1) паступаць нейкім чынам у адказ на што-н., праяўляючы свае адносіны да чаго-н.; 2) адказваць якімі-н. рухамі, адсветамі на

тое ці іншае раздражненне; 3) уступаць у хімічную рэакцыю.

Реактивность – рэакты/ўнасць (ж.р.) – 1) здольнасць выклікаць рэакцыю, быць рэактывам; 2) здольнасць рэагаваць на знешнія раздражненні.

Реакция – рэа/кцыя (ж.р.) – дзеянне або ўчынак, які з’яўляецца адказам на якое-н. уздзеянне; 2) адказ арганізма на тое ці іншае знешняе раздражненне або ўздзеянне; 3) фізіка-хімічнае ўзаемадзеянне паміж двума або некалькімі рэчывамі.

Реаниматолог – рэанімат/лаг (м.р.) – спецыяліст, які займаецца падтрыманнем і ўзнаўленнем жыццёва-важных функцый арганізма пры захворваннях, якія пагражаюць жыццю.

Реанимация – рэаніма/цыя (ж.р.) – сукупнасць мерапрыемстваў па ажыўленні чалавека, які знаходзіцца ў стане клінічнай смерці, аднаўленне ратпоўна страчаных або парушаных у выніку няшчасных выпадкаў, захворванняў і ўскладненняў функцый жыццёва важных органаў.

Ребёнок – дзіця/ (н.р.) – 1) маленькі хлопчык або дзяўчынка (ад нараджэння да падлеткавага ўзросту); пра найўнага, нявопытнага чалавека; 2) сын або дачка (незалежна ад узросту); дзіцяня ў жывёл, птушак; 3) пра чалавека, які засвой характэрныя рысы свайго асяроддзя, эпохі.

Ребро – рабро/ (н.р.) – 1) дугападобная вузкая косць, якая ідзе ад хрыбетніка да грудной косці; 2) частка каркаса якога-н. збудавання, прадмета, часцей выгнутая; 3) лінія перасячэння дзвюх роўніц.

Ревакцинация – рэвакцына/цыя (ж.р.) – пайторная вакцынацыя.

Реверсия – рэве/рсія (ж.р.) – 1) з’яўленне ў арганізмаў прыкмет, уласцівых толькі іх далёкім продкам; атавізм.

Ревматизм – рамату/с (м.р.) – хвароба сэрцава-судзіннай сістэмы, суставаў з вострым болем, ламотай.

Ревмотолог – раўмато/лаг (м.р.) – *урач-спецыяліст па рэўматалогіі.*

Ревмокардит – рэўмакарды/т (м.р.) – *запаленчае паражэнне сэрца пры раматусе.*

Регенерацыйны – аднаўле/нчы, рэгенерацы/йны – *які мае адносіны да аднаўлення і які служыць аднаўленню.*

Регенерацыя – аднаўле/нне (н.р.), рэгенера/цыя (ж.р.) – *аднаўленне жывёльнымі і расліннымі арганізмамі страчаных або пашкоджаных органаў тканак і таксама цэлага арганізма з частак.*

Рэгістрацыя – пазначэ/нне (н.р.), рэгістра/цыя (ж.р.) – *1) запіс у кнігу, у спіс, у рэгістр; 2) юрыдычнае афармленне з мэтай уліку або надання каму-н. законнай сілы.*

Рэгуляцыя – рэгуля/цыя (ж.р.) – *упарадкаванне, нармалізацыя, рэгуляванне.*

Рэдкі – рэ/дкі – *1) недастаткова густы, вадзяністы; 2) які складаецца з аднародных прадметаў, часцінак, размешчаных не блізка адзін ад другога; 3) не густы (пра туман і пад.), не насычаны, разрэджаны (пра наветра, святло і пад.); 4) які адбываецца праз вялікія прамежкі часу, бывае не часта; 5) які не часта сустракаецца, незвычайны.*

Рэжым – пара/дак (м.р.) – *1) правільна наладжаная сістэма размяшчэння чаго-н., належны стан чаго-н.; 2) устаноўлены лад, план, сістэма кіравання; 3) расклад, распарадак; спосаб; 4) пэўная паслядоўнасць, устаноўлены ход чаго-н., чарговасць; 5) спосаб, метады, правілы ажыццяўлення чаго-н.; 6) разнавіднасць, род, тып чаго-н.; 7) група блізкароднасных сямей у сістэматыцы жывёл і раслін.*

Рэзекцыя – рэзе/кцыя (ж.р.) – *аперацыя выдалення органа ці часткі органа.*

Рэзерв – захо/ў (м.р.), рэзе/рв (м.р.) – *запас, адкуль чэрпаюцца новыя сілы, рэсурсы.*

Резина – гу/ма (ж.р.) – *эластычны матэрыял, які атрымліваецца шляхам вулканізацыі каўчуку.*

Резиновый – гу/мавы – які складаецца з гумы.

Резистентность – адпо/рнасьць (ж.р.),
рэзістэ/нтнасьць (ж.р.) – устойлівасьць арганізма,
нейспрымальнасьць да якіх-н. фактараў вонкавага
ўздзеяння.

Резистентный – адпо/рны, рэзістэ/нтны – які
валодае адпорнасьцю.

Резонанс – ро/згалас (м.р.), рэзана/нс (м.р.) – рэзкае
ўзрастанне амплітуды змушаных ваганьняў, якое
ўтварылася пры набліжэньні частасці вонкавага
гарманічнага ўздзеяння да частасці аднаго з уласных
ваганьняў сістэмы.

Резонатор – рэзана/тар (м.р.) – вагальная сістэма з
рэзка выяўленьмі розгаласнымі ўласцівасьцямі.

Резорбтивный – рэзарбты/ўны – які існуе ці
зьмяняецца дзякуючы рэзорбцыі.

Резорбция – рэзо/рбцыя (ж.р.) – 1) фізіялогія:
паўторнае паглыннанне; 2) паталогія: рассмоктванне
некратычных мас, іншародных цел, запаленчага
экскудату пры ўдзеле макрафагаў шляхам
усмоктвання ў кроў і лімфу.

Рентген – рэнтге/н (м.р.) – прамяні, прасвечванне
рэнтгенаўскімі прамянямі.

Рентгеновское излучение – рэнтге/наўскае
выпраме/ньванне (н.р.) – электрамагнітныя хвалі,
энергія фатонаў, якія ляжаць на электрычнай шкале
паміж ультрафіялетавым выпраменьваньнем, што
адпавядае даўжыні хваль ад 10^{-4} да 10^{-2} А.

Рентгенограмма – рэнтге/напіс (м.р.),
рэнтгенагра/ма (ж.р.) – адбітак на фотапласцінцы
або плёнцы, атрыманы пры дапамозе рэнтгенаўскіх
прамянёў.

Рентгенодиагностика – рэнтгенадыягно/стыка (ж.р.)
– распазнанне пашкоджаньняў і захворваньняў розных
органаў і сістэм чалавека з дапамогай рэнтгенаўскага
даследавання.

Рентгенолог – рэнтгено/лаг (м.р.) – урач-спецыяліст
па рэнтгеналогіі і рэнтгенатэрапіі.

Рентгеноскопический – рэнтгенаסקапі/чны – які мае адносіны да рэнтгенаסקапіі.

Рентгеноскопия – рэнтгенаסקапі/я (ж.р.) – прасвечванне, даследаванне непразрыстых цел пры дапамозе рэнтгенаўскіх прамянёў.

Рентгеноспектральный – рэнтгенаспектра/льны (аналіз) – інструментальны метадад элементнага аналізу, заснаваны на вывучэнні спектра рэнтгенаўскіх промняў, якія прайшлі скрозь выпраменьванне.

Рентгенотерапия – рэнтгенатэрапія (ж.р.) – 1) раздзел прамянёвай тэрапіі, які вывучае ўжыванне рэнтгенаўскіх прамянёў у медыцыне; 2) прымяненне рэнтгенаўскіх прамянёў з мэтай лячэння.

Рентготехник – рэнтгенатэ/хнік (м.р.) – чалавек, які абслугоўвае і сочыць за працай рэнтгена.

Реобаза – рэаба/за (ж.р.) – мінімальная велічыня напружанасці электрычнага тока, здольная выклікаць узбуджэнне пры ўздзеянні на ўзбуджаную тканку на працягу доўгага часу.

Реография – рэаграфі/я (ж.р.) – метадад даследавання штуршковых ваганняў крованапаўнення судзін розных органаў і тканак, заснаваны на графічнай рэгістрацыі замярэння поўнага электрычнага супраціўлення тканак.

Реометр – супараме/р (м.р.), рэаме/тр (м.р.) – прыстасаванне для вымярэння аб'ёмнай хуткасці газу, які праходзіць па трубаправоду; прымяняецца ў гігіенічных даследаваннях; уваходзіць у склад некаторых апаратаў і прыстасаванняў медыцынскага прызначэння.

Реоэнцефалография – рэаэнцэфалаграфі/я (ж.р.) – рэнтгеналагічнае даследаванне мазгоў.

Репица – ма/каўка (ж.р.) – верхняя частка галавы.

Реплантация – рэпланта/цыя (ж.р.) – пластычная аперацыя, якая праводзіцца для прыжыўлення аддзеленага пры траўме кавалка тканкі.

Репозиция – рэпазі/цыя (ж.р.) – упраўка зрушанай канцавіны ці органа пры пераломе, а таксама ўпраўка выкручанай канцавіны на ранейшае месца.

Реполяризация – рэпалярыза/цыя (ж.р.) – вяртанне рознасці патэнцыялаў на мембране жывой каморкі да ўзроўню, які папярэднічаў яе дэпалярызацыі.

Ресница – ве/йка (н.р.) – валаскі на краю навек.

Респиратор – рэспіра/тар (м.р.) – прылада ў выглядзе маскі або паўмаскі з фільтрам для аховы органаў дыхання, вачэй, вушэй ад пылу, газаў і пад.

Респирация – рэспіра/цыя (ж.р.) – дыханне.

Респирометр – дыхаме/р (м.р.), рэспіро/метр (м.р.) – прыбор для змярэння інтэнсіўнасці газаабмену ў каморках і тканках пры іх культываванні.

Ретикулин – рэтыкулі/н (м.р.) – бялок рэтыкулярных валокнаў на складу блізкі да калагену.

Ретикулосаркома – рэтыкуласарко/ма (ж.р.) – злаякасная пухліна з каморак рэтыкулярнай тканкі.

Ретин – рэці/н (м.р.) – святлоадчувальная абалонка вока, сятчатка.

Ретинит – рэціні/т (м.р.) – запаленне сеткавай абалонкі вока.

Ретрансплантация – рэтранспланта/цыя (ж.р.) – паўторная трансплантацыя.

Рефлекс – адсве/т (м.р.), рэфле/кс (м.р.) – міжвольная рэакцыя арганізма ў адказ на тыя ці іншыя знешнія раздражненні.

Рефлексометрия – адсветаметры/я (ж.р.), рэфлексаметры/я (ж.р.) – гэта метад вызначэння часу рухальнай рэакцыі.

Рефлекторный – адсве/тны, рэфлекто/рны – той, які несвядома рэагуе на вонкавыя раздражненні.

Рефлюкс – рэфлю/кс (м.р.) – зваротны бег вадкасці ў параўнанні са звычайным яе рухам.

Рецепт – рэцэ/пт (м.р.) – 1) прадпісанне ўрача пра склад лекаў, іх выраб і спосаб ужывання; 2) спосаб вырабу чаго-н.; 3) парада, рэкамендацыя як трэба паступаць у тым ці іншым выпадку.

Рецептивный – успрыма/льны, рэцэпты/ўны – які адносіцца да ўспрымання, атрымання чаго-н.: анатамічнае – які мае ўспрымальнікі – органы ўспрымання;

псіхалагічнае – арыентаваны на атрыманне выгод з навакольнага асяроддзя.

Рецепторы – успрыма/льнікі (мн.л.), рэцэ/птары (мн.л.) – адчувальныя органы, якія ўспрымаюць вонкавыя і ўнутраныя раздражненні і ператвараюць іх у нервовыя ўзбуджэнні, якія перадаюцца ў ЦНС.

Рецептура – рэцэпту/ра (ж.р.) – 1) частка фармацыі, якая займаецца правіламі выпісвання рэцэптаў; 2) спосаб вырабу лекавых рэчываў.

Рецепция – успрыма/нне (н.р.), рэцэ/пцыя (ж.р.) – успрыманне і пераўтварэнне (трансфармацыя) механічных, тэрмічных, электрамагнітных, хімічных і інш. раздражняльнікаў у нервовыя сігналы.

Рецидив – рэцыды/ў (м.р.) – 1) вяртанне хваробы пасля яе ўяўнага спынення; 2) паўторнае праяўленне чаго-н.

Реципиент – рэцыпіе/нт (м.р.) – 1) хворы, якому пераліваюць кроў, перасаджваюць органы; 2) чалавек, які ўспрымае знешняе раздражненне.

Речевой – маўле/нчы – суадносны па значэнні з назойнікам маўленне, характэрны маўленню, уласцівы яму.

Речь – маўле/нне (н.р.), мо/ва (ж.р.) – 1) здольнасць размаўляць; 2) стыль мовы і яе разнавіднасць; 3) размовы, бяседа.

Ржаной – жы/тні – 1) суадносны па значэнні са словам жыта, звязаны з ім; 2) характэрны для жыта; 3) зроблены з жыта; 4) колер, падобны да саломы ці жытняга збожжа, залаціста-жоўты колер.

Рибофлавин – рыбафлаві/н (м.р.) – водараспушчальны вітамін, які ўваходзіць у склад флавапратэідаў; знаходзіцца ў зернебабовых прадуктах, агародніне, а таксама ў прадуктах жывёльнага паходжання.

Ригидность – рыгі/ днасць (ж.р.) – пiханапалагiчнае становiшча, калi знiжана рухомасць i прыстасаванасць псiхічных працэсаў да розных умоў асяроддзя.

Риккетсиоз – рыкетсiё/з (м.р.) – агульная назва вострых iнфекцыйных хвароб, якiя выклiкаюцца рыкетсiямi i якiя перадаюцца пераважна трансмiсiйным, а таксама наветрана-кропельным шляхам.

Ринит – рынi/т (м.р.) – запаленне слiзнiцы паражнiны носа.

Ринология – рынало/гiя (ж.р.) – агляд паражнiны носа.

Ринопластика – рынапла/стыка (ж.р.) – пластычная аперацыя на носе.

Риносклерома – рынасклеро/ма (ж.р.) – iнфекцыйная хвароба, якая характарызуецца ўтварэннем ў паражнiне носа гранул, якiя прыводзяць да стэназiравання паражнiны носа.

Риноскоп – рынаско/п (м.р.) – люстра для агляду паражнiны носа.

Риск – ры/зыка (ж.р.) – 1) магчымая небяспека, пагроза чаму-н; 2) дзеянне на ўдачу ў якой-н. справе з надзеяй на шчаслiвы канец.

Ритм – рытм (м.р.) – пайнамернае чаргаванне якiх-н. элементаў (гукавых, рухальных i пад.), уласцiвых дзеянню, цячэнню, развiццю чаго-н.

Роговица – празаро/ка (ж.р.), рагавi/ца (ж.р.) – пярэдняя найбольш выпуклая празрыстая частка вочнага яблыка.

Родильный – радзi/льны – прызначаны для аказання медыцынскай дапамогi пры родах.

Родимка – радзi/мка (ж.р.) – прыродная плямка на скуры чалавека.

Родители – бацькi/ (мн.л.) – 1) тое ж, што i бацька, мацi; 2) той, якi дае жыццё камусьцi.

Родительский – бацько/ўскi – якi адносiцца да бацькоў.

Родить – нарадзі/ць – вырадзіць на свет немаўля ці дзіцяня.

Родничок – це/мечка (н.р.) – верхняя частка галавы, а таксама верх чэрапа паміж лобнай, патылічнай і скроневымі касцямі.

Родовой – ро/давы – 1) які мае адносіны да родаў, бывае пры іх; 2) які належыць роду, перадаецца з пакалення ў пакаленне.

Родовспомогательный – родадапамо/жны – які служыць для аказання медыцынскай дапамогі пры цяжарнасці і родах.

Родопсин – радапсі/н (м.р.) – святлоадчува/льны пігмент фотарэцэптараў чалавека і вялікай колькасці жывёл.

Родственник – свая/к (м.р.) – той, хто знаходзіцца ў сваяцтве з кім-н.

Роды – ро/ды (мн.л.) – фізіялагічны працэс выхаду плода з цела маці.

Рожа – ро/жа (ж.р.) – інфекцыйная хвароба, якая характарызуецца запаленнем скуры або слізніцы.

Рожать – нараджа/ць – 1) каго (што). Даваць жыццё каму-н., пускаць на свет; 2) што. Даваць пачатак чаму-н., ствараць што-н., быць прычынай з’яўлення чаго-н.

Роженица – парадзі/ха (ж.р.) – жанчына, якая ражае або толькі што нарадзіла дзіця.

Рожистый – ро/жысты – які мае адносіны да рожы.

Розеола – разео/ла (ж.р.) – невялікая ярка-чырвоная пляма на скуры, якая з’яўляецца пры інфекцыйных захворваннях (адзёр, чырвонка, тыф).

Ромашка – рамо/нак (м.р.) – травяністая расліна сямейства складанакветных з адзіночнымі кветкамі, у якіх пялёсткі звычайна белыя.

Рост – рост (м.р.) – павелічэнне колькасці; вышыня чалавека або жывёлы.

Рот – рот (м.р.) – паражніна паміж верхняй і ніжняй сківіцамі і шчакамі да глоткі.

Ротовый – ро/тавы – які мае адносіны да рота.

Рубец – шнар (м.р.), рубе / ц (м.р.) – след на скуры ад раны ў выглядзе паласы.

Рудиментарный – рудымента / рны – які з'яўляецца рудыментам, знаходзіцца ў недаразвітым стане.

Рука – рука / (ж.р.) – верхняя канцавіна чалавека ад плечавага сустава да канца пальцаў.

Румянец – ірдзе / нь (м.р.) – чырвань, чырвонае ззянне, гарэнне.

– С –

Садомазохизм – садамазахі / зм (м.р.) – сексуальнае адхіленне, сутнасць якога ў дасягненні плоцевага задавальнення праз душэўныя ці фізічныя пакуты ў адносінах да партнёра ці самога сябе ў працэсе партнёрскіх узаемаадносін.

Сало (кожное) – клуст (м.р.), са / ла (н.р.) – алеістае рэчыва, якое сакратуецца клуснымі залозамі.

Сальмонеллез – сальманеле / з (м.р.) – вострая кішачная інфекцыя жывёл і чалавека, выклікаемая сальманэламі.

Сальник – чапе / ц (м.р.), са / льнік (м.р.) – шырокая і працяглая па даўжыні складка вісцэральнай брухавіны.

Самец – саме / ц (м.р.) – форма жывога арганізма, якая ўтварае дробныя, рухомыя гаметы – сперматазоіды.

Самка – самі / ца (ж.р.), са / мка (ж.р.) – форма жывога арганізма, якая валодае жаночымі плоцевымі прыметамі свайго выду і адрозніваецца ад мужчынскай формы плоцевым дымарфізмам.

Самоубийство – самагу / бства (н.р.) – мэтанакіраванае пазбайленне сябе жыцця, як правіла, добраахвотнае і самастойнае.

Самочувствие – самаадчува / нне (н.р.) – сістэма суб'ектыўных адчуванняў, якія сведчаць пра тую ці

іншую ступень фізіялагічнай і псіхалагічнай камфортнасці.

Санаторый – санато/рый (м.р.) – лячэбна-прафілактычная ўстанова для лячэння пераважна прыроднымі і фізіятэрапеўтычнымі сродкамі, дыетай і рэжымам.

Санация – сана/цыя (ж.р.) – лячэбна-прафілактычныя меры па аздарайленні арганізма.

Сангвиник – запа/льчывы, сангві/нік (м.р.) – тэмперамент у класіфікацыі Гіпакрата.

Санінструктор – санінстру/ктар (м.р.) – малодшы медыцынскі работнік у арміі, які мае спецыяльную падрыхтоўку.

Санитар – саніта/р (м.р.) – малодшы медыцынскі работнік, які выконвае дапаможныя функцыі ў медыцынскай практыцы.

Санитария – санітары/я (ж.р.) – сістэма мерапрыемстваў, якія забяспечваюць ахову здароўя і прафілактыку розных захворванняў, а таксама комплекс мер па практычным прымяненні распрацаваных гігіенічнай навукай нарматываў, санітарных правіл і рэкамендацый, што забяспечваюць аптымізацыю ўмоў выхавання і навучання, быту, працы, адпачынку і харчавання людзей з мэтай умацавання і захавання іх здароўя.

Санитарный пост – саніта/рны пост (м.р.) – месца знаходжання і працы санітара, пастаўленага для выканання пэўных функцый.

Санчасть – санчасць (ж.р.) – санітарная частка ў войску, на заводах.

Санэпидстанция – санэпідста/нцыя (ж.р.) – установа, якая ажыццяўляе санітарны нагляд і санітарна-супрацьэпідэмічнае абслугоўванне.

Сап – сап (м.р.) – кантагіёзнае заанознае бактэрыяльнае хранічнае інфекцыйнае захворванне, якое выклікаецца бактэрыяй *Burkholderia mallei* і праходзіць па тыпу септыкаіеміі з утварэннем спецыфічных гранулём і абсцэсаў і праяўляецца

раскелінным рынітам і лімфадэнітам, гнойна-некротычнымі паразамі скуры.

Саркома – сарко/ма (ж.р.) – група злаякасных пухлін, якія складаюцца з няспелай спалучальнай тканкі; мае ружавата-белы колер, які нагадвае рыбіна мяса. група злокачественных опухолей, состоящих из незрелой соединительной ткани; имеет на разрезе розовато-белый цвет, напоминающая рыбье мясо.

Сахар – цу/кар (м.р.) – бытавая назва цукрозы.

Сахароза – цукро/за (ж.р.) – ці бураковы цукар, цукровы трыснёг, у быце проста цукар – дыцукрыд, які складаецца з двух монацукрыдаў — α -глюкозы і β -фруктозы.

Сверление – свідрава/нне (н.р.) – від механічнай апрацоўкі матэрыялаў рэзаннем, пры якім з дапамогай спецыяльнага рэжучага інструмента, які круціцца, атрымліваюць адтуліны рознага дыяметра і глыбіні, ці шматгранныя адтуліны рознага сячэння і глыбіні.

Свет – святло/ (н.р.) – электрамагнітнае выпраменьванне, выпускаемае нагрэтым рэчывай ці ў стане ўзбуджэння, успрымаемае чалавечым вокам.

Светобоязь – бо/язь святла/ – хваравітая адчувальнасць вока да святла, пры якім яго трапленне выклікае ў чалавека непрыемныя адчуванні ў вачах і прымушае моцна жмурыць вочы.

Свёртывацца – згуса/цца – загусцяваць, утвараць камячкі.

Свинка – заву/шніца (ж.р.) – вострае дабраякаснае інфекцыйнае захворванне с нягнойным паражэннем залозістых органаў і ЦНС, выкліканае параміксавірусам.

Свищ – свішч (м.р.) – паталагічны канал, які яднае кропку хваробы з паверхняй цела і органы паміж сабой. Можна ўзнікнуць у выніку запалення.

Свищевой – сві/шчавы – які з'явіўся на месцы свішча.

Свод – звод (м.р.) – верхняя ўнутраная частка чаго-н., якая нагадвае перакрыццё.

Своевре/менный – своечасо/вы – здзейснены ў патрэбны момант часу (своечасовая дапамога).

Свойство – уласці/васць (ж.р.) – якасць чагосьці, асабліва сьць рэчы.

Связка – вяз (м.р.), звя/зка (ж.р.) – тканкавае ўтварэнне, звязвае асобныя часткі шкілета чалавека, асобныя органы.

Связывание – звя/званне (н.р.) – аб'яднанне з чым-н.

Связь – су/вязь (ж.р.) – адносіны ўзаемнай залежнасці паміж кім-, чым-н.

Сгибатель – згіна/льнік (м.р.) – утварэнне, якое згінае што-н. (згінальнік нагі).

Сгусток – згу/стак (м.р.) – камяк вадкасці, які згус.

Сдавление – сціска/нне (н.р.), зду/шванне (н.р.) – пашкоджанне органаў ці тканак, выкліканае ціскам звонку або з боку суседніх органаў ці тканак.

Сдвиг – зрух (м.р.) – змяшчэнне ўбок або нейкі прагрэс ці вынік дзеяння.

Себорей – себарэ/я (ж.р.) – паталагічнае змяненне скуры. абумоўленае парушэннем функцыі сальных залоз.

Сегмент – сегме/нт (м.р.) – 1) частка круга, абмежаваная дугой і яе хордай, а таксама частка шара, аддзеленая сякучай паражнінай; 2) адзін з аднародных участкаў, з якіх складаецца цела некаторых жывёл; 3) адзін з некалькіх аднародных участкаў, з якіх складаюцца некаторыя органы, часткі цела і падобнае.

Сегментарный – сегмента/рны – які складаецца з сегментаў.

Седалищная кость – сяда/льніца (ж.р.) – адна з касцей лагва, якая зрастаецца разам з іншымі касцямі лагва ў вобласці вяртлужнай яміны.

Седалищный – сяда/льны – які адносіцца або знаходзіцца каля сядальніцы.

Седативный – седаты/ўны – які аказвае заспакаяльнае дзеянне.

Седой – сі/вы – шэры, колер валасоў у старых людзей.

Сейсмокардиограмма – сейсмакардыягра/ма (ж.р.) – вынік сейсмакардыяграфіі.

Секвестр – секве/стр (м.р.) – 1) забарона ці абмежаванне, якое накладаецца дзяржавай на карыстанне якой-н маёмасцю; 2) участак амярцвелай тканкі, які аддзяліўся ад здаровай.

Секрет – вытво/р (м.р.), сакрэ/т (м.р.) – спецыфічны прадукт жыццядзейнасці залозы, які выконвае ў арганізме пэўную функцыю.

Секретин – сакра/цін (м.р.) – гармон, які выпрацоўвае слізніца парожняй кішкі і які стымулюе знешнесакраторную дзейнасць падстраўніцы.

Секреторный – вытвара/льны, сакрато/рны – каморкі, якія выпрацоўваюць вытвор.

Секреция – вытварэ/нне, сакрэ/цыя (ж.р.) – працэс выпрацоўкі залознай каморкай вытвору і выдзяленне яго на паверхню эпітэлія або ва ўнутранае асяроддзе.

Секс – секс (м.р.) – сукупнасць псіхічных рэакцый, перажыванняў і ўчынкаў, звязаных з праяўленнем і задавальненнем плоцевых пачуццяў.

Сексолог – сексо/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне сексалагіі.

Сексология – сексало/гія (ж.р.) – навука, якая вывучае плоцевае жыццё ў яго фізіялагічным, псіхічным і сацыяльным праяўленнях.

Сексопатолог – сексапато/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне сексапаталогіі.

Сексопатология – сексапатало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які займаецца вывучэннем і лячэннем захворванняў, звязаных з парушэннем плоцевага жыцця і паводзін.

Сексуальность – сексуа/льнасць (ж.р.) – сукупнасць псіхічных рэакцый, перажыванняў і ўчынкаў, звязаных з праяўленнем плоцевых пачуццяў.

Сексуальный – сексуа/льны – звязаны з плоцевымі адносінамі; плоцевы.

Секция – се / кцыя (ж.р.) – анатаміраванне, рассячэнне.

Селезёнка – селязё / нка (ж.р.) – крывятворны орган хрыбетнікавых жывёл і чалавека, які таксама выконвае ахоўныя функцыі і ўдзельнічае ў абмене рэчываў.

Селективный – селекты / ўны – здольны рабіць адбор; выбіральны; заснаваны на здольнасці рабіць адбор.

Семейный – сяме / йны – які мае сям’ю, не адзінокі; які мае адносіны да сям’і; які грунтуецца на сямейнасці.

Семенная железа – ядро / (н.р.), семянна / я залоза (ж.р.) – залоза, якая ўтварае семя.

Семиотика – семіё / тыка (ж.р.) – вучэнне аб прыкметах хваробы.

Семязвержение – семявывяржэ / нне (н.р.) – выхад, зліццё семені, спермы.

Сепсис – се / псіс (м.р.) – цяжкі з медыцынскага пункту гледжання стан, выклікаемы нападаннем у кроў і тканкі ўзбуджальнікаў інфекцыі чалавека і жывёл, напрыклад, гноеродных мікраарганізмаў і прадуктаў іх жыццядзейнасці – таксінаў.

Септический – септы / чны – які мае адносіны да сепсісу, звязаны з захворваннем на сепсіс.

Сера (ушная) – се / ра (ж.р.) – жоўтае тлустае рэчыва, якое ўтвараецца на сценках вушнага канала.

Сердечно-сосудистый – сэ / рцава-су / дзінны, сардэ / чна-сасу / дзісты – які мае адносіны да сэрца і крывяносных судзін.

Сердечный – сардэ / чны – 1) які мае адносіны да сэрца. Звязаны з хваробай сэрца; 2) які мае адносіны да сэрца, звязаны з пачуццямі, настроем, перажываннямі чалавека; 3) спагадлівы, чулы чалавек.

Сердце – сэ / рца (н.р.) – цэнтральны орган кровазвароту, які мае выгляд цяглічнага мяшка; 2) гэты орган як сімвал перажыванняў, настрой, пачуццяў.

Сердцебиение – сэрцабіццё / (н.р.) – пачашчанае біццё сэрца.

Серология – серало/гія (ж.р.) – вучэнне аб ўласцівасцях сыроваткі крыві жывёл і людзей.

Серотерапія – сератэрапі/я (ж.р.) – метад лячэння, заснаваны на ўвядзенні хвораму прэпаратаў, якія змяшчаюць антыцелы да ўзбуджальніка хваробы ці яго таксінаў.

Серотонін – сератані/н (м.р.) – біялагічна актыўнае рэчыва з групы біягенных амінаў; утрымліваецца ва ўсіх тканках, пераважна стрававальнага тракту і цэнтральнай нервовай сістэмы, а таксама ў трамбацытах; адыгрывае ролю медыятара ў некаторых сінапсах і ў развіцці некаторых іншачынных рэакцый.

Серум – се/рум (м.р.) – сыроватка крыві, атрыманая ад чалавека ці жывёлы, імунізаванага якім-н. антыгенам, і якая ўтрымлівае антыцелы да гэтага антыгена; ужываецца ў якасці лячэбнага ці дыягнастычнага сродка.

Сетчатка – сеткаві/ца (ж.р.) – унутраная абалонка вочнага яблыка, якая змяшчае фотасэнсорныя каморкі і з'яўляецца перыферычнай часткай зрокавага раскладальніка.

Сеть – се/тка (ж.р.) – тканіна, сплеценая са шнуркоў ці ніцей, якая мае розныя па велічыні, але добра бачныя прасветы.

Сжимаемость – сціска/льнасць (ж.р.) – гэта здольнасць якога-н. рэчыва змяніцца аб'ём пад уплывам ціску.

Сигнал – сігна/л (м.р.) – стан ці працэс фізічнай ці хімічнай прыроды, які нясе паведамленне.

Сигнализация – сігналаіза/цыя (ж.р.) – 1) прылада для падачы сігналаў; 2) сістэма сігналаў, якая ўжываецца дзе-н.

– сігна/льны – 1) сістэма ўмоўна-адсветных сувязяў, якія фарміруюцца ў жывёл і чалавека пры ўздзеянні пэўных раздражняльнікаў; 2) уласцівая чалавеку сістэма ўмоўна-адсветных сувязяў, якія фарміруюцца пры ўдзеі маўленчых сігналаў.

Сигнатура – сігнату/ра (ж.р.) – частка рэцэпта з указаннем спосабу ўжывання лекаў, а таксама копія рэцэпта, прыкладаемая аптэкай да вырабленых лекаў.

Силикон – сіліко/н (м.р.) – кіслародазмяшчальнае высокамалекулярнае крэмнійарганічнае спалучэнне.

Симпатическая – сімпацы/йная (нервовая сістэма) – аддзел нервовай сістэмы, які ўдзельнічае ў рэгуляванні кровазвароту, абмену рэчываў і іншых функцыях арганізма.

Симптом – сімпто/м (м.р.) – прымета паталагічнага стану ці хваробы.

Симптоматика – сімптама/тыка (ж.р.) – сукупнасць прымет вызначанай хваробы ці групы хвароб.

Симптоматология – сімптаматала/гія (ж.р.) – вучэнне аб прыметах (сімптомах) хвароб і паталагічнага стану.

Симптоматический – сімптаматы/чны – такі, які выклікае сімptom.

Симуляция – сімуля/цыя (ж.р.) – імітацыя чалавекам сімптомаў хваробы, якой у яго няма.

Симфиз – сі/мфіз (м.р.) – злучэнне касцей пры дапамозе хростка, у якім ёсць шчылінападобная паражніна.

Синапс – лучно/ (н.р.), сі/напс (м.р.) – спецыялізаваная структура, якая забяспечвае перадачу нервовага штуршка з нервовага валакна на якую-н. каморку ці цяглічнае валакно, а таксама з рэцэптарнай каморкі на нервовае валакно.

Синдактилия – сіндактылі/я (ж.р.) – анамалія развіцця: поўнае ці частковае зрашчэнне суседніх пальцаў ручыцы ці ступні.

Синдесмология – сіндэсмала/гія (ж.р.) – раздзел анатоміі, які вывучае злучэнні касцей.

Синдром – сіндро/м (м.р.) – комплекс сімптомаў, характэрных для якога-н. захворвання.

Синергист – спрыя/льнік (м.р.), сінергі/ст (м.р.) – той, хто спрыяе чаму-н.

Синергия – спрыя/нне (н.р.), сінергі/я (ж.р.) – сумеснае дзеянне якіх-н. органаў ці сістэм.

Синовияльный – сінавія/льны – які мае адносіны да сіновіі.

Синовия – сіно/вія (ж.р.) – вязкая празрыстая вадкасць, якая выдзяляецца абалонкай суставаў і служыць іх змазкай.

Синтез – сукла/д (м.р.), сі/нтэз (м.р.) – атрыманне складаных рэчываў з больш простых.

Синус – сі/нус (м.р.) – паражніна, сулонь у якім-н. органе цела.

Синусит – сінусі/т (м.р.) – запаленне слізніцы адной ці некалькіх каляносавых сулоней.

Синхронизация – уваднача/сненне (н.р.), сінхраніза/цыя (ж.р.) – адбыццё якой-н. з’явы ў адзін час.

Синюха – сіню/ха (ж.р.) – шматгадовая травяністая расліна сямейства сінюхавых.

Синюшность – сіню/шнасць (ж.р.) – сіняватая афарбоўка скуры пры некаторых захворваннях.

Система – сістэ/ма (ж.р.) – 1) пэўны парадак у правільным размяшчэнні і сувязі частак чаго-н., у дзеяннях; 2) форма арганізацыі чаго-н.; 3) спалучэнне заканамерна звязаных паміж сабой элементаў (прадметаў, з’яў, ведаў і пад.), якія складаюць нешта цэласнае, адзінае; 4) сукупнасць арганізацый, блізкіх па сваіх задачах, або ўстановаў, арганізацый, аб’яднаных у адзінае цэлае; 5) устройства, канструкцыя; 6) тое, што стала звычайным, рэгулярным заняткам.

Сифилис – пра/нцы (мн.л.), сі/філіс (м.р.) – заразная венерычная хвароба.

Сифилитик – пране/ц (м.р.), сіфілі/тык (м.р.) – чалавек, хворы на пранцы.

Скальпель – ска/льпаль (м.р.) – суцэльнаметалічны хірургічны нож.

Скальпирование – скальпава/нне (н.р.) – адкрытае механічнае пашкоджанне, якое суправаджаецца адрываам значнай часткі скуры.

Сканер – ска/нер (м.р.) – прыбор для атрымання графічнага малюнка размеркавання радыеактыўнага ізатопа, уведзенага ў арганізм чалавека з дыягнастычнай, лячэбнай або даследчай мэтай.

Сканирование – скані/раванне (н.р.) – кіраванае прасторавае перамяшчэнне пучка выпраменьвання з мэтай паслядоўнага даследавання розных участкаў нейкага аб'екта.

Сканограмма – сканагра/ма (ж.р.) – малюнак размеркавання ў органе, частцы органа або ва ўсім целе ўведзенага ў арганізм радыефармацэптычнага прэпарата, які атрымліваецца пры радыеізатопным сканіраванні.

Скарлатина – шкарляты/на (ж.р.) – вострая інфекцыйная хвароба, якая перадаецца паветрана-кропельным шляхам.

Скат – схіл (м.р.) – долька чарвяка мозачка, якая пераходзіць у простую дольку паўшар'я мозга.

Скелет – шкіле/т (м.р.) – сістэма шчыльных, касцявых утварэнняў, якія складаюць остаў чалавека і жывёлы і выконваюць функцыі апоры і аховы ўнутраных органаў ад механічных пашкоджванняў.

Склера – цвердаві/ца (ж.р.), скле/ра (ж.р.) – непразрыстая частка фібрознай абалонкі вочнага яблыка.

Склерит – склеры/т (м.р.) – запаленне цвердавіцы.

Склеродермия – склерадэрмі/я (ж.р.) – паражэнне скуры, якое характарызуецца яе дыфузным ці арганічным ушчыльненнем, наступным развіццём фіброзы і атрафіяй паражонага ўчастка.

Склероз – склеро/з (м.р.) – хвароба: зацвярдзенне сценак сасудаў і інш., якое выклікае старэнне і адміранне каморак і замена іх злучальнай тканкай.

Склеротомия – склератамі/я (ж.р.) – хірургічная аперацыя: рассячэнне склеры.

Сколиоз – скаліё/з (м.р.) – дугападобнае скрыўленне хрыбетніка ў франтальнай роўніцы.

Скула – ску/ла (ж.р.) – выпуклая косць чэрапа ніжэй вачэй, над верхняй часткай сківіцы.

Скуловой – ску/лавы – які мае адносіны да скулы.

Слабительное – слабі/цельнае (н.р.) – лекавы сродак, які ўзмацняе перастальтыку кішачніка і паскарае яго апаражненне.

Слабокислый – слабакі/слы – рэчыва з невялікай колькасцю кіслаты.

Слаборадиоактивный – слабарадыёакты/ўны – рэчыва з невялікай радыёактыўнасцю.

Слабость – сла/басць (ж.р.) – недахоп фізічнай сілы, стан фізічна слабага чалавека.

Следование – прытры/мліванне (н.р.) – 1) прытрымлівацца асобнага напрамку; 2) прытрымлівацца новай моды; 3) прытрымлівацца правіл.

Слез – сляза/ (ж.р.) – саленаватая вадкасць, якая абвалоквае вочны яблык і перасцерагае яго ад высыхання.

Слёзоотделение – слёзавыдзяле/нне (н.р.) – выдзяленне саленаватай вадкасці, слёз.

Слепнуть – сле/пнуць – 1) страчваць зрок; 2) станавіцца сляпым; 3) бачыць дрэнна.

Слепоглухонемой – слепаглуханямы/ - чалавек, які страціў зрок, слых і здольнасць размаўляць.

Слепой – сляпы/ - 1) пазбавлены зроку, магчымасці бачыць; 2) няясны, дрэнна бачны; 3) зробленае слепа, без ўроку, без бачных арыенціраў.

Слепорождённый – слепапаро/джаны – сляпы ад нараджэння.

Слепота – слепата/ (ж.р.) – 1) адсутнасць зроку; 2) немагчымасць разумець, разбірацца ў чым-н., правільна разважаць над чым-н.

Слизистая оболочка – слі/зніца (ж.р.), слі/зістая абало/нка (ж.р.) – пакрыты сліззю тонкі пласт

злучальнай тканкі, які пакрывае ўнутраныя часткі некаторых органаў чалавека, хрыбетных жывёл.

Слизистый – слі/зісты – пакрыты сліззю, які выдзяляе або змяшчае слізь.

Слизь – слізь (ж.р.) – 1) грузкая маса, выдзяляемая некаторымі каморкамі жывых арганізмаў, слізістымі залозамі; 2) скользкі налёт на чым-н.

Слияние – зліццё/ (н.р.) – аб'яднанне ў адно цэлае.

Сложный – склада/ны – 1) складзены з некалькіх частак, разнастайны па зместу частак і сувязей паміж імі; 2) цяжкі, запутаны.

Слой – пласт (м.р.) – 1) плоская маса рэчыва, якая ляжыць паміж або паверх іншых падобных; 2) тая ці іншая група людзей, насельніцтва, агульнасці.

Слоновость – слано/васць (ж.р.) – хваравітае патаўшчэнне скуры і надскурнай абалонкі, выкліканае эндапаразітамі роду філярый.

Слух – слых (м.р.) – адно з пяці знешніх пачуццяў, якое дае магчымасць успрымаць гукі; 2) здольнасць правільна ўспрымаць і аднаўляць музычныя гукі; 3) вестка, гаворка пра каго-н., звычайна нічым не падмацаваная.

Слышать – чуць – 1) (каго-што.) Успрымаць што-н. на слых, пры дапамозе органаў слыху; 2) мець слых; 3) (што, аб кім-чым, пра каго-што і з дадан. сказам.) Атрымаць якія-н. звесткі; 4) (каго-то і з дадан. сказам.) Успрымаць, пазнаваць шляхам адчування; адчуваць; 5) (са словам “сябе”). Мець пэўныя (фізічныя, псіхічныя) адчуванні; адчуваць.

Слюна – слі/на (ж.р.) – цягучая вадкасць, якая выдзяляецца ў паражніне рота чалавека і жывёлы і садзейнічае змочванню і пераварванню ежы.

Слюнный – слі/нны – гл. сліна.

Слюноотделение – слінавыдзяле/нне (н.р.) – выдзяленне сліны сліннымі залозамі.

Слюнотечение – слінацё/к (м.р.) – узмоцненае выдзяленне сліны.

Смерть – смерць (ж.р.) – 1) спыненне жыццяздольнасці, гібель арганізма; 2) спыненне біялагічнага абмену рэчываў у арганізме або ў яго частцы; 3) спыненне існавання чалавека ці жывёлы.

Смета – каштары/с (м.р.) – разлік прыбыткаў і выдаткаў.

Смешанный – зме/шаны – уяўляе сабой сумесь чагосьці, складае ў сабе элементы чагосьці рознага.

Смещение – со/ступ (м.р.), зрушэ/нне (н.р.) – змена прасторавага становішча, месца знаходжання каго-, чаго-н. у прасторы, змена паставы цела або яго часткі.

Сновидение – сне/нне (н.р.) – фізіялагічны стан спакою арганізма, пры якім поўнасьцю або часткова спыняецца праца свядомасці і аслабляюцца некаторыя фізіялагічныя працэсы.

Снижение – зніжэ/нне (н.р.) – спусціцца ніжэй, заняць нізкае становішча.

Снотворное – насо/ннае (н.р.) – 1) якое выклікае сон, хіліць на сон; 2) лекі, якія выклікаюць сон.

Собирательный – збіра/льны – 1) які служыць для збірання чаго-н.; 2) які аб'ядноўвае ў сабе характэрныя прыкметы, некалькі аднародных з'яў, прадметаў, асоб і пад.; абагульнены.

Собственный – ула/сны – які належыць каму-, чаму-н. як уласнасць; 2) свой асабісты; 3) літаральна сапраўдны; 4) уласцівы толькі каму-, чаму-н., без дамешак, дабавак.

Совместимость – сумяшча/льнасць (ж.р.) – уласцівасць сумяшчальнага; здольнасць сумяшчацца. Сумяшча/льнасць кры/ві – уласцівасць чалавечага арганізма прымаць і засвойваць пры пераліванні кроў пэўнай біялагічнай групы.

Совпадать – супа/сці – 1) адбыцца адначасова з чым-н.; 2) аказацца агульным, аднолькавым; выявіць падабенства, адпаведнасць.

Содержание – змест (м.р.) – 1) тое, пра што расказваецца, што выкладаецца, адлюстроўваецца дзе-н.; тэма; 2) сэнс, сутнасць чаго-н.

Содержимое – зме/сціва (н.р.) – тое, што змяшчаецца, знаходзіцца дзе-н.

Соединительный – злуча/льны – 1) які служыць для злучэння чаго-н.; прызначаны для злучэння; 2) які служыць для злучэння частак складанага слова.

Сознание – свядо/масць (ж.р.), прыто/мнасць (ж.р.) – 1) працэс адлюстравання рэчаіснасці мозгам чалавека, што ўключае ўсе формы псіхічнай дзейнасці чалавека; 2) успрыманне і разуменне навакольнага, уласцівае чалавеку; 3) здольнасць правільна разумець і ацэньваць з’явы жыцця, вызначаць свае адносіны да рэчаіснасці.

Созревание – саспява/нне (н.р.) – дзеянне паводле значэння дзеяслова **саспяваць – саспець**.

Сок – сок (м.р.) – 1) вадкасць, якая знаходзіцца ў каморках, тканках і паражнінах раслінных і жывёльных арганізмаў; 2) вільгаць і рэчывы, якія знаходзяцца ў глебе і ўсмоктваюцца раслінамі; 3) пра лепшых прадстаўнікоў грамадства.

Сомнамбул – самна/мбул (м.р.) – парушэнне стану ў форме блукання ў сне.

Сон – сон (м.р.) – фізіялагічны стан спакою арганізма, пры якім поўнасю або часткова спыняецца праца свядомасці і аслабляюцца некаторыя фізіялагічныя працэсы.

Сонливость – аспа/ласць (ж.р.), санлі/васць (ж.р.) – неабходнасць у сне, звязаная са зніжэннем актыўнасці і затарможанасцю цячэння псіхічных працэсаў.

Сопля – сапе/ль (ж.р.) – склізь, якая выцякае з носа.

Сопор – со/пар (м.р.) – глыбокі стан аглушэння, пры якім няма адказу на словы.

Соринка – парушы/нка (ж.р.) – маленькая часцінка смецця.

Сосание – смакта/нне (н.р.) – дзеянне паводле дзеяслова **смактаць**: рухамі вуснаў і языка ўцягваць у рот вадкасць праз вузкую адтуліну.

Сосательный – смакта/льны – які мае адносіны да смактання.

Сосать – смакта/ць – 1) рухамі вуснаў і языка ўцягваць у рот вадкасць праз вузкую адтуліну; 2) уцягваць, усмоктваць у сябе якую-н. вадкасць пры дапамозе спецыяльных органаў.

Соска – смо/чак (м.р.), со/ска (ж.р.) – парожні гумаваы наканечнік у выглядзе музка, праз які дзіця ссе з бутэлькі малако.

Соскоб – саскрэ/б (м.р.) – тое, што саскрэбена з чаго-н.; месца, з якога што-н. саскрэбена.

Сосок – музо/к (м.р.), сасо/к (м.р.) – знешняя частка малочнай залозы сысуноў і чалавека ў выглядзе шышачкі, з якой дзіцяня ссе малако.

Состав – склад (м.р.), зме/сціва (н.р.) – сукупнасць частак, якія ўтвараюць адзінае цэлае; структура.

Состояние – стан (м.р.) – становішча, у якім хто-н. знаходзіцца.

Сострадание – спага/да (ж.р.) – 1) спачуванне каму-н. у сувязі з чым-н., добразычлівыя адносіны да каго-н.; 2) літасць да каго-н. з чыйго-н. боку.

Сосуд – су/дзіна (ж.р.), сасу/д (м.р.) – трубчасты орган (у цэле чалавека, жывёлы, у раслінных арганізмах), па якім цячэ вадкае рэчыва.

Сосудистый – су/дзінны, сасу/дзісты – які складаецца з судзін, мае адносіны да іх.

Спазм – спа/зма (ж.р.) – сутарга, сутаргавае скарачэнне цягліц.

Спайка – спа/йка (ж.р.) – месца спайвання, злучэння частак чаго-н.

Спасать – ратава/ць – (каго-што.) Даваць ратунак, дапамогу ў цяжкім выпадку; пазбаўляць ад небяспекі.

Сперма – спе/рма (ж.р.) – рэчыва, якое выпрацоўваюць мужчынскія плоцевыя залозы і якое ўтрымлівае плоцевыя каморкі.

Сперматозоид – сперматазо/ід (м.р.) – мужчынская плоцевая каморка чалавека, жывёл і некаторых раслін.

Спермин – спермі/н (м.р.) – выцяжка з семявых залоз жывёл, якая ўжываецца як лекавы сродак.

Специальный – адмысло/вы – своеасаблівы, адметны, непаўторны; спецыяльны, асобага прызначэння.

Специфический – спецыфі/чны – характэрны толькі для каго-, чаго-н., уласцівы толькі каму-, чаму-н., своеасаблівы.

Спина – спі/на (ж.р.) – верхняя частка тулава ад шыі да крыжа.

Спинной – спі/нны – які мае адносіны да спіны, які знаходзіцца на спіне, у вобласці спіны.

Спирография – спіраграфі/я (ж.р.) – запіс работы лёгкіх пры дапамозе спецыяльнага прыбора.

Спирометрия – спіраметры/я (ж.р.) – вымярэнне жыццёвай ёмістасці лёгкіх з дапамогай спірометра.

Спирометр – спіро/метр (м.р.) – прыбор для вымярэння ёмістасці лёгкіх шляхам вызначэння аб'ёму наветра, якое выштурхоўваецца пры выдыху.

Спирт – спірт (м.р.) – гаручая, з высокім працэнтам алкаголю вадкасць, якая атрымліваецца перагонкай некаторых прадуктаў, што змяшчаюць у сабе крухмал і цукар, або вырабляецца з вуглявадародаў (газ, нафта).

Сплошной – суцэ/льны – які цягнецца без прамежкаў, перапынкаў; цалкам займае сабой якую-н. прастору.

Спондилёз – спандылё/з (м.р.) – хвароба косцева-цяглічнай сістэмы і злучальнай тканкі.

Спондилит – спандылі/т (м.р.) – хвароба, звязаная са зменаў структуры хрыбетак.

Спондилоартроз – спандылаартро/з (м.р.) – працэс абвапнавання храсткоў, вязаў і касцей хрыбетніка.

Спонтанный – самачы/нны – які ўзнік праз унутраныя прычыны без прамога вонкавага ўплыву.

Спринцевание – спрынцо/ўка (ж.р.) – гл.
спрынцаваць.

Спринцевать – спрынцава/ць – прамываць
струменьчыкамі вады або лякарства з асобага
прыстасавання.

Спора – спо/ра (ж.р.) – аднаклеткавыя зародкі ці
мікраскапічныя зачаткі некаторых раслін або
прасцейшых арганізмаў.

Способ – спо/саб (м.р.) – прыём, дзеянне, метад
ужывання пры якой-н. працы.

Способность – здо/льнасць (ж.р.) – 1) талент; 2)
уменне, а таксама магчымасць выконваць якія-н.
дзеянні.

Сравнительный – параўна/льны – заснаваны на
параўнанні, які служыць для параўнання.

Срастание – зраста/нне (н.р.) – працэс злучэння для
ўтварэння адзінага цэлага ў час росту.

Сращение – зрашчэ/нне (н.р.) – 1) ад дзеяслова
зрасціся; 2) месца, на якім адбылося злучэнне,
зрастанне чаго-н.

Среда – асяро/ддзе (н.р.) – 1) сукупнасць прыродных
або сацыяльных умоў, у якіх існуюць якія-н. арганізмы,
жывуць і дзейнічаюць людзі; 2) група людзей, звязаных
агульнасцю ўмоў існавання, заняткаў і пад.

Средний – сярэ/дні – 1) які знаходзіцца ў сярэдзіне,
паміж якімі-н. крайнімі пунктамі, велічынямі і пад.; 2)
які ўяўляе з сябе велічыню, атрыманую дзяленнем
сумы некалькіх велічынь на іх колькасць; 3) пасрэдны:
ні добры, ні блгі; 4) не вышэй за звычайны ўзровень,
норму.

Средний палец – сярэ/днік (м.р.) – палец на руцэ
паміж паказнікам і пярсценцам.

Средостение – міжсце/нне (н.р.) – месца ў сярэдняй
частцы грудзіны, дзе знаходзіцца сэрца, дырха,
страўнік.

Средство – сро/дак (м.р.) – 1) прыём, спосаб дзеяння
для дасягнення, ажыццяўлення чаго-н.; 2) прадмет,
сукупнасць прыстасаванняў, неабходных для

ажыццяўлення якой-н. мэты; 3) тое, што служыць якой-н. мэце, неабходнай для дасягнення чаго-н.; 4) лекі, медыцынскія прэпараты, неабходныя пры лячэнні; 5) грошы, матэрыяльныя каштоўнасці.

Срочно – тэрміно/ва – 1) неадкладнае, хуткае выкананне, вырашэнне; 2) абмежаваны пэўным тэрмінам, разлічаны на пэўны тэрмін.

Срыв – зрыў (м.р.) – 1) дзеянне паводле значэння дзеяслова **зрываць**; 2) няўдача ў чым-н., правал у якой-н. справе.

Ссадина – сіня/к (м.р.) – 1) пасінелае месца на целе, твары як след ад удару; 2) меданосная ядавітая расліна сямейства бурачніковых.

Стабильный – усто/йлівы – 1) здольны цвёрда стаяць, трымацца, не хістаючыся, не падаючы; 2) які не паддаецца зменах, хістанням; пастаянны; 3) які не паддаецца пабочнаму ўплыву, змяненню, стойкі.

Стадия – ста/дыя (ж.р.) – перыяд, этап у развіцці чаго-н., які мае свае якасныя асаблівасці.

Станция – ста/нцыя (ж.р.) – 1) месца прыпынку цягнікоў і іншых транспартных сродкаў, якія курсіруюць па пэўнаму маршруту; будынак на прыпынках, спецыяльна абсталяваны для пасажыраў; адлегласць паміж двума такімі прыпынкамі; 2) спецыяльная ўстанова, якая абслугоўвае ў якіх-н. адносінах насельніцтва, арганізацыі раёна, тэрыторыі; 3) серыя гідралагічных, метэаралагічных і пад. назіранняў, атрыманых на моры, на пэўнай тэрыторыі зямной паверхні.

Старение – старэ/нне (н.р.) – стан паводле дзеяслова старэць – станавіцца старым або больш старым.

Старость – ста/расць (ж.р.) – перыяд жыцця пасля сталасці, калі паступова адбываецца аслабленне дзейнасці арганізма.

Статический – статы/чны – які мае адносіны да статыкі; звязаны са станам раўнавагі, нерухокасці.

Статья – арты/кул (м.р.) – 1) навуковы або публіцыстычны твор невялікага памеру ў зборніку,

часопісе або газеце; 2) асобы раздзел, параграф у розных юрыдычных дакументах; 3) раздзел фінансавага плана, каштарыс, які вызначае крыніцу даходаў або мэту расходаў; 4) раздзел чаго-н.; 5) тып вырабу, умоўнае абазначэнне тавару.

Стафілодермия – стафіладэрмі/я (ж.р.) – піядэргія, выкліканая стафілакакамі, знаходзіцца ў валасяных цыбулінах і залозах.

Стафілококк – стафілако/к (м.р.) – род хваробных бактэрыяў, якія пры размнажэнні ўтвараюць аб'яднанні шарападобных кісцей, накішталт вінаградных гронак.

Стационар – стацыяна/р (м.р.) – 1) установа пастаяннага тыпу; бальніца; дзённае аддзяленне ў ВНУ; 2) нерухомы фундамент якой-н. машыны, збудавання.

Ствол – галаме/нь (м.р.), ствол (м.р.) – назва некаторых органаў або тканкавых утварэнняў у арганізме, якія маюць выгляд трубы.

Стекло – шкло (н.р.) – 1) празрысты цвёрды матэрыял, які атрымліваецца шляхам плаўлення і спецыяльнай хімічнай апрацоўкі кварцавага пяску з дабаўленнем некаторых іншых рэчываў; 2) тонкі ліст ці выраб, прадмет іншай формы з гэтага матэрыялу.

Стекловидный – шклопадо/бны – падобны да шкла, які нагадвае шкло.

Стенка – сце/нка (ж.р.) – 1) сцяна; 2) бок якога-н. пустога прадмета; 3) шчыльны, самкнуты рад байцоў у кулачнай бойцы; 4) прадмет мэблі.

Стеноз – стэно/з (м.р.) – звужэнне якога-н. трубчастага органа або адтуліны ў паражнінным органе, якое перашкаджае іх функцыянаванню.

Стенокардия – стэнакарды/я (ж.р.) – прыступ рэзкага болю ў паражніне сэрца з прычыны спазмы судзін сэрца.

Стереорентгенография – стэрэарэнтгенаграфі/я (ж.р.) – метада рэнтгенаграфіі, які забяспечвае атрыманне аб'ёмнай рэнтгенаўскай выявы.

Стереотаксический – стэрэатаксі/чны (метад) – метад увядзення мікраінструментаў у строга зададзенай структуры мозга.

Степень – ступе/нь (ж.р.) – 1) гарызантальны выступ лесвіцы, на які наступаюць пры пад'ёме або спуску; 2) вучонае званне; 3) этап у развіцці, здзяйсненне чаго-н.

Стериализация – стэрыяліза/цыя (ж.р.) – поўнае ачышчэнне якога-н. рэчыва шляхам уздзеяння на іх фізічнымі або хімічнымі фактарамі.

Стерильный – стэры/льны – ачышчаны ад мікраарганізмаў, абеззаражаны.

Стетоскоп – стэтаско/п (м.р.) – медыцынскі інструмент у выглядзе трубка для выслушвання сэрца і лёгкіх.

Стимул – заахво/чванне (н.р.), сты/мул (м.р.) – тое, што заахвочвае каго-н. да чаго-н.; пахвала, узнагарода.

Стойкий – трыва/лы – 1) моцны, які з цяжкасцю паддаецца разбурэнню, псаванню; 2) які не мяняецца, надзейны, устойлівы; 3) здольны многае вынесці, перажыць; 4) сытны, нажыўны (пра ежу).

Стойкость – трыва/ласць (ж.р.) – 1) уласціваць трывалага; 2) устойлівы, надзейны.

Столб – слуп (м.р.) – 1) бярвяно або тойсты брус, умацаваны вертыкальна, стаўма; 2) маса чаго-н., што рухаецца, ляціць, падымаецца ўверх; пра тое, што мае вертыкальна-падоўжаную форму.

Столбняк – слупня/к (м.р.) – вострая інфекцыйная хвароба, якая прыводзіць да сутаргі цягліц.

Стоматит – стаматы/т (м.р.) – запаленне слізніцы паражніны рота.

Стоматолог – стамато/лаг (м.р.) – урач-спецыяліст па стаматалогіі.

Стон – енк (м.р.), стогн (м.р.) – працяглыя жаласлівыя гукі, выкліканыя болем ці вялікім горам.

Стопа – ступня/ (ж.р.) – ніжняя частка нагі, якая мае форму плоскага скляпення.

Сторона – бок (м.р.) – прастор або мясцовасць, размешчаныя ў якім-н. напрамку ад чаго-н.

Стошнить – зну/дзіць – аб ірвоце ў каго-н. пасля млоснасці.

Стояние – стая/нне (н.р.) – знаходжанне на месцы ў стаячым становішчы.

Страбизм – касаво/касць (ж.р.), страбі/зм (м.р.) – неаднолькавы напрамак зрэнак.

Страдать – паку/таваць – адчуваць цяжкія, непрыемныя адчуванні ад болю (фізічнага ці душэўнага).

Страх – страх (м.р.) – адмоўныя эмоцыі ў сітуацыі рэальнай ці ўяўнай небяспекі, якая пагражае жыццю арганізма, асобы, каштоўнасцям.

Стремечко – страмяно/ (н.р.) – костачка, якая прымыкае да авальнай атворыны сярэдняга вуха.

Стрептококк – стрэптако/к (м.р.) – род бактэрыі шарападобнай формы, якія ўтвараюць характэрныя ланцужкі.

Стресс – стрэс (м.р.) – стан крайняй напружанасці арганізма, які ўзнікае як ахоўная рэакцыя ў адказ на ўздзеянне неспрыяльных фактараў.

Стриктур – стрыкту/ра (ж.р.) – звужэнне якога-н. трубчатага органа або адтуліны поласцевага органа ў выніку запалення.

Строение – будо/ва (ж.р.) – узаемнае размяшчэнне частак у складзе чаго-н.; структура.

Стронций – стро/нцый (м.р.) – хімічны элемент, лёгкі серабрыста-белы метал, радыеактыўныя ізатопы якога выкарыстоўваюцца ў тэхніцы і лабараторных работах.

Структура – структу/ра (ж.р.) – будова, склад, арганізацыя чаго-н.

Струп – струп (м.р.) – корка, якая зацягвае паверхню або краі раны; ранкі пры іх загойванні.

Студенистое вещество – дрыгні/стае рэ/чыва (н.р.) – тое, з чаго складаецца фізічнае цела, якое мае жэлепадобны стан.

Стул (жидкий) – прысе/дак (м.р.), стул (ва/дкі) (м.р.) – частая дэфекацыя, пры якой кал мае вадкую кансістэнцыю.

Ступор – сту/пар (м.р.) – стан прыгнечанасці пры некаторых псіхозах, які выяўляецца ў майклівасці і поўнай нерухомасці хворага.

Субтильный – субты/льны – кволы, слабы (пра склад цела); далікатны, тонкі.

Суггестия – сугесты/я (ж.р.) – уздзеянне на волю чалавека з мэтай унушыць яму якія-н. думкі, пераканні, пачуцці.

Судебно-медицинский – судо/ва-медыцы/нскі – які мае адносіны да судовай медыцыны.

Судебно-психиатрический – судо/ва-псіхіятры/чны – які мае адносіны да судовай псіхіятрыі.

Судебный – судо/вы – які мае адносіны да суда, судаводства.

Судорога – су/тарага (ж.р.) – рэзкае неадвольнае скарачэнне цягліц (ад болю, холаду, пры некаторых захворваннях або душэўных пакутах).

Судорожный – су/таргавы – 1) які выклікаецца сутаргай, з'яўляецца ёю; 2) які суправаджаецца сутаргамі, неадвольны, моцны.

Сужение – звужэ/нне (н.р.) – звужэнне, вузкае месца.

Суицид – самазабо/йства (н.р.), суіцы/д (м.р.) – наймыснае пазбайленне сябе жыцця; самагубства.

Сукровица – мусы/ка (ж.р.), су/кравіца (ж.р.) – жайтаватая вадкасць з дамешкам крыві, якая выдзяляецца з пашкоджаных тканак.

Сулема – сулема/ (ж.р.) – ядавіты белы парашок хлорыстай ртуці, ужываецца як сродак для дэзынфекцыі.

Сумасшедший – вар'ят (м.р.) – 1) псіхічна хворы чалавек; 2) пра таго, хто дзейнічае безразважна; шалёны.

Сумасшествие – вар'яцтва (н.р.) – 1) страта розуму, стан псіхічнага расстройства; 2) безразважнасць, неразумны ўчынак.

Супинатор – супіна/тар (м.р.) – *тойстая вусцілка з патаўшчэннем пад сярэдняй часткай ступні, якая ўжываецца пры плоскаступнёвасці.*

Супраспинальный – надхрыбе/тны, супраспіна/льны – *нешта, што знаходзіцца над хрыбетніцай.*

Сурдологический – сурдалагі/чны – *які мае адносіны да сурдалогіі.*

Суспензорий – суспензо/рый (м.р.) – *павязка ў выглядзе мяшэчка для падтрымкі машні.*

Сустав – сустава/ў (м.р.) – *рухомае злучэнне касцей або храсткаў у арганізме чалавека, жывёлы.*

Сутулый – нахі/лы – *згорблены з прыўзнятымі плячамі і крыху выгнутай спінай.*

Сухожилие – шчапа/ (ж.р.), сухажы/лле (н.р.) – *уключае пучкі калагенавых валокнаў часткі папярэчна-паласатай цягліцы, пры дапамозе якой яна мацуецца да касцей або іншых анатамічных утварэнняў.*

Сухожильный – шча/павы, сухажы/льны – *нешта, што ўключае пучкі калагенавых валокнаў часткі папярэчнапаласатай цягліцы і прымацоўваецца да касцей або іншых анатамічных утварэнняў.*

Сфигмограмма – сфігмагра/ма (ж.р.) – *крывая, якая з’яўляецца графічным адбіткам біцця тутна.*

Сфигмограф – сфігмо/граф (м.р.) – *прыбор для графічнай рэгістрацыі біцця тутна.*

Сфигмография – сфігмаграфі/я (ж.р.) – *графічны запіс біцця тутна з дапамогай сфігмографа.*

Сыворотка – сыро/ватка (ж.р.) – *вадкасць, якая атрымліваецца пры адтопліванні, адстойванні кіслага малака.*

Сыпной тиф – сыпна/я гару/чка (ж.р.), сыпны/ тыф (м.р.) – *заразная хвароба, суправаджаецца з’яўленнем на цэле хворага сыпу, плям.*

Сыпь – сып (м.р.) – *дробныя плямкі ці прышчыкі, якія з’яўляюцца на цэле пры некаторых хваробах.*

-Т-

Табак – ты/тунь (м.р.) – 1) травяністая расліна сямейства паслёнавых, лісце якой багата нікацінам; 2) высушанае і дробна парэзанае або расцёртае лісце гэтай расліны, ужыв. для курэння, нюхання.

Табес – та/бес (м.р.) – хранічнае захворванне нервовай сістэмы, позняя праява пранцаў.

Таблетка – табле/тка (ж.р.) – маленькі круглы прадмет з прасаванага лекавага парашку.

Таз – лагво/ (н.р.), таз (м.р.) – частка шкілета, касцявы пояс з ніжняй часткі тулава чалавека.

Тазобедренный – лагвосцегнавы/, тазасцегнавы/ – які злучае сцягну з лагвоваю косцю.

Тазовая кость – клуб (м.р.), та/завая косць (ж.р.) – косць, утвораная зрашчэннем трох касцей.

Тазовый – лагво/вы, та/завы – які мае адносіны да паражніны лагва.

Таксис – скірава/насць (ж.р.), та/ксіс (м.р.) – накіраванасць на што-н., засяроджанасць на чым-н.

Таксон – таксо/н (м.р.) – група аб'ектаў, звязаных агульнасцю якасцей і прыкмет.

Тактильный – до/тыкавы, такты/льны – скурная чуллівасць, звязаная з механічнымі раздражняльнікамі.

Таламический – таламі/чны – які адносіцца да таламуса.

Таламус – зро/чны груд (м.р.) – вобласць галаўнога мозга, якая адказвае за пераразмеркаванне інфармацыі ад органаў пачуццяў, за выключэннем нюху, да кары галаўнога мозга.

Тампон – тампо/н (м.р.) – кавалак стэрыльнай нітніцы або ваты, які ўводзіцца ў рану або паражніну для спынення крывацёку або для выдалення гною.

Тарелка – тале/рка (ж.р.) – сталовы посуд круглай формы з шырокім дном і прыўзнятымі краямі.

Тахикардия – тахікарды/я (ж.р.) – паскораны рытм сэрцавых скарачэнняў, абумоўлены рознымі фізіялагічнымі ўплывамі.

Телегаммаапарат – тэлегамаапара/т (м.р.) – апарат для прамянёвай тэрапіі або ўздзеяння іанізируючым апраменьваннем.

Телегамматерапія – тэлегаматэрапі/я (ж.р.) – від прамянёвай тэрапіі, заснаваны на выкарыстанні гама-апраменьвання.

Телеметрия – тэлеметры/я (ж.р.) – вымярэнні на адлегласці фізічных велічынь, якія характарызуюць стан падкантрольных аб'ектаў.

Тело – це/ла (н.р.) – арганізм чалавека або жывёлы ў яго знешніх, фізічных формах і праяўленнях; матэрыял, рэчыва, што так ці інакш абмежавана ў прасторы.

Телосложение – склад це/ла (м.р.) – сукупнасць частак цела чалавека, якія ўтвараюць адзінае цэлае, постаць, фізічны выгляд, будова (чалавека).

Тельце – це/лка (н.р.) – групы канцэнтрычна наслоеных каморак.

Теменной – цемянны/ – які мае адносіны да цемя.

Темперамент – тэмпера/мент (м.р.) – 1) характарыстыка індывіда з боку дынамічных асаблівасцей яго псіхічнай дзейнасці (тэмпу, рытму, інтэнсіўнасці псіхічных працэсаў), якія ўтвараюць пэўны псіхалагічны тып; 2) жыццёвая энергія, здольнасць да ўнутранага ўздыху.

Температура – тэмперату/ра (ж.р.) – 1) ступень нагрэтасці якога-н. цела, рэчыва; цеплавая характарыстыка; 2) ступень цеплыні чалавечага цела як паказчык стану здароўя.

Теплопродукция – цеплапраду/кцыя (ж.р.) – утварэнне цяпла ў працэсе жыццядзейнасці арганізма.

Терапевт – тэрапе/ўт (м.р.) – урач, спецыяліст па ўнутраных хваробах.

Терапія – тэрапі/я (ж.р.) – 1) раздзел медыцыны, які вывучае метады распазнавання і лячэння ўнутраных

хвароб; 2) лячэнне ўнутраных хвароб лекамі, сыроваткамі, электрычнасцю і іншымі нехірургічнымі метадамі.

Тэратолог – тэрато/лаг (м.р.) – спецыяліст, які вывучае анамаліі, загану развіцця чалавека, жывёл, раслін.

Тэратома – тэрато/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна, якая з’яўляецца вынікам парушэння эмбрыянальнага развіцця.

Тэрмінальнае становішча – канчатко/вы стан (м.р.), тэрміна/льны стан (м.р.) – фізіялагічны стан органа ці арганізма, пры якім рэгенерацыя немагчыма.

Тэрмінальны – канчатко/вы, тэрміна/льны – 1) які больш не будзе пераглядацца, змяняцца; 2) даведзены да канца, поўны.

Тэрміналогія – тэрмінало/гія (ж.р.) – 1) сукупнасць тэрмінаў у якой-н. галіне навукі, мастацтва, грамадскага жыцця; 2) раздзел лексікалогіі, які займаецца вывучэннем тэрмінаў.

Тэрмобарокамера – тэрмабарака/мера (ж.р.) – медыцынская ўстаноўка, якая выкарыстоўваецца для лячэння атмасферным ціскам.

Тэст – тэст (м.р.) – 1) стандартнае заданне, якое прымяняецца ў псіхалогіі і педагогіцы для вызначэння разумовых здольнасцей, схільнасцей, валявых якасцей чалавека і іншых бакоў яго асобы; 2) пробныя ўздзеянні на арганізм з мэтай вывучэння розных фізіялагічных працэсаў у ім, а таксама для вызначэння функцыянальнага стану асобных органаў, тканак і арганізма ў цэлым.

Тэстостерон – тэстастэро/н (м.р.) – асноўны мужчынскі плацевы гармон, андраген.

Тэтанія – тэтані/я (ж.р.) – захворванне, якое характарызуецца павышанай узбуджальнасцю, сутаргавымі прыпадкамі і расстройствамі нервовай сістэмы, звязанымі з нізкім утрыманнем кальцыю ў крыві.

Техника – тэ/хніка (ж.р.) – сукупнасць сродкаў чалавечай дзейнасці, якія ствараюцца для ажыццяўлення працэсаў вытворчасці і абслугоўвання невытворчых неабходнасцей грамадства.

Тик – цік (м.р.) – хуткія нерытмічныя стэрэатыпныя паторганні цягліц, якія паўтараюцца і нагадваюць рэфлекторныя або мэтанакіраваныя рухі.

Тимус – ты/мус (м.р.) – лімфозны орган чалавека і шматлікіх відаў жывёл, у якім адбываецца даспяванне, дыферэнцыўка і імуналагічнае “навучанне” Т-камолак імуннай сістэмы.

Тимпанический – тымпані/чны – гучны, сярэдняй вышыні або высокі, які ўзнікае пры перкусіі над парожнім органам або паражнінай, якая ўтрымлівае паветра.

Тип – тып (м.р.) – 1) характэрны фізічны склад, знешні выгляд чалавека, звязаны з яго этнічнай прыналежнасцю; 2) від, разнавіднасць чаго-н.

Тиреоидин – тырэаіды/н (м.р.) – сухі экстракт са шчытападобнай залозы розных жывёл, пераважна бараноў, кароў.

Тиреоидит – тырэаіды/т (м.р.) – запаленчае захворванне шчытападобнай залозы.

Тиреотоксикоз – тырэатаксіко/з (м.р.) – захворванне шчытападобнай залозы, пры якім характэрны павышаны ўзровень гармонаў шчытападобнай залозы ў крыві.

Тиреотропин – тырэятрапі/н (м.р.) – гармон, тропны гармон пярэдняй долі гіпофізу.

Тироксин – тыраксі/н (м.р.) – асноўная форма тыроідных гармонаў шчытападобнай залозы.

Титр – тытр (м.р.) – маса распушчанага рэчыва ў грамах, якая змяшчаецца ў 1 мл. рошчыны.

Тиф – гару/чка (ж.р.), тыф (м.р.) – зборная назва некаторых інфекцыйных захворванняў, якія суправаджаюцца парушэннямі псіхікі на фоне ліхаманкі і інтаксікацыі.

Тифлит – тыфлі/т (м.р.) – запаленне сляпой кішкі.

Тифозный – гару/чкавы, тыфо/зны – той, хто хворы на гаручку.

Тканевый – тка/нкавы – які адносіцца да групы аднародных, звязаных паміж сабою каморак, якія выконваюць адну і тую функцыю ў жывёльных і раслінных арганізмах.

Ткань – тка/нка (ж.р.) – група аднародных, звязаных паміж сабою каморак, якія выконваюць адну і тую функцыю ў жывёльных і раслінных арганізмах.

Ток – ток (м.р.), бег (м.р.) – імклівае перамяшчэнне чаго-н.; рух электрычнага зараду ў правадніку; нервовае напружанне.

Ток крови – крывябе/г (м.р.) – перамяшчэнне крыві па крывяносных судзінах.

Токсемия – таксемі/я (ж.р.) – атручванне арганізма таксінамі пры нападанні іх у кроў.

Токсикодермия – таксікадэрмі/я (ж.р.) – хвароба, пры якой з’яўляюцца паразы скуру, якія ўзнікаюць як рэакцыя на трапленне ў арганізм таксічна-алергічных рэчываў.

Токсикоз – таксіко/з (м.р.) – нездаровы стан арганізма пры атручванні таксінамі.

Токсиколог – таксіко/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне таксікалогіі.

Токсикология – таксікало/гія (ж.р.) – навукa, якая вывучае ўласцівасці ядаў і іх уздзеянне на арганізм.

Токсикомания – таксікама/нія (ж.р.) – хвароба, якая характарызуецца цягай да ўжывання некаторых таксічных для арганізма рэчываў, прэпаратаў.

Томография – тамагра/фія (ж.р.) – метада неразбуральнага напластовага даследавання ўнутранай структуры аб’екта праз яго шматразовае прасвечванне ў розных перасякальных накірунках.

Тонометр – тано/метр (м.р.) – прыбор для вымярэння артэрыяльнага ціску.

Тонус – то/нус (м.р.) – 1) працяглае ўзбуджэнне нервовых цэнтраў і цяглічых тканак, якое не

суправаджаецца стомай і абумоўлівае пэўнае функцыянаванне органаў; 2) ступень жыццядзейнасці арганізма або асобных тканак.

Торакальны – тарака/льны – які адносіцца да грудзіннай паражніны

Торакоабдоминальны – таракаабдаміна/льны – які адносіцца да грудзіннай і брухавіннай паражніны адначасова.

Торакопластика – таракапла/стыка (ж.р.) – метад, які раней шырока ўжываўся для лячэння сухотаў лёгкіх.

Тошнота – нудзь (ж.р.) – прыгнечанае адчуванне ў падлыжачнай вобласці і глотцы, часта папярэднічае рвоце.

Тошая кишка – паро/жняя кішка/ (ж.р.) – сярэдні аддзел тонкай кішкі, які ідзе пасля дванасткі і перад падуздышнай кішкай.

Травма – тра/ўма (ж.р.) – пашкоджанне органа, тканкі знешнім уздзеяннем (раненнем, ударам, апёкам і пад.), а таксама нервовае ўзрушэнне.

Травматолог – траўмато/лаг (м.р.) – урач – спецыяліст па траўматалогіі.

Травматология – траўматало/гія (ж.р.) – раздзел медыцыны, які займаецца траўмамі і іх лячэннем.

Траволечение – травалечэ/нне (н.р.) – лячэнне лекавымі травамі.

Тракт – (страўнікава-кішачны) тракт (м.р.) – стрававод, страўнік, тонкая і тоўстая кішка.

Транклизатор – транклівіза/тар (м.р.) – лекавы прэпарат, які здымае нервовае напружанне, пачуццё трывогі, страху.

Транс – транс (м.р.) – форма псіхічнага расстройства, якая выяўляецца ў несвядомых учынках і дзеяннях.

Трансплантат – транспланта/нт (м.р.) – орган, тканка, перасаджаныя ў іншы арганізм.

Трансплантация – транспланта/цыя (ж.р.) – перасадка і прыжыўленне тканак або органаў на іншае месца ці ў іншы орган.

Транспорт – тра/нспарт (м.р.) – 1) галіна народнай гаспадаркі, звязаная з перавозкай людзей і грузаў; 2) перавоз чаго-н.

Транспортабельный – транспарта/бельны – такі, які можа быць транспартаваны, прыдатны для транспартавання.

Транспортировка – транспартава/нне (н.р.) – перавозка, дастаўка з аднаго месца ў іншае.

Транссудат – транссуда/т (м.р.) – азызлая вадкасць, якая назапашваецца ў паражнінах цела з прычыны парушэння крова- і лімфазвароту. Адбываецца без запаленчых змен тканак.

Трансформация – пераўтварэ/нне (н.р.), трансфарма/цыя (ж.р.) – змена выгляду, формы, істотных уласцівасцей чаго-н.

Трансфузия – трансфу/зія (ж.р.) – увядзенне з лячэбнай мэтай хвораму крыві донара ці яе кампанентаў для замяшчэння эрытрацытаў, часткова бялкоў плазмы крыві. Для аднаўлення аб'ёму цыркулюючай крыві, яе астматычнага цыклу.

Трахеит – дырхаі/т (м.р.), трахе/іт (м.р.) – запаленне слізніцы дырхі. Часта спадарожнічае запаленню верхніх шляхоў, інфекцыйнага, таксічнага ці іншага паходжання.

Трахейный – ды/рхавы, трахе/йны – які адносіцца да дырхі.

Трахеобронхит – дырхабранхі/т (м.р.), трахеабранхі/т (м.р.) – запаленне слізніцы дырхі і буйных дыхнікаў, якое ўзнікае часцей за ўсё на фоне вострай рэспіраторнай інфекцыі.

Трахеотомия – дырхатамі/я (ж.р.), трахеатамі/я (ж.р.) – хірургічная аперацыя, якая заключаецца ў разрэзе дырхі і ва ўвядзенні ў яе спецыяльнай трубкай, каб даць магчымасць хвораму дыхаць.

Трахея – ды/рха (ж.р.), трахе/я (ж.р.) – храсткаваты трубчатый орган, які размешчаны ніжэй за дыхніцу, пераходзіць ў галоўныя дыхнікі і здзяйсняе правядзенне ўдыхальнага і выдыхальнага паветра.

Трахома – трахо/ма (ж.р.) – храничне захворювання злучальної абалонки вока. На ёй з'яўляюцца маленькія зярняткі, фалікулы.

Тревога – трыво/га (ж.р.) – 1) неспакой, моцнае душэўнае хваляванне, выкліканае страхам; 2) небяспечнае становішча, а таксама сігнал, які апавяшчае пра яго.

Трезвость – цвяро/засць (ж.р.) – устрыманне ад ужывання спіртных напіткаў.

Трематоды – трэмато/ды (мн.л) – клас пляскатых чарвей, асабліва сцю харчавання якіх з'яўляецца ўсмоктванне ежы праз ротавую адтуліну; смактуны.

Тремор – дрыгаце/не (н.р.), трэмо/р (м.р.) – дрыжкаць, трэсціся, калаціцца.

Тренажёр – трэнажо/р (м.р.) – вучэбна-трэніровачнае прыстасаванне для выпрацоўкі навыкаў удасканалення тэхнікі кіравання машынай пры падрыхтоўцы лётчыкаў, касманаўтаў, шафёраў.

Тренинг – трэ/нінг (м.р.) – трэніроўка, а таксама выкананне спецыяльнага трэнінгавага рэжыму.

Трепан – трэпа/н (м.р.) – інструмент для свідравання косці пры трэпанаванні.

Трепанация – трэпана/цыя (ж.р.) – хірургічная аперацыя, звязаная са свідраваннем, ускрыццём косці з мэтай пранікнення да ачага хваробы.

Трещина – трэ/шчына (ж.р.) – шчыліна на месцы разлому, разрыву, пашкоджання паверхні чаго-н.

Триггер – тры/гер (м.р.) – прылада, якая можа вельмі доўга знаходзіцца ў адным з двух станаў устойлівай раўнавагі і пераключацца з аднаго ў другі скачком па сігналу звонку.

Трипсин – трыпсі/н (м.р.) – фермент соку падстраўнікавай залозы, які ўдзельнічае ў расшчапленні бялкоў.

Трихинеллёз – трыхінелё/з (ж.р.) – хвароба, выкліканая трыхінамі.

Трихомоноз – трыхамано/з (м.р.) – хвароба, выкліканая трыхіманідамі.

Тромб – тромб (м.р.) – згортак крыві, які ўтвараецца ў крывяносных судзінах.

Тромбоз – тромбо/з (м.р.) – працэс утварэння тромбаў у судзінах.

Тромбообразование – тромбаўтварэ/нне (н.р.) – працэс утварэння тромбаў.

Тромбопения – тромбапені/я (ж.р.) – паніжанае ўтрыманне тромбацытаў у перыферычнай крыві.

Тромбофлебит – тромбафлебі/т (м.р.) – запаленне сценкі жылы, якое вядзе да ўтварэння тромба.

Тромбоцит – тромбацы/т (м.р.) – форменны элемент, з'яўляецца цытаплазматычным аскепкам мегакарыяцыту коснага мозга.

Тромбоцитоз – тромбацыто/з (м.р.) – павялічанае ўтрыманне тромбацытаў у перыферычнай крыві.

Трофика – тро/фіка (ж.р.) – сукупнасць каморкавых працэсаў, якая забяспечвае структуры і функцыі тканак.

Трофоневроз – трофанеўро/з (м.р.) – агульная назва парушэнняў, якая абумоўлена паражэннем ВНС.

Труба – труба/ (ж.р.) – канал у арганізме для сувязі паміж асобнымі органамі.

Труд – пра/ца (ж.р.) – працэс уздзеяння чалавека на прыроду; чалавечая дзейнасць, накіраваная на стварэнне матэрыяльных і культурных каштоўнасцей.

Трудоспособность – працаздо/льнасць (ж.р.) – фізічная здольнасць да працы, дзейнасці.

Трудотерапия – працатэрапі/я (ж.р.) – выкарыстанне працоўных працэсаў з лячэбнай мэтай, выкарыстоўваецца ў псіхіятрыі.

Труп – труп (м.р.) – мёртвае цела чалавека або жывёлы.

Тряпка – ану/ча (ж.р.) – кавалак, абрэзак тканіны (звычайна такой, якая была ўжо ва ўжытку).

Туберкулёз – сухо/ты (мн.л.), туберкулё/з (м.р.) – інфекцыйная хвароба, пры якой пашкоджваюцца

лёгкія, кішачнік, косці, суставы і пад., выкліканая асобым мікробам – палачкай Коха.

Туберкулін – туберкулі/н (м.р.) – прэпарат для дыягностыкі сухот.

Туберкулинодиагностика –

туберкулінадыягно/стыка (ж.р.) – дыягнастычны тэст на сухоты, выкарыстоўваецца для своєчасовага выяўлення хворых на сухоты.

Тубус – ту/бус (м.р.) – труба ў аптычных прыборах.

Тугоухость – тугаву/хасць (ж.р.) – частковая страта слыху.

Туловище – ту/лава (ж.р.) – цела чалавека без галавы і канцавін.

Туляремия – тулярэ/мія (ж.р.) – вострае інфекцыйнае захворванне жывёл і чалавека.

Тургор – турго/р (м.р.) – напружанасць і эластычнасць тканкі, якая змяняецца ў залежнасці ад яе фізіялагічнага стану; ужываецца для характарыстыкі стану скуры.

Турунда – туру/нда (ж.р.) – невялікі вузкі марлевы тампон.

Тусклость – цьмя/насць (ж.р.) – невыразны, беспрыкметны, няяркі.

Тучность – то/ўстаць (ж.р.) – разлад абмену рэчываў, які характарызуецца залішнім дэпаніраваннем тлустасці ў падскурнай клятчатцы.

Тяжесть – ця/жкасць (ж.р.) – непрыемнае адчуванне чаго-небудзь цяжкага.

-У-

Убеждение – перакана/нне (н.р.) – цвёрды, непахісны погляд; упэўненасць.

Увеличение – павелічэ/нне (н.р.) – вынік якога-н. дзеяння, колькасць, на якія што-н. павялічана.

Увечье – кале/цтва (н.р.) – пашкоджанне арганізма, якое робіць цяжкім або немагчымым яго нармальнае функцыянаванне.

Угар – чад (м.р.) – 1) удушлівы атрутны газ, які ўтвараецца пры няпоўным згаранні вугалю ва ўмовах недастатковага прытоку паветра; 2) едкі, удушлівы дым, які ўзнікае пры гарэнні чаго-н. (тлушчу); 3) тое, што моцна ўздзейнічае на псіхіку чалавека, на яго свядомасць (пераноснае).

Угасание – згаса/нне (н.р.) – 1) спыненне гарэння, свячэння; 2) знікненне, сканчэнне (пра пачуцці, падзеі і пад.); 3) страчэнне значэння, забыццё.

Угашение – згашэ/нне (н.р.) – 1) спыненне гарэння, тушэнне; 2) забараненне развіцця чаго-н. (пераноснае); 3) зрабленне чаго-н. несапраўдным; 4) памяншэнне ці ліквідацыя чаго-н., аслабленне дзеяння чаго-н.

Углеввод – вугляво/д (м.р.) – група арганічных злучэнняў, у склад якіх уваходзяць вуглярод, кісларод і вадарод (цукар, крухмал).

Углеводный – вугляво/дны – які мае адносіны да вугляводаў.

Углерод – вугляро/д (м.р.) – хімічны элемент, які з’яўляецца асновай усіх арганічных рэчываў у прыродзе.

Уголь – ву/галь (м.р.) – 1) цвёрдае гаручае выкапнёвае рэчыва арганічнага паходжання; 2) рэшткі няпоўнага згарання драўніны, кавалак абгарэлага дрэва.

Угри – вугры/ (мн.л.) – значныя зацвярдзеласці ў вусці тлушчавай залозы, выкліканыя запаленчым працэсам у тканках.

Угроза – пагро/за (ж.р.) – намер прычыніць фізічную, матэрыяльную ці іншую шкоду асобе ці грамадскім інтарэсам, выяўлены славесна, пісьмова, дзеяннямі або іншым спосабам.

Удаление – выдале/нне (н.р.) – працэс дзеяння пазначэнні дзеяслова выдаляць, выдаліць.

Удобный – зру/чны – 1) такі, якім добра карыстацца; 2) спрыяльны.

Удовлетворённость – задаво/ленасць (ж.р.) – суб’ектыўная адзнака якасці тых ці іншых аб’ектаў, умоў жыцця і дзейнасці, жыцця ў цэлым, адносін з людзьмі, саміх людзей і самога сябе.

Удушье – уду/шша (н.р.) – стан вельмі цяжкага дыхання.

Уздечка – абро/цька (ж.р.), вуздэ/чка (ж.р.) – у анатоміі частка, якая абмяжоўвае рух якога-н. органа.

Узел – ву/зел (м.р.) – 1) месца, дзе звязаны канцы вяроўкі, ніткі, або пятля, сцягнутая на вяроўцы, нітцы; 2) месца скрыжавання, сувязі чаго-н.; 3) частка механізма або тэхнічнае прыстасаванне, якое складаецца з дэталей, асобных частак; 4) частка сцябла, з якой вырастае адзін або некалькі лістоў.

Узнавание – пазнава/нне (н.р.) – успрыманне аб’екта як ужо вядомага па мінулым вопыце.

Указательный палец – пака/знік (м.р.), указа/льны па/лец (м.р.) – палец на руцэ, які знаходзіцца паміж адзінцом і сярэднікам.

Укол – укол (м.р.) – увядзенне лекавага рэчыва непасрэдна пад скуру, у цягліцу, у жылу.

Укроп – кроп (м.р.) – аднагадовая травяная расліна сямейства парасонавых з невялікімі лісткамі і жоўтымі кветкамі.

Уксус – во/цат (м.р.) – воднае рэчыва воцатнай кіслаты – вадкасць з вельмі кіслым смакам.

Уксусный – во/цатный – які мае адносіны да воцату.

Улитка – скру/так (м.р.), улі/тка (ж.р.) – частка ўнутранага вуха, дзе знаходзіцца гукаўспрымальны апарат.

Ультразвук – ультрагу/к (м.р.) – хвалі, якія не ўспрымае чалавек, частоты звыш 20 кГц.

Ум – ро/зум (м.р.) – здольнасць чалавека думаць, галоўнае ў свядомасці разумнага жыцця.

Умалишённый – вар’я/т (м.р.) – псіхічна хворы.

Умереть – паме/рці – спыніць жыццё, знікнуць, скончыцца.

Умирание – кана/нне (н.р.) – паслядоўнае развіццё працэсу заканчэння жыццядзейнасці арганізма ў тэрмінальным стане, які напярэдняе біялагічнай смерці.

Ундулирующий – ундулі/руючы – хвалепадобны.

Управление – кірава/нне (н.р.) – мэтанакіраваны працэс, закліканы забяспечыць функцыянаванне кіруемага аб'екта ў адпаведнасці з зададзенымі крытэрыямі.

Упражнение – практыкава/нне (н.р.) – пайторнае выкананне якіх-н. дзеянняў з мэтай умацавання і развіцця функцыянальных здольнасцей арганізма або лячэння захворванняў.

Упругость – пруг/гкасць (ж.р.) – здольнасць вяртацца да зыходнага стану пасля выдалення сілы, якая выклікала дэфармацыю.

Уран – ура/н (м.р.) – хімічны элемент, метал, які валодае радыеактыўнымі ўласцівасцямі.

Ураты – ура/ты (мн.л.) – солі мачавой кіслаты.

Уремия – урэмі/я (ж.р.) – самаатручэнне арганізма рэчывамі, якія затрымліваюцца ў ім пры хваробе нырак.

Уретра – цэ/ўка (ж.р.) – мочаспускальны канал.

Уретрит – урэтры/т (м.р.) – запаленне слізніцы цэўкі.

Уровень – узро/вень (м.р.) – ступень, якая характарызуе якасць, вышыню, велічыню развіцця.

Урогинекалогия – урагінекало/гія (ж.р.) – навука пра сувязь паміж уралагічнымі і гінекалагічнымі захворваннямі.

Урод – вычва/ра (ж.р.) – чалавек з прыроджанымі недахопамі.

Уродливость – вычва/рнасць (ж.р.) – гана развіцця, фізічны недахоп.

Уродливый – вычва/рны – той, які мае фізічны недахоп.

Уролог – уро/лаг (м.р.) – урач, які займаецца дыягностыкай і лячэннем уралагічных хвароб.

Урология – урало/гія (ж.р.) – галіна медыцыны, якая вывучае хваробы мачаплоцевых органаў.

Урометр – уро/метр (м.р.) – прыбор для вызначэння ўдзельнай масы мачы.

Урубилін – урубілі/н (м.р.) – жоўтае фарбавальнае рэчыва з групы жоўцевых пігментаў.

Усвояемость – засвая/льнасць (ж.р.) – здольнасць засвойвацца арганізмам або свядомасцю.

Усталый – сто/млены – абяссілены, змораны цяжкай работай ці якім-н. заняткам.

Устойчивый – усто/йлівы – 1) які стаіць цвёрда, не хістаючыся, не падаючы; 2) які не паддаецца ваганням, пастаянны, стойкі, цвёрды.

Утка – ву/тка (ж.р.) – пасудзіна з доўгім носам для мачы, якая падаецца ляжачым хворым мужчынам.

Утомлённость – змо/ранасць (ж.р.) – стан зморанага чалавека, бяссілле, стома.

Утомляемость – змо/рлівасць (ж.р.) – стан зморанасці, бяссілле, стома ад цяжкай працы ці якога-н. занятку.

Утопленник – тапе/лец (м.р.) – чалавек, які ўтаніўся або топіцца.

Ухо – ву/ха (н.р.) – орган слыху і раўнавагі ў хрыбетнікавых жывёл і чалавека.

У. наружное – знадво/рнае ву/ха – вонкавая частка гэтага органа ў форме ракаўкі вакол вушной адтуліны.

У. среднее – сярэ/дняе ву/ха – частка органа слыху, праз які перадаецца слыхавы штуршок ва ўнутранае вуха.

Уход – до/гляд (м.р.) – нагляд, клопат, назіранне за кім-, чым-н. для аховы, кантролю, вывучэння і г.д.

Учащённый – пача/шчаны – больш часты, паскораны.

Учёт – улі/к (м.р.) – рэгістрацыя асоб, прадметаў і падзей з занясеннем іх у спісы, картатэку.

Ушиб – садно/ (н.р.), уда/р (м.р.) – пашкоджанне тканак і органаў цела тупым прадметам без

парушэння цэласнасці вонкавых покрываў (скуры, слізістай абалонкі), суправаджаецца разрывам дробных сасудаў і кровазліццём, парушэннем цэласнасці падскурнай клятчаткі, цягліц, унутраных органаў (печані, селязёнки і інш.)

Ушивание – ушыва/нне (н.р.) – медыцынскі тэрмін, аперацыя, напрыклад, ушыванне (звужванне, укарочванне) сэрца, кілы.

Ущемление – ушчамле/нне (н.р.) – сцісканне органа ці іншага анатамічнага ўтварэння ў натуральных ці паталагічных каналах і адтулінах, паміж спайкамі, рубцамі і інш., якое парушае яго кровазабеспячэнне, інервацыю і (ці) праходнасць.

-Ф-

Фавус – фа/вус (м.р.) – хранічнае грыбковае захворванне, выкліканае паразітычным грыбком.

Фагопрофілактика – фагапрафіла/ктыка (ж.р.) – напярэджанне бактэрыяльных інфекцый з дапамогай спецыяльных бактэрыяфагаў.

Фаготерапія – фагатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне некаторых бактэрыяльных інфекцый (брушнога тыфу, крываўкі, халеры) спецыфічнымі бактэрыяфагамі.

Фагоцит – фагацы/т (м.р.) – каморка, здольная паглынаць бактэрыі, прасцейшых, іншыя каморкі і іх рэшткі, а таксама розныя дробныя часцінкі.

Фаланга – фала/нга (ж.р.) – кароткая трубчатая косць пальца.

Фантомная боль – уя/ўны боль (м.р.), фанто/мны боль (м.р.) – у канцавінах – адчуванне болю, якое ўзнікае ў страчанай канцавіне або ў канцавіне, якая не адчуваецца з дапамогай звычайных адчуванняў.

Фарингоскопия – фарынгаскапі/я (ж.р.) – агляд глоткі і зева пры дапамозе спецыяльнага люстэрка.

Фармакогнозия – фармакагно/зія (ж.р.) – навука аб рэчывах расліннага і жывёльнага паходжання, якія маюць лекавыя ўласцівасці і ўжываюцца ў медыцыне.

Фармаколог – фармако/лаг (м.р.) – спецыяліст у галіне фармакалогіі.

Фармакологический – фармакалагі/чны – які мае адносіны да фармакалогіі.

Фармакология – фармакало/гія (ж.р.) – навука аб уздзеянні лекавых рэчываў на арганізм.

Фармакопея – фармакапе/я (ж.р.) – афіцыйны звод правіл, якім кіруюцца фармацэўты пры падрыхтоўцы, праверцы, захоўванні, прызначэнні лекаў і пералік лекавых рэчываў, якія павінны знаходзіцца ў аптэцы.

Фармакохимия – фармакахі/мія (ж.р.) – вучэнне аб хімічным складзе і хімічных уласцівасцях лекавых рэчываў.

Фармацевт – фармацэ/ўт (м.р.) – спецыяліст з фармацэўтычнай адукацыяй.

Фармацевтика – фармацэ/ўтыка (ж.р.) – комплекс дысцыплін, якія вывучаюць пытанні атрымання, апрацоўкі, вырабу, захоўвання і выдачы лекавых сродкаў.

Фармацевтический – фармацэўты/чны – які мае адносіны да фармацэўтыкі, фармацэўта.

Фармация – фарма/цыя (ж.р.) – 1) пэўная ступень, стадыя ў развіцці чалавечага грамадства, якая характарызуецца ўласцівым толькі ёй спосабам вытворчасці і адпаведнай гэтаму пабудовай; 2) комплекс генетычна звязаных горных парод аднаго часу і спосабу ўтварэння; 3) раслінныя згрупаванні, якія характарызуюцца адным або некалькімі агульна-біялагічнымі відамі.

Фасциолёз – фасцыялё/з (м.р.) – хранічнае захворванне чалавека або жывёл, якое выклікаецца

плоскімі чарвямі, што трапляюць у арганізм з ежай ці з вадою.

Фасция – пялё/нніца (ж.р.), фа/сцыя (ж.р.) – тонкая абалонка са злучальнай тканкі, якая пакрывае асобныя цягліцы або групы іх, а таксама некаторыя органы.

Фекалии – спражне/нні (мн.л.), фека/ліі (мн.л.) – сумесь цвёрдых і вадкіх спражненняў у чалавека.

Фекальный – спражня/льны, фека/льны – які мае адносіны да спражненняў, з'яўляецца спражненнямі.

Фельдшер – фе/льчар (м.р.) – медыцынскі работнік, які мае сярэднюю медыцынскую адукацыю.

Фельдшерский – фе/льчарскі – які мае адносіны да фельчара; належыць фельчару.

Феногенетика – фенагене/тыка (ж.р.) – раздзел генетыкі, які вывучае праявы дзеяння генаў і іх сукупнасці ў працэсе развіцця асобіны.

Феномен – выключ/чнік (м.р.), фено/мен (м.р.) – 1) незвычайная, асаблівая з'ява, рэдкі факт; 2) пра чалавека, які адрозніваецца выдатнымі здольнасцямі, талентам.

Фенотип – фенаты/п (м.р.) – сукупнасць уласцівасцей і прымет арганізма, якія склаліся ў працэсе яго індывідуальнага развіцця.

Фермент – ферме/нт (м.р.) – рэчыва бялковай прыроды, якое сінтэзуецца ў каморках жывых арганізмаў і ў мільёны разоў паскарае хімічныя рэакцыі, уласцівыя жывому арганізму.

Ферментативный – ферментаты/ўны – які мае адносіны да ферменту; з'яўляецца ферментам.

Ферментационный – ферментацы/йны – прызначаны для ферментацыі.

Ферментация – фермента/цыя (ж.р.) – працэс бражэння.

Ферментировать – ферментава/ць – знаходзіцца ў стане ферментацыі.

Ферментный – ферме/нтны – які мае адносіны да ферменту.

Ферментология – ферментало/гія (ж.р.) – навукa аб ферментах, іх будове і ролі ў арганізме.

Фибрилла – фібры/ла (ж.р.) – ніткападобная структура цытаплазмы, якая выконвае ў каморцы рухальную або шкiлетную функцыі.

Фибриллярный – фібрыля/рны – бялок, поліпептыдны ланцужок якога, размяшчаючыся ўпарадкавана адносна адной восі, утварае доўгае валакно (фібрылу).

Фибрилляция – трымце/нне (н.р.), фібрыля/цыя (ж.р.) – частыя некардынаваныя скарачэнні цяглічных валокнаў.

Фибрин – фібры/н (м.р.) – бялок, які ўтвараецца з фібрынагену плазмы крыві пад уздзеяннем фермента трамбіну; канчатковы прадукт згусання крыві, структурная аснова тромба.

Фбриновый – фібры/навы – тое, што складаецца з фібрыну.

Фбринолиз – фібрыно/ліз (м.р.) – распаўшчэнне нутрасудзінных тромбаў і пазасудзінных згорткаў фібрыну пад уздзеяннем пратэалітычных ферментаў плазмы крыві і форменых элементаў.

Фбринолизин – фібрыналізі/н (м.р.) – фермент, спрыяльны фібрыналізу (разбурэнню фібрыну).

Фиброаденома – фібраадэно/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна са злучальнай тканкі залозы.

Фибробласт – фібрабла/ст (м.р.) – асноўная каморкавая форма злучальнай тканкі хрыбетнікавых жывёл і чалавека.

Фиброз – фібро/з (м.р.) – патаўшчэнне і з'яўленне рубцовых змяненняў у злучальнай тканцы.

Фиброма – фібро/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна з валакністай злучальнай тканкі.

Фибромиома – фібраміё/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна з цяглічнай тканкі з уключэннем элементаў злучальнай тканкі.

Фиброскоп – фібраско/п (м.р.) – эндаскоп, у якім для перадачы выявы знутры чалавечага цела выкарыстоўваецца валаконная оптыка.

Физиология – фізіяло/гія (ж.р.) – навука аб жыццядзейнасці арганізма, яго каморак, органаў, функцыянальных сістэм.

Физиотерапевт – фізіятэрапе/ўт (м.р.) – спецыяліст па фізіятэрапіі.

Физиотерапевтический – фізіятэрапеўты/чны – які суадносіцца па значэнні з назоўнікам фізіятэрапія, звязаны з ім.

Физиотерапия – фізіятэрапі/я (ж.р.) – 1) раздзел медыцыны, які вывучае ўздзеянне на арганізм натуральных і штучных фізічных фактараў; 2) лячэбнае выкарыстанне фізічных сродкаў (руху, цяпла, вады, электрычнасці і інш.).

Фиксация – фікса/цыя (ж.р.) – замацаванне ў пэўным становішчы.

Фильтр – цэ/даль (м.р.), фі/льтр (м.р.) – 1) прыбор для ачысткі вадкасцей, газаў; 2) прыбор, які затрымлівае праходжанне некаторых прамянёў, гукаў, электрамагнітных хваль.

Фистула – свішч (м.р.) – загана ў чым-н. у выглядзе адтуліны, сітавіны; 2) ненармальны канал, які ўтвараецца ў тканках арганізма з выходам на паверхню цела.

Фитотерапия – фітатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне лекавымі раслінамі.

Флавин – флаві/н (м.р.) – геперацыклічнае злучэнне жоўтага колеру.

Флебит – флебі/т (м.р.) – запаленне жылы.

Флегматизм – флегматы/зм (м.р.) – незвычайны спакой, амаль поўная абыякавасць да ўсяго, вяласць.

Флегматик – флегма/тык (м.р.) – чалавек флегматычнага тэмпераменту.

Флегмозный – флегмо/зны – які мае выгляд флегмоны.

Флегмона – флегмо/на (ж.р.) – гнойнае запаленне падскурнай або міжцяглічнай клятчаткі.

Флексор – фле/ксар (м.р.) – цягліца, пры дапамозе якой адбываецца згінанне сустава.

Флексорный – флексо/рны – які адносіцца да флексара.

Фликтена – флікце/на (ж.р.) – нарыў, пухір з белай абалонкай і мутным змесцівам, характэрны для стрэптадэрміі.

Флора – раслі/ннасць (ж.р.), фло/ра (ж.р.) – сукупнасць усіх відаў раслін якой-н. мясцовасці ці геалагічнага перыяду.

Флотарый – флата/рый (м.р.) – памяшканне, абсталяванае кварцавымі лямпамі ў шахцёрскіх гарадках і пасёлках.

Флуктуация – зыба/нне (н.р.), флуктуа/цыя (ж.р.) – пры пальпацыі адчуванне адной рукой калыханняў, выкліканых штурышкападобнымі рухамі пальцаў другой рукі над скапленнем вадкасці ў паражнінах.

Флюорография – флюараграфі/я (ж.р.) – метад рэнтгенадыягностыкі, які заключаецца ў фатаграфаванні рэнтгенаўскага адлюстравання органаў чалавечага цела з флюарэсцыруючага экрана на плёнку.

Флюороз – флюаро/з (м.р.) – хранічная хвароба зубоў і касцявой сістэмы, якая выклікаецца залішнім ужываннем фтору з вадой і харчовымі прадуктамі.

Флюс – смярза/ (ж.р.), флюс (м.р.) – нарыў над надкосніцай, выкліканы хворымі зубамі, у сувязі з чым падпухае шчака.

Фобия – фабі/я (ж.р.) – неадчэпны, надакучлівы стан пры некаторых псіхічных захворваннях.

Фоликул – то/рбачка (ж.р.), фалі/кул (м.р.) – круглае, авальнае ці грушападобнае ўтварэнне ў розных органах хрыбетных жывёл і чалавека, якое выконвае розныя функцыі.

Фоликулин – фалікулі/н (м.р.) – жаночы плоцевы гармон.

Фоликулит – фалікулі/т (м.р.) – *недахон фалікуліну.*

Фон – фон (м.р.) – *асноўны колер, тон, на якім пішацца карціна.*

Фонастения – фонастэні/я (ж.р.) – *незмыканне галасавых звязак.*

Фонендоскоп – фанендаскоп (м.р.) – *медыцынскі інструмент з рэзанатарам для выслухоўвання сэрца і лёгкіх.*

Фонокардиограмма – фонакардыягра/ма (ж.р.) – *графічная рэгістрацыя гукавых з’яў, выкліканых дзейнасцю сэрца.*

Фонокадиограф – фонакардыё/граф (м.р.) – *прыбор для выяўлення гукавых з’яў, выкліканых дзейнасцю сэрца.*

Фонокардиография – фонакардыяграфі/я (ж.р.) – *метад даследавання сэрцава-судзіннай сістэмы, які заключаецца ў графічнай рэгістрацыі гукавых з’яў, выкліканых дзейнасцю сэрца.*

Форма – фо/рма (ж.р.) – *1) знешні контур, вонкавы выгляд, знешняе аблічча прадмета; 2) від, тып, спосаб арганізацыі чаго-н.; структура чаго-н, абумоўленая пэўным зместам.*

Формалин – фармалі/н (м.р.) – *раствор фармальдэгіду з едкім удушлівым пахам як сродак для дэзынфекцыі.*

Формалиновый – фармалі/навы – *які мае адносіны да фармаліну.*

Формальдегид – фармальдэгі/д (м.р.) – *бясколерны газ з рэзкім пахам, які выкарыстоўваецца ў вытворчасці пластмас, смол, лекавых рэчываў, у папяровай і тэкстыльнай прамысловасці.*

Формация – утварэ/нне (н.р.), фарма/цыя (ж.р.) – *тое, што ўзнікла ў выніку якога-н. дзеяння, працэсу.*

Формула – фо/рмула (ж.р.) – *1) дакладнае вызначэнне якога-н. агульнага палажэння, закона і пад., якое мае дачыненне да ўсіх прыватных выпадкаў; 2) умоўнае абазначэнне адносін якіх-н. велічынь, элементаў і пад., якое складаецца з літар, лічбаў і знакаў.*

Фосфен – фасфе/н (м.р.) – зрокавае адчуванне колеру, узнікае без уздзеяння святла на вока.

Фосфор – фо/сфар (м.р.) – адзін з самых распаўсюджаных элементаў зямной кары, яго колькасць складае 0,08 – 0,09% яго масы. У свабодным стане не сустракаецца праз высокую хімічную актыўнасць.

Фотарый – фата/рый (м.р.) – святлолячэбны кабінет для правядзення групавога светлавога і цеплавога апраменьвання лячэбнага і прафілактычнага характару.

Фотобактерия – фотабактэ/рыя (ж.р.) – бактэрыя, якая выдзяляе рэчыва, што свеціцца пры спалучэнні яго з кіслародам і служыць адной з прычын свячэння вады і рыб.

Фотосинтез – фотасі/нтэз (м.р.) – працэс утварэння зялёнымі раслінамі арганічнага рэчыва з вуглякіслага газу і вады пры дапамозе светлавой энэргіі, якая праглынаецца хларафілам.

Фототаксис – фотата/ксіс (м.р.) – рухальная рэакцыя раслінных і прасцейшых жывёльных арганізмаў у адказ на ўздзеянне святла.

Фототерапевтический – фотатэрапеўты/чны – які мае адносіны да фотатэрапіі.

Фототерапия – фотатэрапі/я (ж.р.) – лячэнне святлом.

Фототропизм – фотатрапі/зм (м.р.) – змена напрамку росту органаў раслін у адносінах да святла, якое падае з аднаго боку.

Фотофобия – фотафабі/я (ж.р.) – светлабоязь.

Фронтит – франты/т (м.р.) – запаленне лобнай сулоні.

Фрустрация – фрустра/цыя (ж.р.) – псіхічны стан, які ўзнікае ў сітуацыі рэальнай або дапушчальнай немагчымасці задавальнення тых ці іншых патрэб.

Фтизиатр – фтызія/тр (м.р.) – урач, спецыяліст па фтызіятрыі.

Фтизиатрия – фтызіятры/я (ж.р.) – раздзел медыцыны, які вывучае сухоты, метады яго лячэння і папярэджання.

Фтор – фтор (м.р.) – хімічны элемент – бледна-жоўты трутны газ з рэзкім пахам.

Функциональный – функцыяна/льны – які належыць да функцый чаго-н.

Функция – фу/нкцыя (ж.р.) – з’ява, якая залежыць ад другой асноўнай з’явы і змяняецца ў залежнасці ад змянення другой з’явы.

Фурункул – фуру/нкул (м.р.) – гнойнае запаленне валасянога мяшэчка і сальнай залозы скулы.

Фурункулёз – фурункулё/з (м.р.) – захворванне, пры якім на целе з’яўляецца шмат фурункул.

-X-

Характер – хара/ктар (м.р.) – сукупнасць устойлівых псіхічных уласцівасцей чалавека, яго асабістых рыс, якія праяўляюцца ў паводзінах і дзейнасці.

Характеристика – характары/стыка (ж.р.) – апісанне, вызначэнне істотных, адметных рыс, асаблівасцей, якасцей каго-, чаго-н.

Характеристический – характарысты/чны – які мае адметныя, рэзка выяўленыя, своеасаблівыя рысы.

Характерные черты – уласці/выя ры/сы (мн.л.) – рысы, якія ўласцівы той ці іншай асобе.

Характерный – уласці/вы – 1) з рэзка выяўленымі асаблівасцямі, рысамі; 2) уласцівы каму-, чаму-н., спецыфічны; 3) уласцівы вызначанаму народу, эпосе, грамадскаму асяроддзю; 4) упарты, які любіць рабіць па-свойму, з цяжкім, наравістым характарам.

Хвойный – іглі/сты – адзін з 13-14 аддзелаў царства раслін, да якога адносяцца судзінкавыя расліны, насенне якіх развіваецца ў шышках.

Хвоя – іглі/ца (ж.р.) – іглісты ліст; іголканадобны ці лускаваты ліст некаторых (звычайна вечназялёных) дрэў ці хмызнякоў.

Хейліт – хе/йліт (м.р.) – запаленне чырвонай аблямоўкі вуснаў.

Хейроскоп – хейраско/п (м.р.) – прыбор для трэніроўчых практыкаванняў з мэтай замацавання цэнтральнай фіксацыі амбліяпічнага вока і выпрацоўкі звычайнага бінакулярнага зроку.

Хеморецептор – хемарэцэ/птар (м.р.) – аферэнтны нейрон, які адказвае генерацыяй нервовага штуршка на ўзаемадзеянне ўспрымальнікаў бялку з вызначанай хімічнай малекулай на з’яўленне ў арганізме адмысловых хімічных злучэнняў.

Хемосинтез – хемасі/нтаз (м.р.) – суклад некаторымі бактэрыямі арганічных рэчываў з вокісу вугляроду за кошт энергіі, атрыманай пры акісленні неарганічных рэчываў, напр. аміяку, злучэнняў серы.

Хірург – хіру/рг (м.р.) – урач, спецыяліст у галіне хірургіі.

Хірургія – хірургі/я (ж.р.) – галіна медыцыны, якая займаецца аперацыйнымі метадамі лячэння.

Хлор – хлор (м.р.) – хімічны элемент, адносіцца да сям’і галагенаў, жоўта-зялёны газ з рэзкім пахам.

Хлористый – хло/рысты – які мае ў складзе хлор.

Хлорная известь – хло/рная ва/пна (ж.р.) – белы парашок з рэзкім пахам і моцнымі акісляльнымі ўласцівасцямі.

Хлородонтия – хлораданты/я (ж.р.) – з’яўленне зеленаватага адцення ў колеры малочных зубоў.

Хлороз – хларо/з (м.р.) – захворванне раслін, якое сустракаецца пераважна пры шчолачнай рэакцыі глебы.

Хлороформ – хларафо/рм (м.р.) – празрыстая лятучая вадкасць з саладкаватым пахам, якая ўтрымлівае хлор і выкарыстоўваецца як наркатычны сродак.

Хлороформирование – хлорафармава/нне (н.р.) – распаўсюджаны сродак агульнага абязбольвання.

Хлороформированный – хлорафармава/ны – асоба, якая атрымала абязбольванне.

Хлороформировать – хлорафармава/ць – абязбольваць.

Хоаны – хаа/ны (мн.л.) – авальныя адтуліны, з дапамогай якіх насаглотка звязана з паражнінай носа.

Ходьба – хада – 1) дзеянне паводле дзеяслова **хадзіць** – **ісці**; 2) уласцівая каму-н. манера хадзіць; 3) развіццё, бег чаго-н.

Холера – хале/ра (ж.р.) – 1) вострая інфекцыйная кішачная хвароба, якая суправаджаецца ванітамі, ляксамі; эпідэмія гэтай хваробы; 2) ужываецца як лаянкавае слова.

Холестерин – халестэры/н (м.р.) – арганічнае тлушчападобнае рэчыва, якое знаходзіцца ў нервовай і тлушчавых тканках, печані і інш., а таксама ў прадуктах харчавання, і адыгрывае важную ролю ў жыццядзейнасці арганізма.

Холецистит – халецысты/т (м.р.) – запаленне жаўцяка.

Холерик – хале/рык (м.р.), запа/льны – 1) які мае адносіны да запалу; 2) прызначаны для запальвання; 3) гарачы, хвалюючы.

Холангиография – халангіяграфі/я (ж.р.) – рэнтгеналагічнае даследаванне жоўцевых праток.

Холелитиаз – халелітыя/з (м.р.) – жоўцекамянёвая хвароба.

Холестаз – халеста/з (м.р.) – спазма жаўцяка.

Холецистография – халецыстаграфі/я (ж.р.) – рэнтгеналагічнае даследаванне жаўцяка.

Холецистопатия – халецыстапаты/я (ж.р.) – агульная назва захворванняў жаўцяка.

Холецистохолангит – халецыстахалангі/т (м.р.) – гэта запаленне жаўцяка і жоўцевых пратокаў.

Холинергические – халінергі/чныя (лекі) – гэта лекі, якія блакіруюць або аблягчаюць перадачу штуршкоў у халінергічных сінапсах.

Холодильник – лядо/ўня (ж.р.), халадзі/льнік (м.р.) – 1) шафа з халадзільнай устаноўкай; 2) збудаванне, прадпрыемства, спецыяльнае памяшканне з паніжанай тэмпературай для захоўвання чаго-н. у холадзе.

Холофермент – халаферме/нт (м.р.) – гэта фермент, які складаецца з неактыўнай бялковай часткі, апаферментнай і актывізаванай небялковай групы.

Хондрин – хандры/н (м.р.) – калаген, які ўваходзіць у склад валокнаў міжкаморкавага рэчыва храсткавай тканкі.

Хондрит – хандры/т (м.р.) – запаленне храстка.

Хондрология – хондрало/гія (ж.р.) – раздзел гісталагіі, які вывучае развіццё, будову і працу храсткавай тканкі.

Хондрома – хондро/ма (ж.р.) – дабраякасная пухліна, якая паходзіць з храсткавых каморак, можа развівацца на канцы косці, якая расце, аднак часцей за ўсё ўзнікае ў касцях ступні і ручыцы.

Хордома – хардо/ма (ж.р.) – рэдкая пухліна, якая паходзіць з рэшткаў хорды зародка.

Хордотомия – хардатамі/я (ж.р.) – хірургічнае ўмяшальніцтва, якое дазваляе паменшыць моцны і ўпарты боль у вобласці лагва або ніжніх канцавін.

Хорея – харэ/я (ж.р.) – міжвольныя рухі галавы або канцавін.

Хорион – харыё/н (м.р.) – вонкавая зародкавая абалонка, якая акружае зародак.

Хорионический – харыяні/чны (ганадатрапін) – гармон, што выпрацоўваецца ў маціцы ў большасці вышэйшымі сысунамі для падтрымкі функцый жоўтага цела.

Храп – хроп (м.р.) – 1) дыханне, пры якім узнікаюць вібрацыі мяккага паднябення; 2) гук, выдадзены ў час такога дыхання.

Хрипота – хры/пка (ж.р.) – наяўнасць хropa ў голасе.

Хрипы – хры/пы (мн.л.) – паталагічныя дыхальныя шумы, вызначаныя пры аскультацыі лёгкіх.

Хроматин – храмаці/н (м.р.) – храмасомны артыкул каморкавага ядра, у склад якога ўваходзяць ДНК, РНК і бялкі.

Хроматолиз – фарбаразбурэ/нне (н.р.), храмато/ліз (м.р.) – рассейванне ці дэзынтэграцыя мікраскапічных утварэнняў у нервовых каморках, якія звычайна ўтвараюцца з бялкоў. Гэтыя ўтварэнні з'яўляюцца частковым водгукам каморкі на атрыманую траўму.

Хромать – кульга/ць – 1) хадзіць, кульгаючы праз укарачэнне або хваробы нагі, ног; 2) быць у незадавальняючым становішчы, мець недахопы.

Хромоген – храмаге/н (м.р.) – хімічнае спалучэнне, якое змяшчае ў сабе храмаформную групу і здольнае даць фарбавальнік.

Хромосома – храмасо/ма (ж.р.) – пастаянная частка ядра жывёльных і раслінных каморак, носьбіт спадчыннай генетычнай інфармацыі.

Хромота – кульга/васць (ж.р.) – кульгаючая хада, няправільны рух ног, які выкліканы ўкарачэннем нагі або хваробай.

Хромотографія – храматаграфі/я (ж.р.) – метад раздзялення і аналізу сумесей, які заснаваны на розным размеркаванні іх кампанентаў паміж двума фазамаі – рухомай і нерухомай.

Хромоцистоскопія – храмацыстаскапі/я (ж.р.) – інструментальны метад дыягностыкі, паасобнае вызначэнне функцый кожнай ныркі і верхніх мачавых шляхоў з дапамогай фарбавай пробы.

Хронаксія – хранаксі/я (ж.р.) – мінімальны час уздзеяння на тканку пастаяннага электрычнага току падвоенай парогавай сілы, якое выклікае ўзбуджэнне тканкі.

Хроника – хро/ніка (ж.р.) – 1) запіс гістарычных падзей у храналагічным парадку; 2) літаратурны твор, які змяшчае гісторыю падзей; 3)

дакументальнае наведанне ў СМІ пра сучасныя падзеі.

Хронический – храни/чны – 1) той, што доўжыцца шмат часу, марудна развіваецца, зацяжны; 2) які пакутуе праз працяглую, сталую хваробу; 3) працяглы, марудны, зацяжны.

Хронобиология – хронабіяло/гія (ж.р.) – частка біялогіі, якая вывучае біялагічныя рытмы, праходжанне розных біялагічных працэсаў (пераважна цыклічных) у часе.

Хронограф – храно/граф (м.р.) – 1) зводны агляд усеагульнай гісторыі ў сярэднія вякі; 2) прылада для дакладнай рэгістрацыі моманту якога-н. назірання і для вымярэння кароткіх інтэрвалаў часу.

Хронотропный – хранатро/пны, часазале/жны – зменная частасць сэрцавых рытмаў.

Хрусталик – крышта/лік (м.р.) – 1) памяшальнае ад **крышталь**; 2) частка вока ў выглядзе дваякавыпуклай празрыстай лінзы, размешчанай за райковай абалонкай.

Хрящ – хрasto/к (м.р.) – гнуткая і шчыльная злучальная тканка хрыбеткавых жывёл і чалавека, якая ўтварае некаторыя часткі шкілета і дыхальных шляхоў дарослага чалавека.

Хрящеватый – хрastкава/ты – які мае вялікія або выступаючыя хрastкі.

-Ц-

Царапина – дра/піна (ж.р.) – неглыбокая ранка на целе або пашкоджанне на прадмеце ў выглядзе палоскі, зробленае чым-н. тонкім і вострым.

Цвет – ко/лер (м.р.) – 1) светлаваты тон чаго-н; афарбоўка; 2) у жыванісе – адценне фарбы, ступень яркасці яе; 3) спецыяльна падрыхтаваны для афарбоўкі чаго-н., склад фарбы.

Целенаправлений – мэтанакірава/ны – які вызначаеца мэтанакіраванасцю.

Цианоз – сіню/ха (ж.р.), цыяно/з (м.р.) – сіняватая афарбоўка скуры і (або) слізніцы, калі колькасць аднойленага гемаглабіну перавышае 50 г/л.

Цикл – цы/каль (м.р.), цыкл (м.р.) – адзінка вымярэння вугла, а таксама фазы ваганняў.

Цинга – шкро/бут (м.р.), цынга/ (ж.р.) – хвароба, выкліканая вострым недахопам вітаміну С (аскарбінавая кіслата).

Циркуляторный – абяга/льны, цыркулято/рны – які адносіцца да кровазвароту.

Циркуляция – абе/г (м.р.), цыркуля/цыя (ж.р.) – кругавы рух, кругазварот. Цыркуляцыя крыві.

Цирроз – цыро/з (печані) (м.р.) – цяжкае захворванне печані, якое суправаджаецца незваротным замяшчэннем парэнхіматознай тканкі печані фібрознай злучальнай тканкі, ці сромай.

Цистаденома – цыстадэно/ма (ж.р.) – адэнома, якая мае кістозную структуру.

Цистит – цысты/т (м.р.) – запаленне мачавіка, якое часта ўзнікае ў выніку траплення ў яго інфекцыі (звычайна бактэрыі тыпу *Escherichia coli*).

Цистицеркоз – цыстыцэрко/з (м.р.) – захворванне, якое выклікаецца наўвасацю лічынак стужачнага чарвяка ў кожным органе.

Цистоскоп – цыстаско/п (м.р.) – прызначаны для правядзення дыягнастычных працэдур цэўкі і мачавіка.

Цитогенетика – цытагене/тыка (ж.р.) – раздзел генетыкі, які вывучае ўзаемасувязь паміж заканамернасцямі спадчынных прыкмет і будову храмасом. Асноўным прадметам даследавання ў цытагенетыцы з’яўляюцца храмасомы.

Цитодиагностика – цытадыягно/стыка (ж.р.) – распазнаванне хвароб шляхам мікраскапічнага даследавання каморкавых элементаў, узятых з паверхні цела або з яго вадкасцей.

Цитолиз – цыто/ліз (м.р.) – разбурэнне раслінных і жывёльных каморак.

Цитолог – цыто/лаг (м.р.) – спецыяліст, які вывучае будову і хімічны склад каморкі, функцыі ўнутрыкаморкавых структур, функцыі каморак у арганізме жывёл і раслін.

Цитологический – цыталагі/чны – гэта метад, які ўключае вывучэнне цытаплазмы, уласцівасці і яе хімічны склад.

Цитология – цытала/гія (ж.р.) – навука аб каморцы, разам з гэтым, біялагічная дысцыпліна, якая вывучае структуру, функцыі і эвалюцыю каморак, ядзернацытаплазматычныя комплексы, нерасчлянёныя на каморкі, аднакаморкавыя жывёльныя і раслінныя арганізмы, а таксама разам бактэрыі.

Цитоморфоз – цытамарфо/з (м.р.) – змены, якія адбываюцца ў каморцы на працягу яе жыццёвага цыклу.

Цитоплазма – цытапла/зма (ж.р.) – унутранае асяроддзе каморкі, апроч ядра, абмежаванае плазматычнай мембранай.

Цитоплазматический – цытаплазматы/чны – які мае адносіны да цытаплазмы.

Цитотоксин – цытатаксі/н (м.р.) – агульная назва рэчыва, таксічнага для каморак.

Цитотоксический – цытатаксі/чны – разбуральны або таксічны для каморак.

Цитохимия – цытахі/мія (ж.р.) – навука, якая вывучае хімічныя спалучэнні, якія прысутнічаюць у каморках жывёл, а таксама іх функцыі.

Цитохром – цытахро/м (м.р.) – дыхальны пігмент, у склад якога ўваходзіць бялок.

Цитоэколог – цытаэко/лаг (м.р.) – вучоны, які займаецца вывучэннем каморкі, яе структуры і ўплыву навакольнага асяроддзя на хімічны склад.

Цитруллин – цытрулі/н (м.р.) – амінакіслата, якая не ўваходзіць у склад бялка; вырацоўваецца печань ў

якасці набочнага прадукта ў працэсе пераўтварэння аміяку ў мачавіну.

Цифра – лі/чба (ж.р.) – наказальнік, разлік чаго-н., які адлюстраваны ў лічбах; знак, які абазначае лік.

Цифровой – лі/чбавы – адлюстраваны ў лічбах.

-Ч-

Частота – ча/стасць (ж.р.) – велічыня, якая перадаеца лічбай пайтораў чаго-н. за адзінку часу.

Человек – чалаве/к (м.р.) – грамадская істота, якая мае высокаарганізаваны мозг, валодае мысленнем, маўленнем, здольнасцю вырабляць прылады працы і мэтанакіравана выкарыстоўваць іх.

Человеческий – чалаве/чы – уважлівы, чулы, душэўны.

Челюстной – скі/вічны – які адносіцца да сківіцы.

Челюсть – скі/віца (ж.р.) – кожная з дзвюх касцей твара, у якіх умацаваны зубы.

Червеобразный – чэрвепадо/бны – які мае знешні выгляд чарвяка.

Червяк – чарвя/к (м.р.) – бесхрыбеткавы жывёльны арганізм з доўгім мяккім целам без канцавін і ярка выражанай галавы.

Череп – чэ/рап (м.р.) – шкілет галавы хрыбеткавых і чалавека; паверхня, верхняя частка галавы.

Черепной – чарапны/ – які мае адносіны да чэрапа.

Чесотка – каро/ста (ж.р.) – заразная хвароба скуры ў чалавека і жывёл, якая суправаджаецца гнойнай высыпкай і моцным свербам.

Чешуйка – лускаві/нка (ж.р.) – 1) памяншальнае да луска; 2) асобная пласцінка лускі; 3) мікраскапічная хіцінавая пласцінка на целе некаторых членістаногіх жывёл (галоўным чынам насякомых).

Чешуя – луска/ (ж.р.) – 1) дробныя пласцінкі, якія размешчаны на паверхні цела некаторых хрыбеткавых жывёлін; 2) пластавыя покрывы чаго-н.

Чувство – пачуццё/ (н.р.) – 1) псіхічныя працэсы перажывання чалавекам сваіх адносін да навакольнага свету; 2) псіхічны стан або фізічныя адчуванні чалавека; 3) знешняе праяўленне душэўнага пад'ёму, усхваляванасці; 4) каханне, сімпатыя, прыхільнасць да каго-н.

Число – лік (м.р.) – 1) паняцце колькасці, велічыня, пры дапамозе якой праводзіцца лічэнне; 2) колькасць каго-, чаго-н.; 3) склад, рад вядомай колькасці каго-, чаго-н.; 4) вынікі гульні, выражаныя ў лічбах; 5) граматычная катэгорыя, якая выражае адзінкавасць або множнасць.

Чихание – чыха/ нне (н.р.) – чыхаць, а таксама гукі гэтага дзеяння.

Чувствительный – чулі/ вы – 1) здольны ўспрымаць знешнія, фізічныя раздражненні; 2) кропальны, сардэчны, здольны выклікаць замілаванне, добрыя пачуцці; 3) здольны тонка адчытваць, востра рэагаваць.

Чирей – скула/ (ж.р.) – гнойны нарыў, фурункул.

Численный – ко/ льясны – які мае адносіны да колькасці, абазначае колькасць.

Член – чэ/ ляс (м.р.) – адзін з вонкавых плоцевых органаў рэпрадуктыўнай сістэмы мужчыны, які выводзіць мачу з мачавіка, выкідае сперму.

Чревосечение – чэравасячэ/ нне (н.р.) – хірургічная аперацыя, звязаная з раскрыццём брухавіннай паражніны.

Чувство – пачуццё/ (н.р.) – 1) чаго і якое. Здольнасць усведамляць, перажываць, разумець што-н. на аснове адчуванняў, уражанняў; 2) каханне, прыхільнасць да каго-н.

Чувствительный – чулі/ вы – 1) здольны ўспрымаць знешнія, фізічныя раздражненні; 2) кропальны,

сардэчны, здольны выклікаць замілаванне, добрыя пачуцці; 3) здольны тонка адчуваць, востра рэагаваць. **Чума** – паля/ндра (ж.р.), чума/ (ж.р.) – вострае прыроднае захворванне, вельмі небяспечнае, для якога характэрны гемаралагічнае запаленне пасакавых вузлоў, лёжкіх і іншых органаў, ліхаманка, цяглічная слабасць, парушэнне псіхічных працэсаў.

-Ш-

Шанкр – ша/нкер (м.р.) – **мяккі шанкер** – інфекцыйнае венерычнае захворванне; **цвёрды шанкер** – першае праяўленне захворвання на пранцы ў выглядзе раскеліны, якая ўзнікае на месцы заражэння інфекцыяй.

Шар – ку/ля (ж.р.), шар (м.р.) – 1) у мат. – гэта геаметрычнае цела, якое ўтворана вярчэннем круга вакол свайго дыяметра; 2) прадмет, які мае акруглую форму; 3) прадмет такой формы для галасавання, а таксама сам голас “за” або “супраць”.

Шейка – шы/йка (ж.р.) – 1) памяншальна-ласкальнае да слова **шыя**; 2) вузкая, завужаная частка чаго-н.; 3) хваставая частка цела прэснаводнага рака.

Шелушение – лушчэ/нне (н.р.) – 1) ачышчэнне ад шалупін якой-н. абалонкі, разгрызаючы, ачышчаца ад шалупін і есці; 2) разрыхляць верхні пласт глебы лушчыльнікам.

Шепелявить – шапяля/ць – невыразна вымаўляць некаторыя гукі.

Шея – шы/я (ж.р.) – частка цела паміж галавой і тулавам у чалавека і наземных хрыбеткавых жывёл.

Шизогонія – шызагані/я (ж.р.) – шматлікае бясплоцевае размнажэнне ў прасцейшых і некаторых водарасцяў.

Шизофрэнія – шызафрэні/я (ж.р.) – цяжкае псіхічнае захворванне, якое суправаджаецца ўстойлівымі

змeнaмi ў пcixiцы, пapyшэннe звязaнaсцi пcixичных пpaцэcaў, зніжэннe пcixичнай дзeйнacцi.

Шиловидный – шылапaдo/бны – які свaім знeшнім выглядaм, фoрмaй нaгaдвaє шылa.

Шип – шып (м.р.) – 1) вoстрaкaнцoвы выcтуп, нaрacцъ нa цeлe; 2) нeвaлікі выcтуп нa чым-н.

Шиповник – шыпшы/нa (ж.р.) – рacлiнa cямeйcтвa ружaквeтных, з пpocтымi, нe мaхpoвымі квeткaмі i cаcяблoм, пaкpытым кaлючкaмі; дзікaя ружa.

Шистосомозы – шыcтacаmo/зы (мн.л.) – пaрaзітaрнaє зaхвoрвaннe чaлaвeкa.

Шишка – гуз (м.р.) – 1) жaўлaк aд удaру aбo нaрacт нa цeлe чaлaвeкa, жывёлы; 2) нeнaрмaльнaє пaтaўшчэннe нa яcoй-н. чacтцы рacлiны.

Шишковидное тело – гузaвi/цa (ж.р.), гузaпaдo/бнaє цeлa (н.р.) – aдзiн з aддзeлaў гaлaўнoгa мoзгa.

Шишковидный – гузaпaдo/бны – які свaім знeшнім выглядaм, фoрмaй нaгaдвaє гуз.

Шкаф – шa/фa (ж.р.) – 1) пpaдмeт мэблi ў выглядзe вocoкaй cкpыні з дзвeрцaмі, якaя cлужыць для зaхoўвaння чaгo-н.; 2) пpыcтacавaннe ў выглядзe cкpынкi cа cтвoркaй aбo дзвeрцaмі, яcoє cлужыць для якіх-н. мэт (сушкі, выпeчкі).

Шов – швo (н.р.) – мecцa злучэння cшытых кaвaлкaў ткaніны, cкyры i iнш.

Шовный – шы/ўны – які cлужыць для cшывaння, змaцaвaння чaгo-н.

Шок – шoк (м.р.) – aгульнaє цяжкaє пapyшэннe фyнкцый aргaнізмa ў вынікy мoцнaгa фiзичнaгa пaшкoджaння ці пcixичнaгa ўзpушэння.

Шпатель – шпa/тэль (м.р.) – iнcтpумeнт y выглядзe лaпaтaчкі для нaклaдaння i вypoўнiвaння шпaклёўкі.

Шпора – aстрo/гa (ж.р.), шпo/рa (ж.р.) – 1) paгaвы зaвoстрaны вoцтуп нa нaгax; 2) cагнyтaя ў фoрмe aбцaсa мeтaлiчнaя дужкa з кaльцoм нa кaнцы, якaя пpымaцoўвaєцa дa бoтa нaєзнiкa i cлужыць для пaнyквaння кaнa.

Шприц – шпрыц (м.р.) – медыцынскі інструмент – цыліндрык з поршнем і іголкай для ўвядзення ці адсмоктвання вадкасці.

Шрам – блі/зна (ж.р.), шрам (м.р.) – след на скуры ад раны.

Штамм – штам (м.р.) – у мікрабіялогіі – чыстая культура мікраарганізмаў, вылучаная з якой-н. пэўнай крыніцы, якая прымяняецца для прыгатавання вакцыны і сываткі.

Шум – шум (м.р.) – 1) гукі, якія зліліся ў гromкае і няладжанае гучанне; 2) ажыўленае абмеркаванне, выкліканае павышаным інтарэсам да чаго-н.; 3) гук з няяснай танальнасцю; 4) сварка, крыкі, гучнае выражэнне незадавальнення.

-Щ -

Щека – шчака/ (ж.р.) – 1) бакавая плоская частка паверхні чаго-н.; 2) частка твара ад скулы да ніжняй сківіцы; 3) высокія крутыя скалістыя берагі ракі.

Щелочеустойчивость – шчолачаўсто/йлівасць (ж.р.) – здольнасць рэчываў устойліваць дзеянне рэчываў.

Щелочной – шчалачны/ – рошчына з высокай канцэнтрацыяй гідраксільных іонаў.

Щель – шчы/ліна (ж.р.) – вузкая, прадаўгаватая формы дзірка, адтуліна.

Щёлочь – шчо/лач (ж.р.) – едкая рошчына, прыгатаваная з попелу, залітага варам.

Щипцы – шчыпцы/ (мн.л.) – інструмент у выглядзе двух замацаваных на шарніры стрыжняў, якія служаць для сціскання, расколвання, схоплівання, выдзірання чаго-н.

Щитовидная железа – шчытападобная залоза (ж.р.) – залоза ўнутранай сакрэцыі чалавека і хрыбеткавых жывёлін, якая прымае ўдзел у абмене рэчываў у арганізме.

Щитовидный – шчытападо/бны – які мае форму шчыта.

Щурить – жму/рыць – (што.) Сціскаючы наўвекі, прыплюшчаць вочы.

– Э –

Эвакопункт (эвакуационный пункт) – эвакапу/нкт (эвакуацыйны пункт) (м.р.) – установа, якая кіруе ў час вайны, стыхійных няшчасцяў і пад. арганізацый лячэння і эвакуацыі параненых, хворых, а таксама насельніцтва з небяспечных месцаў ці зоны ваенных дзеянняў.

Эвакуация – эвакуа/цыя (ж.р.) – 1) арганізаваны вываз насельніцтва, устаноў, прамысловых аб'ектаў і пад. з небяспечных месцаў, якім пагражаюць ваенныя дзеянні або стыхійныя няшчасці; 2) выдаленне чаго-н. аднекуль-н.

Эволюция – эвалю/цыя (ж.р.) – развіццё, працэс паступовага бесперапыннага колькаснага змянення каго-, чаго-н, які прыводзіць да якаснага змянення.

Эзофагит – эзафагі/т (м.р.) – запаленне слізніцы стрававода.

Эзофагоскоп – эзафагаско/п (м.р.) – трубка з аптычнымі і асвятляльнымі сістэмамі, якія выкарыстоўваюцца ў медыцынскай практыцы для даследавання стрававода.

Эйфория – эйфары/я (ж.р.) – стан прыўзнятага настрою, бестурботнасці, задавальнення, які не адпавядае аб'ектыўным умовам.

Эквивалент – раўназна/чнік (м.р.), эквівале/нт (м.р.) – што-н. раўназначнае, раўнацэннае, раўнамоцнае чаму-н, здольнае поўнасю замяніць яго.

Эквивалентный – раўназна/чны, эквівале/нтны – які што-небудзь поўнасю замяняе ў якіх-н. адносінах.

Эквипотенциальный – раўназдо/льны, эквіпатэнцыя/льны – які выконвае столькі ж, колькі і хто-н. іншы.

Экзальтация – экзальта/цыя (ж.р.) – стан павышанай узбуджанасці.

Экзантема – экзантэ/ма (ж.р.) – высыпанні рознага паходжання і велічыні на паверхні скуры.

Экзема – во/дрыца (ж.р.), экзэ/ма (ж.р.) – незаразнае запаленчае захворванне скуры, якое суправаджаецца свербам і з’яўленнем высыпкі, гнойных пухіроў.

Экзобиология – экзабіяло/гія (ж.р.) – навуковая галіна, якая вывучае праблемы, звязаныя з магчымасцю існавання незямных формаў жыцця.

Экзодерма – экзадэ/рма (ж.р.) – пласт каморак, які звычайна знаходзіцца непасрэдна пад эпідэрмісам у каранёвых раслін.

Экзокринный – экзакры/нны – залозы вонкавай сакрэцыі.

Экзосмос – экзо/смас (м.р.) – працэс прасочвання (дыфузіі) вадкасцей і некаторых распушчаных рэчываў з каморкі ў навакольнае асяроддзе.

Экзотермический – экзатэрмі/чны – які аддае цеплыню.

Экзотоксин – экзатаксі/н (м.р.) – труць, вылучаемая жывымі мікробамі ў навакольнае асяроддзе.

Экзотрофный – экзатро/фны – аб арганізмах-паразітах: які жыве на паверхні цела “гаспадара” – жывёлы, расліны.

Экзофталм – экзафта/льм (м.р.) – зрушэнне вочнага яблыка наперад.

Эклампсия – эклампсі/я (ж.р.) – позні таксікоз цяжарных. Асноўны сімptom – сутаргі цягліц усяго цела са стратай прытомнасці.

Эколог – эко/лаг (м.р.) – спецыяліст па экалогіі, навуцы, якая вывучае ўзаемаадносіны чалавека, жывёл, раслін, мікраарганізмаў паміж сабой і з навакольным асяроддзем.

Ексгибиционизм – ексгібіцыяні/зм (м.р.) – від плоцевай ненармальнасці: публічнае агаленне, выстаўленне на паказ плоцевых органаў.

Екскоріацыя – екскарыя/цыя (ж.р.) – паверхневы дэфект скуры, які ўтвараецца ў выніку расчосвання або траўмы.

Екскременты – екскрэме/нты (мн.л.) – ператраўленая ежа ў выглядзе калу, мачы.

Екскрет – екскрэ/т (м.р.) – патрэбнае або шкоднае рэчыва, якое выдзяляецца арганізмам.

Екскрецыя – вывядзе/нене (н.р.), екскрэ/цыя (ж.р.) – дзейнасць органаў, залоз і пад., накіраваная на вывядзенне з арганізма розных непатрэбных або шкодных рэчываў.

Експеримент – до/след (м.р.), експерыме/нт (м.р.) – аднаўленне якой-н. з’явы ў штучных умовах з мэтай яе вывучэння.

Експерт – экспе/рт (м.р.) – спецыяліст, які праводзіць экспертызу, г.зн. даследуе што-н., каб даць заключэнне па спрэчным пытанні.

Експертыза – эксперты/за (ж.р.) – вывучэнне, даследаванне чаго-н. з мэтай даць яму правільную ацэнку, зрабіць правільнае заключэнне і пад.

Експлантат – экспланта/т (м.р.) – кавалачак тканкі ці органа, які культывуецца па-за арганізмам.

Експрэсія – экспрэ/сія (ж.р.) – выразнасць, сіла выяўлення пачуццяў, перажыванняў і пад.

Експрэс-дыягностыка – экспрэ/с-дыягно/стыка (ж.р.) – паскораны метады дыягностыкі, які выкарыстоўваюцца для даследавання функцыі розных органаў пры масавых абследаваннях насельніцтва.

Екссудат – эксуда/т (м.р.) – вадкасць, якая выдзяляецца пры запаленні з невялікіх судзін у тканцы або паражніне цела.

Екстаз – экста/з (м.р.) – 1) найвышэйшая ступень захаплення, пры якой чалавек даходзіць да самазабыцця; 2) стан непрытомнасці.

Екстензор – экстэ/нзар (м.р.) – разгібанне цягліцы.

Экстракт – вы/цяжка (ж.р.), экстра/кт (м.р.) – рэчыва, здабытае выцяжэннем з расліннай або жывёльнай тканкі з дапамогай якой-н. вадкасці.

Экстракция – экстра/кцыя (ж.р.) – аперацыя, выдаленне зуба.

Экстрасистола – экстрасі/стала (ж.р.) – нечарговае скарачэнне сэрца.

Электрокардиограмма – электрокардыягра/ма (ж.р.) – запіс электрычнай актыўнасці сэрца.

Электролит – электралі/т (м.р.) – хімічнае рэчыва, якое раскладаецца на састайныя часткі пры праходжанні праз яго электрычнага току.

Электронаркоз – электранарко/з (м.р.) – наркоз, выкліканы дзеяннем электрычнага току на цэнтральную нервовую сістэму.

Электронно-вычислительный – электро/нна-выліча/льны – які мае адносіны да электронных сродкаў, прызначаных для вылічальных працэсаў, пераўтварэння інфармацыі, для кіравання механізмамі, аргэатамі і пад.

Электронный – электро/нны – які мае адносіны да электрона; які складаецца з электронаў.

Электронож – электрано/ж (м.р.) – востры электрод, з дапамогай якога праводзяць дыягностыку.

Электросон – электрасо/н (м.р.) – медыцынская працэдура, якая выклікае сон пад уздзеяннем электрычнага току на галаўны мозг.

Электростимулятор – электрастымуля/тар (м.р.) – гэта медыцынскі прыбор, з дапамогай якога ўздзейнічаюць электрычным токам на арганізм чалавека.

Электротерапевтический – электратэрапеўты/чны – які мае адносіны да правядзення дыягностыкі з дапамогай электрычнага току, а таксама ўздзеяння на ўвесь арганізм чалавека.

Электротонус – электрато/нус (м.р.) – гэта тонус, які падаецца цягліцам чалавека з дапамогай электрычнага току або імпульсу.

Электрофизиология – електрафізіяло/гія (ж.р.) – раздзел фізіялогіі, які вывучае электрычныя з’явы, што адбываюцца ў жывым арганізме.

Электрофорез – електрафарэ/з (м.р.) – рух вадкасці, рэчываў у ёй і газу пад уздзеяннем электрычнага поля, выкарыстоўваецца ў хімічнай прамысловасці, фізіятэрапіі.

Электрохирургия – електрахірургі/я (ж.р.) – прымяненне высокачастотнага электрычнага току, прапускаемага праз тонкі электрод, для разразання тканкі.

Электрошок – електрадры/г (м.р.), електрашо/к (м.р.) – метада лячэння выразнай дэпрэсіі.

Электроэнцефалограмма – електраэнцэфалагра/ма (ж.р.) – графічны запіс, які рэгіструе біятокі галаўнога мозгу.

Элемент – скла/днік (м.р.), элеме/нт (м.р.) – 1) састаўная частка чаго-н. цэлага; 2) простае рэчыва, якое ўжо хімічна нельга далей раскласці на больш дробныя часткі.

Элефантиаз – элефанта/з (м.р.) – “слановая хвароба”.

Эмболический – эмбалі/чны – прыметнік, які паходзіць ад слова **эмбалія**.

Эмболия – эмбалі/я (ж.р.) – у медыцыне – закупорванне крывяноснай судзіны якой-н. густой часцінкай, занесенай крывёю з адной часткі цела ў другую.

Эмбриолог – эмбрыё/лаг (м.р.) – спецыяліст па эмбрыялогіі.

Эмбриология – эмбрыяло/гія (ж.р.) – раздзел біялогіі, які вывучае ўтварэнне і развіццё эмбрыёнаў.

Эмбрион – эмбрыё/н (м.р.) – зародак жывёлы ці чалавека на пачатковых стадыях развіцця.

Эмоция – эма/цыя (ж.р.) – душэўнае перажыванне, пачуццё.

Эндокринолог – эндакрыно/лаг (м.р.) – урач, спецыяліст па эндакрыналогіі.

Ендокринолоґия – ендакрынало/ґия (ж.р.) – наука аб залозах унутранай сакрэцыі і захворваннях, звязаных з парушэннем іх функцый.

Ендометриоз – эндаметрыё/з (м.р.) – з’яўленне ў розных органах частак тканак, падобных па будове да слізніцы маціцы, якія цыклічна памяншаюцца ў выніку аплаваў.

Ендометрит – эндаметры/т (м.р.) – запаленне слізніцы маціцы.

Ендоплазма – эндапла/зма (ж.р.) – унутраны прылеглы да ядра пласт цытаплазмы жывёльных і раслінных каморах.

Ендоскоп – эндаско/п (м.р.) – прыбор для агляду ўнутраных паражнін арганізма (страўніка, стрававода, мачавіка і пад.).

Ендоскопія – эндаскапі/я (ж.р.) – агляд унутраных паражнін арганізма эндаскопам.

Ендотелій – нутратка/нка (ж.р.), эндатэ/лій (м.р.) – пласт каморах мезадэрмальнага паходжання, якія пакрываюць ўнутраную плошчу крывяносных і лімфатычных судзін.

Ендотоксин – эндатаксі/н (м.р.) – бактэрыяльны яд, які ўваходзіць у склад пратаплазмы бактэрыі.

Енергія – эне/ргія (ж.р.) – 1) адна з асноўных уласцівасцей матэрыі – агульная колькасная мера руху і ўзаемадзеяння ўсіх яе ведаў; 2) дзейная сіла, спалучаная з настойлівасцю ў дасягненні пастаўленай мэты.

Енурез – бруй (м.р.), энурэ/з (м.р.) – захворванне, якое характарызуецца нетрыманнем мачы ў час сну, у большасці выпадкаў назіраецца ў дзяцей.

Енцефалит – энцэфалі/т (м.р.) – запаленне галаўнога мозгу.

Енцефалограф – энцэфало/граф (м.р.) – рэнтгенаграма шляхой цыркуляцыі вадкасці галаўнога мозга.

Энцефалография – энцэфалаграфі/я (ж.р.) – метад рэнтгеналагічнага даследавання шляхоў цыркуляцыі вадкасці галаўнога мозга.

Энцефаломиелит – энцэфаламіелі/т (м.р.) – спалучанае запаленне галаўнога мозга і млечы.

Эозинофил – эазінафі/л (м.р.) – які любіць эазін.

Эпендима – эпенды/ма (ж.р.) – сукупнасць каморак нейралгіі, якія высцілаюць цэнтральны канал млечы і жалудачкі мозгу.

Эпидемиолог – эпідэміё/лаг (м.р.) – урач, спецыяліст па эпідэмічных хваробах.

Эпидемиологический – эпідэміялагі/чны – які мае адносіны да эпідэміялогіі.

Эпидемиология – эпідэміяло/гія (ж.р.) – галіна медыцыны, якая вывучае прычыны ўзнікнення і заканамернасці распаўсюджвання эпідэміі і распрацоўвае метады барацьбы з імі.

Эпидемия – эпідэ/мія (ж.р.), по/шасць (ж.р.) – шырокае распаўсюджванне якой-н. заразнай хваробы.

Эпидемический – по/шасны, эпідэмі/чны – які мае адносіны да эпідэміі, мае характар эпідэміі.

Эпидермис – эпідэ/рміс (м.р.) – знешні, паверхневы пласт скуры жывёл і чалавека, які складаецца з нутракрытніцы.

Эпидидимит – эпідыдымі/т (м.р.) – запаленне прыдытка яйца.

Эпидуральное пространство – эпідура/льная прасто/ра (ж.р.) – прастора паміж абалонкай млечы і надкосніцы хрыбтаск, якая змяшчае злучальную тканку і вянозныя спляценні.

Эпидурит – эпідуры/т (м.р.) – запаленне клятчаткі эпідуральнай прасторы.

Эпизоотия – эпізааты/я (ж.р.) – шырокае распаўсюджванне якой-н. заразнай хваробы жывёл.

Эпикард – эпіка/рд (м.р.) – вонкавы пласт сценак сэрца.

Эпикриз – епі/крыз (м.р.) – заключэнне ўрача з гісторыі хваробы, якое тлумачыць прычыны хваробы, яе бег, лячэнне і вынік.

Эпилепсия – паду/чка (ж.р.), эпіле/псія (ж.р.) – хранічная нервовая хвароба, якая характарызуецца сутаргавымі прыпадакмі і стратай прытомнасці; падушчая хвароба.

Эпилептический – паду/чкавы, эпілепты/чны – які мае адносіны да эпілепсіі, эпілептыка; выкліканы эпілепсіяй.

Эпиталамус – надзро/чка (н.р.), эпітала/мус (м.р.) – частка таламічнага мозга, якая ўключае шышкападобнае цела, заднюю спайку, паводкі, спайку і трохкутнікі паводкаў.

Эпителиальный – нутракры/тны, эпітэлія/льны – які адносіцца да эпітэлія.

Эпителий – нутракры/тніца (ж.р.), эпітэ/лій (м.р.) – тканка, якая выцілае паверхню і парожніну цела, пакрывае слізніцы, а таксама ўнутраная абалонка ў паражнінах некаторых раслін.

Эпителиома – эпітэліё/ма (ж.р.) – агульная назва пухлін, якія развіваюцца з нутракрытніцы.

Эргография – эргаграфі/я (ж.р.) – метад даследавання прыбораў для графічнага запісу фізічнай працаздольнасці чалавека.

Эрекция – юр (м.р.) – павышанае імкненне да задавальнення плоцевых пачуццяў.

Эритема – эрытэ/ма (ж.р.) – пачырваненне асобных участкаў скуры ў выніку прыліву крыві і пашырэння судзін.

Эритразма – эрытра/зма (ж.р.) – псеўдамікоз, які выклікаецца бактэрыяй *Corynebacterium minutissimum*.

Эритроциты – эрытрацы/ты (мн.л.) – састаўная частка крыві – чырвоныя крывяныя целыцы, якія ўтрымліваюць гемаглабін.

Эрозия – эро/зія (ж.р.) – поўнае або частковае разбурэнне паверхні чаго-н.

Эротика – эро/тыка (ж.р.) – павышаная пачуццёвасць, звернутая да плоцевага жыцця, да адлюстравання яго; праяўленне плоцевай цягі.

Эссенция – цы/мус (м.р.), эсе/нцыя (ж.р.) – канцэнтраваны раствор або моцны настой якога-н. лятучага рэчыва, які ўжываецца ў харчовай, фармацэўтычнай і парфумернай прамысловасці.

Этиотропный – этыятро/пны – накіраваны супраць прычыны хваробы, ліквідуе або памяншае дзейнасць.

Эффект – эфе/кт (м.р.) – 1) уражанне, зробленае кім-, чым-н. на каго-небудзь; 2) дзейнасць, як вынік чагосьці.

Эффективный – дзе/йсны, эфекты/ўны – 1) прыводзіць да неабходных вынікаў; 2) той, які дае найбольшы эфект; 3) прызначаны для выканання карыснай справы.

Эфферентный – краяклі/вы, эферэ/нтны – перадае інфармацыю ад нервовых цэнтраў да працуючых органаў.

Эхинококк – эхінако/к (м.р.) – паразітарны стужкавы чарвяк з сямейства цэпняў.

Эхокардиограмма – эхакардыягра/ма (ж.р.) – графічнае адлюстраванне пры эхакардыяграфічным даследаванні сэрца.

Эхокардиография – эхакардыяграфі/я (ж.р.) – выкарыстоўванне ультрагукавых хваль для даследавання функцый сэрца.

Эякуляция – эякуля/цыя (ж.р.) – вызваленне кнуры з мужчынскага плоцевага чэляса.

-Ю-

Ювенильный – ювені/льны – які адносіцца да дзіцячага ці юнацкага ўзросту, не дасягнуўшы плоцевага даспявання.

-Я -

Яблоко – я/блык (м.р.) – плод яблыні.

Явление – з’ява (ж.р.) – 1) тое, у чым выяўляецца сутнасць, а таксама наогул усякае праяўленне чаго-н., падзея, выпадак; 2) у п’есе: частка акта або дзеі, у якой склад дзеючых асоб не мяняецца.

Ягодица – га/ла (ж.р.), я/гадзіца (ж.р.) – 1) задняя мясістая частка тулава чалавека, сядалішча; 2) палавіна гэтай часткі тулава ў форме паўшар’я.

Яд – труць (ж.р.), яд (м.р.) – 1) рэчыва, здольнае выклікаць атручэнне, смерць; 2) перанос.: злосць, з’едлівасць.

Ядовитый – тру/тны, ядаві/ты – 1) які з’яўляецца ядам, які выклікае атручэнне; 2) перанос.: зласлівы, з’едлівы; 3) пра колер: непрыемны, рэзкі.

Ядро – ядро/ (н.р.) – 1) унутраная частка плода, семя, пакрытая цвёрдай абалонкай; 2) унутраная, звычайна больш шчыльная частка чаго-н; 3) найважнейшая частка расліннай і жывёльнай каморкі; 4) асноўная частка якога-н. калектыву, групы; 5) даўнейшы гарматны снарад у выглядзе шара.

Язва – раске/ліна (ж.р.), я/зва (ж.р.) – 1) гнойная або запалёная ранка на скуры ці слізніцы; 2) перан.: зло, шкода; 3) перанос.: пра шкадлівага, з’едлівага чалавека.

Язык – язы/к (м.р.) – 1) рухомы цяглічны орган у ротавай паражніне, які з’яўляецца органам смаку, а ў чалавека ўдзельнічае таксама ва ўтварэнні гукаў мовы; 2) перанос.: палонны, ад якога можна атрымаць патрэбныя звесткі; 3) у звоне: металічны стрыжань, які ўтварае гук ударам аб сценкі; 4) пра што-н. выцягнутае, падобнае да языка.

Язычный – язы/чны – які мае адносіны да языка.

Яички – я/йцы (мн.л.) – парныя мужчынскія плоцевыя залозы, у якіх утвараюцца мужчынскія плоцевыя каморкі і стэроідныя гармоны.

Яичник – маці/нец (м.р.), яе/чнік (м.р.) – парная жаночая плоцевая залоза, якая размяшчаецца на бакавой сценцы малога лагва; месца ўтварэння і даспявання заплодкавых вуз.

Яичниковый – ма/цічны, яе/чнікавы – які мае адносіны да яечніка.

Яйцевод – ма/цічная труба/ (ж.р.), яйцаво/д (м.р.) – канал жаночых плоцевых органаў, па якіх заплодкавая вуза выводзіцца з мацінца.

Яйцевой – яйцавы/ – які мае адносіны да яйцаў.

Яйцеклетка – запо/дкавая ву/за (ж.р.), яйцакле/тка – жаночая палавая каморка жывёльных і раслінных арганізмаў.

Яйцеобразование – яйцаўтварэ/нне (н.р.) – утварэнне заплодкавай вузы ў асобе жаночай плоці.

Яйцепровод – яйцаправо/д (м.р.) – трубчаты, звычайна парны орган у жаночых асоб, па якім перамяшчаецца саспелая заплодкавая вуза.

Янтарный – буршты/навы – прадмет, аздобы, дробныя каштоўныя вырабы, якія зроблены з бурштыну.

Янтарь – буршты/н (м.р.) – скамянелая жоўтая празрыстая смала хвойных дрэў, якая ўжываецца для вырабу розных аздоб.

Яремный – шы/йны, ярэ/мны – частка цела, якая злучае галаву з тулавам.

Ячейка – ячэ/йка (ж.р.) – 1) паглыбленне, дзірачка; 2) невялікая арганізацыйная група, дробная адзінка, якая ўваходзіць у склад якога-н. аб'яднання або грамадскай арганізацыі.

Ящур – я/шчур (м.р.) – вострая заразная хвароба буйной рагатай жывёлы, а таксама свіней, авечак, коз.

КАРОТКІ БЕЛАРУСКА-РУСКІ СЛОЎНІК

-А-

- Абавязковы** – облигатный
Абаломіна – клетчатка
Абалонка – оболочка
Абамуд – гермафродит
Абарачальны – обратимый
Абводніца – ободочная кишка
Абдрапаць – оцарапать
Аблічча – габитус
Абмор – припадок
Аброцька – уздечка
Абсталяванне – оборудование
Абцяжарванне – аггравация
Агароджа – ограда
Агіда – отвращение
Агляд – осмотр
Агнявіца – гангрена
Агрэст – крыжовник
Агульнаўмацавальныя сродкі – общеукрепляющие средства
Агурэнь – апатия
Адатрута – антидот, противоядие
Адбіця – отрыжка
Адзёр – корь
Адзінец – большой палец
Адзінка – единица
Адклады – отложения
Адрыг – рецидив
Адмоўны – отрицательный
Аднагадовы – годовалый
Аднаісты – гомогенный
Аднаўленне – восстановление
Адняцце – ампутация
Адпаведны – адекватный

Адсвет – рефлекс
Адтуліна – отверстие
Адхіленне – отклонение
Адцёк – отток
Адчувальны – чувствительный
Адчуваць – ощущать
Ажына – ежевика
Азатакравіца – азотемия
Азызласць – отёчность
Азялелы – одурманенный
Акуляры – очки
Алеістачць – маслянистость
Альвэля – альвеола
Амарока – галлюцинация
Амлеласць – обморок
Ангелька – рахит
Ануча – тряпка
Анюхасць – аносимия
Апёк – ожог
Аплавы – менструация
Апомерць – летаргия
Апоня – плацента
Апраменьванне – облучение
Апрацоўка – обработка
Апысклівасць – вспыльчивость
Апытанне – опрос
Артыкул – статья
Асабісты – индивидуальный, личный
Асветленасць – освещённость
Аскепак – осколок
Аскома – оскомина
Аспаласць – сонливость
Астрога – шпора
Асцюк – ость
Асяроддзе – среда
Атворына – отверстие (слепое)
Атожылак – отросток
Аточына – брыжейка

Атручэнне – отравление
Аўрыян – валериана лекарственная
Ахалоджанне – гипотермия
Ачуленне – сенсibilизация
Ачуньваць – выздоравливать

-Б-

Бавоўна – вата
Бакавы – латеральный
Балона – плева
Балонка – перепонка
Балонка бубенная – барабанная перепонка
Балюча – больно
Банька – банка
Барвовы – багровый
Бародаўка – бородавка
Баўна – вата
Бацька – отец
Бацянькі – веснушки
Бессань – бессонница
Блізна – шрам
Блінок – мочка
Блукальны (нерв) – блуждающий
Болесуцяшальны – болеутоляющий
Болька – болячка, прыщ
Боязь – боязнь
Брузаванне – брожение
Бруй – энурез
Брухавіна – брюшина
Брушны – ventральный
Брыво – бровь
Будова – строение
Бязбольнасць – аналгезия
Бязважкасць – невесомость
Бязволле – гипобулия
Бялізна – бельё
Бяспамяцце – амнезия

-В-

Вага – вес

Вадкасны – жидкостный, гуморальный

Вадкасць – жидкость

Вадкий – жидкий

Вадыр – волдырь

Важыць – весить

Валак – бугорок

Валасень – нарыв гнойный

Валаснік – заусеница (на пальце)

Валляк – зоб

Ванітнае – рвотное

Ваніты – рвота

Вар’ят – сумасшедший

Вар’яцтва – сумасшествие

Вачніца – глазница

Веды – знания

Вейка – ресница

Верагоднасць – вероятность

Ветраванне – вентиляция

Відушчы – зрячий

Вільгаць – влага

Вільготны – влажный

Вітавы скокі – виттова пляска

Віхлясты – болтающийся

Вогнік – герпес

Водрыца – экзема

Вока – глаз

Вокіс – окись

Вонкавы – наружный, внешний

Воцат – уксус

Вочная яміна – глазная впадина

Вочны – глазной

Вугаль – уголь

Вузел – ганглий, узел

Вузлікі – бляшки

Вурзпель – гонорея

Вусна – губа
Вусны – губы
Вывараць – дивертикул
Выгіб – изгиб
Выдаленне – удаление
Выдых – выдох
Выклік – вызов
Выкрут – вывих
Выкруціць – вывихнуть
Выпінанне – выпячивание
Выпрабаванне – испытание
Выпраменьванне – излучение
Выпрацоўка – выработка
Выпростванне – выпрямление
Выпукленне – выпячивание
Выпукліна – выпуклость
Вырысоўка – диаграмма
Выскал – оскал
Выскепка – инцизура
Выскрабанне – выскабливание
Вытварэнне – секреция
Вытвор – секрет
Вычвара – урод
Вычварэнне – извращение
Выява – изображение
Вяз – связка
Вялікагалёнкавы – большеберцовый
Вятруха – ветряная оспа

-Г-

Гайдук – позвонок шейный (первый)
Галамень – ствол
Галачка – таблетка
Галёначны – берцовый
Галёнка – голень
Галіна – ветвь
Галы – ягодыицы

Гама-выпраменьванне – гамма-излучение
Гамзаты – гнусавый
Ган – порок
Гарачка – жар
Гаркота – горечь
Гарсэт – корсет
Гаручка – тиф
Гвалт – изнасилование
Глог – боярышник
Глузды – мозги
Глушэц – глухой
Глыток – глоток
Гнісці – гнить
Грудзі – грудь
Грудзіна – молочная железа
Грузкасць – вязкость
Гуз – шишка
Гук – звук
Гума – резина

-Д-

Далейшы – дистальный
Далёказрочнасць – дальнозоркость
Далёказрочны – дальнозоркий
Далонь – ладонь
Дапаможны – вспомогательный
Дапасаванне – аккомодация
Дапушчэнне – гипотеза
Дарослы – взрослый
Даследчык – исследователь
Даспяваць – созревать
Дацэнтравы – афферентный
Двайняты – двойня
Дванастка – двенадцатиперстная кишка
Дваямістасць – раздвоение
Двухвочны – биноккулярный
Двухкрайні – биполярный
Дзевая – девственница

Дзявоцкасць – девственность
Дзявоцкая балона – девственная плева
Догляд – уход
Дослед – опыт
Дотык – осязание
Драпіна – царапина
Другасны – вторичный
Друзлець – дряхлеть
Друзлы – дряхлый
Дрыг – шок
Дрыжыкі – дрожь, озноб
Дрыма – снотворное
Думка – мысль
Дутка – пузырёк (стеклянная бутылочка)
Дуцік – ампула
Душыцца – задыхаться
Дырка – трахея
Дыхавіца – астма
Дыхапісанне – пневмография
Дыхаць – дышать
Дыфцярык – дифтерия
Дыхавіца – астма
Дыхнікі – бронхи
Дыхніца – гортань, дыхательное горло
Дыхнічкі – бронхиолы

-Е-

Ежа – пища, еда
Ежавы – съедобный
Енк – стон
Есці – кушать
Ёд – йод

-Ж-

Жавіна – ежевика
Жагель – занавес

Жаронак – пуп
Жаронкавы – пупочный
Жаўлак – желвак
Жаўтачка – желтуха
Жаўцяк – желчный пузырь
Жбіца – локтевая кость
Жмурыць – щурить
Жолуд чэляза – головка члена
Жоўцевы – билиарный , желчный
Жоўцевыдзяленне – желчеотделение
Жоўцекамянёвая хвароба – желчнокаменная болезнь
Жоўць – желчь
Журавіны – клюква
Жыла – вена
Жылаведанне – десмология
Жылка – венула
Жытні – ржаной
Жыццяспад – ангедония

-3-

Заахвочванне – стимул
Забаронены – запрещённый
Завалкі – гланды, ангина
Заварот галавы – головокружение
Завушніца – свинка
Загаіць – заживить
Загартоўванне – закаливание
Заедзь – мошकारа
Зазрочча – метаталамус
Зайздрасць – зависть
Залішні – избыточный
Залоза – железа
Занядужыць – занемочь
Запаленне – інфлямацыя, воспаление
Запарушыць – засорить
Заплодкавая вуза – яйцеклетка
Заплодненне – оплодотворение

Запона – диафрагма
Запорышча – климакс
Зародак – зародыш, эмбрион
Заселенасць – обитаемость
Заслона – парус (задний мозговой), занавес
Заснітак – зачатие
Заснітаць – зачать
Заспакаляльнае – успокаивающее
Застраміць – занозить
Застромка – заноза
Затамка – клапан
Затлуменне – беспамятство
Затлусценне – ожирение
Затока – лакуна
Захлань – конгестия
Захлоп – закупорка
Зацвердзь – запор
Заціскачка – зажим
Зачэпны – агрессивный
Зашчык – укол
Збіральны – собирательный
Збіранне – интеграция
Збруд – онанизм
Звод – свод
Звышадчувальнасць – гиперпатия
Звышпаметлівасць – гипермнезия
Звышчуллівасць – гиперэстезия
Звязак – спайка
Згвалціць – изнасиловать
Згусанне – свёртывание
Зёл – наркотик
Злаякасны – злокачественный
Зліпанне – агглютинация
Злучальніца – конъюнктура
Злучальны – ассоциативный
Злучніца – конъюгата
Злучэнне – анастомоз
Зляканне – испуг

Змазак – мазок
Змесціва – состав
Зморанасць – изнурение
Змурачка – морщина
Змякчальнік – мягчитель
Змярцвець – омертветь
Знудзіць – стошнить
Зняводненне – дегидратация
Зрок – зрение, визус
Зрочны груд – таламус
Зруж – сдвиг
Зрэнка – зрачок
Зубасад – дантист
Зызлуць – отекаць
Зябіць – знобить

-І-

Ігліца – хвоя
Іголка – игла
Ікаўка – икота
Ікол – клык
Імкненне – интеграция
Інароднасць – иноперабельность
Іншародны – инородный
Іншачыннасць – аллергия
Іншачыннік – аллерген
Ірдзень – румянец

-К-

Кабылянец – аппендицит
Кава – кофе
Какаўка – анус
Каламута – муть
Каленка – колено
Калецтва – увечье
Каморка – клетка

Кампора – камфора
Кананне – агония
Канцавіна – конечность
Карак – зашеек
Карбуніц – фурункулёз
Каркавы – выйный
Кароста – чесотка
Карэнішча – корневище
Карэньчыкавы – корешковый
Каса – селезёнка
Касавокі – косоглазый
Касавуры – косоглазый
Кастамары – ширококостный
Касцявы – костный
Катар – насморк
Кашаль – кашель
Каштарыс – смета
Кашуля – рубашка
Кашута – перхоть
Кволы – хилый
Ківамігі – мимика
Кіла – грыжа
Кіпра – пора
Клуб – тазовая кость
Кноцік – канатик (спинного мозга)
Кнура – сперма
Кола – круг
Колер – цвет
Колька – колика
Коўцік – кадык, адамово яблоко
Кохлік – коклюш
Кровазварот – кровообращение
Кровазліццё – кровоизлияние
Кроварашчыненне – гемолиз
Кроваспыняльны – кровоостанавливающий
Кроп – укроп
Кропальніца – капельница
Кропля – капля

Кругі – сухой лишай
Крутніцы – вращатели
Кружмал – крахмал
Круцяк – вертел
Крываўка – дизентерия
Крывацёк – кровотечение
Крывяносны – кровеносный
Крывярух – гемодинамика
Крывярыс – гемограмма
Крывятвор – кроветворение
Крыж – крестец
Крыніца – источник
Крышталік – хрусталик
Крэйда – мел
Кубкавы – вертлужный
Кукса – культя
Кульгаць – хромать
Куля – шар
Кутніца – прямая кишка
Кутнія – коренные
Кушмак – лобок

-Л-

Лагвосцегнавы – тазобедренный
Лагво – таз
Лайно – кал
Лантух – брюхо
Ласкацень – клитор
Лекі – лекарство
Ліпля – инфекция
Літасцівы – милосердный
Ліхаманка – лихорадка
Логвішча – полость таза
Локвіца – предплечье
Ложак – койка
Луг – щёлочь
Лука – дуга

Лукавіна – извилина
Луска – чешуя
Лутніца – артерия
Лучак – звено
Лысіна – плешь
Лытка – икра
Лыткавая – икроножная
Люстэрка – зеркало
Лягчанец – кастрат
Лязо – лезвие
Ляксы – диарея, понос
Лямант – вопль
Лямешніца – сошник
Лястыр – геморрой

-М-

Макаўка – репица
Малабольнасць – гипoaлгезия
Малагалёначны – малоберцовый
Малачуллівасць – гипoaэстезия
Малюта – малютка
Махор – бахрома
Мацінец – яичник
Маціца – матка
Мацічная труба – маточная труба
Мачавік – мочевой пузырь
Мачаспуск – мочеиспускательный канал
Мачацечнік – мочеточник
Машня – мошонка
Мерка – доза
Мернік – градусник
Мігатлівы – мерцательный
Мігдаліна – миндалина
Міжрэбравы – межреберный
Міжсценне – средостение
Міргаць – моргать
Місачка – лоханка

Млеч – спинной мозг
Мова – речь
Мовазрух – аграмматизм
Мозачак – мозжечок
Мочазнясіленне – мочеистошение
Музок – сосок
Муляк – мозоль
Мусыка – сукровица
Мыліца – костыль
Мязга – паренхима
Мязгавы прывесак – гипофиз
Мязянік – мизинец
Мярцвяк – мертвец
Мяшэчак – мешочек

-Н-

Набыты – приобретённый
Навародны – новорожденный
Надыхніца – надгортанник
Надплечнік – акромион
Надраменнічны – надключичный
Надскурка – надкожица
Надузгуз – надмышцелок
Надхрасточніца – надхрящница
Назdra – ноздря
Наздравіца плоскай косці – диплоэ
Наздравічны – внутрикостный
Напал – накал
Непаўналецце – несовершеннолетие
Напружанне – напряжение
Непрытомны – беспокойный
Нараджаць – рожать
Наспель – насморк
Натхненне – вдохновение
Натуральныя ўмовы – естественные условия
Нахілы – сутулый
Нашча – натошак

Небязпека – опасность
Недаветраванне – гиповентиляція
Недакровіца – анемія
Недакроўнасць – малокровіе
Недатляненне – гіпоксія
Недаўсціп – слабоуміе
Недодых – гіпопноэ
Недых – апноэ
Немарач – адынамія
Непазнаванне – агнозія
Непарушны стан – гомеостаз
Неспакойны – беспокойны
Неўспрымальнасць – невосприимчивость
Нітка – нить
Нітніца – марля
Нудзіць – тошнить
Нудзь – тошнота
Нутравы – вiсцэральны
Нутракрытніца – эпітэліі
Нутро – внутренности
Нырка – почка
Ныркавае целка – нефрон
Нюх – обоняние
Нявечанне – альтэрацыя
Нямко – немой
Нярухавы – інертны
Няспанне – бодрствование
Нястача – дефіцыт
Нястраўнасць – несвареніе
Няўстойлівасць – астазія
Нячаднасць – акапія

-П-

Павека – веко
Паветра – воздух
Павольнасць – расстройство желудка
Паглынанне – адсорбцыя

Падазронасць – мнительность
Падгардзёлак – подбородок
Падзрочча – гипоталамус
Падлетак – подросток
Паднябенне – нёбо
Падобны – похожий, гомологичный
Падпаховы – подмышечный
Падсвядомы – подсознательный
Падстраўніца – поджелудочная железа
Падуздухі – подложечковая часть груди
Падучка – эпилепсия
Падчарэўны – подбрюшный
Падзь – полость рта
Падэшва – подошва
Пажыўны – питательный
Пазногаць – ноготь
Пазяхаць – зевать
Паказнік – указательный палец
Паляндра – чума
Паляруш – кондрашка, паралич, апоплексия
Паніклівасць – близорукость
Парадзіха – роженица
Паражніна – полость
Парожняя кішка – тощая кишка
Парушынка – соринка
Парушэнне – нарушение
Пархі – мокрый и гнойный лишай
Пасака – лимфа
Пастава – осанка, поза
Патлумляльнік – ингибитор
Патыліца – затылок
Паўнепрытомнасць – полуобморок
Паха – подмышки
Пахвіна – пах
Пахно – испражнения
Пачынак – веретено (мышечное)
Пашкоджанне – повреждение
Пашырэнне – аневризма

Пераважны чыннік – доминанта
Перайманне – подражание
Перакісленне – ацидоз
Пераноссе – переносица
Персцянец – безымянный палец
Першахрыбетка – атлант
Печань – печень
Пільнасць – бдительность
Пітны – питьевой
Пласт – слой
Плодавыганяльны – плодоизгоняющий
Плоцевы – половой
Плоць – пол
Повязь – повязка
Позірк – взгляд
Поўсцінка - ворсинка
Похва – влагалище
Поцяг – влечение
Пошасць – эпидемия
Правод – канал
Празарока – роговица
Празяба – простуда
Прамержжа – промежность
Прамержжавы – межуточный
Прамень – луч
Прамянёвая косць – лучевая кость
Пранікальная – прободающая
Праніклівасць – инсайт
Пранцы – сифилис
Працаздольнасць – трудоспособность
Пробаўка – пробирка
Прывесак – придаток
Прыдалонне – запястье
Прыймач – акцептор
Прымацавальнасць – адгезивность
Прымацаванне – адгезия
Прымета – признак
Прыроджаны – врождённый

Прыседак – стул (жидкий)
Прысенак – преддверие
Прысеначны – вестибулярный
Прыспешанне – катализ
Прыспешвальнік – катализатор
Прыстасаванне – адаптация
Прыстасоўчы – адаптивный
Прысэрцак – предсердие
Прыціранне – массаж
Прычынны – каузальный
Прышчэпка – прививка
Прэласць – опрелость
Псіхічнахворы – душевнобольной
Пунсовы – алый
Пустотка – вакуоль
Пухір – воддырь
Пухірык – альвеола
Пухліна – опухоль
Пылка – жгут
Пырскаць – брызгать
Пырскі – брызги
Пэўны – достоверный
Пякотка – изжога
Пялённіца – фасция
Пярсценец – безымянный палец
Пярэсмык – перешеек
Пярэчнік – диаметр

-Р-

Рабацінне – веснушки
Рабро – ребро
Радзімка – родимка
Раёк – радужка
Разачка – гастрит
Развіццё – развитие
Разгалінаванне – разветвление
Раздвой – бифуркация

Разладжанне дыху – диспноэ
Размаіты – гетерогенный
Ракаўка – раковина
Раматус – ревматизм
Раменніца – ключица
Рамёнак – плечевая кость
Рамонак – ромашка
Ранка – ссадина
Раптам – внезапно
Раскеліна – язва
Расклад – анализ
Раскладальнік – анализатор
Распластанне сухажыльнае – апоневроз
Ратаваць – спасать
Роспалаць – вскрытие (трупа)
Роўніца – плоскость
Рухальны – двигательный
Ручнік – полотенце
Ручыца – кисть руки
Рэпка – чашечка (надколенник)
Рэчыва – вещество
Рэштавы – остаточный

-С-

Садно – ушиб
Сальмяк – нашатырь
Самаадчуванне – самочувствие
Самагубства – самоубийство
Самасны – автономный
Самачыннасць – автоматизм
Саміца – самка
Сапель – сопля
Сапраўдны – истинный
Сараматны – пудендальный
Сашчыльненне – конденсация
Сваяк – родственник
Сверб – зуд

Свет драбнаістаў – микрофлора
Свёрдзел – бурав
Свідраванне – сверление
Свішч – фистула
Своечасова – вовремя
Святаяннік – зверобой
Серка – сера (ушная)
Сеткавіца – сетчатка (retina)
Сівы – седой
Сіняк – ссадина
Сіпаты – осиплый
Скальпаль – скальпель
Скарга – жалоба
Скiвiца – челюсть
Складаны – сложный
Склізень – полип
Склізь – слизь
Скронь – висок
Скула – чирей
Скура – кожа
Скуравінка – крайняя плоть
Скурны – кожный
Слабы – хилый
Сланечнік – подсолнечник
Слізганне – скольжение
Слізніца – слизистая оболочка
Сліна – слюна
Слупняк – столбняк
Слых – слух
Слыхамеранне – аудиометрия
Слыханемасць – алалия
Смага – жажда
Смак – вкус
Смач – аппетит
Смурод – вонь
Смуродны – зловонный
Смярдзючы – зловонный
Смярза – флюс

Снадзіва – инструмент
Снеданне – завтрак
СНІД – СПИД
Соступ – смещение
Спадчыннасць – наследственность
Спагада – сострадание
Спалечнік – пациент
Спарон – аборт, выкидыш
Спахаловы – психически больной
Спохват – пароксизм
Спражненне – испражнение
Спрыца – шприц
Ссанне – сосание
Стажок – конус
Сталы – взрослый
Станоўчы – положительный
Стан непрытомнасці – обморочное состояние
Стогн – стон
Страваванне – пищеварение
Стрававод – пищевод
Страта крыві – кровопотеря
Страўнік – желудок
Струпля – проказа
Стрыечны – двоюродный
Стрэмка – заноза
Стужка – лента
Ступня – стопа
Судзіна – сосуд
Сузок – мыс
Сукупленне – коитус
Суладдзе – координация
Судейка – воронка
Судонь – пазуха
Сумяшчальнасць – совместимость
Суніцы – земляника
Супраціўнасць – антагонизм
Супрацьгнільны – противогнилостный
Супын – блокада

Сутарга – конвульсия, судорога
Сухажыльнае распастанне – апоневроз
Сухоты – бугорчатка, туберкулёз
Схіл – скат
Сцегнавы – бедренный
Сцёк – дренаж
Сцісканне – компрессия
Сціскач – зажим
Сцягніца – бедренная кость
Сцягно – бедро
Счын – створка
Сып – сыпь
Сыроватка – сыворотка
Сэрцабіццё – сердцебиение
Сядальніца – седалищная кость
Сярпок суставаўны – мениск
Сярэднік – средний палец

-Т-

Талерка – тарелка
Тапелец – утопленник
Твар – лицо
Тканка – ткань
Тлен – кислород
Тлумачэнне – объяснение
Тлушч – жир
Тлушчак – жировик
Тракт – путь
Труна – гроб
Трутны – ядовитый
Труць – яд
Трывалы – стойкий
Трызненне – бред
Трызніць – бредить
Тулава – туловище
Турботны – беспокойный
Тутніца – аорта
Тутніцапіс – аортография

Тутніцалгія – аорталгия

Тутно – пульс

Тхліна – тухлость

Тытунь – табак

Тэрмінова - срочно

-у-

Увабраная доза – поглощённая доза

Увага – внимание

Удушша – одышка

Удых – вдох

Узаемадзейнасць – интеракционизм

Узаемадзеянне – взаимодействие

Узбуджальнасць – возбудимость

Узбуджальнік – возбудитель

Узбуджэнне – возбуждение

Узвышша - возвышение

Узгуз – мышцелок

Уздоўж – вдоль

Уздуццё – вздутие

Узрост – возраст

Узрушнік – гормон

Указальнік – индикатор

Уліванне – инъекция

Улік – учёт

Улонне – утроба (матери)

Ускладненне – осложнение

Усмоктванне – абсорбация, всасывание

Утварэнне – образование

Ушчыльненне – уплотнение

Уяўленне – воображение

-ф-

Фельчар – фельдшер

-Х-

Хаморнік – меланхолик
Харкоціна – мокрота
Харчавання – питание
Хваравітая смага – полидипсия
Хвароба – болезнь
Хваробатворнасць – болезнетворность
Хвасцец – копчик
Хвоставы – каудальный
Хіра – недомогание
Хіры – недомогающий
Хістанне – колебание
Хлорная вапна – хлорная известь
Храсткаваты – хрящеватый
Храсток – хрящ
Хроп – храп
Хрыбетка – позвонок
Хрыбетнік – позвоночник
Хрыпка – хрипота
Хустка – платок

-Ц-

Цвердавіца – склера
Цвіль – плесень
Цемечка – родничок
Цепламер – калориметр
Цікавасць – интерес
Ціск – давление
Ціскамер – манометр
Цукар – сахар
Цыбуліна – луковица
Цыбуля – лук
Цыкаль – цикл
Цэдаць – фильтр
Цэнтраімкненне – афферентация
Цэўка – уретра

Цяглапісальнік – миограф
Цягларыс – миограмма
Цягліца – мышца
Цяглічны – мускульный
Цяжарнасць – беременность
Цяжарыць – беременить

-Ч-

Чад – угар
Чалавекаведанне – антропология
Чалясніца – предстательная железа
Чапец – сальнік
Чаровы – кишки
Частасць – частота
Чачок – крючок
Чуйнік – датчик
Чырвань – краснота
Чырвонка – краснуха
Чэляс – член (половой)

-Ш-

Шал – безумие
Шалуды – зудящий лишай
Шафа – шкаф
Шво – шов
Шкарлятына – скарлатина
Шкарупа – кора
Шкілет – скелет
Шкло – стекло
Шкода – вред
Шкробут – цинга
Шлуначак – желудочек
Шкрофул – золотуха
Шматстайнасць – полиморфизм
Шнар – рубец
Шпікавішча – костномозговая полость

Шпульга – блок
Штодзённы – ежедневный
Штуршок – импульс
Штучначын – артефакт
Штучны – искусственный
Шчапа – сухожилие
Шчупеніць – зондировать
Шчупень – зонд
Шчыкалатка – лодыжка
Шчыліна – щель
Шчыльнасць – плотность
Шчытападобная залоза – щитовидная железа
Шыйны – яремный
Шыпшына – шиповник
Шыракасяжны – неспецифический
Шыя – шея

-Ю-

Юр – эрекция

-Я-

Яблык (вочны) – яблоко
Ядро – семенная железа
Яйцо – яичко
Яміна – впадина

© Інтэрнэт-версія: Камунікат.org, 2012

© PDF: Камунікат.org, 2012

ЛІТАРАТУРА

1. Анатомический словарь: русско-белорусско-латинский, белорусско-латинский, латинско-белорусский / С.П. Ярошевич, Л.Н. Бойцов, Д.В. Ковалева, П.И. Лобко. - Мн.: Дизайн ПРО, 1998.
2. Байкоў М., Некрашэвіч С. Беларуска-расійскі слоўнік. - Менск, 1926.
3. Беларуская-руская, руска-беларуская медыцынская тэрміналогія: Дапаможнік для студэнтаў педінстытута / Мін. дзярж. пед. ін-т; Пад рэд. М.П. Дарашкевіча, А.А. Перапеліцы - Мн., 1992.
4. Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выш. 9. *Nomina anatomica* = Анатамічныя назвы. Вып. I. *Termini generales. Osteologia Syndesmologia.* = Агульныя назвы. Касыцяведаньне / Ін-т Беларускае Культуры. Мэдычная сэкцыя. Аддзел першы. Сэрыя V. Кніга 9. - Менск, 1926.
5. Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Вып. 13. *Nomina anatomica albanithenica.* Вып. 2. / Ін-т Беларускае культуры. Мэдычная сэкцыя. Аддзел першы. Сэрыя V. Кніга 13. - Менск, 1927.
6. Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Вып. 20. *Nomina anatomica albanithenica.* Вып. III. / Беларус. Акад. Навук. Аддзел гуманіт. Навук. Ін-т навуковае мовы. Аддзел першы. Сэрыя V. Кніга 20. - Менск, 1929.
7. Варанец В.І. Руска-беларускі, беларуска-рускі слоўнік медыцынскіх тэрмінаў. Гродна. 2001.
8. Вучэбны тэрміналагічны слоўнік па скураных і венерычных хваробах: Для практычных заняткаў студэнтаў / Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі інстытут. Кафедра дэрма-венералогіі. Кафедра замежных моў; Склад. П.Д. Гуляй, У.С. Царыковіч, Д.К. Кандрацьеў, В.І. Варанец, І.І. Груль. - Гродна, 1992.
9. Друян Л.И. Краткий терминологический словарь

- для медицинских сестёр. - Мн.: Высшая школа, 1992.
10. Кароткі тлумачальны слоўнік тэрмінаў па мікрабіялогіі / Мін. дзярж. пед. ін-т; Скл. Р.У. Тузава, К.М. Панюціч.-Мн., 1991.
 11. Кухта В.К., Морозкина Т.С., Олецкий Э.И., Таганович А.Д. Биологическая химия/Под ред. А.Д. Тагановича . – Минск: Асар, М.: Издательство БИНОМ, 2008.
 12. Ластоўскі В. Расійска-крыўскі (Беларускі) слоўнік - Коўна, 1924.
 13. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб.: Питер, 2007.
 14. Привес М.Г., Лысенков Н.К., Бушкович В.И. Анатомия человека/Под ред. М.Г. Привеса. – 9 изд., перераб. и доп. – М.: Медицина, 1985.
 15. Русско-белорусский медицинский словарь. Опыт словаря-справочника / Республиканская научная медицинская библиотека. Сост. Е.Ф. Горелова, Н.Д. Гололоб, Л.И. Подорская, Г.Г. Ракеева, З.М. Чумарина.- Мн. 1993.
 16. Русско-белорусский словарь / Под ред. К.К. Атраховича (Кондрата Крапивы).- Мн.: Белорусская советская энциклопедия, 1982.
 17. Санюкевич Л.И. Краткий словарь физиологических терминов. - Мн.: Выш. шк., 1992.
 18. Станкевич Я. Белорусско-русский (Великолитовско-русский) словарь. - Нью-Йорк.
 19. Стасевіч А., Варыёцкі С. Кароткі расейска-беларускі фізіялягічны слоўнік – Менск: Тэхналогія, 1993.
 20. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия. – М.: Медицина, 1995.
 21. Тимаков В.Д., Левашев В.С., Борисов Л.Б. Микробиология. – М.: Медицина, 1983.
 22. Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы/ Пад рэд. М.Р. Судніка, М.Н. Крыўко; - Мн.; БелЭн, 1999.

23. Учебно-методические разработки по акушерско-гинекологической эндокринологической терминологии для студентов 4-6 курсов / Мин. гос. мед. ин-т. Каф. акушерства и гинекологии. Каф. латин. яз.; Сост. Г.И. Герасимович, А.З. Цисык, В.Т. Каминская, Л.С. Капитула, Т.И. Смирнова. - Мн., 1995.
24. Цыталогія = Cytologia: Тэрміналагічны слоўнік на рускай, беларускай, лацінскай і англійскай мовах / Мін. дзярд. мед. ін-т. Каф. гісталагіі, эмбрыялогіі і цыталогіі; Скл. А.С. Леанцюк, І.А. Мельнікаў; Пад рэд. А.С. Леанцюка. – Мн. 1993.

Вучэбнае выданне

Варанец Віктар Іванавіч

РУСКА-БЕЛАРУСКІ
ТЛУМАЧАЛЬНЫ СЛОЎНІК
МЕДЫЦЫНСКІХ ТЭРМІНАЎ

Адказны за выпуск В.У. Вараб'ёў.

Камп'ютарная вёрстка С.В. Пятрушына
Карэктар Л.С. Засельская

Падпісана ў друк 12.10.2011
Фармат 60x84/16. Папера афсетная.
Гарнітура Таймс. Друк RISO.
Ум. друк.арк. 13,48. Вуч.-выд. арк 9,53. Тыраж паасобнікаў
50. Заказ 168.

Установа адукацыі
“Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”
ЛІ № 02330/0133347 ад 29.06.2004. вул. Горкага, 80, 230015,
Гродна.

Аддрукавана на рызографе ў выдавецкім адзеле
ўстановы адукацыі
“Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”
вул. Горкага, 80, 230015, Гродна.

ВАРАНЕЦЬ ВІКТАР ІВАНАВІЧ

працуе старшым выкладчыкам на кафедры рускай і беларускай моў

УА “Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”.

Даследуе пытанні беларускай лексікаграфіі, займаецца падрыхтоўкай дапаможнікаў па беларускай мове для студэнтаў-медыкаў, аспірантаў і саіскальнікаў медыцынскіх універсітэтаў. Аўтар 13

вучэбных дапаможнікаў, сярод якіх “Вучэбны тэрміналагічны слоўнік па скурных і венерычных хваробах” (1992) – з сааўтарамі, «Русско-

белорусский медицинский словарь» (2005), “Зборнік тэстаў па беларускай мове” (2006) – з сааўтарам, “Бела-руская мова. Тэставая падрыхтоўка” (2007), “Беларуская мова. Дапаможнік для студэнтаў 1 курса медыцынскіх універсітэтаў” (2007), “Беларуская мова. Прафесійная лексіка” (2010).

Прапанаваны слоўнік з’яўляецца першым выданнем такога тыпу ў беларускай лексікаграфіі. Галоўная мэта кніга – дапамагчы студэнтам і медыцынскім работнікам авалодаць беларускай медыцынскай тэрміналогіяй, папулярызаваць беларускую мову сярод насельніцтва Беларусі.

ISBN 978-985-446-862-4

